א' אב תשמ"ב, 21.7.1982 מיספר 2342 76 עמודים שנה 46 המחיר: 30 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

בראיון שהעניק השבוע לאורי אבנרי הצהיר ח'אלד אל־חסן, מראשי אש"ף, כי על בסיס של הכרה הדדית

אש"ף יפסיק את הטרור

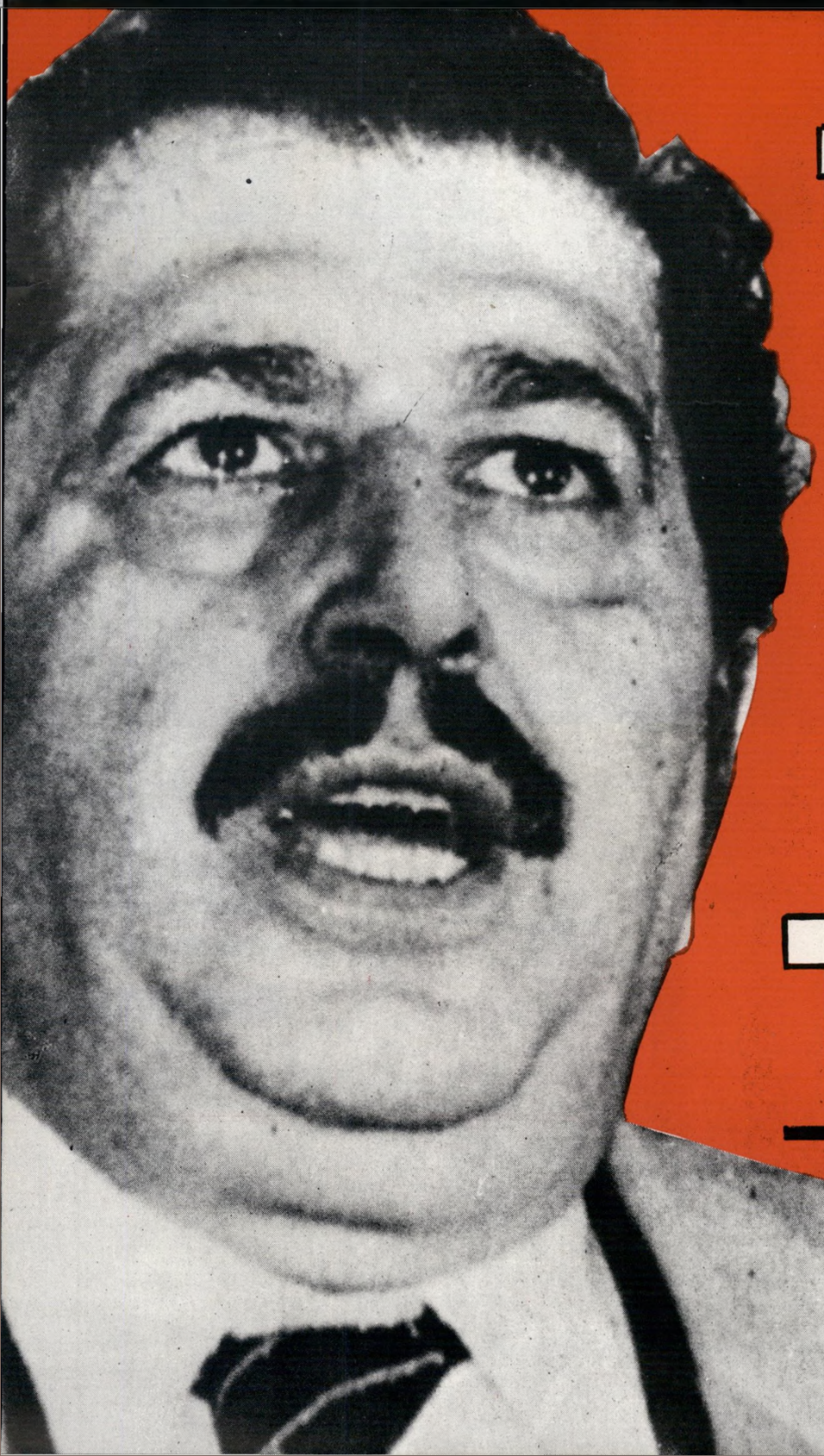

ח'אלד אל־חסן,

הכסף שנוסעים מנוסים נושאים

נוסעים מנוסים אינם נושאים כסף רגיל. הם מעדיפים את המחאות הנוסעים של בנק אמריקה. כסף עולמי. המחאות המקובלות ביותר מ־160 ארצות והנפדות ביותר מ־40,000 מקומות ברחבי העולם. יתרה מזו. מעתה ניתן להשיג את המחאות הנוסעים של בנק אמריקה בשלושה מטבעות עולמיים חשובים: דולרים אמריקאיים, מרקים גרמניים ולירות שטרלינג. המחאות הנוסעים נהנות מגיבוי של "בנק אמריקה קורפוריישן" – שערך נכסיו מעל 100 מיליארד דולר. עכשיו אתה מבין מדוע נוסעים מנוסים לוקחים איתם לכל מקום בעולם את המחאות הנוסעים של בנק אמריקה.

Bank America Travellers Cheques -World Money.®

BA CHEQUE CORPORATION
A BANKAMERICA COMPANY

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • עורך־תכנית: יוסי שנק • רכזי מערכת: שרית ישי ושלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מוטוביץ וגיורא נויטן • צילמי מערכת: ציון צפריר ועמנואל סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • הדפסה: „הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב • הפצה „גד" בע"מ

קריאה יקרה,

החקירה המישטרתית נגדי, שמגמתה היא להעמידני לדין בעוון מגע עם האוייב (עונש מירבי: 15 שנות מאסר), מתנהלת במלוא התנופה. צלמת־המערכת ענת סרגוסטי נחקרה במשך ארבע שעות, והכתבת שרית ישי במשך תשע שעות. איני יודע מי נחקר עוד. (אל העד הראשי — יאסר ערפאת — עדיין לא הצליחה המישטרה להגיע.)

ביניהם הופעתי השבוע. בביקור־בזק בן 100 שעות, לפני אמצעי־התיקשורת בשלוש ארצות. רואיינתי בלשתות הטלויזיה לעיני כ־250 מיליון צופים, דיברתי עם נציגי התיקשורת של ניו־יורק, וושינגטון, פאריס ולונדון, נתתי ראיונות וכתבתי מאמרים בחצי תריסר מהעיתונים החשובים והמכובדים ביותר בעולם.

בכל הראיונות האלה היה נושא אחד, שהאפיל אף על הראיון שהעניק לי יאסר ערפאת: כוונתה המוצהרת של ממשלת־ישראל להעמיד אותי למישפט־בגידה. כוונה זו זיעזעה את אנשי־התיקשורת והקשו ציבור בראיונות אלה. לא היה אף ראיון אחד שלא התחיל בנקודה זו.

המטרה: להפחיד

אם תמשש הממשלה את איומיה ואכן תעמיד אותי למישפט, תהיה התגובה העולמית חמורה שיבעתיים. לא יהיה עוד דיבמאות העסקנים ושכירי־הפה המטיילים כעת בעולם, על חשבוננו, כדי „להסביר" את קו הממשלה. כל מילה שתיאמר במישפט זה תעורר הד עולמי.

לא רק מישפטנים אוביקטיביים, אלא גם המישפטנים של הימין הקיצוני ביותר, כמו הפרופסור בנימין אקצין, כבר חיוו בפומבי את דעתם כי אין כל בסיס למישפט לאישום כזה. הראיון שנתן לי יאסר ערפאת היה חוקי לחלוטין, ואין שמץ של ספק שכך יקבע כל שופט בתום המישפט הצפוי. אני בטוח בזה לחלוטין, כי הייתי בעצמי בין המחוקקים שהשתתפו בעיצוב החוקים האלה. אני בקי היטב ברוחם ובלשונם.

אם כן, מדוע מתעקשת הממשלה לנהל פעולת־סרק זו? מדוע הוטל רשמית על המישטרה לערוך חקירה, שעצם עריכתה כבר גרם נזק עצום לשמה הטוב של ישראל בעולם? מדוע היא מאיימת בעריכת מישפט?

האם זוהי אך ורק תוצאה של טימטום? אני מעריך מאוד את חשיבות הטימטום בניהול המדינה, אך נדמה לי שהפעם אין הטימטום לבדו שולט בכיפה. יש שיטה בטימטום הזה.

הכוונה העיקרית היא, לדעתי, להפחיד. שום אדם רציני בממשלה אינו יכול לקוות ברצינות להפחיד אותנו, אנשי העולם הזה. אנו נמשיך לפעול, במיסגרת החוק, לפי מיטב הכרתנו ומצפוננו האנושי, הלאומי והעיתונאי. נמלא את חובתנו עד תום. ולראייה: הראיון שערכתי השבוע עם אחד האישים הבכירים ביותר באש"ף, ח'אלד אל־חסן, שבו ביקשתי להשיב לשאלה המטרידה יותר מכל אחרת את הציבור הישראלי: האם יש סיכוי כי אש"ף ינטוש לחלוטין את דרך הטרור במיסגרת המאמצים למען השלום (ראה עמוד 7).

לא, הכוונה אינה להפחיד אותנו. הכוונה היא להפחיד אחרים.

על רקע זה מדאיגים אותי מאוד כמה מאורעות שאירעו השבוע. למשל: התגובה על קריאתו הדרמאתית של עיצאם סרטאווי לאישים ישראליים לבוא ולדון עימו על הדרכים לפיתרון בעיית ביירות המערבית ולהשגת השלום.

סרטאווי קרא בשמותיהם של ארבעה — מוטה גור, יוסי שריד, ויקטור שם־טוב ומוחמד ותד, אך הדגיש כי הוא מוכן להיפגש עם כל ישראלי אחר. („ישראלי רע הוסף בעיני לישראלי טוב, ברגע שהוא מוכן להידבר עימנו.")

יותר מכל אדם אחר, סיכן עיצאם סרטאווי בשש השנים האחרונות את חייו, ממש בכל יום, למען השגת השלום בין ישראל והעם הפלסטיני. הוא תפס מזמן את המקום הראשון ברשימת המועמדים־לרצח של כמה אירגוני־טרור. אין אדם נורמלי בעולם שאינו מכבד ואף מעריץ את יושרו וכנותו. ובשבועות האחרונים הוכיח כי — בניגוד לדיעות שהושמעו בעבר — לא זה בלבד שאינו אדם בודד, אלא שהוא נהנה מאמונו המלא של יאסר ערפאת.

בין המוזמנים הודיעו בעבר שניים, שהם היו רוצים להיפגש עם ראשי אש"ף, כדי לדון על בעיות השלום. אולם כל הארבעה שהוזכרו בשמותיהם לא נאותו השבוע לאחוז ביד המושטת.

לכל אחד היו סיבות משלו לכך (ראה מה הם אומרים). אך אין לי ספק כי מסעההפחדה הממשלתי, שהגיע לשיאו במסע האיומים וההשמצות נגדי, יצר את האווירה המונעת את היענותם של עסקני־המיפלגות להזמנה. שהיתה עוד לפני חודשיים מתקבלת כניצחון היסטורי של רעיון־השלום.

הפחד משפיע. הוא כופת וכובל את אמצעי־התיקשורת הממלכתיים. אמנם, ב־אומץ־לב רב הסכימו עורכי מבט בטלויזיה לשדר קטעים מן הראיון עם ערפאת, למחרת עריכתו. אך מאז לא העז אף עורך אחד של תוכנית רדיו או טלויזיה להזמין אותי לשיחה כדי לספר על רשמי שלי מאותו ביקור, ולפרט את דעתי שלי על האירוע. מול פני מבול ההשמצות הזדוניות הניתכות עלי מכל עבר. כל פאשיסט ממדרגה עשירית יכול למצוא לו פינה חמה בתוכניותיו של רם עברון — ובתוכניות דומות בטלויזיה וברדיו, וגם בעיתונות הכתובה. ואילו הפעם לא העזה אף התוכנית מאחרי הכותרות ברדיו, שכל כולה מוקדשת לאירועים עיתונאיים, לראיין אותי לגבי האירוע העיתונאי החשוב ביותר של השנה (ואולי של שנים רבות). גם אגודת העיתונאים ועורכי העיתונות התעטפו בשתיקה רועמת, הנשמעת היטב ברחבי העולם.

הפחד זוחל. הוא זוחל פנימה. הדמוקרטיה זוחלת החוצה. חוץ מקוראי העולם הזה שוב אין לאזרחי ישראל כל אפשרות לכמוע אמת מלאה, על כל צדדיה.

שלומי אבנרי

כתבת השער הקידמי:

הפסקת הטרור

ערב העומס הזה אורי אבנרי ראיין את יועצו הבכיר של ערפאת, ח'אלד אל־חסן, המצהיר כי אש"ף יפסיק את השימוש בטרור כאשר יוסכם על הכרה הדדית בין ישראל ובין אש"ף!

7

כתבת השער האחורי:

שר עם תיק?

בזריזות רבה החליט היועץ המישפטי לסגור את תיק החקירה בעניינו של השר המיועד יובל נאמן. העומס הזה מגלה: בפרקליטות יש תיק חקירה נוסף שיובל נאמן מעורב בו.

9

„לא יהיה שלום!"

בראיון חושפני לאעולם הזה אומרת אילנה רומנו, אלמנת מינכן, כי לעולם לא יהיה שלום בין ישראל והפלסטינים, ומזעזעת שצריך להמשיך במילחמה בלבנון „עד הסוף".

43

התוכנית הסודית

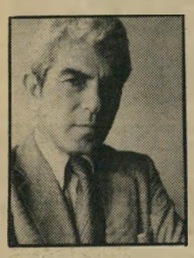

סקופ עולמי: אלכסנדר הייג היה שר־תף ליומה שתואם מה עם הד"ר עיצאם סרטאווי וראש־ממשלת תוניסיה, מוחמד מזאלי. הייג התחייב שארצות־הברית תפתח בהידברות עם אש"ף.

6

„אנחנו רוצים נקמה!"

בבירות יורים התותחים. קרובי משפחותיהם של הפלסטינים שם, בגדה המערבית, שוחחו עם צות העולם הזה. אנואר אל־נוסייבה מדבר בכתינות. האדה אל־טאוויל הצעירה אומרת שהיא רוצה בנקמה.

67

הבוזזים

גם הם הצטרפו למסכת המילואימניקים כותבי המיכתבים. אלה הם החשודים בביזה במילחמת הלבנון, המתלוננים על עוושיהם הכבדים ועל התנאים בכלא הצבאי.

69

קשר הפלאנגות

כתבת העולם הזה מדווחת מכנען: המתח שבין הפלאנגות לבין הדרוזים עלול לסכן את חייבי צה"ל. החיים הפרועים ממיזרח לביירות.

10

חשיש בעמקים

עמוס סבג, עד המדינה בפרשת „ניקוי העמקים", טען השבוע כי שיקר, ובעיקבות השקרים הושלכו לכלא עשרות אנשים על־ידי מישטרת מחוז הצפון. מה רצו קציני המישטרה להשיג?

46

לא טוב - לא נכס

האופנאית של העולם הזה מטיילת בבוטיקים של עשרה בלירה. מה אפשר למצוא אצל מי שהיו ידועים כ„מאים".

54

יורדת זוהרת מאוד

מי שהיתה סגנית־מלכת־היופי בשנות הששים ירדה לארצות־הברית ומבקרת מדי פעם בעולמדת. בתיה בנדיקט מספרת על חיי הזוהר של אשת־חברה.

52

שיקרי השלל

ואב שיק עק האמת שמאחורי כמה יות השלל במילחמת הלבנון. יצחק רבין טוען: אש"ף לא הוכנע. סיל בי קשת על שירי החקות הצבאיות וקטעים עים נבחרים אחרים במדור החדש קטעים.

18

רצח במושב

ניפוץ הזכוכית הפר את דממת הלילה במושב. יונה שער נעלמה. על הסדין והמיזרון התגלו כתמי־דם, והמישטרה פתחה בחקירה. מי רצח את יונה שער?

62

מדורים קבועים:

תשקיף	4
במדינה	5
אתה והשקל	8
יומן אישי — מחלת השגרה, שיגאה ברחוב, האיש שחזר מהחום	12
אנשים	13
בזונים	15
דיעות ישראי	16
קטעים	18
פורום — מאיר ויזלטיר ואסתר רטנר	19
מכתבים	20
תשבץ	22
הורוסקופ	27
חשבון עובר ושב	29
עולם קטן — עיראק, צרפת ובריה"מ	31
אנשים בעולם	33
רחל המרחלת	48
לי לה לו	50
כלבוטק	51
נמר של נייר	56
זה היה העולם הזה שהיה	58
שידור	59
מדריך שידורים — ישראל וירדן	61
קולנוע	64
מה הם אומרים — מרדכי גור, יוסי שריד, שלמה להט, אורי ברבש, מיכאל קליינר, יפתח גוטמן	70
ספורט	74

תשקיף

שרון מחכה להזדמנות

הפריצה הישראלית לביירות המערבית תתבצע כאשר יחליט שר־הבטחון, אריאל שרון, כי יש עליה מספקת כדי להצדיק זאת לפני דעת־הקהל בארץ. עילה כזאת יכולה לחיות תקרית־אש, שבה ייגרמו לצה"ל אבידות רבות בנפש.

הדרוזי השלישי סדר

מפקד דרוזי בצה"ל, בדרגת אלוף־משנה, הוא האיש שאילץ את הפלגים היריבים בדרום־לבנון, דרוזים ומוסלמים, להפסיק את המאבק ביניהם. בפגישה שהוא קיים עם ראשי המוסלמים הוא אמים שדרוזים־ישראלים ייכנסו למערכה, אם לא ישרור שקט במקום.

מי הרס?

אחרי שתוכנית־הטלוויזיה הירדנית פנורמה הציגה סרט של בי־בי־סי על מימדי ההרס הישראלי בלבנון, עומדת הטלוויזיה הישראלית בערבית לשדר, ביום שישי השבוע, סרט־תעמולה ישראלי, על ההרס שגרמה בלבנון מילחמת־האזרחים. בשני הסרטים מוצגים אותם הכתים ואותם האתרים ההרוסים, כאשר בסרט הבריטי הטענה היא שהם נהרסו עלידי הישראלים, ואילו בסרט הישראלי טוענים שהפלסטינים הסבירו הרסו אותם.

האמריקאים יחלצו להסדר

בחוגים מדיניים בישראל סבורים כי האמריקאים רוצים בסיום מהיר ככל האפשר של המילחמה בלבנון, משום שהם מודאגים ביותר מהתחדשות המילחמה בין איראן ועיראק. האמריקאים מבקשים ליצור בהקדם ציר פרו־מערבי שיכלול את עיראק, סוריה, ירדן, סעודיה ומצריים, כדי לכלום את איראן. המשך המילחמה בלבנון מפריע להם בכך.

חומייניזם בהר־הבית

בתפילות יום הששי השבוע במקומות־התפילה המוסלמיים בהר־הבית בירושלים נישאו דרשות בזכות החומייניזם, ואף חולקו חוברות של דרווישים שיעיים מאיראן.

ביקור אצל עבד־אל־קאדר

המפקד הבכיר בפת"ח, אפד עבד־אל־קאדר, הנמצא בשבי צה"ל, יזכה עוד השבוע או בשבוע הבא בביקור של אשתו, דינה.

היא תבוא אליו לישראל, ושניהם יחד אף ייצאו לסייר בבית־לחם, בליווי הכתב הישראלי אהרון ברנע, שחקר את עבד־אל־קאדר בשביו, במיסגרת תפקידו הצבאי.

עד אישור ההזמנה לביקור משפחתי חתום שר־הביטחון, אריאל שרון.

אין הזמנות לחעשיות צבאיות

משרד־הביטחון וצה"ל מעכבים לפי־שעה את החזמנות לספקיהם האזרחיים, ואינם רוכשים סחורות להשלמת המלאי.

ההזמנות מעוכבות עד לאחר אישור התוספת לתקציב־הביטחון, בעיקבות מילחמת־הלבנון.

שביתה כלל־ערבית

בימים אלה מתנהלים בחוגים הפוליטיים של הערבים, אזרחי ישראל, דיונים על האפשרות להכריז שביתה כללית, אם יפרוץ צה"ל למערכ־כיורות. המגעים נמצאים בשלב מתקדם.

הצוות סירב פקודה

אחד מצוותי הטלוויזיה הישראלית, שסיקרו את המילחמה בלבנון, סירב למלא הוראה של קצין מיחידת דובר־צה"ל להכין סרט טלוויזיה, שלדעת אנשי־הצוות נועד לשרת צרכים לא־דיווחיים. אחרי הסירוב הורה הקצין לאנשי הצוות להכין את הסרט בפקודה, ואנשי הטלוויזיה, שהיו מחויבים, נאלצו למלא אחר הפקודה.

בגין רוצה יומן

בירושת ראש־הממשלה הוחלט שהיומן חייב להוציא עיתון יומי, שייצג נאמנה את דיעות הממשלה.

ראשי הליכוד טוענים שהעיתונות היומית לא עמדה לצידה של הממשלה בימי מילחמת־הלבנון, ולצד דיווחים פרו־ממשלתיים נתנה מקום גם לתגובות־נגד.

דפנה כרמון התאבדה?

חוקרים במישטרה סבורים כי דפנה כרמון, הנערה החיפאית שנעדרה מביתה ושנמצאה מתה, לא נרצחה, אלא התאבדה.

הכיוון החדש של החקירה מתמקד בעברה של הנערה החיפאית, וכמצב בה לפני היעדרות.

הליברלים קיצוניים יותר

השרים הליברליים, יצחק מודעי ואברהם שריר, ועתים גם גידעון פת, מציגים בדיוני הממשלה עמדות קיצוניות יותר מאלה של שרי תנועת־החרות, ומצדדים בפריצה מיידית של צה"ל למערב ביירות.

במיפלגה הליברלית רווחת הסברה ששרים אלה מבקשים להכשיר את עצמם בעיני בגין ושרון, למיקרה שיהיה פילוג במיפלגה הליברלית, ויוני־המיפלגה יפרשו מהליכוד. במיקרה כזה לא יוכלו כל השרים האלה להמשיך ולכהן בממשלה.

מילוא יחליף סוסים?

במיסדרונות „מצודת־זאב" בתל־אביב סבורים כי הח"כ רוני מילוא עומד לעבור מתמיכה בשר־החוץ, יצחק שמיר, לתמיכה בשר־הביטחון, אריאל שרון, כמועמד לראשות־הממשלה.

מילוא זוכה בביקורים תכופים מצד עוזריו של שרון, במעוזו שבמערכת ביטאון הליכוד, ומרבה להלל את שרון. נראה שמילוא סבור כי אפסו סיכוייו של שמיר לרשת את בגין, והוא מחפש פטרון חדש.

פונדה חומכת בימין הקיצוני

את הכוכבת ג'ין פונדה, שפירסמה את עצמה כלוחמת־שלום קיצונית במילחמת וייאט־נאם, ואת בעלה הפוליטיקאי טום היידן, הביא לישראל היהודי־אמריקאי פיל בלייזר.

בלייזר, בעל ביטאון־היורדים בלוס־אנג'לס „ישראל שלנו" ותחנת־טלוויזיה ״שם", הוא איש הימין הקיצוני, ותומך של תנועת־החרות ותנועת־התחייה בישראל.

דרוקמן נגד התחייה

עסקני המפד"ל הטילו על הח"כ חיים דרוקמן לפעול בקרב הרבנים ובני־הישיבות, התומכים בתנועת התחייה, כדי להחזירם למפד"ל.

דרוקמן ינסה לשכנע את אנשי־התחייה כי אחרי הצטרפותה לממשלה תגרור גאולה כהן את התחייה לליכוד, וזה הזמן לחזור למפד"ל.

בית יוקרתי לשחל

יושב־ראש סיעת־המערך בכנסת, משה שחל, רכש בחודש שעבר בית בשכונת דניה בחיפה, במחיר של 380 אלף דולר, שהם כ־100 מיליון לירות ישראליות.

שחל הוא בעל מישרד עצמאי פעיל ביותר לעריכת־דין בחיפה.

לפיד שיכנע את מוזס

בצהרון ידיעות אחרונות עמדה להתפרסם השבוע כתבה חריפה נגד מחדלי הטלוויזיה במילחמת־הלבנון. מנהל רשות־השידור התקשר בטלפון אל נוח מוזס, מבעלי הצהרון, והצליח למנוע את פירסום הכתבה.

היטל על מט"ח

בחוגים בנקאיים סבורים כי האוצר עומד להטיל מס מיוחד על עיסקות במטבע־חוץ, בדומה למס שהוטל על עיסקות בבורסה.

על־פי גירסה זאת, ההיטל שהטיל בנק ישראל על שבירת פיקדונות במט"ח מהווה הקדמה לצעד זה, שייקר את מטבעות־החוץ.

„הילטון" הפסיק המינוי

הנהלת מלון הילטון בירושלים הפסיקה את חלוקת עיתון הארץ בין אורחי המלון.

הסיבה — „הארץ" פירסם ידיעה, שבה נטען שהמלון גובה סכום גבוה מדי מח"כים, הישנים בקביעות במלון.

סער מוחרם

כתבי העיתונות היומית, העוסקים בסיקור הטלוויזיה הישראלית, החליטו להחרים את מנהל־הטלוויזיה טוביה סער, ולא לפנות אליו עוד כדי לקבל תגובות.

צעד זה בא אחרי שהכתבים נתקלו במה שהם מכנים „אי־אמינות" לטענתם, סער אינו מדייק בעובדות, ואין לסמוך על דבריו.

במדינה

העם

היכן הפליטים?

כמעטה המילחמה, מתרחשת עתה בלבנון טרגדיה נוראה נוספת.

כל אדם במדינה חשב על ההכרעה העומדת לפני ממשלת־ישראל: לתקוף את מערב־ביירות או לא.

ההמונים שיכורי־המילחמה, שצהו בכיכר מלכי־ישראל בתל־אביב, חבעו זאת. כל אחד מן המפגינים (ראה להלן) האמין כי בנו לא יהיה בין מאות ההרוגים, שישלמו בחייהם עבור מיבצע זה.

מאות אלפי ישראלים אחרים התפללו בליבם כי מרחץ־הדמים יימנע. ביניהם היו רבים שבניהם, אחיהם ואבותיהם עלולים להופיע ברשימת־החללים של המיבצע.

200 אלף נעדרו. בעוד שעיני הציבור כולו היו מופנות לעבר ביירות, התרחשו דברים חמורים ביותר בדרום־לבנון.

במשך שישה שבועות לא הורשה לעיתונאים ישראליים וזרים להתקרב אל מחנות־הפליטים, שנכבשו בידי צה"ל. קציני־הליווי של צה"ל, שהוצמדו לעיתונאים בלבנון, מנעו את הדבר בעדינות או בתוקף, באמתלות שונות.

במחנות אלה נמקו לפני המילחמה, כרבע מיליון בני־אדם, גברים, נשים וילדים — פליטי מילחמת־העצמאות, בניהם ונכדיהם.

השבוע, כאשר ראשוני העיתונאים הגיעו למחנות אלה, הם מצאו שאינם קיימים עוד. הם הושמדו כליל. חלק מן המיבנים העלובים נהרסו בימי הקרבות, כאשר הלוחמים הפלסטיניים לחמו שם עד מותם. שאר המיבנים נהרסו אחרי שוך הקרבות, כדי למנוע את שיבת הפליטים אליהם.

הרעילה את המרחב במשך שני דורות, ושמנעה כל אפשרות של שלום. פליטי 1948 גורשו בשנית. נמצאים עימם פליטים שגורשו בפעם הרביעית: ב־1948 גורשו משטח ישראל לגדה המערבית, ב־1967 גורשו ממחנות־הפליטים בגדה המערבית לירדן, ב־1970 גורשו מירדן מדרום־לבנון, ועתה מסה אריאל שרון — כפי שהבטיח לא פעם לגרשם מלבנון לסוריה.

אפילו בתולדותיו רבי־היסורים של העם היהודי, אין הרבה דוגמות של סבל מתמשך ואכזרי כזה.

„לא ידעתי!" כל זה מתרחש בימים אלה, בשמה של ישראל ובאמצעות מוסדותיה הרשמיים, במעטה של סודיות המילחמה.

„האם הוא עבר את אחוז־החסימה?"

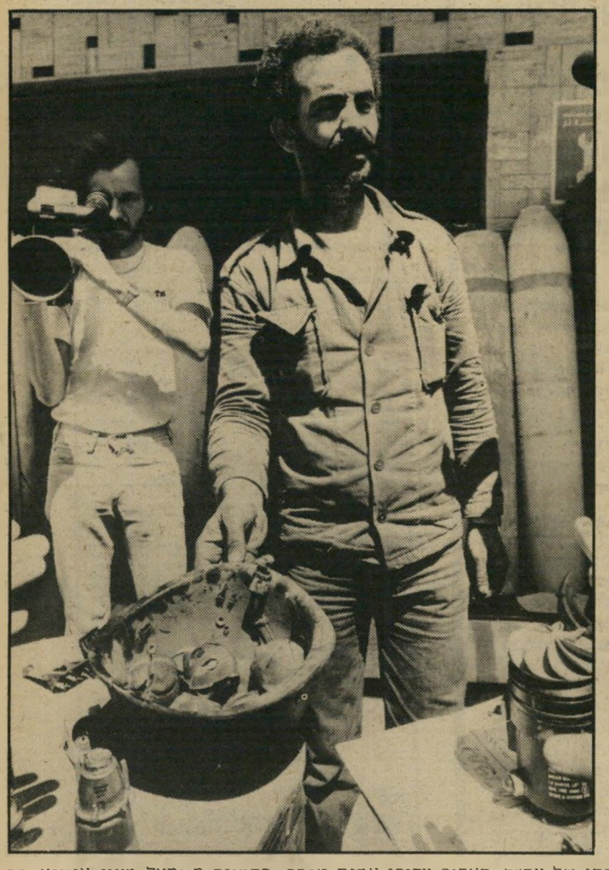

השתמש בפצצות מיצרר גם בריכוזי אוכלוסיה אזרחית.

אין אנשים חיים רבים, היכולים לתאר את פעולתה של פצצת המיצרר. הפצצה היא קטלנית מאוד. אך ידוע היטב כיצד היא פועלת. הפצצה, בין שהיא מושלכת ממטוס ובין שהיא נורית מתותח, היא מעין מיכל גלילי, המתבקע בגובה מסויים מעל לפני הקרקע. מן המיכל נושרים רימוני רסס המלאים בחומר־נפץ וברסיסי־מתכת. רימונים אלה נדרכים כאשר הם פוגעים בקרקע, ואז הם קופצים כלפי מעלה ומתפוצצים באוויר, בגובה של מטר או שניים מעל לפני הקרקע.

פצצות המיצרר

המיכלים המבוקעים שמהם יוצאים הרימונים של פצצות המיצרר הקטלניות נראים בביירות, נשענים על הקיר, בתערוכת־רחוב מאולתרת שערך אש"ף ברחוב בביירות (בתמונה מימין). בחזית התמונה: רימון זרחן של צה"ל, האסור על־פי אמנת ז'נבה. בתמונה משמאל מציג איש־אש"ף בביירות, כמה רימונים מפצצת מיצרר שלא התפוצצו, בתוך קסדה. השבוע, בעיקבות ההודעה הישראלית על השימוש בפצצה, עיכבו האמריקאים משלוח של 4000 פצצות לישראל.

שום החלטה לא התקבלה על כך בפורום שיש לציבור ידיעה עליו. עם ישראל, הנושא באחריות המוסרית למיבצע זה לא נישאל.

בבוא היום, כאשר יוודעו הדברים ברחבי העולם ויעורר תגובה כללית של רתיעה בחילה, יצטרך הישראלי להשמיע את שתי המילים הנתעבות ביותר באוזני כל יהודי: „לא ידעתי!"

המילחמה

צרת המיצרר

האמריקאים התעקשו, ולכסוף היה עד ממשלת ישראל ליהודות שצה"ל

לדבריו של המושל הצבאי הישראלי בדרום־לבנון, המוסווה בתואר „ראש היחידה לסיוע," חיים עדיין בין חורבות המחנה 32 אלף פליטים — פחות מ־15% מן האוכלוסיה שהיתה בהם. מה קרה לשאר ה־85% — יותר ממאתיים אלף גברים, נשים, זקנים וילדים?

גירוש רביעי. אחד מראשי אש"ף, ח'אלד אל־חסן, אמר השבוע לאורי אבנרי כי המונים אלה גורשו על־ידי צה"ל לעבר הקווים הסוריים, ושהם רובצים עתה תחת כיפת־השמיים, אי־שם בשדה (ראה עמוד 7). הסורים אינם מרשים להם להיכנס לקווים. לא הושמעה עד כה שום גירסה אחרת.

אם אכן נכון הדבר, הרי מתחדשת עתה הטרגדיה של 1948, שיטה זו מבטיחה שכל דבר חי ברדיוס ניכר, ייקטל או יפצע בצורה קשה. חלק מהרימונים אינם נדרכים בפגיעה הראשונה, והם נותרים בשטח כמוקשים לכל דבר, שדריכה נוספת עליהם מפוצצת אותם.

הפצצה פותחה על־ידי הצבא האמריקאי בעת מילחמת ויאטנאם, והאמריקאים רגישים מאוד לשימוש בה. אולי משום שבגירסה אחרת שלה — כמוקש — פגעה פצצת המיצרר באמריקאים רבים.

כאשר היה מנחם בגין בוושינגטון, הוא נשאל על־ידי ועדת־החוץ של הסנט אם השתמשה ישראל בפצצות קטלניות אלה. מנחם בגין טען שאינו יודע, אך הוא ישיב. תשובתו בוששה לבוא. האמריקים אים התחילו ללחוץ.

שימוש זהיר? השתיקה הישראלית כלפי האמריקאים היתה מוזרה, משום שהמומחה להסברה של אריאל שרון, האלוף במילואים, אהרון יריב, הודה כבר ב־2.6.1982 שצה"ל השתמש בפצצות מיצרר. במסיבת־עיתונאים לכתבי־חוץ, שנערכה בתל־אביב, אמר יריב: „הגבלנו את השימוש בפצצות מיצרר. עשינו בהן שימוש בעיקר נגד מערכת חי"ר או קומנדו מאורגנים של הסורים, או נגד ריכוזי שיריון. נזהרנו מלהשתמש בפצצות אלה בשטחים, שבהם הגייסות שלנו היו צריכים לעבור, ומעל לכל — לא השתמשנו בפצצות מיצרר בריכוזי־אוכלוסין, מחשש לפגיעה בהם."

נראה שהשלב בו היה צה"ל „זהיר" כל־כך נגמר מהר, אולי לפני שאמר יריב את דבריו. בחודשים. לא כל־כך מכמויות האנשים שזרמו לכיכר מלכי־ישראל, שם נערכה עצרת המשלה לתמיכה במילחמת הלבנון. חלקם סיפרו שהם ראו המון רב יותר בארצות אחרות, בהפגנות דומות, בעיקר בגוש הקומוניסטי.

התמיהה היתה על כך שהממשלה, שיזמה מהלך צבאי, כל־כך לא בטוחה בכוחה הציבורי, שהיא קוראת המונים לרחוב שיתמכו בה.

גרמנית בעברית. היתה זו לכאורה, הפגנת־כוח מרשימה. בקום נכחו, בזמן נאומו של ראש־הממשלה, מנחם בגין, כ־200 אלף איש. אך אלה הם רק ארבעה אחוז מאוכלוסית ישראל. אם הממשלה

(המשך בעמוד 8)

צות ביירות המערבית אפשר למצוא שפע של שרידים לפצצות המיצרר. מיכלים מבוקעים ורימונים שלא התפוצצו.

מה שצולם ושודר בכל תחנת טלוויזיה בעולם, לא יכלה ישראל להכחיש עוד. ההודעה הישראלית טענה כי אמנם השתמש צה"ל בפצצות מיצרר נגד כוחות לוחמים, אך אין זו אשמתה של ישראל שהלוחמים הפלסטינים והסוריים במערב ביירות אינם נמצאים שם לבדם, ויש אוכלוסייה אזרחית בקירבתם...

התוצאה: האמריקאים הודיעו שהם מעכבים משלוח של 4000 פצצות מיצרר לישראל.

הפגנות

תחי המילחמה!

מעולם לא נזקקה ממשלה בישראל להפגנת תמיכה במהלך מילחמתי שלה, בזמן המערכה.

נציגי התיקשורת הזו, היו המו־

סקופ

במשא־ומתן חשאי, שנמשך חצי שנה, בשיתוף עם נשיא תוניסיה, הוכנה הצהרה היסטורית על הכרת אש"ף בישראל. אלכסנדר הייג היה שותף לכך. המועד נקבע ל־14 ביוני.

האם פרצה מילחמת־לבנון שבוע לפני כן ביגלל יוזמה זו?

התאריך הגורלי

זהו סקופ בינלאומי. פרטיו מתפרסמים כאן בפעם הראשונה — ולא במיקרה. כי עורך העוקם הזה היה עד לכמה מן ההתרחשויות.

סקופ זה מגלה פרשה, שיש בה כדי להטיל אור חדש לגמרי על מיבחמת־הלבנון — הרקע שלה, בחירת העיתוי לתחילתה ומטרד תיה האמיתיות.

"קו" סרטאווי"

בראשית השנה החל הד"ר עיצאם סרטאווי בפעולה קדחתנית כדי להביא לפריצת־דרך בעניין ההכרה ההדדית בין אש"ף, ישראל וארצות־הברית.

באותו מועד כבר היתה הנהגת אש"ף מודעת לעובדה שישראל מתכננת פלישה לדרום לבנון, כדי להשמידו. אחד מאמצעי־ההגנה, שבאו למנוע פלישה כזאת, היא „תוכנית פאהד," שהיה בה בסיס להכרה בישראל. התוכנית נקראה על שם יורש־העצר דאז (המלך היום) של סעודיה. אך למעשה נוסחה בידי המדינאי האש"פי הבכיר, ח'אלד אל־חסן (ראה מיסגרת ממול), לפי הוראתו של יאסר ערפאת.

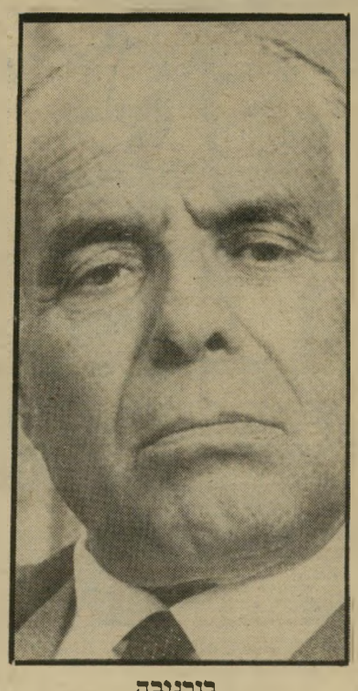

בורגיבה
התלהב

כאשר פורסמה תוכנית־פאהד, הביע יאסר ערפאת את הסכמתו לה. אולם בוועידת־הפיסגה שנערכה בעיר המארוקאית פאס הוכשלה התוכנית על־ידי קנוניות פנים־ערביות, שהשתקפו גם בקנוניות פנים־אש"פיות.

בעיקבות פרשה זו החליט סרטאווי לי־טול את היוזמה לידיו. סרטאווי, חבר הנהגה מועצה הלאומית הפלסטינית, שליחו המיוחד של יאסר ערפאת במערב אירופה, מצטיין באומץ־ליבו האגדתי, שהביאו לכך שהוא מוכן לקבל על עצמו סיכון אישי שעמיתיו נרתעים ממנו. אומץ־לב זה, הבוגתו את עניניי ישראל שהתגבשה במגעים הדוקים עם כוחות־השלום הישראליים במשך שש שנים, הפכוהו הנציג הבולט ביותר של מחנה־השלום באש"ף.

המדיניות של הכרה בזכות־קיום של ישראל וכריתת שלום עימה על בסיס של דו־קיום ישראלי־פלסטיני בשתי מדינות, תוך הסתייעות בארצות־הברית, ידועה כיום באש"ף כ„קו סרטאווי".

יש למדיניות זו תומכים רבים בצמרת האירגון, וביניהם יאסר ערפאת עצמו. אך עד כה לא היה איש מהם מוכן להכריז על כך באופן חד־משמעי כמו סרטאווי עצמו. לא פעם הצליחו מתנגדיו, וביניהם פארוק קאדומי, לחבל במאמציו על־ידי פירסום הכחשות כוזבות.

הפעם, בגבור הסכנה לכסיס של אש"ף בלבנון, ניתנה לסרטאווי יד חופשית. בידיעתה המלאה של ההנהגה בכירותה, הוא פיתח יוזמה, שנועדה להיות היסטורית.

„אש"ף הכיר רשמית בצורה חד־משמעית, בזכותה של ישראל להתקיים, על בסיס הדדי..."

הצהרת סרטאווי

כהרצאה מקיפה שנשא במוסד הצרפתי ליחסים בינלאומיים בפאריס, ביום ה־13 ביולי 1982, קרא הד"ר עיצאם סרטאווי מן הכתב את ההצהרה הבאה:

1. אש"ף הדגיש פעמים רבות, באמצעות הצהרות שונות של מנהיגיו וההחלטות הרישמיות של המועצה הלאומית הפלסטינית, שמטרתו היא שלום צודק וברי־קיימא במיזרח התיכון, המבוסס על נסיגת ישראל מהשטחים הפלסטיניים והערביים הכבושים והגשמת הזכויות הלאומיות הפלסטיניות. ברוח זו חתמה המישלחת של אש"ף בוועידת־הפיסגה הערבית, שנערכה ב־1978 בבגדאד, על החלטות הפיסגה, שקראו לשלום כזה.

2. עמדה כזאת לא היתה יכולה להיות אפשרית לולא התקבלה במושב המועצה הלאומית הפלסטינית, בשנת 1977, החלטה שקראה להקמת מדינה פלסטינית ריבונית בכל חלק של פלסטין אשר ישוחרר, או שממנו תיסוג ישראל.

3. ברור לחלוטין לאש"ף שעושים שלום עם אוייב, וכי הדבר נושא בחובו את ההכרה בקיומו של אוייב כזה. לכן, בתשובה על מציאות זו, ובעדות למחוייבותו הכנה של אש"ף לשלום, ולא ככניעה ללחץ מן החוץ, קיבלה המועצה הלאומית הפלסטינית באפריל 1981 פה־אחד החלטה שאישרה את הצעותיו של הנשיא ברג'נייב לשלום במיזרח התיכון. הנשיא ברז'נייב חשמיע את הצעותיו בנאום באוזני הקונגרס ה־26 של המיפלגה הקומוניסטית הסובייטית בפברואר 1981.

להלן הנוסח של דיברי ברז'נייב, שאושרו על־ידי המועצה הלאומית הפלסטינית:

„... הגיעה השעה לחזור לחיפוש קולקטיבי כן אחרי הסדר מקיף, צודק ומציאותי... אנחנו מוכנים לעשות זאת ביחד עם הצדדים המעוניינים האחרים: הערבים — וביכללם, כמובן, אירגון־השיחרור הפלסטיני — וישראל. אנחנו מוכנים לעסוק בחיפוש זה בשותפות עם ארצות־הברית...

„... אנחנו משוכנעים עדיין שכדי שיהיה שלום־אמת במיזרח התיכון, יש לסיים את הכיבוש הישראלי של כל השטחים הערביים שנכבשו ב־1967. הזכויות שאינן־ניתנות־לערעור של העם הערבי הפלסטיני צריכות להיות מובטחות, עד להקמת מדינה משלהם, ועד ביכלל. חיוני הוא להבטיח את הביטחון והריבונות של כל המדינות באיזור, וביכללן הביטחון והריבונות של ישראל. אלה הם העקרונות הבסיסיים, אשר לפרטים, מובן שניתן לדון בהם במשי־ומתן."

4. קבלת הצעות אלה על־ידי המועצה הלאומית הפלסטינית פירושה שאש"ף הכיר רישמית, בצורה החד־משמעית ביותר, בזכותה של ישראל להתקיים, על בסיס הדדי. הוא ביטל אוטומטית את המיכשול שהונח על־ידי שר־החוץ קיסינג'ר בדרך להכרת ארצות־הברית באש"ף ולקיום דו־שיח בין ארצות־הברית ואש"ף. לכן אני קורא לממשלת ארצות־הברית להכיר רישמית באש"ף ולכונן עימו מגעים רישמיים.

5. כמו כן אני קורא לממשלות אירופה המערבית, ובייחוד לממשלת צרפת, בריטניה וגרמניה, להכיר הכרה רישמית מלאה באש"ף.

יתכן שאכן היתה לה תוצאה היסטורית — אך בכיוון בלתי־צפוי מראש.

צעד אחרי צעד

בינואר 1982 פתח סרטאווי במגעים עם מנהיגים מערב־אירופיים, כדי להביא לידיעתם כי אש"ף מוכן להכיר בישראל על בסיס הדדי.

לטענת סרטאווי (שעליה חזר גם יאסר ערפאת, בראיון עם אורי אבנרי) הוא לא ביטא עמדה חדשה של אש"ף, אלא רק גיבש ופירסם עמדה הקיימת זה מכבר. לשם כך התבסס על החלטות המועצה הלאומית הפלסטינית, הגוף העליון של אש"ף.

גוף זה מזמן, ברוב של שני שלישים, לשנות גם את „האמנה הפלסטינית" — ועל כן כל החלטה של המועצה, הנוגדת סעיף של האמנה, מבטלת אותו אוטומטית.

בין ההחלטות שעליהן הסתמך סרטאווי:

● **החלטת המועצה הלאומית הפלסטינית, במרשב שהתקיים ב־מארס 1977 בקאהיר, להקים מדינה פלסטינית לאומית „בכל חלק של הארץ" אשר ישוחרר, או ש־ישראל תיסוג ממנו.** לדברי סרטאווי: כאשר אתה מקים מדינה בחלק אחד בילי־

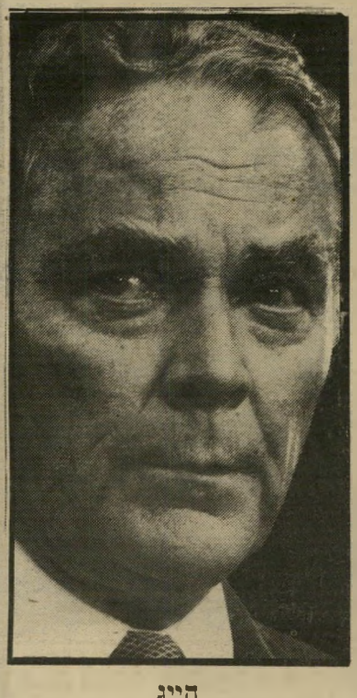

חייג
הסכים

בד, אתה מוותר על שאר החלקים. הדבר מבטל את סעיף האמנה על שלמות הארץ.

● **החלטת המועצה, באותו מו־שב, לפתוח בדו־שיח עם כוחות־השלום בישראל** — אישור בדיעבד שניתן למגעים בין סעיד חמאמי ואורי אבנרי שהחלו בסוף 1974, ולשיחותיו של סרטאווי עם ראשי המועצה הישראלית ל־מען שלום ישראל־פלסטיני בסתיו 1976. מכיוון שמדובר בכוחות פטריוטיים וציוניים, הדוגלים בפה מלא בקיומה ובביטחונה של ישראל, היתה בהחלטה הזאת הכרה בעקיפין בזכות־הקיום של ישראל.

● **הסכמת אש"ף להצהרה הי־אמריקאית־סובייטית מהאחד בי־אוקטובר 1977,** שדיברה על קיום ישראל ועל ההכרה בזכויות העם הפלסטיני.

● **חתימת אש"ף על החלטותיה**

(המשך בעמוד 72)

● „לא עסקנו בפעולות אלימות מפני שאהבנו דרך זו. לא עסקנו בזה בתור תחביב!"

● „אם נוכל להשיג את זכויותינו הלגיטימיות בדרכי שלום, מדוע נעסוק באלימות?"

● „פת"ח מתנגד מזמן לפעולות בעלות אופי טרוריסטי ממש - הפיגועים הלכו והתמעטו!"

עורך „העולם הזה" ריאיין את יועצו הבכיר של ערפאת

PLO TERROR BOSS IN NEW YORK FOR SECRET TALKS

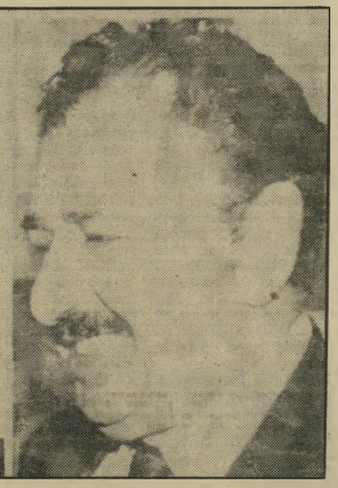

A SENIOR commander in the Palestine Liberation Organization is in New York on a mission related to the Israeli invasion of Lebanon, The Post has learned.

Khaled al-Hassan, PLO leader Yasser Arafat's top political adviser and co-founder of the Al Fatah terrorists, has been here for several days, meeting with

By PETER FEARON *In Washington* and ELIAV SIMON *In Jerusalem*

הכותרת בעיתון האספסוף הניו־יורקי על „הבוס של הטרור": חאלד אל־חסן (מימין)

להפסיק את הטרור!

„מנהל הטרור של אש"ף נמצא בניו־יורק!" זעקה הכותרת בעמוד הראשון של צהרון־האספסוף בניו־יורק, ניו־יורק פוסט. ובעמוד פנימי: „בוס הטרור של אש"ף נמצא בניו־יורק לשם שיחות סודיות!"

בסיפור נאמר כי ח'אלד אל־חסן, „היועץ המדיני העיקרי של יאסר ערפאת; מפקד בכיר באש"ף, אחד ממייסדי הטרוריסטים של פת"ח," הגיע לניו־יורק במסווה של יועץ המישלחת הכווייתית לאו"ם.

הטרוריסט הגדול ישב על מיטתו במלון ניו־יורקי מפואר־סם, כשהוא בגלביה לבנה מבריקה, נוסח כוויית. הוא איש גדול, גבוה ובריא־בשר, המזכיר דוב — ההיפך הגמור של יאסר ערפאת. הוא שונה גם באופיו — גבר בעל חוש־הומור, האוהב לספר סיפורים ובדיחות.

לח'אלד אל־חסן, אין, כמובן, שום קשר עם חתיאור בעיתון הסנסציוני, המתחרה עם מעריב וידיעות אחרונות בנסיונו — הבלתי־מצליח — להגדיל את תפוצתו על־ידי חנופה לרובד הפרימיטיבי ביותר של הציבור היהודי.

באופן רשמי הוא נושא בתואר של חבר הוועדה המרכזית של פת"ח ויו"ר ועדת־החוץ של המועצה הלאומית הפלסטינית. למעשה הוא הרבה יותר מזה: אחד מחציר תריסר האנשים החשובים ביותר באש"ף, יועץ מדיני ראשון־במעלה של ערפאת, שאותו הכיר ערב ייסוד פת"ח, כשאל־חסן היה מהנדס בכווייט. הוא גם אחד מראשי המחנה הריאליסטי והמתון באש"ף, מזה שנים רבות, אף שמסר פעם־פעמיים הצהרות קיצוניות, כדי להגן על עורפו.

כשטילפנתי לבית־המלון שלו כדי לבקש לראיינו, הזמין אותי לשיחה מיידית. את המידע על מקום־הימצאו — שנשמר בסוד כמוס לאור מאמר־ההסתה של העיתון — קיבלתי מידידים.

הראיון העיתונאי שנתן יאסר ערפאת שבר גם אצל אל־חסן כל סייג. הפגישה לא היתה סודית, וכששאלתיו אם מותר לי להודיע עליה ולפרסם ראיון עימו, הסכים בלי כל הסתייגות.

אל־חסן דיבר על הצעות שונות לקידום תהליך השלום ועל עידוד ההכרה ההדדית בין שני העמים, ואז העליתי נושא שנשאלתי לגביו עשרות פעמים, מאז הראיון עם יאסר ערפאת בביירות המערבית, בפגישות ובאסיפות בארץ ובארצות־הברית.

הראיון נערך ביום השישי, ה־16 ביולי.

אבנרי: נמתחה ביקורת על כך שלא העליתי, בשיחה עם ערפאת, את הבעיה שהישראלים קוראים לה „טרור", ושאתם קוראים לה בשמות אחרים. השאלה הנשאלת היא: האם יופסק הטרור כאשר תסכים ממשלת־ישראל להכרה הדדית בין ישראל ואש"ף, כפי שהציעו, למשל, פיאר מנדס־פראנס, נחום גולדמן ופיליפ קלוצניק בהצהרתם המפורסמת?

אל־חסן: כן, בהחלט. התשובה היא חיובית.

אבנרי: במיסגרת של המאמץ להשגת השלום?

אל־חסן: תראה, אורי, אנחנו לא עסקנו בפעולות אלימות מפני שאהבנו דרך זאת. לא עסקנו בזה בתור תחביב. לא היתה לנו ברירה. אם נוכל להשיג את זכויותינו הלגיטימיות בדרכי שלום, מדוע נעסוק באלימות?

אבנרי: האם זוהי מגמה חדשה, שבאה כתוצאה ממאורעות המילחמה הנוכחית?

אל־חסן: לגמרי לא. פת"ח צימצם את הפעילות האלימה מזמן. עוד בשנת 1972 הסכמנו עם ראש־ממשלת לבנון (דאז), סאיב סלאם, להפסיק את הפיגועים משטח לבנון. שמרנו על־כך בקפדנות. רק בשנת 1973, בימי המילחמה (מילחמת יום־הכיפורים) הפרנו את זה, ואחרי המילחמה חזרנו וקיימנו התחייבות זו.

אבנרי: פיגועים מסויימים בעבר השאירו מישקע עמוק של שינאה בישראל. למשל, מעשה־הזוועה במעלות.

אל־חסן: זה בוצע על־ידי האירגון של (נאיף) חוותמה (החזית הדמוקרטית לשיחרור פלסטין). אבל גם הם לא התכוונו להרג. הם רצו לקחת בני־ערובה כדי לשחרר שבויים שלנו. ההרג נבע מסירובה הקבוע של

„60 אלף מישפחות של מגורשים לנות עכשיו תחת כיפת־השמיים מול הקווים הסוריים בלבנון!"

ממשלת־ישראל לשאת ולתת במיקרים כאלה.

אבנרי: מינכן?

אל־חסן: זאת היתה פעולה של פת"ח. לא התכוונו להרוג איש. אני לא מאמין שהאנשים שלנו הרגו. הקורבנות נפלו כאשר הגרמנים התחילו לירות. זה נכון גם לגבי הפעולות של האוטובוס (בקאונטרי־קלאב). הכוונה היתה שהבחורים שלנו — גם זאת היתה פעולה של פת"ח — יגיעו לתל־אביב ויקחו בני־ערובה כדי לשחרר שבויים. האנשים שלכם פתחו באש. אני הצעתי בוועידה הבין־פרלמנטרית בליסבון שאנחנו, אש"ף, נממן חקירה בינלאומית בלתי־תלוייה כדי לבדוק איך נהרגו הקרבנות — מהכדורים של אנשינו או מכדורים של כוחות־הביטחון הישראליים. הצענו לממן. אבל זאת היתה פעולה חריגה. פת"ח מתנגד מזמן לפעולות בעלות אופי טרוריסטי ממש.

אבנרי: הם בוצעו על־ידי ארגונים אחרים השייכים לאש"ף?

אל־חסן: כן, הארגונים של (אחמד) ג'בריל, חוותמה ואחרים. הצעתי בליסבון שתערך חקירה בינלאומית גם כדי לבדוק אם יש לאש"ף חלק כלשהו בפעולות אלה. החקירה תגלה שאש"ף אינו קשור בהן, אינו מממן אותן. בהדרגה הטלנו את מרותנו גם על אירגונים אלה, ומעשי־הטרור הלכו במשך השנים והתמעטו, כתוצאה מהפעולה שלנו.

אבנרי: והם ייפסקו לגמרי כאשר נעלה על דרך המשא־ומתן.

אל־חסן: כן. אם אפשר להשיג את עצמאותנו בדרכי־שלום, לא נעסוק באלימות. הקוראן מתנגד לאלימות. הוא אומר שלפעמים צריכים לעשות דברים שאין אוהבים אותם, צריכים להילחם גם כאשר שונאים מילחמה. אך אם יש דרך לכונן שלום, צריכים לעשות שלום. כך אומר הקוראן. כמובן, השלום צריך להיות קשור בצדק.

אבנרי: כשאתה אומר שלום, אתה מתכוון לעצמאות פלסטינית במדינה שתקום בחלק מן הארץ?

אל־חסן: כן.

אבנרי: וזה יהיה סוף־פסוק? מה יהיה אחר־כך? האם לא תימשך המילחמה, כפי שחוששים ישראלים כה רבים?

אל־חסן: לא. זאת תהיה סוף המילחמה. משם והלאה הכל יסתדר בדרכי שלום והבנה. אם שני העמים ירצו אז לשנות דברים בדרכי־שלום, להקים קונפדרציה, או פדרציה, משהו כמו שווייץ — הם יוכלו לעשות זאת רק בהסכמה הדדית, בדרכי־שלום.

אבנרי: אתה דוגל בזה?

אל־חסן: לפחות מבחינה כלכלית. אי־אפשר להשיג עצמאות כלכלית — שלכם ושלנו — בלי כלכלה מאוחדת, שתקיף את הארץ כולה. דרוש איחוד כלכלי.

אבנרי: רק בין שתי המדינות שלנו?

אל־חסן: כל השערים במיזרח התיכון צריכים להיות פתוחים, זה לטובת כולם.

אבנרי: כלומר, שוק מרחבי משותף. הצעתי זאת לפני 35 שנה. אגב, האם אתה יודע מה קורה לפליטים הפלסטיניים בלבנון?

אל־חסן: לפי הידיעות שלנו, גורשו 60 אלף מישפחות ממחנות־הפליטים, והמחנות נהרסו על־ידי הישראלים.

אבנרי: 60 אלף בני־אדם או 60 אלף מישפחות?

אל־חסן: מישפחות.

אבנרי: איפה הם עכשיו?

אל־חסן: הם רובצים תחת כיפת־השמיים, תחת העצים. הישראלים גירשו אותם לקראת הקווים הסוריים, בבקעא, והסורים לא נתנו להם לעבור. הם תקועים שם. כבר הקמנו ארבע תחנות רפואיות כדי לטפל בהם.

אחר־כך שאלתי על מצב הפלסטינים בביירות הנצורה. חאלד סיפר שהוא עוקב אחר פעולתו של מחנה־השלום הישראלי וידוע לו שישנן תוכניות שונות לקידום שיתוף־הפעולה בין כוחות־השלום משני הצדדים.

אם חלק מהן יבוצעו, ישמע העולם על כמה מיבצעים מפתיעים.

במהלך השיחה העליתי גם את בעייתו של מרדכי הרצל דרור, המכונה גם מנשה דויד. איש זה, נכה בעל בעיות נפשיות, עבר בראשית השנה ללבנון והוחזק בידי אש"ף. מישפחתו פנתה אלי, אחרי הראיון עם ערפאת, וביקשה ממני לטפל בכך. ביקשתי מחאלד אל־חסן לבדוק אם יש אפשרות למסרו בידינו, כמחווה של רצון טוב.

אתה והשקל

מאת מאיר תדמור

הבורסה

המילחמה רעה לסרדינים

* השבוע אני רוצה לציין כמה ציוני דרך ב־ דרכה של הבורסה לתהילה. למי שיש זיכרון של חודשיים, יזכור בוודאי את העסקים הטובים שעשו בעלי המניות של מן את העסק הטוב ביותר עשה, בידוע, מנכ"ל המיפעל, שמכר חלק גדול מהמניות שהיו ברשותו, כאשר שעריי־מניות מן הגיעו לשיא של פי שלושה ויותר תוך כמה חודשים.

המעניין הוא, שכבר ששערי המניות לו, ירדו המכירות של מצרי "מן". למה? א ברור. עכשיו התהפך הגלגל, המניות של "מן" יורדות, אך ליעומת זאת הסרדי־ ים של "מן" נחטפים, לא מפני שהם טו־ ים יותר, אלא פשוט מפני שהמילחמה כ־ נון גרמה לצריכה גדולה יותר. המסקנה: מילחמה זה דבר רע לסרדינים אבל טוב מיפעלי השימורים; זה רע למשקיעים ו־ טוב לבעלי עניין, שמכרו את מניותיהם בשיא יעוד מעט יתחילו שוב לקנות, כשי־ היה כדאי!

* הבדיחה האחרונה המהלכת בבורסה מדברת בשני סוגי מניות: מניות נכסיות, שמאחוריהן עומ־ ות חברות עתירות נכסים והון, וסוג שני של מניות הקרויות נחסיות, שמאחוריהן עומדת חברה שכל מה שיש לה, זה המניות בבורסה, תשקיף להנ־ פקה עם "כריכה כחולה, הבטחות להקים מיפעל, צריף עם שלט וכמובן, טלפון.

הרושם הוא שחלק מ־50 החברות החדשות המבק־ שות לגייס הון בבורסה, חושבות שהבורסה היא מקום מיפגש לפראייערים, שכל מה שיש להם, זה לקנות הנפקות חדשות עם כריכות כחולות. אני מקווה שכבר בהנפקות הקרובות יוכח, שהחתמים של הנפקות יצטרכו לקנות את כל הסחורה שעליה חתמו, ולדאוג אחר כך לשווק אותה.

* אני לא יכול להתאפק, ומוכרח לספר לכם על אחד מגדולי המשקיעים בבורסה. יום אחד, לפני שבועיים, מצצל אלי מישהו ואומר לי: "אתה תד־ מור", אני משיב, כן זה אני. "אז תשמע שמי יצחק שני, איזיק', שמעתי שאתה רוצה לכתוב עלי." אמרתי: שמעתי עליך, ואם תספר לי על עצמך אני כותב. אמר לי: "אני יכול לספר לך מה שאתה רוצה, אבל אל תכתוב עלי."

התאפקתי שבועיים ואני חייב לספר. באותה שיחה טלפונית, אמר לי, בתשובה לישאלה: "כן, יש לי איזה 900 אלף טמפ, אז מה, זו מניה טובה, בעיקר כשקניתי או־ תה בחצי מחיר ופחות." שאלתי: מספרים שאתה מתכונן להריץ אותה. השיב: "זה אצלי כסף קטן. אני, בשביל לעשות כסף, לא צריך להריץ מניה." בחיי שהוא צודק, כבר בשבוע שעבר התחילה המניה לרוץ לבד. בששאלתי למה; אמרו לי שהיא יתר מה, אף אחד לא מוכן להוריד.

הסידורים של הבנקים

בנקים הם, כידוע, מוסדות מסו־ דרים. סדר, מסודר, לסדר, הם מאותו שורש. אני רוצה לספר לכם על שני מיקרים מאוד מסו־ דרים, אך מבלי להזכיר את שמות הבנקים. לאי הזכרת השם יש סיבה פרוזאית: אולי הדברים יבואו על תיקונם.

ובכן, מיקרה ראשון. מעשה ביהודי לא צעיר, שלפני 10 שנים הפקיד 2500 לירות של אז, ב־ חשבון הבנק שלו, שנרשמו כהל־ כה בפינקס הבנק שלו. רק לפ־ ני כמה שבועות נזכר בפינקס ובכסף שרשום בו. הלך לבנק ושם הסבירו לו שהכסף צבר ריי־ בית ואפילו ריבית דריבית, וה־ יום עומדים לרשותו כ־7000 לי־ רות. הפקיד אמר "שבע מאות שקל". עשינו חשבון של הצמדה למדד בלבד, ללא ריבית, ומת־ ברר שאותם 2500 לירות של לפ־ ני 10 שנים, שווים היום, אילו הוצמדו, פי שלושים, כלומר כ־ 7500 שקל. אני לא בטוח שה־ חישוב שלי נכון, יכול מאוד להיות שזה הרבה יותר.

בכל מיקרה תוך כמה ימים יגיע לקוח לבנק מסויים, עם ה־ סיפור וההוכחות. אני מבקש ל־ התייחס אליו יפה ולתת לו את המגיע. אמרתי לו שיגיד בבנק, "שאני אמרתי".

המיקרה השני גם הוא על טה־ רת הסדר הטוב. ההבדל הוא ש־ מדובר בבנק אחר. השיטה דומה. לפני שנתיים קיבלו זוג הורים בשנות ה־70 המאוחרות של חיי־ הם, מתנה מבקרוב־מישפחה בארי־ צות־הברית 500 דולר. הלכו ל־ בנק וביקשו לפתוח חשבון פת"ם (פיקדון תושב במט"ח).

הפקיד הזריז יעץ להם להזי־ מנע מכוונתם, כי הוא יכול לה־ ציע להם הצעה יוצאת מהכלל לחיסכון לטווח ארוך של חמש שנים, ובעוד חמש שנים יהיה להם סכום נכבד. נתרצו.

המירו להם את הדולרים בלי־ רות ובפינקס־חיסכון. אחרי כמה חודשים נזקקו לכסף, אולם אז, כשניגשו לבנק, נאמר להם שלא יוכלו "לשבור" את התוכנית, ו־ אם כך יעשו, יפסידו את ההצ־ מדה והריבית, ויצטרכו לחכות חודש ימים עד שיוכלו לקבל את הכסף.

בקיצור, שימצאו מקור אחר לכסף שהם זקוקים לו, וזה שב־ פינקס־החיסכון ימשיך לצבור ריבית והצמדה, בלית־ברירה הס־ כימו. השאלה היחידה היא, מה טעם ראה הפקיד הזריז לשכנע זוג זקנים להפקיד כספם לחמש שנים, כאשר הסיכוי לכך שיוכ־ לו להשתמש בכסף זה, הולך ו־ קטן.

הטעם הוא ככך, שבזמנו היתה תחרות בין סניפי ה־ בנק מי יצליח להגיע למיס־ פר גדול יותר של תוכניות־ חיסכון חדשות, ובתחרות, כידוע, מותר הכל. גם במיק־ רה זה יעצתי לפנות לבנק זאם עדיין הם זקוקים לכסף עכשיו, לבקש להחזירו להם בזמן קצוב, בדי הורדות וקנ־ סות. זאם זה לא יעזור, נוכל לפרסם במדור זה את המי־ דות התרומיות של הבנק.

במדינה

(המשך מעמוד 5)

זקוקה להפגנות בזמן מילחמה ש־ היא יזמה, כדי להצדיק את דרכה, הרי שקהל זה בטל בשישים.

לא היה זה הפראדוקס היחיד בהפגנה זו, שאמרגניה ניסו להראו־ תה כתשובה המוחצת של הליכוד להפגנת שלום־עכשיו, שהתקיימה באותה כיכר שבועיים לפני כן. פעילים בליכוד הציעו לחוקק חוק שיאסור קיום הפגנות בשעת־חירום. הליכוד עצמו ערך הפגנת־ענק, ב־ השתתפות ראש־הממשלה בכבודו ובעצמו, בזמן שהמילחמה בצפון עדיין נמשכת.

הקואליציה רגזה על כך, שהפג־ נת שלום־עכשיו וזו שקדמה לה, של הועד נגד המילחמה בלבנון, נישאו כרזות בלועזית, שכוונו ל־ דעת־הקהל העולמית. בהפגנה זו, דאג מישהו להדפיס כרזות רבות בלועזית שכוונו לציבור בחו"ל, ו־ הוכיח שוב את הצביעות בטענות המארגנים.

אגב כרזות, אי־אפשר שלא להז־ כיר אחת מזעזעת במיוחד, שהונפה סמוך לבמה. הסיסמה: "עם אחד,

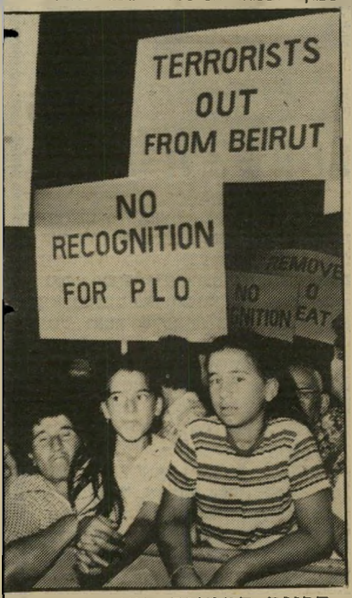

הפגנת התמיכה במילחמה
חוק נגד הפגנות

צבא אחד, ממשלה אחת!" גם ל־ א תרגום לגרמנית, מוכירה את השנים, שבהן שלטו הנאצים.

מארגני ההפגנה טענו, שהיא ספונטנית. כמו הפגנות פרו־ממשל־ תיות במיזרח אירופה, נטען שהמור־ גי המפגינים הגיעו בכוחות עצמם למקום, בניגוד למפגיני שלום־עכ־ שיו, הבאים במשאיות מקיבוצים.

מי שבא לכיכר כשעה לפני ת־ חילת העצרת, ראה אוטובוסים של אגד מובילים מפגינים מצפון ה־ ארץ ומדרומה. קבוצות של קשי־ שים, נשים ונוער הובאו במקובץ, התפרסו ברחבה הגדולה. בשיכרון ההמונים שאחז במכובדים שישבו לצידו של ראש־הממשלה על הב־ מה, נשכחה עובדה מרתקת. מר־ בית ח"כי הליכוד, שרים וביניהם סגן ראש־הממשלה, דוד לוי, לא נכחו בהפגנת המילחמה.

מי שהציל את העצרת ממיפגן על טהרת חרות והפך אותה להפ־ גנת מילחמה ממשלתית, היה ה־ שותף הקואליציוני הדתי של בגין, הד"ר יוסף בורג. דבריו של שר הפנים החוויר על רקע העובדה שבנו הצנחן, אברהם, נפגש ימים אחדים קודם לכן עם ראש־הממשלה וקרא לו להפסיק לאלתר את הל־ חימה בלבנון.

כשהסתיימה ההפגנה מיהרו ה־ עיתונאים והצלמים הרבים, שהיו במקום, לרוץ לכיוון היציאה. אחד מהם אמר: "אחרי הפגנה כזו, צריך למהר לביירות. נראה שפקודת ה־ כניסה למערב־העיר ניתנת ברגעים אלה!"

נעלבי טיסת החינם

אותי לא הזמינו לתצוגה של המטוס החדש של אל־על, זה ש־ היה של אל־על בעוד שנה ליתר יוק. בטלוויזיה הראו את בואינג 76 ממריא ונוחת. בין ההמראה לנחיתה עברה כשעה. המטוס, תפלאו, לא היה ריק, היו בו מאתיים נכבדים, כולל עיתונ־ אים, שנהנו מטיסת־חינם בשמי ישראל. הם גם שמעו הסברים על כל מעלותיו של המטוס, ויש לאלה. בין היתר אפשר להטיס אותו בעזרת שני טייסים, אולם אל־על, כחברה מתקדמת ומתיי־

בואינג 767
הוזמנו ונעלבו

צלת, תטיס אותו בעזרת שלו־ שה טייסים; אבל גם זה לא חשוב.

יש עוד איזה פרט לא חשוב: המחיר למטוס הוא 50 מיליון דולר ואם קונים ברכיעה כאלה משלמים 200 מיליון דולר.

לעומת זה, המטוס הוא חס־ כוני בדלק, ובחיסכון זה יש שתי אפשרויות: להקטין את הגרעו־ ות של החברה, או לשלם מש־ כורת לטייס שלישי. אל־על בח־ רה באפשרות השניה, מחוסר ברירה.

עכשיו הגענו לעיקר. מיספר הקופצים על טיסת־החינם בשמי הארץ היה גדול. הוזמנו, מה ש־ קרוי בענה הפוליטית, אנשי־צי־ בור. הוזמנו הרבה וביקשו לטוס עוד יותר. זה עם בנו וזה עם אשתו ואחר עם שניהם. מקום לא היה. חלק מאלה שהוזמנו, הודיעו בדרך־כלל באמצעות ה־ מוכירה, כי אם לא יקבלו הזמ־ נה נוספת, לא יבואו. ואכן, כמה

מן המוזמנים לא הגיעו. עכשיו יש לאל־על בעיה: איך לפצות את הנעלבים בטיסת־חינם, שהם ממילא זכאים לה, או בכל דרך אחרת.

כמה חבריכנסת, שהם גם חברי ועדת־הכספים, מהרהרים בינם ובין עצמם, אם ראויה באמת "אל־על" לערבות המדינה לרכישת ה־ מטוסים, שהם לא הצליחו לטוס בהם לפני שניקנו.

חיפה זולה יותר!

שוב ענייני מכס. סיפר לי נכה צה"ל, הזכאי למכונית ללא מי־ סים: נכה צה"ל שרכש מכונית ללא מיסים, רשאי להחליף אותה בחדשה בכל שלוש שנים. סדר הדברים הוא כזה, שאחרי שלוש שנים אתה הולך למכס ומבקש לשלם את המיסים על הרכב, כדי שאפשר יהיה למכור את המכו־ נית.

„אחרי שלוש שנים," ממשיך לספר הנכה, „הלכתי למכס ביפו, ושם הכינו לי חשבון מפורט של המיסים שאהיה חייב לשלם, כש־ ארצה למכור את המכונית. למח־ רת נקלעתי לחיפה, ושם הציע לי גיסי לקנות ממני את המכו־ נית. סיפרתי לו שכבר הייתי ב־ מכס ביפו והכינו לי את חישוב המס. אמר לי: שמע, בוא ניגש למכס פה, בחיפה, נבקש מהם שיעשו חשבון של המיסים, אני אשלם וגמרנו עניין.'

„לא התלהבתי, אבל הסכמתי. הלכתי למכס בחיפה, הכינו לי את החשבון ואז התברר שיש הבדל של כמה עשרות אלפי לי־ רות לטובת מכס חיפה, כלומר בחיפה אני צריך לשלם פחות מאשר בתל־אביב."

אגב, החוקים והתקנות של המכס חיים על כך שטח מדינת ישראל, וחיפה, עד כמה שידוע לי אינה איזור פיתוח א', שגם בו צריך לשלם את כל המיסים. עכ־ שיו, מי שיש לו מכונית לי־ לא מיסים וצריך להחליף אותה, וישלם עליה מיסים, כדאי לו לנסוע עד לחיפה ולשלם את המיסים שם. שם הזירה שווה יותר.

חקירה מיוחדת

מנחם בגין אינו רוצה שיקרה ליובל נאמן, ערב כניסתו לממשלה, מה שקרה ליצחק רבין ולאהרון אבו־חצירא

כופר נאמן

כאחד אפשר היה למשוך את הבירור עוד זמן רב, ח"כ התחיה, יובל נאמן, יכול היה להתמנות כשר בממשלת הליכוד, בעוד שמאחרי מעטה של סודיות מתנהלת נגדו חקירה על הפרת מטבע־זר בחו"ל.

העובדה שהמידע יצא החוצה, הכניסה את הממשלה למירוץ מטורף. למנחם בגין, הרואה חשיבות עליונה בצירוף התחיה לקואליציה, היה חשוב שהתיק יסגר — ומייד. מה שנמשך חודשים, צבר תנופה מדהימה ובתוך ימים הוחלט שהשר ה־מיועד ישלם כופר־קנס ולא יועמד לדין. מה שהם שכחו הוא, שנאמן קשור לפרשה נוספת, שפרטיה מצויים בפרקליטות מחוז תל־אביב.

ידיעה שתולה

ה ידיעה המוטעית, שפורסמה ב־עיתון מעריב ביום השני שעבר, גילתה שהיועץ המישפטי לממשלה הודיע שמי שמיועד להיות שר־הפיתוח־הטכנולוגיה, לא יועמד לדין על הפקדת כסף בחו"ל. אשר המיועד, השוהה לאחרונה יותר בחו"ל מאשר בארץ, עוד הספיק להודיע מפאריס שמדובר בעניין שהיה לפני עשר שנים, כאשר הוא שהה במשך זמן־מה בארצות־הברית כמנהל של מכון לפיסיקה, והחזקתו במקום שולמה על־ידי אוניברסיטה מקומית.

נאמן טען שכאשר הוא חדל למלא אחר הוראות האוצר בעניין החזקת כספים ב־חו"ל, הוא דיווח על כך לאוצר. ומכאן אפשר להבין שהחקירה נגדו החלה ביוזמתו ובסופה החליט יצחק זמיר שח"כ התחיה ישלם כופר־קנס ולא יועמד לדין.

הידיעה המפתיעה, שפורסמה בימים שבהם מתנהל משא־ומתן קדחתני לצירוף התחיה לקואליציה, ושמתוכנה ברור שהיוזמה לפירסומה היתה ממשלתית היתה תוצאה של חקירה שערך העולם הזה. כאשר התברר שסיפור החזקת מטבע־זר על־ידי יובל נאמן ללא היתר, לצד גילויים אחרים, יופיעו בשבועון, הזדרזו שני פקידי ממשלה — נגיד בנק־ישראל, משה מנדל־באום, שהוא איש המפד"ל, והיועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, לסיים את הטיפול בתיק הפקדת הכסף בחו"ל.

הידיעה במעריב, המנסה לטהר את נאמן, העלימה את המידע המרכזי בסיפור ה־הפקדה בחו"ל.

בין השנים 1968—1978 ניהל נאמן חשבון־בנק בארצות־הברית, לשם נכנס כסף מהרצאות ומייעוץ באוניברסיטה בלא הי־תר מהמפקח על מטבע־חוץ באוצר. הבנק היה בעיר אוסטין שבמדינת טכסס, ועברו בו סכומים של עשרות אלפי דולרים.

עיכוב בחקירה

ב שנת 78' הופסקה העברת הכסף ל־חשבון, אולי אחרי שמישהו דיווח על־כך ונאמן לא רצה להמשיך בהפתבכותו. אפשרות זו היא סבירה ביותר, משום ש־חודשים אחדים קודם לכן התנהלה נגדו חקירה על־ידי מיחלק־המירמה־וההונאה במטה הארצי בפרשות שיתוארו בהמשך.

בחודש נובמבר 1977 התרחש המהפך הכלכלי של שר־האוצר דאז, שימחה ארליך, שבעיקבותיו נקבעו כללים חדשים להחזקת מטבע־זר בחו"ל. הנוהג היה שהאדם ישלם כופר־קנס, אפילו נעברה העברה קודם לכן. בעיקבות הליברליזציה הועבר הטיפול למחלקה האחראית לפיקוח על מטבע־חוץ בבנק־ישראל. המחלקה, שדיוניה הם סו־דיים, אינה מנהלת חקירות בעצמה. היא מקבלת חומר מהמישטרה, ורק אז נבדקת במחלקה האפשרות אם להעמיד לדין או לחייב בתשלום כופר.

מדי כעשרה ימים מתכנסת ועדת־הכופר, שבה יושב נציג היועץ המישפטי לממשלה ונציג המחלקה בבנק־ישראל. אליה מוזמן איש המישטרה כשבידו חומר החקירה. ההחלטות מובאות כהמלצות למפקח על מטבע־חוץ בבנק־ישראל, שלו יש סמכות להטיל כופר־קנס.

החקירה המישטרתית בפרשת החזקת מטבע־זר בחו"ל ללא היתר על־ידי יובל נאמן החלה לפני כשנה וחצי. בינואר 1982 הועבר התיק לפרקליטות. לא נפתח תיק פלילי והוחלט שיוטל על נאמן כופר. התיק הגיע לוועדת־הכופר לפני כחודשיים.

על־פי הפירסומים, דרש נציג היועץ המישפטי, מיקה תמיר, את העמדתו לדין של נאמן, ורק בהכרעת זמיר עצמו הוחלט להחזיר את התיק למחלקה בבנק־ישראל, כדי שהעומד בראשה, יוסף שריג, יקבע את גובה התשלום.

כבר בשלב זה מעורר הסיפור כמה תמיהות.

בשנת 1978 היה נאמן אישיות ציבורית מוכרת ולא רק מדען בעל שם עולמי. הוא היה יועץ־לשעבר לשר־הביטחון, שימעון פרס, ותומך בליכוד בבחירות 1977. רק בתחילת 1891 התחילה חקירת המישטרה, כאשר נאמן היה למנהיג פוליטי של תנועה ימנית קיצונית, שקראה לפוצץ את הסכם־השלום עם מצריים ולעצור את הנ־סיגה בסיני. כלומר, במשך יותר משנתיים לא דיווח נאמן על חשבונו שבטכסס. אם הוא דיווח לפני כן, לא ברור מדוע הת־עכבה החקירה.

התמיהה השניה קשורה בדרך טיפולו של האגף למטבע־חוץ בבנק־ישראל.

העולם הזה פנה לדובר בנק־ישראל ב־תחילת חודש יולי, וביקש לברר מתי תוודע ההחלטה אם להעמיד את נאמן לדין או להטיל עליו כופר. ב־7 ביולי הודיע דובר בנק־ישראל, שאין מוסרים כל אינפורמציה על החומר המגיע והיוצא מהפיקוח על מטבע־חוץ, כי יש סודיות מוחלטת על דיוני הוועדה. למחרת היום הובא התיק לישיבת ועדת־הכופר, וכאשר חזר היועץ המישפטי מחו"ל, ביום החמישי שעבר, הוא הכריע שלא להעמיד לדין את נאמן.

גם אם התיק היה בטיפול לפני כן, אין ספק שהעובדה שהמידע הגיע להעולם הזה זירזה את הטיפול לסגירת התיק, כדי למנוע מצב מביך, ושכתוצאה מלחץ ציבורי לא יוכל נאמן להיות שר, כל עוד מתנהלת נגדו חקירה.

משמעות העיכוב היתה שראש־הממשלה, מנחם בגין, לא יכול היה להרחיב את ה־קואליציה המצומצמת שלו ולמנות סכנה חוזרת ונישנת של כמעט נפילת־ממשלה בהצבעות אי־אימון.

עזרה מהשילטון

לא היתה זו הפעם הראשונה שנאמן זוכה לעזרה חשובה מהשילטון.

בשנת 1977 היתה שנה קשה מאוד עבור מי שהיה אלוף־מישנה בצה"ל, מדען בעל שם עולמי, פרופסור מן המניין וראש החוג לפיסיקה באוניברסיטת תל־אביב, אחר־כך נשיא האוניברסיטה, ואף עוזר לשימעון פרס, כאשר זה היה שר־הביטחון בממשלת יצחק רבין.

באותה שנה התנהלה חקירה מישטרתית מקיפה באוניברסיטת תל־אביב. בין שאר העניינים שנבדקו היה עניין הרשות־למחקר, היום חברת רמות, האחראית לני־הול כספי המחקר של חלק ממדעני האו־ניברסיטה. הכסף מגיע מתרומות או מקר־נות־מחקר. מנהל־החשבונות הראשי של הרשות היה מנדל טריקל, עולה מרומניה, שהיה ידוע כאיש מיקצוע מוכשר ביותר. אחרי שיחה עם העולם הזה בחודש מרץ באותה שנה הוא הסכים לספר לחוקרי־המישטרה את כל מה שידוע לו על הנעשה ברשות.

טריקל הסביר שהחל בשנת 1970 הוא חש שלא בנוח במישרתו. בעת ביקור של עובדי מבקר־המדינה במישרדו, הוא הת־לבט רבות אם לדווח להם על המתרחש שם. בשנת 1974 הוא עזב את האוניברסי־טה. קיבל פיצויים מוגדלים, ועבר לעבוד במקום אחר.

טריקל טען בעדותו שהוא האיש שביצע את העברות הכספים למדענים עבור מחק־רים פיקטיביים שהם הגישו. מחקרים שכבר נעשו בעבר. המדענים הגישו אותו מחקר שאליו מצורפים תלושי־משכורת והוצאות אחרות, שכביכול שולמו למועסקים שונים. כספים אלה הועברו לכיסיהם הפרטיים של המדענים.

טריקל הציע שהוא יהיה עד־מדינה. בין השמות שאותם הוא הזכיר ככאלה שהוא העביר להם כספים היה נשיא־האוניברסיטה באותם שנים, הפרופסור יובל נאמן.

אחד המיקרים שאליהם התכוון טריקל היה מחקר של חיל־האוויר האמריקאי, שאורגן דרך חברת רמות וחיל־האוויר הישראלי, ובוצע לכאורה על־ידי נאמן.

טריקל נחקר במושכות על־ידי תת־ניצב בנימין זיגל ואנשיו. הימים היו ערב ה־בחירות של שנת 1977. נאמן היה עוזרו־לשעבר של מועמד המערך לראשות הממ־שלה, וחבר טוב של ראש־הממשלה ש־הסתבך בהחזקת מטבע־זר בארצות־הברית. היתה זו תקופה קשה ביותר עבור המערך. השר אברהם עופר התאבד. פרשת אשר ידלין איימה לפתוח תיבת פאנדורה לגבי המקורות הכספיים של מיפלגת־העבודה. ד"ש איימה לגזול מהמערך בוחרים רבים.

החקירה בעניין האוניברסיטה התל־אבי־בית נכנסה לקיפאון עמוק, שממנה הרוויח

(המשך בעמוד 69)

כשנודע ל"בנק ישראל" ש"העולם הזה" עומד לפרסם - מיהר למשפש

תחת חסות צה"ל חסר־האונים מתחדשת מילחמת־האזרחים הלבנונית - כאשר אנשי הפלאנגות רודפים את הדרוזים והאחרים

תקרית בשאליי

ב**יום השישי** שעבר, בשעה 11 בלילה, הודיע רדיו הפלאנגות, רדיו לבנון החופשית, כי סיור של צה"ל הות־קף ממארב. שעה קלה קודם לכן, ליד העיירה הדרוזית עלייי. על־פי ידיעה זו, נפצעו שני חיילים.

קול ישראל לא הזכיר כלל את התק־רית. במהדורת החדשות של חצות נמ־סר, כי שקט שורר בביירות. רק למח־רת, ביום הרביעי, ב־7 בבוקר, הודיע דובר־צה"ל על המארב, בעיקול הדרך בין עלייי והשכונה המארונית עאריה. בתקיפה נפצעו שישה חיילי צה"ל. האי־חור בהודעה הישראלית הוא בשל ה־צורך להודיע למישפחות הנפגעים.

בשעות לפני־הצהריים, ביום הרביעי, המשיך רדיו הפלנגות לעסוק בעניין. ל־דבריו, תקפו בלילה מסוקים ישראליים בסביבות עלייי, במהלך מירדף אחרי חוֹ־ליה שתקפה את הסיור.

הפעם היתה זו גומה חסרת־שחר. ה־מסוק היחידי שחג מעל עליי באותו הלילה, היה המסוק שפינה פצועים. אנ־שי המארב נעלמו מייד אחרי התקרית שהיה שר־ההגנה בממשלות לבנון במשך 30 שנה.

עשרות דרוזים בתלבושות מסורתיות התקבצו בחדר האורחים, כדי לשטוח לפניו את טענותיהם נגד הנוצרים, המת־נכלים להם. רבים מהקשישים, מנהיגי העדה בכפרים שבהרי־השוף, סבורים שיש לצייד את הצעירים בנשק, כדי להתגונן מפני חיילי הפלאנגות.

מג'יד ארסלאן, ישיש המשותק במח־צית גופו השמאלית ומתקשה בדיבור, יושב בכורסתו. מפעם לפעם ניגשת אליו אחות פרטית, מגישה לפיו סיגריה ומציתה אותה.

ארסלאן מנסה להרגיע את הנוכחים. לא, אין הוא מאמין כי אנשי הפלאנ־גות מנסים להתנכל לדרוזים. „אלה מק־רים בודדים, של אנשים שאינם נשמ־עים לבשיר ג'מייל," הוא אומר.

האמיר הקשיש חייב להתנהג בזהי־רות של לוליין. בשנים האחרונות הנ־היגה את הדרוזים בשוף מישפחה ירי־בה, מישפחתם של בני ג'נבלאט. אלה עמדו בראשה של קואליציית השמאל־חדר שני גברים נרגשים. על פניו של אחד מהם סימני־חבלה, פנס כחול גדול מעטר את עינו. השני מסיר את חולצתו, ומגלה על גבו חבורות ושטפי־דם תת־עוריים חמורים. השניים, ריאד איסמא־עיל אל־קונטאר ובן־דודו, מוהיב עלי אל־קונטאר, סיפרו לאמיר, כי זה עתה שוחררו משבי הפלאנגות.

לפני יומיים, כך סיפרו, הופיעו בבי־תם חיילים במדי־צה"ל, מלווים באנשי הפלאנגות. החיילים חקרו אותם אם הם מסתירים פלסטינים. בתום החקירה הם נמסרו לידי אנשי הפלאנגות, שלקחו או־תם משם בכוח.

סימני החבלות על גופם, סיפרו ה־שניים, הם תוצאה של מכות מידי ה־פלאנגיסטים, כיבוי סיגריות בוערות על גופם ומכות שוט מאולתר, העשוי מכבל חשמלי.

הרוחות בקרב הנוכחים בחדר שוב סערו. הם חזרו על דרישתם להקים מי־ליציה דרוזית חמושה. כ־30 המבוגרים — רובם בלבוש מסורתי — שישבו על כיסאות שהוצבו ליד קירות החדר, וכ־את מלוא מורכבות הבעיה, שלתוכה נק־לעה ישראל בלבנון. „זה כמו לדרוך בתוך דבק," אמר על כך מיזרחן בשי־רות פעיל, „אתה מצליח בקושי להרים רגל אחת, ואז השניה נדבקת חזק יותר."

פרעון חשבונות

מי באמת ירה על הסיור? אם לא ייתפסו היורים, לא ניתן יהיה לדעת זאת לעולם. אך ניתן להעלות שלוש השערות, כל אחת מהן נוחה לגו־רם אחר בקשר הלבנוני:

● **דרוזים אנשי עליי.**

לאנשי הפלאנגות השערה זו היא ה־נוחה ביותר. חיילי המיליציות השמאל־יות של ג'נבלאט, כך אומרים עסקנים נוצרים, לא פרקו נשקם, אלא הסתירו אותו בבתיהם. בכלל, אומרים במטהו של ג'מייל בביירות, הדרוזים בוודאי נותנים מחסה בבתיהם ללוחמים פלסטי־נים. זו הזדמנות — אם רק ישראל תרשה — לפרוע עימם את חשבון מיל־חמת־האזרחים.

העובדה התומכת בהשערה זו: הירי בוצע קרוב לייישוב דרוזי. לכן הדגיש רדיו הפלאנגות, בדיווחיו על התקרית, את שם העיירה עליי.

● **לוחמי אש"ף.**

זו השערה הנוחה ביותר לשלטונות צה"ל בביירות. בעזרתה ניתן, אולי, לשכך זמנית את המתיחות בין הדרוזים ואנשי המיליציות של הימין. לישראל גם נוח שאוייביה היחידים בלבנון יהיו הפלסטינים.

לחיזוק השערה זו, מביאים העיתונ־

נעדרים

רשימה של שמות נע־דרים מחזיקה בידה אשתו של האמיר, חאוולה ארסלאן. ב־רשימה שהיא מתכוונת להעביר לנציגי צה"ל במקום, נאספו יותר מ־12 שמות.

אים הישראלים בביירות את העובדה, כי ביום שלישי אחרי הצהריים נפתחו מח־סומי־הגבול בין שני חלקי העיר לתנועה דו־סיטרית, בלי פיקוח. רק למחרת הוח־זר הפיקוח על היוצאים ממערב ביירות, ונאסרה שוב הכניסה לאיזור הנצור.

„מי יגן עלינו?"

האמיר מג'יד ארסלאן, הזועמים על חייליי הפלאנגות, שמתנכלים לתוך החשיכה, וצה"ל, שהטיל עוצר על הסביבה, לא גילה את עיקבותיהם.

אין זו הפעם הראשונה שהודעות רדיו הפלאנגות נעות בין אינפורמציה מהי־מנה ומהירה ובין גוזמות. הרדיו של בשיר ג'מייל, כמו גם עיתונו, אל־אמל, נוהגים לנפח ידיעות על הפגזת ביירות המערבית או שכונות פלסטינים סמוכות, על קשיי החיים תחת המצור הישראלי ועל אבידות הפלסטינים. מלבד העלאת המוראל בשורותיהם, תורמת דיס־אינפור־מציה זו, בוודאי, את תרומתה למילח־מת־העצבים המתנהלת בביירות.

אך כאשר הודיעו הפלאנגות, למחרת התקרית, על קרבות בעליי, הם פעלו בשם אינטרס אחר. הרמז שהובלע בין השורות: אין לסמוך על הדרוזים תוש־בי עליי, כי הם פועלים בכוח הנשק נגד הצבא הישראלי.

שוט מאולתר

ב**יום הרביעי הגעתי** לעליי. ב־כניסה לבית מפואר, מוקף חורשת־ארזים, חנו עשרות מכוניות מפוארות. זהו ביתו של האמיר מג'יד ארסלאן, מי שואלים זקני העדה הדרו־זית, שהגיעו אל מנהיגם, קורקטיים עם שילטונות צה"ל ומנסה לשמור על אווירה מאופקת.

להם. האמיר הוא לוחם ותיק. ב־1943 נלחם נגד הכיבוש הצר־פתי, ב־1947 השתתף בקרב במלכייה. היום הוא שומר על יחסים מוסלמים־פלסטינים בלבנון, וכך זוהו כל הדרוזים כחלק מקואליציה זו. עם הכי־רוש הישראלי, הודיע ואליד ג'נבלאט כי הוא פורש מהחיים המדיניים. את החלל בעדה נקראה למלא מישפחת ארסלאן.

הארסלנים אכן הפכו במהירות למנהי־גי הדרוזים. השיטה היא פשוטה: כל

מאת

גילה רזין

דרוזי שיש לו עניין עם השלטונות, נש־לח לביתו של ארסלאן. „שם, אולי, יעזרו לך," אומרים לו.

כמנהיג חדש־ישן לבני עדתו, עליו להגן קודם כל על הדרוזים. לשם כך עליו לשמור על יחסים טובים עם השל־טונות הישראליים. אסור לו לשכוח גם שיריבו, בשייר ג'מייל, הוא בעל ברי־תם העיקרי של הישראלים.

בנו בכורו של האמיר, פייסל, גבר כבן 40 הלבוש בסגנון אירופי, שפמו מטופח ושמן מבריק בשערותיו, מספר לנאספים, כי ג'מייל הבטיח לצה"ל, ש־לא לגמור חשבונות עם הדרוזים.

באמצע הדיון המתוח נכנסו לפתע ל־20 הגברים הצעירים יותר, שעמדו במר־כז, הפנו כולם את מבטם לישיש. הוא הניף את ידו בכבדות, המשיך להשמיע דברי־הרגעה.

בעוד הוא מדבר, נכנס לחדר צעיר מתלונן נוסף. נאצר אסכאר סיפר, כי שעתיים קודם לכן נעצר על־ידי חיי־לים ישראלים ואנשי־הפלאנגות. בידו החזיק עדיין את רצועת־הבד, שבה קש־רו את עיניו. הוא נחקר במקום בלתי ידוע לו, על חלקו־כביכול במארב נגד סיור צה"ל, שאירע בלילה. הוא שוחרר מהר, אך לא לפני שספג מכות נאמ־נות מידי הפלאנגיסטים, כך סיפר.

נאצר אסכאר, כך הסבירו לי, הוא בדווי. אך בהיותו תושב עליי, אין לו אל מי לפנות בתלונה ובבקשת הגנה, אלא למנהיג הקהילה המקומית.

בחדר סמוך לדיוואן ישבו באותה ה־שעה נשות המישפחה עם ילדיהן הצעי־רים. גם כאן נתן המתח את אותותיו. אשתו הצעירה של האמיר, חאוולה, מנ־הלת רשימה של נעדרים. בידה כבר 12 שמות של גברים, שנלקחו, מי לאור־היום ומי באישון־לילה, על־ידי לובשי מדים שונים, ואין איש יודע מה עלה בגורלם.

פציעתם של ששת החיילים, ב־מארב שהוצב לסיור צה"ל ביום ה־שלישי שעבר, העלתה על פני השטח

חבלות טריות ניכרות על גופם של שני הדרוזים, ששוחררו מידי שוביהם. מימין: ריאד איסמאעיל אל־קונטאר, על מציחו כוויה. לדבריו, כיבו על פניו סיגריות בוערות. עינו השמאלית נפוחה מהמכות שטפג. בחלק העליון של ידו הימנית נראים סימני הלקאה בשוט. משמאל: בן־דודו, מוהיב עלי אל־קונטאר, מציג למצלמה את גבו, המכוסה שטפי־דם תת־עוריים ושרי־טות, שנגרמו, לדבריו, תוך כדי הלקאתו בכבל חשמלי. הם צולמו בבית האמיר.

לעיתונאיות – אסור!

מזה שישה שבועות עוברים עיתונאים, יחד עם נציג דובר־צה"ל, את המחסומים ליד ראש־הניקרה או מטולה, כדי לסקר את המתרחש בלבנון. הם יוצאים לדרך בשעה 8 בבוקר. אם כוונתם היא להגיע לביירות, הם יאלצו להיטלטל כ־6 שעות, עד שיגיעו לבירת לבנון.

הם שוהים בביירות כשעתיים בלבד, כי על־פי הוראת דובר־צה"ל, עליהם לצאת משטח לבנון לפני רדת החשיכה. אם העיתונאי תיאם מראש פגישה עם אישיות כלשהי בעיר, נמשך הראיון לפחות שעה, וברור מאליו שאת השעה הנותרת הוא יבלה במיסעדה טובה בעיר, שעליה קיבל המלצה.

על הארוחה במיסעדה שכל הישראלים פונים אליה, אין העיתונאים מוותרים, כך שכל המתרחש להם הוא לבלות כשעה בפקקי־התנועה בביירות ולחזור הביתה.

בחודש הראשון למילחמה, חויילו כתבי כלי־התיקשורת הממלכתיים (רדיו וטלוויזיה) ולכן לא חלו עליהם ההגבלות. לפני כשבועיים הם הפכו שוב אזרחים. הדבר איפשר לשאר העיתונאים לדרוש להישאר בלבנון יותר מיום. לכן, אחרי שבועיים של דיונים, החליט דובר־צה"ל לחייל מחדש את כתבי הרדיו והטלוויזיה.

הדבר נעשה, אמנם, על־פי דרישת הכתבים בכלי־התיקשורת הממלכתיים, מסיבות הקשורות בביטחון. אם ייפגעו, חלילה, יקבלו בני־משפחתם פיצוי של 5 מיליון ל"י במיקרה של מוות. כחיילים, הפיצוי יהיה גבוה בהרבה, ובמיקרה של פציעה, ידאג להם משרד־הביטחון.

נשות שרים

דובר־צה"ל הסדר החיול נוח מסיבה שונה. הדבר מציל אותו ממבול בקשות נוספות של עיתונאים לשהות בלבנון. כל מי שאינו מחויל, חייב להיכנס לשטח לבנון בליווי קצין מיחידת דובר־צה"ל, הדואג לכך שעד רדת־החשיכה העיתונאי ישוב לישראל.

כמובן, שבמשך החודש וחצי האחרונים היו עיתונאים ישראלים שהשיגו לעצמם אישור מיוחד, שאיפשר להם להישאר בבית־מלון בביירות (מלון אלכסנדר מלא בכל אלה).

רבים אחרים פשוט העזו להישאר שם גם ללא אישור. ראיתי ביניהם אפילו נציג של דובר־צה"ל, שמרוב סקרנות להכיר את חיי־הלילה בלבנון, הירשה לעצמו להישאר שם ולא חזר באותו יום לישראל.

אבל אם מדובר בעיתונאית־אשה, החושבת שכדי לא־סוף חומר לכתבה עליה לשהות לפחות יומיים בשטח לבנון, המצב שונה. אשה עיתונאית בנוף הגברי שם היא יותר מדי בולטת. השילטונות מגלים דאגה גדולה פי כמה לביטחונה של עיתונאית־אשה. כאילו שלפגזים יש משיכה גדולה יותר לנשים. כאילו שפגיעה בהן כואבת יותר מפגיעה בגברים.

בגלל דאגה זו, כביכול, אין דובר־צה"ל מוכן להתעלם משהות עיתונאית־אשה, בעוד שהוא מוכן לעצום עין כשעיתונאי־גבר מתעקש להישאר בלבנון.

„חמודה־לה," פנה אלי נציג דובר־צה"ל בביירות ביום החמישי, „את נמצאת כאן בלי אישור," ואילץ אותי לעזוב את לבנון.

המרגיז בכל העניין הוא, שהרבה נשות שרים, כל מזכירותיהם, נשות דיפלומטים ועסקנים מיפלגתיים והרבה „חמודות" אחרות זוכות בסיורים מאורגנים בארץ הכבושה. הן איגן באות לעבוד, אלא רק לחציף, לבלות ולחזור מהר לפני רדת החשיכה, כדי לספר לחבר'ה.

הצדיק מברוקלין

אך לא רק נשים מבלות בלבנון. מה, למשל, עושים שם אנשי חב"ד? אין הם חיילים, וחלקם אף נערים צעירים, שלא הגיעו לגיל גיוס. אך מכיוון שהם עוסקים במלאכת־קודש, איש אינו מפריע להם להיכנס לתוך מחנות צה"ל וללבוש מדים. את המכונית שבה הם נוסעים, הם מכנים „טנק" וראש־החבורה שלהם מכונה בפי חבריו „מם־פא".

עבודתם של שליחי הרבי מלובביץ' כה חשובה, עד כי צה"ל מתעלם כליל מחוקיות שהייתם בלבנון. במיצוותו של מנחם מנדל שניאורסון, הצדיק מברוקלין, הם מדפיסים חוברות־תעמולה, מטיפים לתקוף מייד את מערב ביירות, על אפם וחמתם של השרים שימחה ארליך ויוסף בורג. מי שלא עושה כן, טוענים שליחי אלוקים, דוחה את בוא המשיח. שומו שמיים!

על כל המבלים בלבנון אין מוטלות הגבלות. אלה מוטלות דווקא על העיתונאים, בייחוד העיתונאיות, שאינם יכולים לעשות עבודתם נאמנה אם הם נמצאים בביירות שעה קלה בלבד.

דובר־צה"ל פוגע, בתקנותיו, באשרויות התעסוקה של העיתונאים, או כופה עליהם לעבור על החוק.

גילה רזין ■

נוצרים מתנגדי ג'מייל וישראל.

השערה זו נוחה לדרוזים, בייחוד לאותם המשתפים פעולה עם השילטון הישראלי. הם מקווים למאבק פנימי בקרב המארונים, שיסיר מעל ראשם את האיום של פעולות־נקמה. אחד מהם אמר בכעס: „מה רוצים מאיתנו? המארב היה בכלל ליד עאריה, שכונה נוצרית של ביירות!"

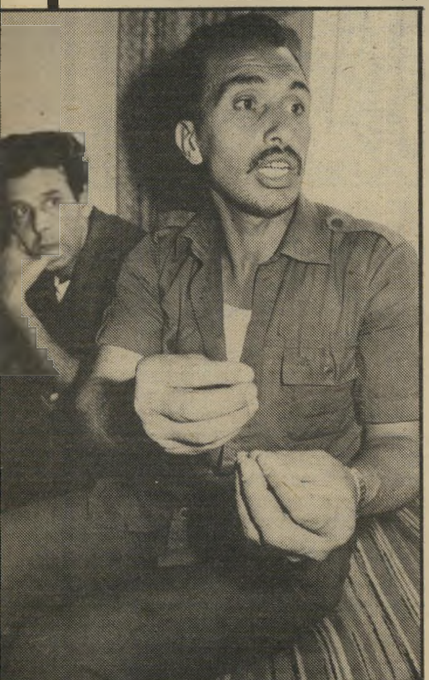

פלונית כיסתה את עיניו של נאצר אסכר, כשנלקח מביתו בעלי לחקירה על־ידי לובשי מדים. אחרי ששישה חיילי צה"ל נפצעו מיריות, שנורו לעבר הרכב שבו נסעו בשעת סיור באיזור. הוא שוחרר כעבור שעתיים ומיהר לבוא לבית האמיר כדי להתלונן.

מחלה ושמה שגרת

זה קורה לכל שגריר הגון: מאשימים אותו בכך שהוא „עבר לצד השני". שחדל מלהיות השגריר של מדינתו אצל המדינה שהוא מואמן בה, והפך שגריר במדינה הזרה בארצו.

זהו דבר בלתי־נמנע. האיש נמצא במדינה מסויימת. הוא מתוודע אל ראשיה ותושביה. נקשרים קשרים אישיים. נוצרות ידידויות, ולפעמים גם קישרי־אהבה. הוא מתחיל להבין את נקודת־ההשקפה של המדינה הזרה, את רגשות־תיה, את „נפשה". אין הוא יכול עוד להתייחס אליה כאל ארץ בכוכב אחר. יחד עם זה השגריר ההגון יודע היסב לשמור על האינטרסים של מדינתו, לא להקריבם על חשבון ידידותו עם המדינה האחרת.

האם זה רע? לא, זהו דבר טוב. כי השגריר נשלח כדי לרכוש נפשות למען מדינתו. ככל שייטיב להבין את מארחיו, כן יטיב להצליח בתפקידו זה.

אך בבית זה מעורר חשד. כי בבית נמצאים אנשים — פוליטיקאים, קצינים, דמגוגים למיניהם — המתעקשים לראות את העולם בשחור־לבן, הרוצים להאמין בצדק המוחלט של עצמם ובאי־הצדק המוחלט של כל האחרים.

מתחילים לרגן נגד השגריר, לטעון שנדבק במחלת־השגרירים, להשמיצו מאחרי גבו, לתבוע „להחזירו הביתה." זה קורה בכל ארץ. זה קורה במיוחד בארץ קנאית, טוטליטרית או פרימיטיבית. קל וחומר במדינה הנתונה במצב של כימעט־מילחמה עם הארץ שבה מואמן השגריר.

אני מיסיב להבין תופעה זו, כי אני סובל ממנה, במידת־מה.

מזה שנים אני מעין־שגריר של מדינת ישראל אצל הפלסטינים. מיניתי את עצמי. ניתן לי לדווח על כך לממשלתי. אך לא זה העיקר.

אני ישראלי, המקיים מגע עם מנהיגים בולטים ומוסמכים של הפלסטינים, עם אישים המקורבים להנהגה המהווה למעשה את ממשלתם הזמנית. למדתי להבין את מגמותיהם ורגשותיהם — לא מתוך ספרים ומאמרים, אלא מתוך אלפי שעות של שיחות, ויכוחים וסתם דברי־חולין. התיידדתי עם כמה מהם, כמו סעד חמאמי ז"ל, שנרצח בגללי, עיצאם סרטאווי ואחרים. למדתי לתעב

אחדים מהם. בקיצור — למדתי להתייחס אליהם כאל בני־אדם, בעלי אופי שונה, רמת־הבנה ומוטיבציה שונה.

משום־כך, נדמה לי, אני שגריר טוב. אני יכול להסביר את נקודת־ההשקפה שלנו בצורה המובנת לבעלי־שיחי, וזה מרוב פטריוטיות ישראלית ודאגה לביטחונה ושלומה של ישראל. אני יכול להסביר לבני־עמי את דעתם ורגשו־תיהם של הפלסטינים, אילו הסילה עלי ממשלתי שליחות של שלום בקרב הפלסטינים, נדמה לי שהייתי יכול למלא אותה באמונה.

התוצאה היא שיצא לי בחוגים מסויימים שם של „אוהב ערבים", וזוהי בארץ הקללה הנוראה ביותר. מאשימים אותי ששכחתי שאני ישראלי, וכי הפכתי פלסטיני.

זוהי, כמובן, שטות. איני יכול אלא להיות ישראלי, ושום פלסטיני — מיאסר ערפאת עד סרטאווי — איני יכול אלא לראות בי ישראלי. אבל מי שרוצה לראות בפלסטינים „מחבלים" בלבד, חבורה של שדים ורוחות, מוכרח לראות את מעשי בעין רעה מאוד.

אני רואה בי שגריר מטעם ישראל האחרת, זו שהייתי רוצה שתהיה, זו שאני מקווה שתהיה. ומפני שאני חולה ב„מחלת השגרירים" — אפשר לקרוא לה שגרת — הייתי יכול להיות שגריר לא רע.

שיגאה ברחוב

אחד מידידי שאל אותי אם אני חש, מאז פגישתי עם ראש אש"ף, באווירה של שיגאה.

יכולתי להשיב לו, בכנות, בשלילה. היה מבול של מאמרי־הסתה נגדי בעיתונות, אך איכשהו לא הרגשתי שזה השפיע על האנשים שנתקלתי בהם ברחוב ובמקומות פומביים אחרים.

יש לי בסיס להשוואה. היו ימים כשאכן הרגשתי שה־שיגאה ממש נושבת לקראתי ברחוב. גרמה לכך פרשת פינטו. כשחשפתי את הרצח השפל שבוצע על־ידי הסגן (דאז) דניאל פינטו, אחרי מיבצע ליסאני, גרם הדבר אצל רבים לשנוא אותי מקרב לב. לא הבנתי את סיבתה של תופעה זו, אך לא היתה לי ברירה אלא לקבל אותה כמות שהיתה.

שום דבר כזה לא קרה הפעם. להיפך, הומטרו עלי גילויים של אהדה. גם מי שלא הסכימו למעשה עצ־מו, ראו בו — כנראה — מעשה חבר'מני, או סקופ עיתונאי שראוי היה להס־תכן למענו.

פינטו

אם אכן ייערך לי מישפט, יהיה ניתן לבדוק את יחס הציבור בצורה ברורה יותר. בינתיים נדמה לי, שהציבור חכם הרבה יותר, ומבין הרבה יותר, מאשר הפוליטיקאים והכתבנים.

ואשר לפינטו: השיגאה לא גרמה לי אז להתחרט על המעשה. כיום, בדיעבד, אני משוכנע שיבעתיים ש־חשיפת הפרשה היתה תרו־מה חשובה למדינה ולצה"ל. כי עד כמה שידוע לי, לא אירעו מעשי־פינטו במילחמת־לבנון. היתה בצה"ל פעולה רצינית כדי למנוע את הישנותם של מעשים כאלה.

אם כן, היה בהחלט כדאי לסבול את השיגאה.

האיש שחזר מן החום

שלושה ימים, שלוש ארצות.

כשיצאתי מתל־אביב בבוקר, היה חם. כשהגעתי לפאריס, היה חם. בלונדון היתה אתנחתה — מזג־אוויר נעים וקריר, קצת גשם, והרבה־הרבה ויכוחים על המשוגע שנכנס לארמון באקינגהם, שישב על מיטתה של המלכה וששוחח עימה במשך עשר דקות, עד שאני־הביתחון הבחינו בקיומו. רק באנגליה. GOD BLESS THEM.

בניו־יורק שרר חום טרופי. וושינגטון היתה גיהינום.

בפאריס נפגשתי עם סרטאווי, אשר סיפר לי על ההצ־הרה ההיסטורית שאותה מסר באותו יום במוסד רב־יוקרה לעניינים בינלאומיים: הצהרה שבה הודיע בצורה חד־משמעית שאש"ף מוכן להכיר בישראל על בסיס של הדדיות. בלונדון השתתפתי באירוע חסר־תקדים: מסיבת־העיתונאים הפומבית המשותפת הראשונה של כוחות־השלום באש"ף ובישראל. ישבנו זה לצד זה: מתי פלד, סרטאווי ואני, ודיברנו על הדרכים לשלום.

בארצות־הברית ביליתי יומיים קדחתניים: 16 שעות רצופות ביממה, שאותן ביליתי בעיקר במכוניות: מראיון לפגישה, עם סנטורים וחברי בית־הנבחרים, ממסיבת־עיתונאים לאולפן־טלוויזיה, מפגישה עם פלסטינים לפגישה עם רבנים. מאסיפה של פעילי־שלום (ישראלים, פלסטי־נים, יהודים וערבים, בערבוביה) לשיחה עם ראשי־הכנסיות. נדמה לי שהשגתי שיא עולמי — הופעה בכל רשתות הטלוויזיה תוך יומיים: אן־בי־סי, סי־בי־אס, איי־בי־סי, הטלוויזיה הציבורית וטלוויזית הכבלים.

מכולן התרשמתי ביותר דווקא מטלוויזית־הכבלים. יצאתי מפגישה עם הסנטור היהודי רודי בושוויץ, מין אהוד אולמרט אמריקאי (מבחינת הרמה והמוסר גם יחד), שהשמיע תוך חמש דקות מבול של דברי הבל ובורות אשר יכלו להרגין פיל. יצאתי מהבניין, ועל הדשא ממול תפסו אותי אנשי הכבלים.

חוברתי לחוטים. תקעו לי אוזנייה באוזן, חיברו לי מיקרופון לעניבה (כן, עניבה בחום התופת!) וכך בעומדי על הדשא מול כיפת־המארצ'יפאן המפורסמת, רואיינתי. המראיין ישב באטלנטה, במרחק של כמה מאות קילומט־רים, ולא ראיתיו. אך הוא ואני נראינו באותם רגעים על־ידי חמישים מליון אמריקאים בבתיהם. פילאי הטכניקה.

בשוואה לזה, הטלוויזיה הרגילה נראית מיושנת. נכנסים לבניין שקט יותר מאשר בית־חולים, וגם נקי וסטרילי יותר. כמה דקות של המתנה, כמה דקות של שידור, והכל נגמר. כך־וכך מליונים ראו ושמעו, וזהו.

מי שרגיל לטלוויזיה הישראלית יכול רק להתפעל מהעדר התכונה, הרעש, התקלות והאילתור, שהופכים שם כל שידור לחוויה בלתי־נשכחת (לראייה: אני זוכר, למרות שהופעתי לאחרונה בטלוויזיה הישראלית לפני שנים).

הרומאן שלי עם כלי־התיקשורת האמריקאיים היה מוזר. במשך כמה ימים, בשעה שכלי־התיקשורת האירופיים יצאו מעורם בדיווח על ראיוני העיתונאי עם ערפאת, קיימו עמיתיהם האמריקאיים דממת־אלחוט (העולם הזה 2341, חרם מוחלט. יוק.

פיתאום זה נשבר. לא גרם לכך שום חומר שבא מהארץ. הכתבים האמריקאיים בישראל, גדולים וקטנים, פשוט לא דיווחו.

הכתבה הראשונה הופיע בלוס־אנג'לס טיימס. מידי כתב שלו בירושלים — הכתב היחידי שדיווח. הוא פזל לצדדים, התכופף כדי שלא להרגיז את הממשלה יותר מדי, אך דיווח.

למחרת היום החליטו עורכי וושינגטון פוסט שמשהו אינו כשורה, ופירסמו את העניין. לא ככתבה של כתבם בארץ, אלא — בצורה חריגה לגמרי — על־ידי העתקת הכתבה של לוס־אנג'לס טיימס.

באותו רגע נשבר טיימס הניו־יורקי. גם הוא לא פירסם כתבה של הכתב שלו בארץ — עיתונאי מכובד מאוד — אלא העתיק מאמר שכתבתי בטיימס הלונדוני, על־פי הזמנת העיתון הבריטי האגדתי. כך עשה גם הראלד טריביון האמריקאי, המופיע בפאריס. הוא היה העיתון האמריקאי היחידי שדיווח על הפגישה מייד אחרי שנערכה, ועתה העתיק את המאמר שלי מהעיתון הבריטי (כל זה אחרי נטילת רשות ממני, כמובן.)

לאחר מכן באו תחנות־הטלוויזיה. הן רבו ביניהן מי תראיין אותי ראשונה, הן שברו את הכלל שתחנה אחת לא תראיין אדם שכבר רואיין בתחנה היריבה. גברת נחמה אחת (לפי הקול, לפחות) בילתה איתי שני לילות — היא צילצלה לי כל שעה כדי לוודא פרט זה או אחר לקראת השידור.

אף צוות ישראלי אחד של תחנה אמריקאית לא ריאיין אותי בארץ — והראיון היחידי מסוג זה שצולם בארץ לא שודר. רק אחרי שהיו הפירסומים הראשונים באמ־ריקה, באיחור של שבוע, החל המירוץ המטורף של תחנות־הטלוויזיה.

מוזר. זה מלמד משהו על כלי־התיקשורת האמריקאיים, על נציגיהם בישראל ועל דרכי־הלחץ של מכונת־התעמולה הממשלתית בישראל.

תוך כדי כך למדתי שאמריקה שורצת ממש שכירי־עט ושכירי־פה מטעם ממשלת־בגין. רוב התוכניות לא יכלו לראיין אותי מבלי לשתף בשידור מישהו שיקיים את „האיזון" — לרוב איש של מיפלגת־העבודה הישראלית, השוהה באמריקה (על חש־בון מי?) כדי לנהל שם את התעמולה של ה"ה בגין ושרון. תועמלנים־מטעם אלה משמיצים בכל־פה, ב־אוזני האמריקאים, את מח־נה־השלום הישראלי, וכמו־בן גם את אותי אישית.

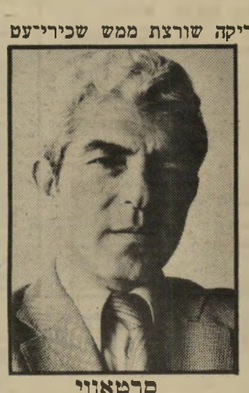
סרטאווי

„הם עוזרים לך מאוד," אמר לי, בהומור יבש, אחד מאנשי־הטלוויזיה האמרי־קאיים, „להבא, כדאי שתביא אותם ישר איתך. הם מרגיזים את הקהל ומוסיפים לאמינות של דבריך."

אך בעיקר עזרו לי, כנראה, ה"ה מודעי וקאופמן ודומיהם, והחלטת הממשלה לפתוח נגדי בחקירה מיש־טרתית בעוון בגידה. „העניין הזה הפך אותך מסיפור טוב לסיפור מצויין!" חיזוק את דעתו אחד המראיינים שלי.

הודאה של מבריח

הטיסות הארוכות, שהיו בעבר תענוג של פינוק ורגיעה, הפכו זה מכבר לגיהינום. הנוסעים דחוסים במטוסים כסרדינים בקופסה, רוחב המושבים הולך ומצ־טמצם, וברוב קווי־התעופה השרות הוא, במיקרה הטוב ביותר, בבחינת יציאה־כדי־חובה.

הדבר היחידי המאפשר לי לעבור טיסה כזאת, הנמ־שכת חמש או עשר שעות, הוא הווקמן. אני חובש את האוזניות ברגע שאני נכנס למטוס, ושומע באך ובטהובן עד לרגע שבו כבים המנועים.

מזה 25 שנים, כמדומני, לא נערך אצלי חיפוש במכס. אני מניח שכל המוכסים הם די אינטליגנטיים כדי להבין כי איני אידיוט כזה שאסתכן בהברחת מכס — גם אילו הייתי נוטה לכך.

הפעם המתין לי מוכס חרוץ, ששלח בי עוד מרחוק מבטים של זעם. יתכן כי כעס על כך שלא יכול היה להיות נוכח באותה עת בעצרת שהתקיימה בתל־אביב, ולצרות יחד עם ההמונים „ב־גין לשיל־טון!"

הוא קרא לי לפתוח את מיזוודתי ותיק־היד שלי. מייד גילה את הווקמן — אחד העתיקים ששרדו בעולם משנת־הייצור הראשונה. שנים של שרות נאמן ניכרים בו היסב. האם הצהרתי עליו בצאתי מן הארץ?

לא. מודה. לא הצהרתי. לא הצהרתי על שום דבר. גם לא על שני רשמי־הקול שאותם אני נושא עימי דרך־קבע. הוא מצא את שניהם בקלות.

הנה — הברחה מובהקת! למרבה צערו מצאתי בין הניירות הצהרה ישנה, מלפני כמה שנים, שבה נרשם רשם־קול אחד, זה שהיתה מצויה בו הקסטה של הראיון שלי עם ערפאת. השני לא היה רשום בשום מקום. ערכו, אני משער, כמאה דולר — פחות מן הטובין שמו־תר להכניסם לארץ בלי מכס. אך יחד עם הווקמן, אולי זה עלה על הסכום.

המוכס הירהר, חשב, מיהר למישרד אחר, התעכב במישרד שני, והודיע בתרועת־ניצחון שהחליט להחרים את רשם־הקול השני. הוא הגיש לי טופס של צו־החרמה.

רשמתי עליו: „נא להעביר את המכשיר לוועד למען החייל", והחזרתיו לו.

לתשומת־לב מנהל־המכס: נא לפעול על פי הו־ראה זו.

אנשים

חנן פורת רוצה התנחלות בכל מקום שבו השתין

ויובל נאמן ישרבט נוסחות ליד שולחן הממשלה

■ מאז תחילת המשא־ומתן של הליכוד עם התחיה על הצטרפותה לממשלה נפגש סגן שר־החקלאות לענייני התיישבות **מיכאל דקל**, בתדירות עם **חנן פורת** והציג לפניו את תוכניתו ל־100 אלף מתנחלים יהודים בגדה המערבית. פורת לא הסתפק בכך והציג תוכנית אלטרנטיבית. העיר עליה עוז־רו המיוחד של שר הבטחון ל־ענייני התיישבות, **אורי בר־און**: „הם רוצים שנקים התנחלות בכל פינה שהם משתינים בה." כאשר המשא־ומתן התקדם, באו פעילים ליברליים לסגן ראש־הממשלה, **שימחה ארליך**, והביעו לפניו את חששם שמעמדו כיושב־ראש ועדת השרים לענייני התיישבות יפגע, אם ימונה פורת כסגנו, בתפקיד סגן־שר. הגיב על כך ארליך: „מה אתם מבלבלים. התחיה תקבל מכסימום פוטל אחד ליד הממשלה."

■ דקל, בן המושב השיתופי נורדיה, מכונה בפי חבריו „המאפ"יניק של חרות," ואילו סגנו השני של ארליך, **פסח** („פיסי") **גרופר** מכונה החרוץ של הליברלים." באחרונה הציעו אנשי מישרד־החקלאות להחליף את תאריהם של שני הסגנים. הסיבה — פייסי התנגד בתקיפות לפיטורין של סמנכ"ל לייצור במישרד, **מאיר כהן**, איש חרות שעדיין לא מילא את הציפיות שתלו בו. הוא אמר: „אין לפטר אותו. שימשיך לקבל משכורת ושתהיה לו מזכירה, כי הוא איש הליכוד."

■ השר המיועד **יובל נאמן** שאל אם הוא אינו חש עצמו כמדען שגמר, ושאיבד את כושר המצאתו. נאמן, פרופסור לפיסיקה, שמוצע לו תיק המדע והפיתוח שלל את הטענה מכל וכל ואף גילה שהוא בשיאו של פרוייקט חדש. את הנוסחות שהיו דרושות לו לשם הכנת פרוייקט זה הוא רשם במקום בלתי־צפוי. במליאת הכנסת, כאשר הוא ישב והאזין לנאומי חבריו. לדבריו, הוא לא יחדל מכך גם כאשר יעבור כיסא, וישב ליד שולחן הממשלה. נאמן טען שהוא לא יכול לעצור בעצמו מלעשות כך, משום שרעיון אינו מתגבש אצלו כאשר הוא יושב ליד שולחן וממתין לו, אלא במיקרה, גם כאשר הוא עסוק בדברים אחרים.

■ האסטרולוג **דני הרמן** לא הופתע ממילחמת הלבנון. בסדנת־לימוד שהוא מקיים עם תלמידיו, הם הצליחו לבחון את מהלכי צה"ל במילחמה. חרף ערפל הקרב של דובר צה"ל, בעזרת הורסקופים של צה"ל והממשלה, לפי תאריך לידתם, המקום, והשעה. אך ל־הרמן התברר שלא תמיד יש ב־מידע כזה מן היתרון. בסוף החורף הוא הירצה לפני סגל הדרכה של חיל־האוויר. הוא צביע על תאריך פריצת מילחמת הלבנון, המאזינים המופתעים הציעו לו ספק בצחוק, ספק ברצינות, שהוא לא יפיץ את המידע ברבים, כדי שהצד השני לא יתכונן למילחמה. אחד מהם אף טען לפני הרמן שמבחינה מוסרית, אסטרולוג אינו רשאי לפרסם מידע מסוג זה.

■ בעת הטיעון לעונש בעניינו של צלם הפורנו, **דניאל גרנות**, טען הסניגור, **צבי לידסקי**, כי הנערות במיקרה זה היו כמו כיפה אדומה, אשר נמשכה אל הזאב. התובע בעל חוש־ההומור וחובש־הכיפה, **אברהם לנדשטיין**, חייך ואמר כי במישפט זה הכיפה היחידה נמצאת על ראשו שלו.

■ כאשר טען התובע בתורו לעונש, הסביר לבית־המישפט כי הפסוק „מותר האדם מן הבהמה — אין," נכתב למעשה ב„עין." זאת, כיוון שרק חיות נוהגות להזדווג בנוכחות זרים. בני אדם מעדיפים צינעה. „אולם לם גרנות הוכיח בצילומיו ובסירטי הוידיאו שלו, כי הוא מתקרב לבהמה בעניין זה."

■ המלונאי **חיים שיף**, שעמד מאחרי מודעות התמיכה בראש־הממשלה, שפורסמו בעיתונים, סיפר שהוא היה בין הסקרנים שבאו להפגנת שלום־עכשיו שנערכה בתל־אביב. „נכחו בה רק 20 אלף איש, שמתוכם 18 אלף היו סקרנים, ממם כמוני," אמר. שיף, חבר מרכז חרות, נשאל איך הוא הצליח לגייס את חתימות האזרחים שכונו „הרוב הדומם" וששמם הופיע ברשימה בעיתונים. „הצוות המחתים פנה ל־כ־20 אלף איש באמצעות הטלפון. רק אחד שרק את הטלפון. אחר אמר שהוא צריך לחשוב וביקש שיתקשרו אליו כעבור יום. כל השאר הסכימו ללא היסוס."

■ ח"כ המערך, **יוסי שריד**, צפה במישחק הגמר בין איטליה ומערב גרמניה בחברת ידידים בביתו. כאשר חלפה המצלמה על־פני יציע הכובדים והקריין הזכיר את שמותיהם של המפורסמים שהיו בין הצופים, שאלה **נועה** בת ה־11 את אביה: „למה אותך לא הזמינו?" הנוכחים הרימו גבה ושריד ענה בחיוך: „רק הבת שלי מעריכה אותי במידה הראויה."

■ השר־ללא־תיק, **יצחק מודעי**, שנדהם כאשר אמר עליו הד"ר לתיקשורת־המונים, **יריב־בן־אליעזר**, שהוא לא מעורר אמון כשהוא מופיע בטלוויזיה (העולם הזה 2341) מודע לבעיה זו כבר שנים. כאשר התמנה לשר־האנרגיה, בקדנציה הקודמת של הליכוד, הסבירו לו מקוריבו, שהוא לא מצליח לעבור את המירקע. אחת ההצעות שהועלו היתה שהוא יופיע במישקפיים. השר עבר בדיקות מסך במעגל סגור, ואף הופיע פעמים אחדות במישקפיים. התוצאה היתה מפחידה עוד יותר, והוא ויתר על הרעיון.

■ דובר מפ"ם, **אמנון לוי**, היה במצב־רוח ירוד. הוא קיבל צו־מילואים חודשים ספורים אחר שסיים שירות ממושך בדרום הארץ, ודווקא בתקופת הבחינות שלו באוניברסיטה. לוי, שגם התלבט מוסרית כיצד יש לנהוג עתה בעת שירות־מילואים בצפון הארץ, שמח כאשר ארבעה ימים לפני מועד היציאה, הודיעו לו שהצו מבוטל. אך הוא לא הספיק לשמוח, אלא 48 שעות בלבד. יומיים לפני היציאה, הוא קיבל לביתו מיברק, שהודיע לו כי הצו הוא בתוקף.

■ מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה, **מתי שמואלביץ'**, עמד ליד חנות גרעינים ברחוב יהודה־המכבי בתל־אביב וקנה פיצוחים שונים. ניגש אליו צעיר ואמר לו בשקט: „אני רוצה, מתי, להגיד לך משהו." שמואלביץ' רכן אליו לשמוע את דבריו והצעיר קרא לעברו בקול רם: „אני רואה במנחם בגין, באריאל ובך כשותף לשניהם, את אוייבי העם היהודי בישראל!" שמואלביץ' עיווה את פניו ולא הגיב.

■ הטלוויזיה הערבית הפיקה סרט על **אופירה נבון** כרעיית נשיא, ובו היא מספרת על הרגשתה ומעשיה מאז שבאה למישכן. בסרט, שאורכו 50 דקות, מתארת אופירה בריכות על מחלת הסרטן שהיא לקתה בה ואת מאבקה בה. בחלק אחר מספרת רעיית הנשיא על בחירתה כצברית 1956 של העולם הזה.

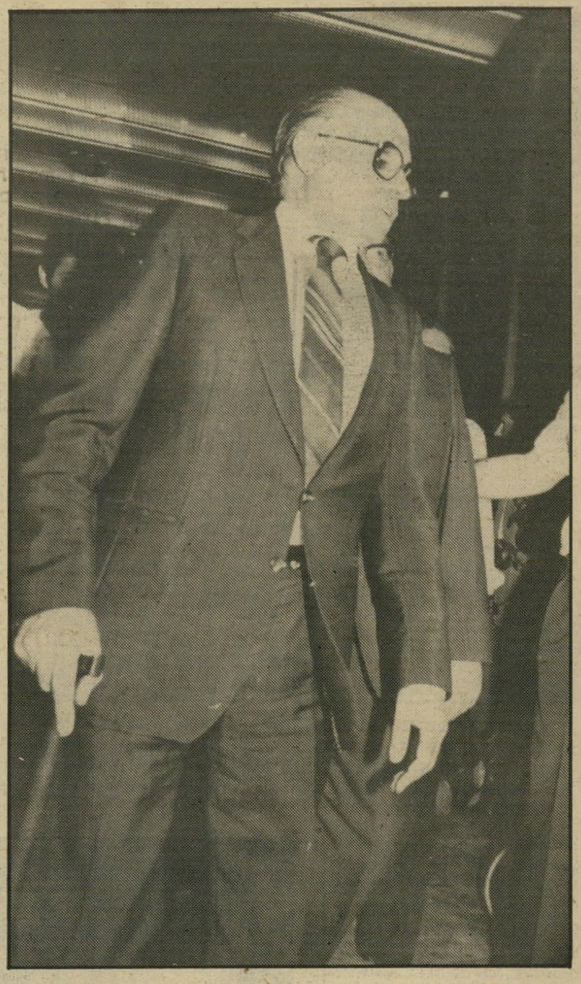

מנחם בגין צועד בעזרת מקל לעבר בימת הנואמים בהפגנת הממשלה שהתקיימה בכיכר מלכי־ישראל. ראש־הממשלה בא למקום באיחור רב, ביחד עם שר־הפנים יוסף בורג. בין הכרזות שקידמו את ראש־הממשלה היתה אחת בזו הלשון: „עם אחד, צבא אחד, ממשלה אחת."

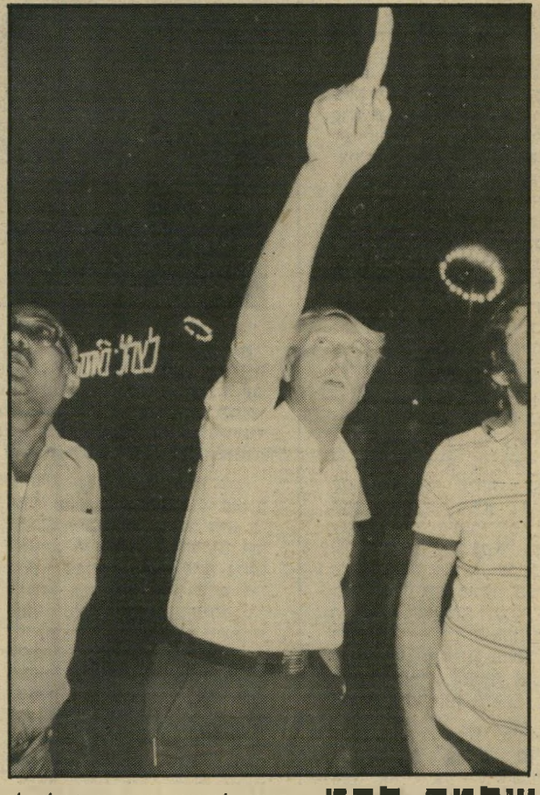

שלמה להט קורא לעובדיו שימהרו ויעלו לבניין העירייה, ויפרצו את דלתות החדרים שאינם מוארים. צ'יצ' שהיה בין הראשונים שבאו לרחבת העירייה, הופתע כשחלק מהבניין היה שרוי באפילה. הוא כינס את אנשיו, הצביע על האיזורים החשוכים וציווה עליהם להדליק שם אור.

שימחה ארליך עולה במדרגות הכניסה לרחבת בניין העיריה, שם נערכה הפגנת הממשלה. ארליך הופתע כאשר המונים שצבאו על גדרות שהקיפו את המדרגות, פרצו בקריאות: „ארליך, ארליך," לכבודו. הוא התעכב, ניפנף בידו וכשחייך של ניצחון על פניו, מיהר לעבר הבימה.

למה צריך להחליף את שמו של רחוב ז'אן ז'ורס בתל־אביב

ומי מאיים לגזול סוף־סוף מפנינה רונזבלום את התואר

■ מזכיר תנועת תמ"י, **בנימין** („פואד") **בן־אליעזר**, אשר רואיין על־ידי **איתן רנציג** איחר לערב הראיונות. הוא סיפר שכאשר הוא החנה את מכוניתו מחוץ לאולם התנפלה עליו אישה ואמרה לו שהיא מכירה אותו מהטלוויזיה. פואד ענה לה בחיוב, אך היא קטעה אותו: „אל תאמר מאיפה, אני אגיד." והיא אמרה לו: „אתה בטח מטפלא? כשהינהן בראשו לאות שלילה היא אמרה: „אז בטח מקישקשתא?" כשראתה שהיא לא קלעה שוב אמרה שהיא בטוחה שהיא ראתה אותו בתוכניות בערבית. ענה לה פואד: „בוודאי, אני שיחקתי בסמי וסוסו." אחר־כך הוא הסביר לה שהיא זוכרת אותו מהופעותיו התכופות בטלוויזיה כאשר הוא כיהן כמושל הגדה המערבית בדרגת תת־אלוף.

■ הזמרת **מירי אלוני** נשאלה כיצד היא הסכימה להופיע בסרט אהבה אילמת בסצינות עירום מלא. „החלטתי שאני מוכרחה לקחת את התור, השדים של המדינה' מפנינה רונזבלום."

■ בישיבה של נשיאות הכנסת ביקש יושב־ראש הבית **מנחם סבידור**, להמנע מלהגיש הצעות לסדר מטעם הערך שיפגינו פילוג בעם. ח"כ

אריק שרון לוחץ את ידו של מפכ"ל המישטרה, אריה איבצן, לפני עלותו לבימת הנאמים בהפגנת הממשלה. שרון, שבא למקום בלוויית אשתו, לילי, נלקח על־ידי מנכ"ל משרד ראש־הממשלה, מתי שמואלביץ ועוזרו של מנחם בגין, יחיאל קדישאי, לפינת הרחבה ומשם השקיפו השלושה על המפגינים שמילאו את הכביש ברחוב אבן־גבירול וכל הכיכר.

„השדיים של המדינה"

נערים שליחים בבית־החרושת, ומאז הם לא התראו.

■ **ישרק שליטא**, בתו של ח"כ הליברלים, באה עם אביה, **בני**, למיפקדת פיקוד־צפון. היא ניגשה לאחת המפות הסודיות והעיפה עין בציורי הצירים והרישומים האחרים בה. למקום מיהר קצין בדרגת אלוף־מישנה וכיסה את המפה. שליטא התקרב למקום וניסה להניע את הקצין ממעשהו אך הקצין הסביר שאפילו לילדה בת 12 אסור להביט במפות כאלה.

■ הגרפולוגית החיפאית, **חנה קורן**, הלבושה בדרך־כלל בלבוש לא חשוף, עברה ברחוב מאה־שערים בירושלים, כדי לקנות ספר שאותו חיפשה. בחנות ספרים בסביבה. לפתע קפץ עליה אברך ושפך עליה חומר בצבע שחור. בעוד קורן מנסה לעצור בעדו שלא יש־

שמואל פלאטו־שרון בא להפגנה באי־חור רב, בלוויית השחקן־זמר הצרפתי אדי קונסטנטין (משמאל). פלאטו נכנס עם אורחו מפאריס לשטח הבימה המרכזית, מקום שם לא הורשו אפילו העיתונאים להיכנס. הוא לחץ את ידה של לילי שרון ועמד ליד המעקה, כדי שהמפגינים, שבאו להזדהות עם הממשלה, יראוהו.

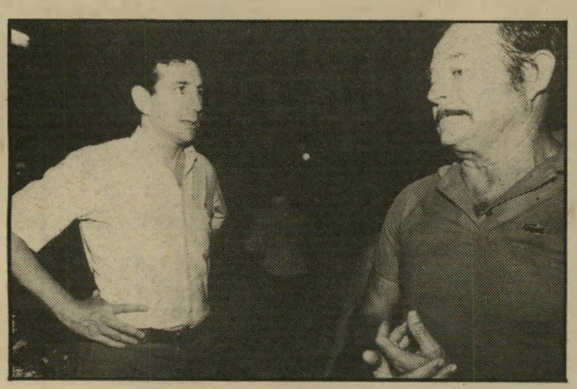

הרצל ליפשיץ חוכך בדעתו אם להכין תחזית אסטרולוגית לאיש העסקים מי־כאל („מיקי") אלבין, באירוע חברתי שבו נפגשו השניים. ליפשיץ טוען שהערכותיו מתגלות תמיד כנכונות והוא מספר שארבעה חודשים לפני הבחירות האחרונות הוא ניבא לאריק שרון, שהיה אז שר־החקלאות, שהוא יהיה שר־הביטחון הבא של ישראל.

אריה זייף עוזרו של סגן ראש־הממשלה, שימחה ארליך, מקיים התייעצות עם אבנר סרוסי, עוזרו של סגן ראש־הממשלה השני, דויד לוי. השניים מספרים שהם מרבים להתייעץ האחד עם השני. סרוסי טען שהוא מאיץ בזייף שישלח את השר שלו לחו"ל כאשר ראש־הממשלה איננו, כדי שלוי יוכל למלא את מקומו של מנחם בגין. אשתו של זייף, דליה (מימין), ביקשה מבעלה שיסיים את השיחה, שהתארכה וסופה לא נראה, משום שעליהם לשוב הביתה ולשחרר את השמרטף.

המערך **משה שחל** סגן היו"ר שב־ראש, הסכים שלא להגיש הצעה דחופה לסדר על כירסום הדמוקרטיה, אך עמד על כך שתאושר הצעה לסדר בעניין התבטאויות ח"כ חרות **מיכאל קלייבר**, על איסור הפגנות בשעת מילחמה. שחל אמר: „לגבי פרשת קלייבר אי־אפשר להחריש. הוא הרי פאשיסט קטן." ענה סבידור: „פאשיסט מילא. אך למה קטן?" קלייבר, בגרמנית, הוא יותר קטן מקטן.

■ בדיון שערכה האגודה לזכויות האזרח בישראל, על זכות הביקורת בזמן מילחמה, דיבר הפסיכולוג **אריה נגלר** על מחירים חברתיים, כאשר ביקורת מותרת וכאשר היא אסורה. הוא טען שמחקרים הוכיחו שהחייל בחזית אינו נלחם למען המדינה, אלא למען גופו ולמען חבריו שביחידה. ה־עיתונאי **נתן ברון**, משתתף אחר בדיון, שלא שבע־נחת מדברי הפסיכולוג, תקף את טענות נגלר בבדיחה: „חבר שלי נסע במונית והנהג שאל אותו למיקצועו. חברי ענה שהוא פסיכיאטר. הנהג עיווה את פניו ואמר: 'לא טוב.' חברי ביקש לדעת מדוע והנהג השיב: 'גם לסוס אין מדאלאס זה לא עזר.'"

■ אחד הנוכחים בדיון ש־נערך בצוותא, הפסיכולוג **ג'רג' טמרין**, סיפר שבלב תל־אביב יש רחוב על שמו של **ז'אן ז'ורס**, הסוציאליסט הצרפתי, שקרא לממשלתו שלא לצאת למילחמת העולם הראשונה, והפך לסמל המאבק לשלום. הוא הואשם, הן על־ידי הימין והן על־ידי חבריו, בבגידה, וערב הכרזת־המילחמה נרצח על־ידי מתנקש מוסת. שאל טמרין: „שמא לא נחליף שמו של רחוב זה, הנקרא על־שם בוגד, בשמו של הפטריוט שירה בו?"

■ **מני פאר** לא יכול היה שלא לצחוק בקול רם, כאשר קרא שמטרת פלישת האיראנים לעיראק היא מוגבלת, לצורך יצירת רצועת ביטחון של 40 קילומטר בלבד. „כשמקשרים את העובדה הזו עם ההצהרה של **אריק שרון** שאנו עוזרים לאיראנים, יש להניח שגם את טריק 40 הקילומטרים הם למדו מאיתנו. אילו הייתי תושב בגדאד, מייד הייתי בורח לג'וניה. זה המקום היחידי בעולם שנמצא מחוץ לתחום ה־40 קילומטר בכל כיוון."

■ יושבת־ראש ועדת־החינוך של הכנסת, **אורה נמיר**, ביקרה במוסד לנוער עברייני מיצפה־רים. היא ביקשה לנהל עם הצעירים שיחות לא בחדרי־ההנהלה, אלא באגפים עצמם. אחד העבריינים, **ויקטור** בן ה־12, נשאל על־ידי נמיר מה הוא עשה עם כל הכסף שהרוויח, כאשר מכר את החפצים הגנובים. הצעיר, שחשב שהדוברת היא אחת מקורבנותיו המתעניינת בחפציה הגנובים שאל: „איפה את גרה? גברת, איפה את גרה?"

■ עורך הדין הירושלמי, **אברהם** („אבי") **ברדוגו** פגש את **זלמן קליינמן**, ה־חשב הכללי של בית־החרושת שמן, בעת שהשניים שירתו במילואים בלבנון. היתה זו פגישה ראשונה ביניהם אחרי 20 שנה. בעבר, עבדו השניים כ־

אנשים

פוך את כל המיכל עליה. החלו אברכים אחרים שהיו לידם ל־הימלט לפיתחי הבתים. קורן מי־הרה לתחנת המישטרה הקרו־בה, ומסרה על התקיפה. מה שהרגיז אותה היה שהחומר ה־שחור הכיל חומרים חומצתיים ומעלי־ריחות מבחילים. קורן נאלצה לבטל את כל פגישותיה בעיר ולשוב לחיפה בבגדים מוכתמים.

■ **בועז טפר**, בעל המו־עדון השוכן בלב פרדסים, הצ־ליח לשדך מחדש את **אסתר ואפרים שמיר**, שהתגרשו עם זעירא וזה פסק שהמיברק לא יופץ. הוא לא גילה לקצין שהוא ממתין לתוצאות התער־בות בינו ובין ראש המוסד. הקצין, שהיום הוא בעל דרגה בכירה באמ"ן, סיפר לנקדימון שאחרי המילחמה הוא דיבר על כך עם הרמטכ"ל **דויד** („דדו") **אלעזר** ודדו הנדהם שאל אותו מדוע לא נכנס ישי־רות אליו לדווח לו על המיב־רק. הקצין ענה לדדו שלמרות שחדריהם היו בשכנות הוא לא רצה לעקוף סמכויות. הקצין הוסיף שאחר־כך נדה שנתו בלילות.

גילה אלמגור

מוטלת ללא רוח חיים, בסצינת הסיום של הסרט אהבה ראשונה נדונה לכישלון. בימאי הסרט, עוזי פרס, הורג בסוף העלילה את האם, עוזי, בנו של גיגי פרס, שהוא אחיו של יושב־ראש מיפלגת העבודה, שמעון פרס, מותח בסרט ביקורת חריפה ביותר על החברה הזעיר־בורגנית של רמת־אביב שבה הוא גדל. על רקע זה מקבלת תמונת הסיום של הסרט משמעות שונה ומרתקת.

לפני שלוש שנים. טפר, שידע כי השניים נמנעים מלהיפגש, הזמין כל־אחד מהם בנפרד ל־הופעה במועדונו. השניים הו־פיעו בשעה היעודה והופתעו כ־שגילו ששניהם הוזמנו למטרה דומה. טפר הסביר להם שלא נפלה טעות ושהוא מבקש מ־השניים להופיע ביחד. אפרים הסכים מייד, ואסתר, שהיתה המומה, שקלה בדעתה. לבסוף נכנעה.

■ העיתונאי **שלמה נקי־דימון** לא הכניס לסיפרו, סבירות נמוכה, את כל מה ש־התרחש ערב פתיחת מילחמת יום־הכיפורים, שהחומר על כך נמצא בידיו. אחד הסיפורים קשור בעימות שהיה אז בין ראש אמ"ן, **אלי זעירא**, ו־ראש המוסד. סוכם שראש ה־מוסד יודיע עד השעה 2 לפנות בוקר של יום השבת אם בדיקה מיוחדת שהוא יערוך תגלה ש־המצרים עומדים לצאת לתקי־פה. באותו יום השישי, בשעה 5 וחצי אחר־הצהרים, קיבל קצין תורן באמ"ן מיברק בהול שדיווח בביטחון על כך שלי־מחרת תפרוץ מילחמה. על פי ההוראות היה צריך להפיץ תו־כן מיברק כזה לכל הנוגעים בדבר מיידית. הקצין התייעץ

■ **מאיר פעיל** טוען שהוא יודע איך בא לעולם הצמד בגין־שרון. „זהו היהודי החדש ששורשיו הם בגולה. כולו מלא תסביך גיטו ורשה. במציאות הוא חזק כמו שימ־שון הגיבור ויש לו מנטליות של יהודי ממחנה אושוויץ."

■ באחד משבועות המיל־חמה יצאה ח"כ **שולמית אלוני** לארצות־הברית. בשהו־תה שם התקשרו אליה מהכנסת כדי למסור לה מידע על המת־רחש בבניין. למזכירתה, **מיכל רפאלי**, הוסבר שאלוני יוש־בת בבית־קפה מסויים במנהטן ושההודעה תועבר אליה. בינ־תיים ירדה מיכל מחדר הסיעה וזיהתה שהוא ישראלי. בבעיה למליאה. אלוני, שנאמר לה ש־מחפשים אותה מהכנסת, מיה־רה להתקשר אך לא היתה תשובה מחדרה. היא נאלצה להמתין כארבע שעות עד ש־יצרה קשר עם מזכירתה. את השיחה היא פתחה בשאלה מה שלום בנה. אלוני, שבנה משרת כרב־סרן בחיל־הים, חששה ש־התקשרו אליה כי קרה לו משהו. אחרי שהתבררה לה סיבת הטלפון היא שאלה: „או איך לא משאירים הודעה ברור־רה לאמא שיש לה בן בחוץ?"

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

ח"כ יוסי שריד וח"כ גאולה כהן בכנסת

הקהל צעק „בוז"

לעבר נגניו של ריי צ'ארלס

★ הזלילה הגדולה של עסקני הליכוד

פאשלה בהיכל

הזמר שחום־העור ריי צ'ארלס והזמר דני סנדרסון לוחצים ידיים. סנדרסון סיפר לצ'ארלס בדיחה, וזה פרץ בצחוק ממגלגל למרות עייפותו, לאחר מכן עלה לחדרו.

לחיצה מוסיקאלית

העיניים של

ריי צ'ארלס הוא רונלד מנסל. מנסל משמש לריי עיניים ומוביל אותו לכל מקום. כשצ'ארלס הלך לישון, מיהר מנסל למועדון הקולוסיאום, ורקד בחברתה של הישבן של המדינה, אניטה פלגי.

„כשלא הולך, אז לא הולך עד הסוף," התנצל האמרגן **יהודה טלית**, שהביא את הזמר הכושי העיוור **ריי צ'ארלס** לארץ. את שקרה בהצגה השניה, שנ־ ערכה בהיכל התרבות אפשר לכנות ב־ החלט מזל רע. הכל הלך הפוך.

ההופעה התאחרה בחצי שעה. הקהל, שלא ידע שהאיחור נבע מתקלה במער־ כת־הקול, היפנה את זעמו אל תזמורתו של צ'רלס, שעמדה באפס מעשה על הבימה במשך 10 דקות וצעק לעברם: בוז!

את הפיצוי על התקלות קיבל הקהל, כאשר בחלקו השני של הערב עלה ה־ הזמר בנקיון קולי מדהים ובתנועות מיק־ צועיות להפליא.

ריי צ'ארלס מסיים ללא הדרן.

יותר מאוחר, במסיבת הקוקטייל, שנ־ ערכה לכבודו במלון שרתון, הוא הס־ ביר לי, שלעולם אינו נותן הדרנים: כל הנשמה בהופעה, וזהו." צ'ארלס שו־ נא מסיבות, ולאחר 10 דקות נוהג לפ־ רוש והולך לישון. רק אז מגיעים נגני התיזמורת למסיבה. למה? „אף פעם לא מבלה הכוכב עם נגניו, ולא מתאכזן עימם במלון אחד," הסבירו לי אמרגניו. ובאמת, כשריי הלך, הם באו ונאלצו להסתפק בגרופיס של המלון.

מזי הרעב

„אט לליכודניקים כל־כך טוב, אז למה הם כל־כך רעבים?" שאל אורח נדהם, שראה את אורחי מועדון הליכוד החדש, על חוף המרינה בתל־אביב, עטים על השולחנות העמוסים גבינות, יין ופירות, ומחסלים את המזון במהירות שלא היתה מביישת עדת־ארבה.

כשראיתי את 6000 האורחים הנכבדים שהגיעו לפתיחה החגיגית של היקב, ה־ „צוותא של הליכוד", כפי שקראו לו הח"כ בעל פני הילד **מיכאל קלוינר**, שכחתי לרגע שמילחמה מתרחשת בצפון.

חגיגיות שכזאת: בשולחן־הכבוד יש־ בו שר־התיקשורת **מרדכי צפורי**, מז־ כיר־הממשלה לשעבר **אריה נאור**, ב־ חליפה קיצית לבנה חגיגית, המיליונר **מיקי אלבין**, ח"כ **יהודה פרח**, סגן־ שר־האוצר לשעבר **יחזקאל פלומין**, ראש עיריית תל־אביב **שלמה להט**. מסביבם נדחקו עסקני ליכוד זוטרים, ה־ לומדים היום פרק בתורת ההצטופפות.

נגיסה

בתפוח מבצע חבר־הכנסת של הליכוד מיכאל קליינר. „פה יהיה הצוותא של הליכוד," הצהיר.

מי שמצא לו שולחן לשבת, סחב גבי־ נות מהבר לשולחנות, והשאיר למצטופ־ פים את השאריות. על בימה מאולתרת בחוץ ניגנה לה תזמורת עם אקורדיאון שירים בנוסח אל נא תעקור נטוע.

אל המקום זרמו אמנים רבים, חלקם לא ידעו לכבוד מה החגיגה.

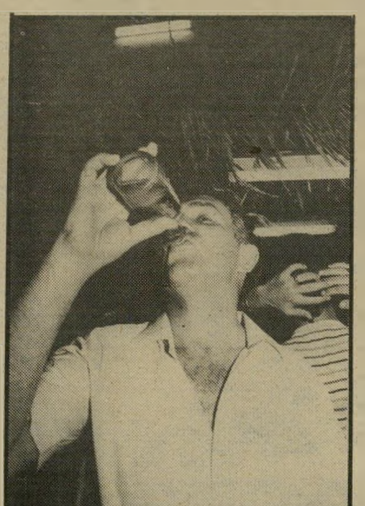

בקבוק

סגן שר־האוצר לשע־ עבר, יחזקאל פלומין, שותה לרוויה. „סוף סוף יש זמן לספורט."

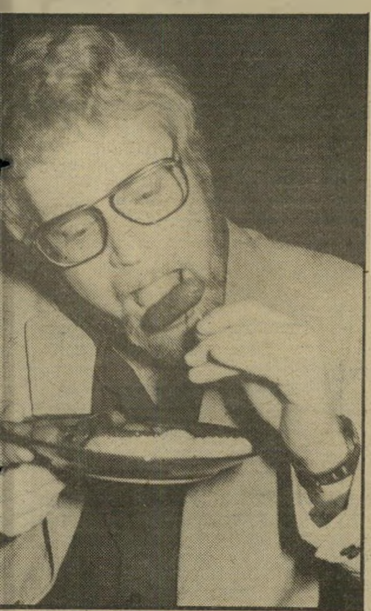

נקניקיה

זולל בתיאבון חבר־ הכנסת מצעירי חרות, מיכה רייסר. רייסר היה מיוזמי הקמת מועדון לליכוד. „בשביל החברים," לדבריו.

„אתה שחקן?" שאל הבדרן־זמר **ישי־ ראל גוריון** את ח"כ **מיכה רייסר**. „ברור שאני שחקן. שחקן בכנסת," השיב האדמוני של הליכוד.

בעל־העסק, **ג'קי פיס**, גילה לי ש־ הוא ורייסר שירתו יחד בחיל־האספקה. כשמיכה היה חובש היחידה והוא, ג'קי, ספק המזון. גם היום ג'קי הוא ספק המזון לעסקני הליכוד. הראייה: כל היום טרח לסחוב את שקי־הפירות לליכודני־ קים הרעבים.

ברקע נשמע שיריה של **יפה ירקו־ ני**. גם **דודו טופז**, זה מ„הצ'חצ'חים", בא לשמוח בשימחתם.

שיפודים

אוכלת בימאית ה־ קולנוע מירה רק־ נאטי, בימאית הסרט **אלף נשיקות קטנות**. מירה היא אשתו של ליאון רקנטי.

זמר הנהדר, ובקול חם זימר שירים כמו איני יכול להפסיק לאוהבך. הקהל, האר־ הב נוסטאלגיה, התמוגג. הכוכב, שידע זאת היטב, נתן לו עוד ועוד נוסטאלגיה.

שיאו של הערב בא כאשר להקת חמש נערות שחורות־עור עלו לבימה וליוו את

היו זמנים

לפני 15 שנים בדיוק סגר מפכ"ל ה־משטרה, **אריה איבצן**, שהיה אז מפ־קד מרחב־הירקון, את תיאטרון החמאם, משום שלא היו בו די יציאות־חירום, ויותר מדי מושבים.

היום, עם אותן יציאות־חירום אבל עם מערכת מיזוג־אוויר, נפתח מחדש המו־עדון, באירוע חברתי שכמותו לא נראה בתל־אביב מזה זמן רב.

„אז, הסיד היה מתקלף ונופל על ה־אנשים. לא היה מזגן. אנשים היו מזי־

בפה סגור השחקנית יונה אליאן אוכלת עוגיה בנימוס, בניגוד לשאר האורחים.

עים ויוצאים בהפסקה החוצה, להתאוו־רר," נזכר הפיזמונאי **חיים חפר**, מ־בעלי המועדון לשעבר. „אבל זה היה סימן להצגות טובות," צחק חפר.

„אני לא מכיר את המקום", נאנח ה־שחקן **שמעון בר**, המחלים ממחלה קשה. שמעון ידע במועדון ימים יפים, יחד עם רביעיית מועדון התיאטרון. „אני זוכר, שכדי לאכול קבב ביפו, בהפסקה, הייתי נאלץ לצאת דרך הגג, כי לא היתה יציאה אחרת." **הזמר בני אמ־דורסקי**, שהוא היום מבעלי־המקום, קי־בל את אורחיו הרבים בדלת, כשהוא

בת 26 שרה השחקנית־בדרנית רבקה־לה מיכאלי את הלהיט הידוע שלה מפעם. „אולי לא הייתי צריכה לשיר את השיר הזה אז," הכריזה בסיום, לקול תשואות הקהל.

הזוהר של פעם זיווה רודן מעפעפת ב־ריסים מלאכותיים. מי שהמציאה - בארץ את המושג נערת־זוהר, הגיעה לביקור.

החאמסה. „זה למזל," הוא הסביר לבנו, **אסף**, ששאל את אביו לפשר הסמל התלוי בכניסה.

הרבה נישקוקים, קמטים פה ושם, מש־נים כמובן. בערב זה אפשר היה לר־אות בבירור אלו שינויים מישפחתיים עברה הבוהמה במשך 15 שנים. אוסף מרשים כזה של גרושים וגרושות, המב־לים יחד, לא ראיתי זה זמן רב.

רבקהלה מיכאלי הופיעה לבדה. הגרוש שלה, **יורם טייכוביץ'**, סוכן הביטוח, הגיע עם **עירית לוי**, שהיא גרושתו של הזמר **אושיק לוי**, שבא לבדו. **מיקי אמדורסקי** באה עם ה־שחקנית **מרים גבריאלי**. הגרוש שלה, **בני אמדורסקי**, מסתובב עם **מירה ברש**, העובדת איתו במועדון. **חווה אלברשטיין** בירכה את הגרוש שלה, **עמירם טננבאום**, שהוא מבעלי־המועדון.

אחרי הנישקוקים, נכנסה כל הכבודה הזאת לאולם־ההופעות. מי שרצה להור־פיע, נרשם אצל **דן בן־אמוץ**.

חפילה השחקן־בדרן ינקה־לה בן־סירא במצב־רוח מרומם, קופץ את אגרן־פיו ומסתכל על תיקרת המועדון, שפעם היה נופל משם הסיד על ראשי השחקנים. ינקה־לה היה חבר ברביעיית **מועדון התיאטרון** אשר הופיעה בחמאם.

יד המזל הזמר־מיסעדן בני אמדורסקי מסביר לבנו אסף, מה פירושה של יד המזל שבידו.

הבת של הפיזמונאי חיים חפר, ניני חפר, מחבקת את אביה. „דן בן־אמוץ ואני היינו עבדים למועדון במשך שש שנים. אז נמאס לנו וסגרנו," גילה חפר לאורחים הרבים.

מחלים ממחלה קשה השחקן שימעון בר, לש־עבר חבר **רביעיית מועדון התיאט־רון**. שימעון מחבק את אשתו שוש, כשלידם בתם דפנה.

נירה גל

קטעים

אי־אפשר להכחיב לאש"ף את תנאי ההתפנות ● אפשר לשבת על הכידונים, אבל זה לא נוח ● הליכוד הגיע השנה לשילטון ומציית יצרים אפלים ● דמיון מרקיע נוסח אלף לילה ולילה

„הערבים הרסו את בית דיין"

לוי יצחק הירושלמי:

הרגשות תמיד מסעירים את הגברת רחל דיין. היא אינה היסטרית, כפי שהעידה על עצמה. אבל היא ריגשית מאוד. לכן, כה התרגשה כאשר ניצבה מול הפועלים שעסקו בהריסת הגדר שליד ביתה־לשעבר ונוכחה לדעת שהם ערבים.

היא אמרה בפאתוס: „איזו חגיגה לערבים, עכשיו יהיה להם מה לספר לנכדים — הם הרסו את ביתו של משה דיין." אמנם הרסו רק גדר ולא בית; הפעולה נעשתה לפי הוראות הרשות המוניציפאלית החוקית של העיר העברית הראשונה. שלמה להט — שהתייצב בכבוד מאחורי החלטת העיריה — גם הוא, אם איני טועה, בא בבריתו של אברהם אבינו לפי דיני ישראל והינו יהודי כשר. אך עובדות הן בבחינת דברים טפלים ובטלים. הגברת רחל דיין ראתה לנגד עיניה ערבים — ו„טיפסה" עליהם. זה קל יותר. זה נוח יותר.

„מעריב", 14.7.1982

רבין

קשת

יצחק רבין:

אש"ף לא הוכנע

קודם כל, יש להכיר בכך, שאוייבנו העיקרי — אש"ף — לא הובא למצב של כניעה־ללא־תנאי, ואין בכוחה של ישראל להכתיב לו את תנאי־ההתפנות מביירות ואת גורלו בלבנון. לפיכך, חייב להיקבע סדר־עדיפויות ברור, המושתת על אשר הושג בידינו באמצעות צה"ל ועל אשר לא הושג. היעד הראשון עתה הוא פינוי אש"ף מביירות. שכן, בכך תיקבע תוצאת המילחמה בלבנון כולה, למרות שלא כך תוכננו הדברים מלכתחילה ולא כך נחזו על־ידינו. הייתי אפילו מעז להציע פינוי אש"ף מביירות לטריפולי שבלבנון, אם תתעקש סוריה שלא לקלטם. זאת כדי להבטיח את השגת היעד המרכזי שלנו.

„ידיעות אחרונות", 16.7.1982

יואל מרקוס:

הליכוד הגיע לשילטון

אכן, כל מה שחזו שיקרה בשנה הראשונה לשילטונו, החל מתרחש רק בשנה החמישית, במרוכז כבהתפרצות לבה: מערכה חסרת־בושה לעריפת ראשים ומינויים מיולגתיים מתנהלת בתפקידים ציבוריים וממשלתיים. אמצעי־התיקשורת הממלכתיים סורסו ונהפכו לקריקטורה של עצמם.

ענייני מדינה גורליים החלו נחתכים פה אחד — פיו של ראש־הממשלה, כשהממשלה והכנסת נעשות לחותמות־גומי.

הדמגוגיה, הפולמוס והעקיצות במישור הפנימי והחיצוני החלו ממלאים תפקיד חשוב בניהול ענייני המדינה. הסחת עלבונות אישיים בפנים ובחוץ היתה לעיתים תחליף להליכים פוליטיים שקולים.

יהירות השילטון החלה מולידה מדי יום רעיונות והצעות איך להגביל את חופש־ההבעה. אומנם, לא היתה שום חקיקה הפוגעת בחופש־העיתונות או בחופש־הדיבור, אך עיתונאים ועיתונים, שאינם מוכנים להלל את השילטון, נותקו ממקורות המידע והרקע. על־ידי טיפטוף מתמיד וסיגנון בריוני, יצרה הממשלה אווירה שהעיתונים הם אוייבי האומה ואשמים בכל הצרות שנתרגשו עליה.

אין זה, חלילה, מישטר טוטליטרי — אך כמה מסממניו המבצבצים כאן, מן הראוי שיעוררו דאגה: הסתרת מידע, הודעות רשמיות כוזבות וחוסר־הסובלנות האלים נגד הבעה חופשית של דעות.

במה מתבטא מישטר טוטליטרי־לאומני אם לא גם ביכולתו להציג את היצרים הפרימיטיוויים האפלים ביותר של ציבור רחב ונבער מדעת נגד מיעוט האינטליגנציה, הפרופסורים, אנשי־הרוח והעיתונאים, כדי שתוחנק ותבוטל השפעתם?

דיבורים כמו „צריך להעמיד פלוני לקיר," או מצבים בהם עיתונאים נאלצים לברוח מבתיהם בעיקבות איומים לחייהם.

„הפגנות" תמיכה בממשלה, הם מסממני הסיגנון האלים, שהחדיר הליכוד כשהגיע השנה לשילטון.

„הארץ", 16.7.1982

סילבי קשת:

שיר מילחמה

פתאום קם בבוקר מיכה רייסר הגיבור, זה שהמאמץ שלו התבטא בליווי פגיגה רוזנבלום לכוחותינו לא באיזור הלחימה — ורואה שמיכה קליינר עושה כותרות.

חשב, חשב, חשב, ומה יכול היה ראשו הגיגי׳ להמציא? אוריקה! הוא מיהר לשגר מיכתב לרפול שצריך מייד לחדש את הלהקות הצבאיות. הוא גילה מחדל מזעזע. זוהי המילחמה הראשונה „שבה לא נוצרו במהלך הקרבות שירים אופייניים."

„ידיעות אחרונות", 16.7.1982

הירושלמי

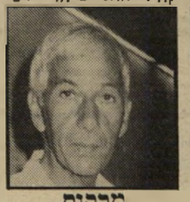

מרקוס

זאב שיף:

שלל השקרים

הדמיון הפרוע מזין פרסומים שונים הקשורים במילחמה, לא תמיד רק אנטי־ישראליים. בתחילה הרבו לנקוב במיספרי הפליטים וההרוגים במילחמה בקרב הלבנונים והפלסטינים, שהרקיעו שחקים.

לאחר מכן החלו מתפרסמים מיספרים נגדיים, בעיקר מפיו של השר מרידור, שמהם אפשר היה להסיק כאילו מיספר הישראלים שנפלו בקרבות רב ממיספר הלבנונים הפלסטינים והמחבלים שנהרגו במילחמה.

עתה מעלים מיספרים שונים הקשורים ב־שלל שנפל בידי צה"ל. גם בעניין זה מרקיע הדמיון בנוסח סיפורי אלף לילה ולילה. הסיפור שלל טרם נאסף כולו, מדי יום נוספים כלי נשק ואביזרים שונים, אך עיקרי הדברים כבר גלויים.

זה שלל רב ובולט בעושרו, אך אין לומר כי ניתן לחמש בעזרתו חמש דיוויזיות בציוד מלא. אפשר אולי לחמש שום חקיקה הפוגעת דיוויזייה אחת — רק בנשק קל וחדיש, וספק אם יותר מכך.

מה שמצאנו ערכו רב, אך בשום פנים לא תמישה מיליארדי דולר, כפי שאמר אחד הפרסומים.

אין לקבל גם את הטענה, כי הנשק שהיה בידי המחבלים מעיד על כוונה לאחסן מראש ציוד לחימה בשביל יחידות שלהם, או אחרות, שיצטרפו למחבלים.

„הארץ" 18.7.1982)

אשר מניב:

הישיבה על הכידונים

האימרה הידועה „בכידונים אפשר לעשות הכל חוץ מאשר לשבת עליהם," טועה בשני חלקיה.

ראשית, אפשר לשבת על כידונים, כפי שהוכחנו ב־15 השנים האחרונות בשטחים, אף שיש להודות, כי תנוחה זו בלתי־נעימה למדי ועלולה לפצוע את הישב בחלקי־גוף עדינים ביותר.

שנית, יש עוד דברים רבים אחרים, שאי־אפשר לעשות בכידונים. בכידון אינך יכול להפוך טיפש לחכם או רשע לצדיק; בכידון אתה יכול להרוג אדם, אבל אינך יכול להכריחו לכתוב שירה, או לפתור מישוואה מתמאטית; בכידון אפשר לאנוס אשה, אבל אי־אפשר להכריחה לאהוב אותך.

בקיצור, כל שתלוי ברצונו החופשי של אדם אינו מושג בכידון, כלומר בכוח.

וכפי שלמדנו מנסיוננו, בכידון אפשר למנוע אוייב מלהשיג את מטרתו (ואין זה דבר של מה־בכך לעם במצבנו), אבל (דווקא לעם במצבנו) עדיין אין בכך להשיג את מטרותיך אתה — שלום ודו־קיום עם שכניך.

„מעריב", 15.7.1982

פשוקי השבוע

● **ראש־הממשלה, מנחם בגין,** ל־שחקן־זמר סמי דייוויס: „אתה גאון. אתה גאון. אני מכיר אותך מהקולנוע. פעם הייתי הולך כל שבוע עם אשתי. אבל עכשיו אני מסתכל בטלוויזיה. אתה גאון."

● **שר־הבינתחן, אריק שרון,** ל־דייוויס ששאל אותו אם הוא בדיאטה: „דיאטה? מה זה? אני אוכל הרבה דיאטה. אני אוהב את מנות־הקרב של החיילים. זו דיאטה מצויינת. במילחמה הזו אני זולל מנות־קרב, וזו התוצאה."

● **ח"כ המערך הניצי שימה הלוי:** „קודם ניקינו את צור, אחר־כך את צידון. אנו עומדים לנקות את ביירות. ובסוף נהפוך לחברת ניקיון בערבון בלתי־מוגבל."

● **העיתונאי יגאל גלאי:** „אחרי מותו של (משה) דיין אין כבר מי שישב על הגדר. מה פלא שהורסים את גדר ביתו?"

● **העיתונאי אמנון אברמוביץ',** על ח"כ חרות מיכאל קליינר, שהעלה חשדות כי סעודיה מממנת את תנועת שלום עכשיו: „יותר סביר שהקבלן שלום גניש מממן את ח"כ קליינר, מאשר סעודיה את שלום־עכשיו."

● **מנכ"ל רשות־השידור יששכר, יצחק לויבני:** „אם לא נעסוק כבר בהווה, בעתיד צפוי לנו עבר מזהיר."

● **המחזאי יהושע סובול:** „מה תעשה הממשלה אחרי שיאזל החול בשעון־החול בביירות? היא תחליף אותו בשעון־בוץ."

במדינה

פשעים

שוחדה בפטאצ׳יה

האמנם היתה הצעירה אמורה לאסוף את הכסף בעת שוד־הבנק?

חנה עמר היא בת 20 בלבד, אך יש לה כבר תינוקת מחוץ לנישואין וכעת היא עצורה בחשד שהיתה שותפת לשוד בנק־הפועלים בקריית־שלום.

חנה נעצרה עם עוד ארבעה גברים, ונגד כולם הוגש כתב־אישום. לדברי כתב־האישום, תיכננו בני החבורה את שוד הבנק במרתף בית בתל־כביר, במחצית חודש מאי השנה. הם הכינו שם מסיכות, כפפות ונשק.

החבורה חזרה והתכנסה אחרי השוד באותו מרתף, ושם, לדברי כתב־האישום, חיכתה להם גם חנה. הם חילקו את השלל ונפרדו. שלושה מבין מבצעי־השוד הודו במישטרה בחלקם בעבירה, ואף סיכמו את הגבר הרביעי, פייסל ספרי מיפו, ואת חנה עמר.

הסניגור, נחמן גולדברג, טען כי הראיות נגד חנה הן קלושות וכי

פרקליט גולדברג
ראיות קלושות

בתה התינוקת זקוקה לה. על כן ביקש לשחררה ממעצרה. בית־המישפט החליט לשחררה בערבות.

מישפט

המרעיל שוחרר

אחרי חמישה חודשי מעצר, שוחרר זוהרה אדרי עליידי בית־המישפט־העליון.

זוהרה אדרי היתה במצב מבוכן ומסוכן. היא נאשמת בכך, שיחד עם אחרים, ניסתה להרעיל ב־סם מסוכן עצירים מבית־המעצר בגבעתיים. עד־המדינה, שסיבך אותה באשמה זו, הוא אביה מורידך, אלי אבוטבול.

חמור מיכחן. לטענת התביעה התחקתה זוהרה על הנוהגים בתחנת־המישטרה ועל מקומו של מיחם־המים, כדי ששותפיה לעבירה יוכלו למזוג לתוכו את הרעל ה־חריף, שהוכן מבעוד זמן, על־ידי אדם אחר.

הרעל נבדק על־ידי הקושרים כ־אשר ניתן לחמור. דקות מעטות אחרי שאכל את הלחם המרוח ב־רעל, נפח החמור את נישמתו.

בית־המישפט המחוזי בתל־אביב קיבל את בקשת התביעה, ועצר את זוהרה עד לתום ההליכים ה־מישפטיים נגדה, למרות שהיא אם לארבעה ילדים, אחד מהם תינוק.

הסניגור, מנחם רובינשטיין, ציין כי אין ראיות מספיקות נגד מרשתו. ואמנם, השופט משה בייסקי החליט לשחרר את זוהרה בערבות של חצי מיליון לירות.

לא נוכל לאכול, לשחות ולשחוק *

אנו נמצאים בעיצומה של מילחמה, שהיא מילחמה יזומה של הממשלה — או של אלה המושכים אותה באף — ולא מילחמה של האומה. כל מי שעיניו בראשו יודע: המילחמה הזאת אינה תוצאה של איזשהו איום קונקרטי על הגליל. איום כזה אמנם היה, ואסור להתעלם ממנו, אבל מילחמה זו אינה מסקנה מתבקשת מן האיום הזה. מדוע ידעתי — ולא אני בלבד, אלא כל מי שעיניו בראשו — שהמילחמה הזאת תהיה?

ידענו זאת כי מילחמה זו, מילחמת שלום־ממשלת־בגין־לבנון, בניצוחם של אריק ורפול, היא הגיונית והכרחית ממיכלול המדיניות של ממשלת הליכוד בשאלה הפלסטינית.

יש אנשים תמימים הסבורים כי המצב החדש, הנזיל, שנוצר בשבועיים שעברו, ינוצל על־ידי ממשלת בגין למהלך מדיני רציני, שמטרתו החשת ההסדר עם הפלס־טינים. מי שסבור כך, שוגה באשליות. בגין ושרון אינם סאדאת, שיזם מילחמה ב־73, כדי לחתום על הסכמי הפרדה ב־75 ולפתוח בשיחות שלום רציניות ב־77. ההסדר היחיד עם הפלסטינים המתקבל על דעתם של בגין שרות ורפול הוא מילחמת נצח בהם.

גם בציבור החושב אחרת יש קולות — קולות רבים במערך ואפילו הקול של שלום עכשיו — האומרים לנו כי אין להרים קול ואין להפגין כל זמן שחברינו מגויי־סים, כל זמן שאלפי חיילים חונים בשדה, בלבנון. בעצם, הם אומרים לנו: איכלו ושתו וצפו במישחקי הגביע העולמי, עד שיחזרו המילואים וחיילי הסדיר הביתה. אחר־כך נדבר.

אבל איך אפשר לשתוק? איזה מין לוקסוס הוא זה? באוזני מיפלגת העבודה ואנשי שלום עכשיו ודומיהם, אני רוצה לצטט מה שאמר החייל אוריה התחי לדוד המלך: „ישראל ויהודה יושבים בסוכ"ת, ואדוני יואב ועבדי אדוני על־פני השדה חונים, ואני אבוא אל ביתי לאכול ולשתות ולשכב עם אשתי? חייך וחי נפשך אם אעשה את הדבר הזה!"

■ ■ ■

אנחנו מתחייבים בחיינו ובנפשנו אם נעשה את הדבר הזה — לשתוק. אומנם, אותו אוריה היה חייל ממושמע, שלא עירער על מטרות המילחמה שבה השתתף, אבל אנחנו איננו חיים במונרכיה אלף שנה לפני הספירה! לא נוכל לאכול, לשתות ולשתוק.

מאות חיילים שלנו כבר נפלו, והרבה יותר מאלף נפצעו בשבועיים הראשונים למילחמה, והלב יודע שעדיין

* דברים שנאמרו במסיבת עיתונאים בתל־אביב.

לא הגענו לסיכום־הדמים הסופי. רוב הנופלים הם צעירים שבקושי התחילו את חייהם, בחורים בני 19, אנשים צעירים בני 22. יום־יום אנו רואים את הגילים הרכים האלה מתחת לתצלומי החללים בעיתונים. דבר נורא מעוללת הממשלה הזאת לדור הצעיר, לאנשים צעירים שהם היום בני 19, 20, 25. זה הדור הראשון קרוב ל־50 שנה שלא היה חייב להילחם, שלא היה חייב לשפוך את דמו.

בעיקבות הסכם השלום עם מצריים הגיעה ישראל, לראשונה בתולדותיה, למצב שבו היתה יכולה, באמצעים מדיניים, למנוע מילחמה בעתיד הנראה לעין. לראשונה בתולדות המדינה היתה השאלה אם תפרוץ מילחמה בשנים הקרובות, תלויה בעיקר בממשלת ישראל. זאת, אפילו בלי זירוז התהליכים לפיתרון הבעיה הפלסטינית.

אבל ברור כי כדי להנציח מצב חדש זה, כדי להעניק לו אריכות־ימים, כדי שלא יהיה סתם הפוגה נוספת במילחמת מאת השנים, היה צורך לפתוח ביוזמה רצינית ומקיפה למציאת פיתרון לבעיה הפלסטינית —

„מעולם לא היה השקר גדול ונורא כמו במילחמה זו"

פיתרון אמיתי, שיהיה לו סיכוי להתקבל גם על דעת רוב הפלסטינים.

אבל ממשלת ישראל אפילו לא חלמה ללכת בדרך זו. הנשיא מובארכ ידע מה שאמר, כאשר טען לפני ימים אחדים כי אין הוא מאמין שממשלת ישראל מתכוונת לנהל שיחות רציניות על האוטונומיה. הדגש היה על המילה רציניות.

ממשלת בגין־שרון־רפול יצאה למילחמה יזומה, שהיא ההמשך הטיבעי למדיניותה האמיתית בשאלה הפלס־טינית. מדיניות זו מוליכה בהכרח ללחימה חוזרת ונשנית בפלסטינים באשר הם: היום בלבנון, אתמול בגדה, מחר שוב בגדה, מחרתיים שוב בלבנון — או כדברי אריק שרון, „באשר הם שם." שרון התראיין בבי־בי־סי, ואמר בגלוי את עיקרי האני־מאמין שלו בשאלה הפלסטינית (אני מצטט מ„ידיעות אחרונות"):

● „אין אפילו ערבי אחד הרוצה בהישארותה של ישראל ביהודה, בשומרון וברצועת עזה."

● „ביהודה ושומרון אנו נישאר לנצח."

● „ישראל לא תישא ולא תיתן עם אש"ף" אפילו יתפרק אירגון זה מנישקו."

■ ■ ■

עיקרים אלה הם מתכון בדוק למילחמת נצח בפלס־טינים באשר הם שם. מי שפועל על־פי הנחות־יסוד אלה חייב היה לצאת להילחם בלבנון. השאלה היתה רק שאלה של עיתוי.

על כן זו מילחמה נוראה. אפשר להתווכח על ממדי ההרס בצור ובצידון. אפשר להתווכח על מיספר האזר־חים שנפגעו. נפגעים והרס יש בכל מילחמה, אפילו במילחמה הצודקת ביותר. אבל אי־אפשר להתווכח על כך שמילחמה זו היא מילחמה יזומה — תחליף־דמים למדיניות ריאליסטית. אי־אפשר להתווכח על כך כי יזומי המילחמה עצמם — ובעיקר שרון — מודים בכך בפה מלא.

הדור שלא היה חייב לדעת מילחמה, נשלח למילחמה זו לשם מימוש אכזרי — על בשרו — של מדיניות הרת־אסון שאין עליה קונסנזוס בעם הזה. כל זאת תוך ניצול ציני של הרפלכס הטבוע בעם הזה — שהם יוצאים למילחמה סימן, שאין ברירה אחרת. גם במילחמות קודמות לא תמיד היה ה„אין ברירה" הזה מדוייק. אבל מעולם לא היה השקר גדול ונורא יותר מאשר במילחמה הזאת. זו מילחמה שבה מנצלת הממשלה ניצול ציני את יכולתם ואת נכונותם של הצעירים המאיישים את חילות צה"ל.

על כן לא די לקרוא להפסקת המילחמה. זה לא יעזור — היא תחזור על עצמה. המשך יבוא בהזדמנות הבאה. יש לקרוא להפסקת המילחמה ולשינוי המדיניות.

מאיר ויזלטיר, תל־אביב

ציונר להובלת דם

ח"כ יהודה פרח הציע להעמיד לדין את הפרופסור ישעיהו לייבוביץ, על שכינה את מעשי ישראל במילחמת הלבנון „נודנאציזם" וקרא לחיילי צה"ל לסרב לשרת בשטחים הכבושים.

בקרוב יצטרכו להעמיד לדין רבים במדינה הזאת על אותה אשמה — ובקרוב יהיו הרבה אסירים מדיניים בבתי־הסוהר של ישראל.

יום־יום אני נוסע בארבעה אוטובוסים, מאז פרוץ המילחמה ראיתי מראות שלא ראיתי בשום מילחמה קודמת. אנשים שותקים, אינם מרימים את עיניהם זה אל זה, וכאשר הם מדברים — זה לא על המילחמה. כשהם מדברים על המילחמה, אנשים אומרים זה לזה שני דברים: „שייגמר כבר," ושואלים זה את זה על קרוביהם. מעטים מאוד מחזיקים עיתון או טרנזיסטור.

אכן, ממשלה זאת הצליחה לעשות את הלא־יאמן. המדינה כולה, על תושביה, בושה במעשי צבאה וממ־שלתה. אם לשלושה בנים, ששניים מהם חיילים אמרה לי: „הלוואי שבגין ושרון ימותו." אם לבן שנפל, אמרה שהיתה יורה בשרון. אשה בת 70, ילידת אוסטריה, נזכרה כי בשנת 1918 הפנו חיילי ארץ זו את נישקם נגד קצינים ונגד ארצם. אשה בת 75, אסירת־ציון ברוסיה, אמרה שהיא בושה כיום להיות יהודיה וציונית.

פעם אמר נשיא הטכניון שצריך ללמד שם מיקצועות הומניים, אחרת יבוא יום ובוגרי הטכניון יתבקשו לתכנן ולבנות ציונר להובלת דם מחיפה לתל־אביב, והם לא יעצרו ולא ישאלו — דם של מי?

נבואתו התקיימה. הפכנו להיות מכונת מילחמה מדוייקת, משומנת. לא שמעתי על אחד מהתותחנים או הטייסים שלנו שקם ואמר: תשפטו אותי במישפט צבאי — אני מסרב להפציץ עיר!

■ ■ ■

כמה מהישגי הטרוייקה בגין־שרון־איתן ילוו אותנו לאורך דורות.

● במשך דורות לא יסולח הרצח ההמוני שבוצע באוכלוסיה האזרחית, תוך הפצצה בלתי־פוסקת של ערים שלמות.

● רבים יטילו ספק בכל תולדות התנועה הציונית עד היום. מסכת השקרים הטוטאלית של המילחמה הזאת עיערה את האמונה גם במעשי קודמיה של הטרוייקה המבישה.

● מאות — ואולי אלפי בני נוער — יחזרו אחרי מראות הזוועה, ואז נקטוף את מחיר האלימות והטירוף במשך עשרות שנים.

● חל פילוג עמוק, שאולי אינו ניתן לאיחוי, בין חלקי העם. בעיני שלי — כל מי שנתן ידו למעשים שנעשו, כולל כל המטכ"ל, כל חברי הממשלה והקצונה הגבוהה, אינם ראויים לעולם לסליחה או לשיתוף פעולה בעתיד.

● רבים מאוד אינם מאמינים כבר לאף מילה הנאמרת על־ידי הממשלה ונציגיה. אלפי מישפחות במדינה מאזינות מדי יום לחדשות מירדן כדי לדעת את האמת. שנים רבות יחלפו עד שאפשר היה לשקם מחדש את האמון כלפי השילטון — כל שילטון שיהיה.

● הוכחנו בצורה ברורה שכל טענותינו אל עמי העולם על שנתנו להשמיד את היהודים היו חסרות שחר: אי־אפשר למנוע השמדת עם אם הממשלה והצבא של עם מסויים החליטו לעשות זאת. לא משנה כמה אנשים בישראל חשבו שמעשי צבאנו ומדיניתנו הם פשע — אף אחד לא מנע מהם להמשיך במעשים האלה.

● יותר ויותר בולטת השינאה אל המוסלמים, ועם שלם רואה ושומע את מערכת ההפרדה הנמשכת בין בני־אדם על פי דתם, וכך אנו מצדיקים את היחס אלינו כיהודים במשך אלפיים שנה.

● ומעל לכל — הוכחנו בצורה חיה ופלסטית לכל העולם שההתפשרות, ההסכמה שבשתיקה, אי־יציאה למאבק ללא פשרות על דברים קטנים — הפקעת אדמה, מאסר מינהלי, חנינת רוצח או אי־העמדתו לדין, מדר־דרים ונעשים להשחתה מוחלטת המסתיימת ברצח־עם. וכך סיימנו את מעגל הזוועה. נציג קבילות החיילים,

„דברים קטנים - הפקעת אדמות, מאסר מינהלי או חנינת רוצח - מסתיימים ברצח עם"

רמטכ"ל לשעבר, מקבל פרס מידי נשיא המדינה ואומר לכתב שמראיין אותו: „צבא ממושמע הוא צבא מוסרי." אכן, רב־אלוף חיים לסקוב, הצבא הנאצי היה ממושמע מאוד! תודה לך על האמת ללא כחל־ושרק, ישר בפר־צופה של המדינה! כך את נראית, מדינת ישראל. לא משנה מה תעשי, כל זמן שחיילייך ישמעו להוראות — זה יהיה מוסרי!

אני גאה על הפרופסור לייבוביץ ומודה לו. הוא האדם המייצג אותי ודומים לי במדינה כיום, ומאפשר לי, למרות ההלם והיאוש, להמשיך ולחיות. לאחר דורות, כשהמעשים הנוראים של מדינה זאת יזכרו לדיראון, ייזכר פרופסור לייבוביץ כאור בודד שהאיר לנו באפילת היאוש.

אסתר רטנר, תל־אביב

מכתבים

הפגישה והמסר

תגובות קוראים על פגישת אבנרי־ערפאת.

אם צריך להעמיד לדין את אבנרי, צריך להעמיד לדין גם את שתי עיתונאיות העולם הזה שהיו עימו, שרית ישי וענת סרגוסטי, וצריך להעמיד לדין את אייבי נתן, את כתב ידיעות־אחרונות אליעזר שטראוך, את החכ יוסי שריד, שנפגש עם אנשי אש"ף, ואת האלוף במילואים מתי פלד ומנכ"ל מישרד־האוצר לשעבר יעקב ארנון, שעשו זאת, את חברי־הכנסת צ'רלי ביטון, שלחץ את ידו של ערפאת, ועוד שורה ארוכה של אישים בישראל. הנימוק שהמיקרה הזה הוא שונה, משום שמדובר בתקופת מילחמה, הוא מגוחך. וכי מתי היה שלום בין ישראל ובין אש"ף?

דינה שדר, תל־אביב

קשה להבין ולהצדיק את המחאות הנמרצות ששוגרו מפיהם של רוב העסקנים הפוליטיים, מהקואליציה ומהאופוזיציה, כאשר נודע על פגישתו של אורי אבנרי עם מנהיג אש"ף יאסר ערפאת.

דיעותיו והשקפת עולמו של אבנרי על הבעיה הפלסטינית, ומאמציו להיפגש עם מנהיגי העם הפלסטיני ידועים הרי מזמן, והוא מעולם לא הסתיר זאת. אז מה הצעקות שנשמעות עתה?

לדעתי יש מסקנה אחת: לצקנים ולדמגוגים האלה מוטב היה אלמלא היתה הפגישה הזאת מתקיימת, כדי שיוכלו להמשיך ולהשפיע בנאומיהם על הציבור בארץ, שחונך במשך שנים רבות על המאמונה שאש"ף, ובראשו ערפאת, הם רוצחים וטרוריסטים שכל מטרתם להשמיד את מדינת־ישראל ואת היהודים הציוניים שבה. אך מה יאמרו עתה, כאשר ערפאת נפגש עם חברי־כנסת לשעבר, יהודים־ציוני?

מי יתן ופגישות אלה תימשכנה בעתיד, ולא תהיה יותר שפיכות דמים באזור. מי יתן ומנהיגי שני העמים יובילו את כולנו, יהודים וערבים כאחד, לשלום צודק ואמתי, שלעולם לא יגיע אם מנהיגי שני העמים לא יכירו איש ברעהו ויכבדו זה את זה.

עלי פוארפה, ערד

בראיון של אבנרי עם יאסר ערפאת מכחיש ערפאת כי אי־פעם התכוון אש"ף לזרוק את הישראלים לים.

על קיר בית־הספר במחנה־הפליטים בראשדייה שבלבנון, שישמש כמחנה־אימונים לנוער הפת"ח, יש שתי מפות. באחת מונף דגל פלסטין בתל־אביב, ובשניה מונף דגל ישראל בים. יתכן שלא היתה החלטה על זריקת הישראלים לים, אך חינוך לכך היה גם היה.

בן־ציון שירה, תל־אביב

ברכות לבביות ליוזמתך. יש לך תמיכה ניכרת ביהדות הבריטית.

דויד זוסמן, לונדון

בגלל אנשים כמוך עוד לא אבדה תיקוותנו. אני אתך.

חייך, אי־שם

תודה רבה לך על שאתה פועל

פגישת ערפאת־אבנרי
רק לא במילחמה

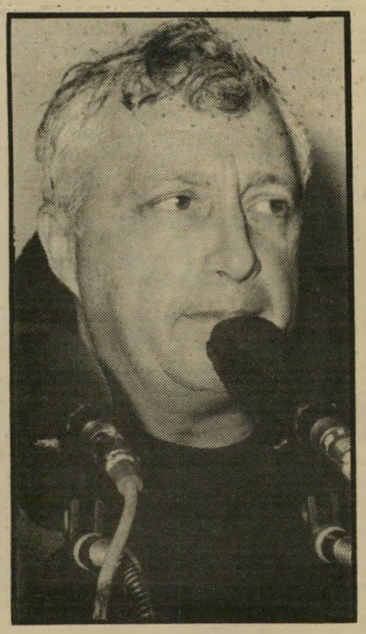

מועמד־לפגישה שרון
לדבר על פיתרונות

גם בשמי למען אפשרות קיום בארץ הזאת. העובדה שאתה ממשיך להאמין ולהאבק מחזקת גם אותי.

חנה כהנא, רמת־גן

גדלתי בבית"ר ואהבתי לחירות היא אהבת־נפש. אך אהבתי לאמת גדולה יותר. אהבתי לחופש העיתונות גדולה ועמוקה היא. שליחנו האמיתי במיזרח התיכון בנושא העם הפלסטיני המדוכא הוא איש יחיד במינו, ולא אתבייש לעולם לנקוב בשמו — עורך העולם הזה, אורי אבנרי, וגם שרית ישי ואחרים. אני קד להם קידה עמוקה לב. שוחרי שלום ואמיצי לב שמעולם לא ידענו כמותם. אדוני ראש־הממשלה, האם אתה פוחד מהאמת?

משה שמואל, יפו

(המשך בעמוד 22)

פיאט ריתמו

אופיר טורס
מביאה אותך
לכל פינה באיטליה
עם AVIS

טוס לאיטליה ואל תחמיץ את התכנית המיוחדת JET DRIVE
• מכונית אוויס חדישה ממתינה לך בשדה התעופה
• החל מ־$134 לשבוע (פיאט 127)
ללא הגבלת ק"מ (לא כולל ביטוח, מע"מ ודלק)
• לנוסעים לאיטליה — תכנית "אינטרמצו" מיוחדת:
— בתי מלון, סיורים וארוחות במחירים מיוחדים

דרוש עלון JET DRIVE ו"אינטרמצו" מסוכן הנסיעות שלך או במשרדי אופיר טורס

אופיר טורס
תל־אביב, בן יהודה 32, טל' 280025 בן יהודה 84,
טל' 233961, **ירושלים**: אגף מלון המלך דוד, טל' 222777
חיפה: דרך העצמאות 62, טל' 673011
התכנית - בשיתוף "אליטליה"

הודעה לציבור חולי פסוריאזיס - PSORIASIS
נפתח מכון „פובה" "PUVA"
רח' רנ"ק 4 (רח' גרץ 7), תל-אביב, טל. 229445 (03)
לקביעת תור לפנות בשעות 8.00 עד 12.00

גם בחודשי הקיץ
אני רוקד/ת בסטודיו „B"
ג'אז * מחול אירובי
לגברים ולנשים
ארלוזורוב 80 ת"א 237026 ניהול - אבי פאנק

זהו נער ה- טמפולי

המעניק כל יום משחק טלויזיה אטארי®

חינם לשותי טמפולי

אם תרצה, תוכל לקבל אופני "ראלי"- 10 מהלכים במקום משחק הטלויזיה.

זהו נער ה"טמפולי"-המשקה האהוב שלך ושלי.
נער ה"טמפולי" נבחר ע"י חברת "טמפו" כדי להעניק פרסים לשותי "טמפולי"- המשקה בשקית.
ארבע פעמים בשבוע יוצא נער ה"טמפולי" לחפש אותך כשאתה שותה ונהנה מ"טמפולי".
נער ה"טמפולי" מחפש אותך בחוף הים, ברחוב, בבית הספר, בסופרמרקט, בעבודה, בבית, בעצם בכל מקום.
אם הוא יתפוס אותך "על חם" כשאתה שותה "טמפולי" להנאתך יעניק לך בו במקום "אטארי"- אלוף משחקי הטלוויזיה בעולם- חינם וללא הגרלה (או אופני "ראלי"- 10 מהלכים לפי בחירתך).
קח לך "טמפולי". אולי ברגע זה נמצא נער ה"טמפולי" לידך?

זה עוד לא הכל!
אם לא נתמזל מזלך ולא פגשת את נער ה טמפולי אל יאוש פעם ביומיים בימים שבהם לא יוצא נער ה טמפולי לחפש אותך ברחבי הארץ הוא יערוך הגרלה בין שותי טמפולי הזוכה בהגרלה יקבל לביתו "אטארי" -אלוף משחקי הטלוויזיה בעולם-חינם או אופני "ראלי" - חינם לפי בחירתו.
כל שעליך לעשות כדי להשתתף בהגרלה הוא - א אסוף 5 שקיות "טמפולי" ריקות והשלם את הסיסמא "טמפולי-משקה"
ב שלח את השקיות והסיסמא אל "טמפו" - אזור התעשיה חולון מיקוד 58 850 בציון שמך כתובתך מספר הטלפון שלך אל תשכח לציין מה הפרס הרצוי לך זכור ככל שתשלח יותר מעטפות (5 שקיות בכל אחת) תגדיל את סיכוייך לזכות.
בהצלחה

עובדי מפעלי ועובדי פרסום "יואל אביסר" אינם רשאים להשתתף במבצע

טמפולי

משקה אהוב שלי

טמפו
משקה לעניין

תשבץ השולם הזה 2342

מאת **אביגיל ינאי**

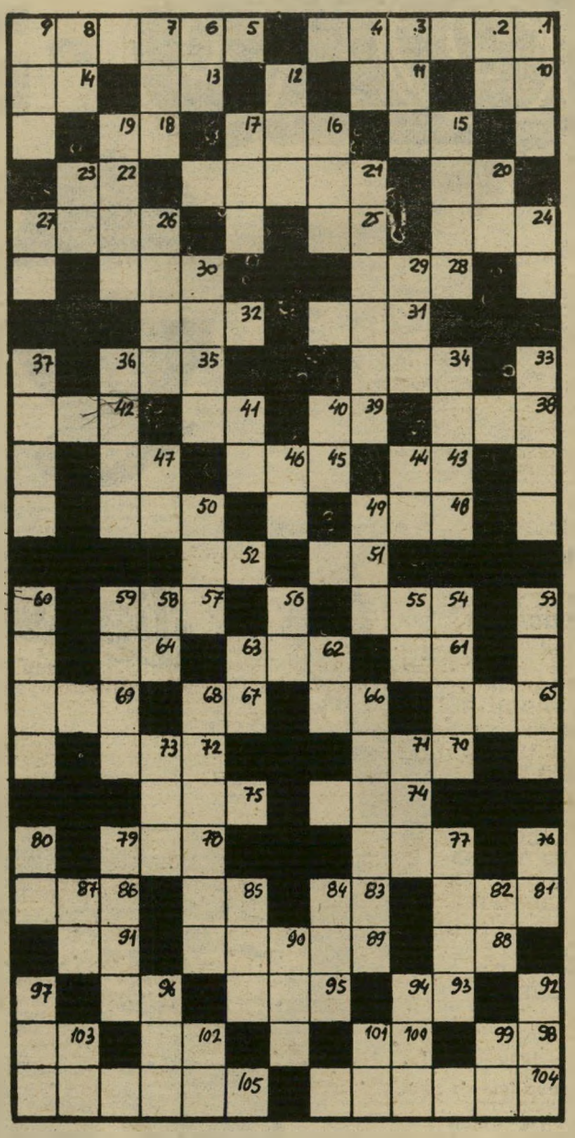

מאוזן:

1) צמח־הבר שלקט ראובן; 5) בחור חמד (2, 4); 10) תוך; 11) בן יעקב; 13) אריג גס; 14) הוא לא עולל הפשע; 15) מילת אזהרה; 16) קיץ; 18) מרבה לצון; 20) קטן באיכות ובכמות; 21) יכולת טובה; 22) כלונס; 24) חלק של קו ישר בין שתי נקודות; 25) חוקר ההספק החשמלי; 26) אוגר; 28) פרגוד; 20) ממוצרי העץ; 31) קבוצה בעמק; 32) בסלנג — כשלון; 34) אינו מוטל בספק; 35) נושא אות הקלון על מצחו; 38) ברזל; 39) מכשיר מדידה; 41) שנון; 42) 12 שעות מסביב לשעון; 43) מדף; 45) כובע של לוחמי תש"ח; 47) רקבון; 48) חגורה לנשק (דברים כ"ג, י"ד); 50) נובל; 51) גף; 52) נוכל; 54) מהות פנימית; 57) סלידה; 61) בושם; 62) כרוב בשמיים; 64) חומר מטהר; 65) נחל שיבש; 66) ענן; 67) רעל; 69) חבר במפלגה הליברלית הבריטית; 70) פחד; 72) חימה; 74) גיס; 75) ענף הסמוך לשורשים; 77) טענה כנגד; 78) מידת אורך קדומה; 81) טבעו של אדם; 83) סופו של כשלון; 85) זבד; 86) יוצא מרחם; 88) תגובה קצובה בחלל; 89) חוסר ענין; 91) צדיק יחיד בדורו; 93) מחזה חדש של יהודים וערבים בתיאטרון נווה־צדק; 95) הקו המדומה שעליו סובב כדור הארץ; 96) משקה; 98) ישן; 100) חיה טורפת; 102) זורם; 103) אויב; 104) ריקוד עממי פולני; 105) קו עקום.

מאונך:

1) תבנית; 2) מסמר; 3) טיפה; 4) מזכרת; 6) בן־אדם; 7) כך מכונה ציודו האישי של החייל בצה"ל; 8) היום המסיים או היום המתחיל חודש עברי (ר"ת); 9) חסר־ערך; 12) קוץ; 15) בשמו נקרא מעשה שתוצאתו הפוכה מכוונתו; 16) יושר, אמת; 17) מחזה חדש בקאמרי; 19) קבוצת אנשים; 20) זעיר; 21) שחקנים מהוללים; 23) בעל חיים — גיבור סיפוריו של א. א. מילן; 24) מעון; 26) לועג לכל המקובל; 27) אביון; 29) מנעול; 30) רועה צאן; 33) תיש; 34) אחרון (ארמית); 36) יסוד חימי ע"ש אל הרים הסקנדינבי; 37) קיים, קונקרטי; 40) סמל הפוריות; 41) בעל־חוב; 44) זהב; 46) מרבית; 47) דרגא ב"הגנה"; 49) ריבע; 50) אחת ממלחמות צה"ל; 53) קישוט, הכתרה; 54) שלם; 55) שדה; 56) עטרה; 58) החודש החמישי במסורת היהודית; 59) יציאה מן הדעת; 60) כלי שרטוט; 62) לא צעיר; 63) קו; 66) חולדה; 68) מרבים בתלונות ובטרוניות; 71) רטיבות בחלל הפה; 73) ארבה; 76) אבי הבעל; 77) מזל כוכבים בשמי הצפון; 79) כת מוסלמית מסורתית נוגדת לשיעה; 80) קול קלוש ממרחק; 82) קליפת ענבים; 84) תחב, תקע; 85) חומה; 87) רטוב; 90) עשירית הגרוש; 92) עור בהמה שהותקן לכתיבה עליו; 94) מנהיג סיני; 96) חלד; 97) אמונה; 99) מילת זירוז או בעלת משמעות אחרת — ע"פ הטון; 101) מטבע יפני; 102) ניצוץ; 103) כוון מסויים.

מכתבים

(המשך מעמוד 20)

אם אינני טועה, פורסם לא־פעם בעבר ששרון הצהיר שהוא מוכן להיפגש עם יאסר ערפאת, ולהציע לו שילטון במדינה פלסטינית שתקום על חורבות ממלכת ירדן, ו־שרון לא הכחיש. האם לצורך זה מותר לפגוש בערפאת, וכדי לדבר על פיתרונות פוליטיים אחרים אסור? כלומר: לא מבקשים להעמיד את עורך העולם הזה לדין על הפגישה עם ערפאת, אלא על דיעותיו הפוליטיות!

צבי גוברמן, חיפה

● ● ●

פרס נובל לצביעות

הקורא מבקש להזכיר נשכחות.

היו ימים והם אינם רחוקים כל־כך, שגם למנחם בגין ראש ממשל־תנו המגולח למשעי, היו „שערות על הפנים." זה היה בימי המחתרת, כאשר בגין גידל זקן. ואחר־כך הסתפק במין שפמפם שאעדיף לא להאריך בדברים על תכונותיו הא־סתטיות.

באותם הימים, שאינם כה רחוקים, עסק אירגונו של מר בגין בפעולות טירור מובהקות, נגד מטרות אזרחיות, נגד „זקנים נשים וטף." האירגון הזה, שמנחם בגין עמד בראשו, גילגל פצצות תופת לשוקים הערביים בחיפה ובירושלים, פוצץ את מלון המלך דויד, וקטל יותר אזרחים חפים מפשע מכפי שעשה אש"ף.

היתה זו מילחמה לעצמאות לאומית. אך גם ערפאת ואש"ף נילחמים לעצמאותם הלאומית. מדוע אסור להם לעשות מה שהיה מותר לבגין ולאצ"ל? מה שמגיע לראש־הממשלה שלנו הוא פרס נובל לציבועות, ולא פרס נובל לשלום.

שמעון עופר, נתניה

● ● ●

לא בעלי

הקוראת הופתעה כאשר גבר זר הוצג כבעלה („חיים עולם הזה", לילות ישראל, 2340).

הגבר שבתמונה אינו בשום פנים בעלי, שוקי לוי. שוקי מגוייס עתה ונמצא בלבנון.

נאווה לוי, תל־אביב

● הצדק עם נאווה לוי, המערכת מתנצלת על התקלה.

● ● ●

אין אמון

הקורא טוען שראש ה־ממשלה מבולבל.

קראתי את מיכתבם של 35 אנשי־הסיירת המובחרת שהשתתפה במיבצע אנטבה, אל ראש־הממשלה, שם הם כותבים כי אין להם אמון בשר־הביטחון.

תשובתו של מר בגין היתה ש־שר הביטחון, והוא עצמו, אינם זקוקים לאמונם של הלוחמים, שכן הוא מניח כי הם לא בחרו במר שרון ובמר בגין ובמיפלגתם.

נדמה לי שאצל מר בגין חל שיבוש מערכות כללי. 35 חיילי הסיירת לא כתבו אליו כחברי־כנסת האמורים להפיל את ממשלתו בהצבעת אי־אמון בכנסת. הם גם לא כתבו את מיכתבם כבוחרים מאוכזבים. הם כתבו כחיילים משוחררים, שכאשר הם יוצאים לקרב הם חייבים לתת אמון בדרג המדיני, שאינו שולח אותם לקרב בשם מטרות זרות. אם אמון זה חסר, חסר הכל.

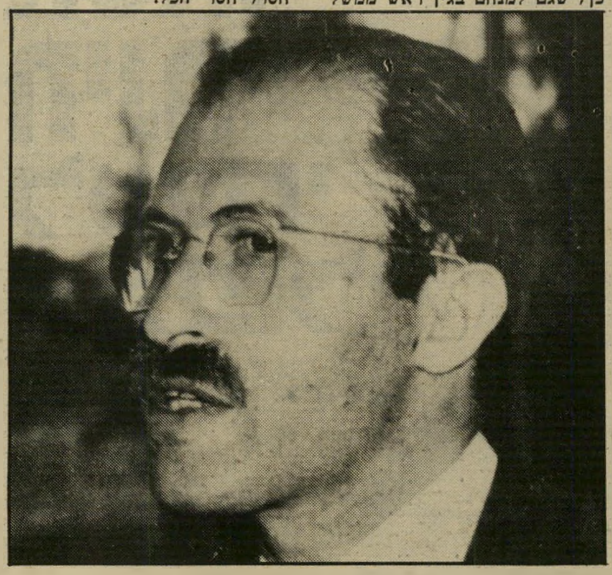

מנהיג־מחתרת בגין
שערות על הפנים

כאשר מר בגין מוותר על אמונם של החיילים בהכרעותיו הפוליטיות, הוא מאבד את עולמו. הוא מוכיח שאינו ראוי לאמונם של חיי־

לא שוקי לוי
הבעל בלבנון

לים, לא כפוליטיקאי, אלא כמצביא העליון של הצבא.

ד"ר רייכמונד פכמן, ת"א

● ● ●

מילחמת קיום

שם לא נכון ניתן למיל־

(המשך בעמוד 24)

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* גבות נקוב *
* מחירים עממיים · שרות מעולה *

תל־אביב יורבת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת־גן הרצל 86 מול בנין אואזים "סלון אוזה"

העסק הנבחר 1982

הדרך מיצור ליצוא עוברת על הגשר הבינלאומי.

הדרך ליצוא קלה יותר ופשוטה יותר
כשהיא עוברת בבנק הפועלים.
הכנס לאחד מסניפינו בכל רחבי הארץ
והקם את הגשר הבינלאומי שלך
קרוב לבית.

נצל את הגשר הבינלאומי

בוא לגדול אתנו.

בנק הפועלים

Lahav
תל-אביב, וולפסון 57, טל. 827102
מכירת חיסול
דגמי קיץ 81'
בהנחות גדולות
לבחירתכם שפע דגמים אופנתיים 82' לגברים, נשים וילדים במחירי סוף העונה.
להשיג ברשת חנויות להב:
(פתוחות גם במוצאי שבת מצאת השבת)
תל-אביב: "להב" - וולפסון 57, "קרנבי" - אלנבי 87 (לא פתוח במוצאי שבת), חולון: "אסתר" ז'אן ז'ורס 16, 16.00-19.30, בית שמש: "מפעל להב" - אזור התעשיה, חיפה: "מחסן מכירות" - נווה שאנן, חניתה 64, כרמיאל: אופנת "להב", מרכז מסחרי, רמת-גן: "אלף נון" - ביאליק 19, (לא פתוח במוצאי שבת), בת-ים: "ארנפריד", הרצל 48, ערד: חנות "עונות" מרכז מסחרי (לא פתוח במוצאי שבת).

קורסים לקצרנות
עברית ו/או אנגלית * בוקר וערב
תיך זכן קצר ובהצלחה מובטחת! קורס חדש ב-29.7.82
ת"א: אולפן גרג (בר-קמא), רח' וייצמן 22, טל. 03-441662
חיפה: "במעלה", שמריהו לוי 30, טל. 04-664922
באיזורים אחרים — לפי פניה לכתובת הנ"ל בתל-אביב.

רעים למטרת נישואין
שרות הוגן, יחס אישי ומסור, אמינות ומספר חתונות רב.
20 שנות נסיון והצלחה!
תל אביב בן יהודה 58 טל 03-282932
העסק הנבחר-1980/81/82 בחסות משרד המסחר והתעשיה

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך
איתן עמיחי - הדברת שלמה

מבצע!!
מזגנים חדשים
במחירים מיוחדים!!
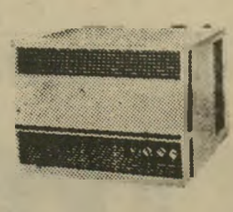
תדיראן, אלקטרה, אמקור
* שרות ואחריות
* התקנה מקצועית
י.א. שיווק מזגנים
ת"א, פנקס 24 טל' 452368

קבלת מודעות לכל העיתונים
במחירי רמעכח
• שרות ת.ד
ללא תשלום
• מנגדים
כרטיסי אשראי
פרסום אידיאל
אבן גבירול 100
טל: 227117

הפגנה נגד המילחמה בלבנון

מי יזם?

מכתבים

(המשך מעמוד 22)

חמת הלבנון, טוען הקורא.

את המילחמה בלבנון היינו צריכים לכנות „מילחמת קיום" ולא „שלום הגליל." מכיוון שאילו לא יכולנו לחיות ולגור בגליל, לא יכולנו לגור ולחיות גם בחיפה, בתל אביב ובירושלים.

ואם מדובר במילחמה על קיום העם, הרי אין ספק שהיא מוצדקת והכרחית ביותר. ובנוגע לאלפי הנפגעים הלבנוניים החפים-מפשע, ברצוני לומר ליפי-הנפש שלנו ולאומות העולם שבנות הברית השמידו מיליוני אנשים חפים-מפשע במילחמת-העולם השניה. אני אומר חפים מפשע למרות שאני ניצול מחנות-המוות הנאציים. מי יודע כמה אלפי חיילים שלנו היצלנו בגלל שהפצצנו את המחבלים, ומי יודע כמה חיילים היינו יכולים להציל, אילו יפי-הנפש שלנו לא היו צועקים, והיינו מפציצים את המחבלים יותר ממה שהפצצנו אותם.

ואחרון אחרון, ביחס לאוכלוסיה. אנחנו שילמנו בהרבה יותר הרוגים ופצועים מאשר המחבלים, והמילחמות המתמידות אינן בשבילנו.

שמשון שיבק, בני-ברק

● ● ●

פרשה בחיפה

דודנו של מאיר עמית ו-קרוב-משפחתו של מיכאל קליינר מגיב על הכתבה עליו („העולם הזה" 2335).

בידי מיסמכים המעידים שמלבד רוע-לב וצרות-עין, כפי הנראה, לא היה לאיש מאלה שהוזכרו בכתבה כל בסיס לטעון דברים נגדי.

עם כולם נחתמו הסכמים בכתב, אשר מולאו מצידי לפי המוסכם. נוסף על כך, חלק מהטוענים נגדי סותרים את דבריהם במיסמכים שהם חתומים עליהם, ושהעתקיהם נמצאים בידי.

מלבד זאת, בידי כל האישורים והרישיונות לניהול עסקי-תיקשורת.

נח עמית, חיפה

● העולם הזה פנה לאיש-העסקים נח עמית לפני פירסום הכתבה, וביקש את תגובתו על הטענות שהועלו נגדו. עמית דחה על הסף את הטענות, אך סירב לענות על השאלות הספציפיות שהוצגו לו. המיסמכים שהציג עמית, אחרי פירסום הכתבה, מצדיקים חלק מהדברים באור שונה, ויש להצטער על כך שבדיקה זו לא התאפשרה לפני הפירסום.

● ● ●

שיר על המילחמה

אור הממשיך:

"והיה לעת ערב יהיה אור"
/זכריה, י"ד, ז'

ערב של אור בלילי
השתרר על החילים בצידון
ועצב כמו לא מן העולם הזה.
שמע חוריצית ומעמעמת הצפינה מבשר
אל השדות הרחוקים-הקרובים
והיתה צנה.
זהר-גליל מיחד
פחב את היחד
ולא השאיר דבר לידי המקרה.
רכה, לאחר שחיילים נהרגה,
רכה, לאחר שחיילים נפצעו,
כמו סימפוניה אירונית,
דרקה בערב החשוך
היה אור,
אור הממשיך.

זמיר בן-דויד

איפה לא-קארה?

במדור „במדינה" („העולם הזה" 2338) צוטטו דבריו של הסופר הבריטי-ג'ון לה-קארה.

מאוד אודה לכם אם תודיעוני באילו עיתונים נוהג לה-קארה לפרסם את דבריו, או מהי הכתובת שאליה אפשר לכתוב לו, למען אוכל להביע לפניו את רגשותי?

עידן סובוילסקי, תל-אביב

● מיכתבים לסופרים אפשר להפנות להוצאות-הספרים שבהן הם מפרסמים את ספריהם.

● ● ●

כמה תיקונים

הקורא מעלה מספר הבהרות לכתב „מספיק" („העולם הזה" 2339).

היוזמה להקמת הוועד נגד המילחמה בלבנון היתה שלי, והועלתה לראשונה בשיחת-לילה ביני ובין ד"ר אבי עוז, מן הוועד לסולידאריות עם אוניברסיטת בירזית, ב-15 ביוני. נכחו גם טלי יצחקי מקמפוס ושרה יעקובוביץ, מורה בסמינר הקיבוצים, מפעילות העצומה דר.

למחרת הצטרפה אלי לאירגון הפורום חברתי לעבודה גב' רחל צלניק, אשר למרץ שלה, מסירותה וסבלנותה ניתן לזקוף חלק חשוב של הצלחת היוזמה. לפגישה, שנערכה באותו ערב בביתי, הגיעו (על בסיס אישי, כאשר מודגש כי אינם מייצגים רשמית את אירגוניהם) לטיף דורי, ד"ר מאיר פעיל, בני ברבש, דוד („דוניץ") הייטנר אדם קלר, ד"ר אבי יוז, טלי יצחקי, מוחמד ברקה, יצחק לאור, יגאל עילם, יעקב חן, גבי אלדור, ישראל פוטרמן, צחי מיצלמאכר, ד"ר קרן תורג'מן וכן רחל צלניק ואנוכי — אנשים הפעילים במפ"ם, של"י, שלום-עכשיו, קול-קורא, הוועד לסולידאריות עם אוניברסיטת בירזית, קמפו"ס, חד"ש, ועד הסטודנטים הערביים ושטח-משוחרר. לפגישה הראשונה לא הוזמן — מחמת היסח-הדעת שבחיפזון — נציג פורום המרצים באוניברסיטת תל-אביב, ד"ר בנימין כהן, והוא החל להשתתף למן הישיבה השניה ב-19 ביוני.

עמיחי ישראלי, ראש-פינה

מודעה זו מיועדת למי שאינו מוכן להתפשר בפחות מאשר

OPEL

המכוניות שלפניך משלבות אמינות והידור לפי מיטב מסורת אופל. כל אחת מהן שומרת על ערכה בזכות יתרונות מיוחדים:

Opel Ascona

• 1300 או 1600 סמ"ק • הינע קדמי • הילוכים רגילים או אוטומטיים • המרווחת ביותר מסוגה • נסיעה שקטה • 4 או 5 דלתות • מומלצת ע"י חברות להשכרה

Opel Kadett

• 1200 או 1300 סמ"ק — גם עם הילוכים רגילים • הינע קדמי • ביצועים מעולים • 4 או 5 דלתות • צריכת דלק חסכונית • דגמי "סטנדרט" "ספיישל" ודגם "סטיישן"-CARAVAN

Opel Rekord

• 1700 סמ"ק • הילוכים רגילים או אוטומטים • 4 דלתות • רמת גימור גבוהה • נסיעה נוחה ושקטה • דגם "סטיישן" 5 דלתות CARAVAN

Opel Manta

• 1300 או 1600 סמ"ק • 2 דלתות • עיצוב אירודינמי ספורטיבי • 5 מקומות • ביצועים מיוחדים • הילוכים אוטומטיים ומזגן אויר מקורי לדגמי 1600 סמ"ק

GM

ליאו גולדברג בע"מ

משרד ראשי: ת"א, דרך פ"ת 65; דרך פ"ת 86, טל. 251374;
חיפה: דרך יפו 132, טל. 7-528286-04; ירושלים: שלומציון המלכה 15,
טל. 231798, 02-234536; סוכנים: חיפה: בית המכונית, יפו 19, טל. 512251-04;
נתניה: מכונית נתניה, סמילנסקי 24, טל. 39423-053;
נצרת: בישארה יוסף סרוג'י, רח' פאולוס השישי 56, טל. 54677-065.

מישפט

דזדו דהרי –

מרצח לחשיש

הנאשם שזוכה זה עתה מרצח — עצור עם אחיו בגלל עבירות סמים.

„איך דודו דהרי התדרדר, מ־אישום ברצח הוא ירד לסחר בח־שיש!" כך אמרו בצחוק אנשים בפרקליטות המכירים את עברו ה־מרתק של התימני שחור־העין. דו־דו דהרי, תושב נתניה, נאשם לפ־ני כשלוש שנים בכך שרצח את אלי ועדש כשרכב על סוסו בחג הפורים.

כאשר החל מישפטו של דהרי, שנאשם עם עוד שניים, ברח ה־נאשם ממעצרו וחיכה לתוצאות ה־מישפט. עד מהרה התברר כי למ־רות שלושת עדי־המדינה, לא היה סיפור הרצח אמין על השופטים, והם זיכו את שני הצעירים ש־נאשמו יחד עם דהרי. אך מכיוון שדהרי ברח, נותר כתב־האישום נגדו בתוקף.

כאשר הסגיר עצמו דהרי ל־מישטרה, קיווה שבגלל תוצאת ה־מישפט של שני חבריו, יסגור ה־יועץ המישפטי את התיק גם נג־דו. אך המישטרה לא הפסיקה את חקירתה, וגילתה עדים חדשים, אשר סיפקו ראיות חדשות נגד דה־רי באותו רצח.

מיך הפשע. אולי בפעם ה־ראשונה בתולדות המדינה עמד אדם לדין על רצח שחבריו כבר זוכו ממנו. המישטרה נלחמה עד חורמה, הביאה תילי תילים של עדים וראיות, אך דהרי העמיד נגדה סוללה של עורכי־דין מה־מעולים במדינה — פרופסור דויד ליבאי ועורך־הדין אהרון בן־שחר. בכוחות משותפים הצליחו עורכי־הדין להציל את דהרי מחמת הספק גם במישפט החדש.

אולם לא עברו ימים רבים, וה־עיתונים הודיעו כי דהרי נעצר בחשד מכירת חשיש לשוטר מוס־וה, שאותו הכיר דהרי עוד בהיו־תו בכלא. היה זה מוזר מאוד, כי מי שנחשב מלך הפשע בנתניה,

נאשם דהרי
פעמיים רצח

אדם שהיתה נגדו אשמת רצח, יסתבך במכירת חשיש לשוטר בכ־מות מזערית. ובייחוד כאשר דה־רי, בעל האינטליגנציה הגבוהה, ידע היטב שהוא נמצא על כוונת המישטרה, וכל מעשה שלו יגרור תגובה.

אך הוא נעצר, והוגש כתב־אישום נגדו, נגד שני אחיו ונגד ערבי תושב ג'סר אל־זרקא. התר־בעת, רחל שיבר, מאשימה אותם כי מכרו חשיש כמה וכמה פעמים לסוהר יואב טסס. רוב המכירות נעשו, לדיברי כתב־האישום, ב־בית אחיו של דודו. בינתיים יישב העציר בבית־הסוהר עד תום ההלי־כים נגדו, ומצפה לברר אם מזלו עדיין עומד לו, ואם גם הפעם יזוכה מהאשמות נגדו.

כישופים בטלוויזיה

האשה והבנים חזרו כתשובה ואינם מתירים לבעל לצפות בטלוויזיה כשבת.

אחרי יותר מעשרים שנות ני־שואין ושני בנים משותפים, הת־חילה האשה להנהיג בבית מישטר דתי חמור. היא ושני הבנים, בגיל העשרה, חזרו בתשובה, והפכו חר־דים קנאים. בחודש מאי השנה, כשניסה הבעל לצפות בטלוויזיה ביום השישי בערב, סגרו הבנים את המכשיר והתגדו לכך שהאב יפתח אותו שנית. התפתחה תיג־רה, אשר במהלכה הוציאה האם אקדח המוחזק על־ידי הבעל ברש־יון, והחביאה אותו.

בהליך מהיר מיוחד הוציא ה־שופט, יעקב ינון, צו־מניעה במע־מד צד אחד נגד הבעל, לבל ייכ־נס הביתה. התיגרה שיכנעה אותו כי הבעל מסוכן למישפחה. אך כאשר הגיש האב תצהיר, ועורך־דינו, אברהם אורן, חקר את ה־אשה על דוכן־העדים, התבררו דב־רים מדהימים.

מעשה כשפים. הסתבר כי האשה מאמינה שבעלה עושה בה כשפים, וכי הוא מעביר אותם ב־טלוויזיה. האשה, שהיתה מאושפזת בבית־החולים לחולי־נפש שלוותה כמה פעמים, הוזה בלילות, מתע־ררת בצעקות ומאשימה את בעלה בכישופים.

כאשר נשאלה על־ידי עורך־דין אורן אם במשך הימים שבהם היה הבעל מנוע מלהיכנס לביתה נפסקו הכישופים, הסבירה האשה שלבעל היה מפתח, והוא שלח את הכישו־פים דרך הסדקים בריצפה.

השופט ינון השתכנע כי לא כל האשם היה בבעל, וביטל את צו־המניעה. לבעל הותר לחזור לביתו, והאקדח המסוכן הוצא מידי המיש־פחה המכושפת.

תיירות

לנסוע לקורפו

ולחסוך בחשמל

המרחק בין חוברת הפירסום ובין המציאות, הוא כמו המרחק בין תל־אביב והאי היווני.

דומה כי מישרדי הנסיעות הת־חילו להתאושש מעט. יותר ויותר ישראלים שוב החלו נוסעים לבלות את חופשותיהם בחו"ל.

אחד מיעדי־התיירות, שאליהם יוצאים הישראלים לחופשה, הוא האי היווני קורפו. חברות־הנסיעות מארגנות טיסות־שכר לאי מקסים זה. במחיר הכרטיס כלולות הסי־סות, השהייה בבתי־המלון, שתי ארוחות ביום ומדריך צמוד.

חברת־נופש פלוס הזמינה עיתו־נאים כדי לסקר את חבילת החופ־שה שהיא מציעה.

כתבת „העולם הזה" יצ־אה לדרך, והיא מספרת:

מלון אלכסנדר בקורפו הוא מלון המסווג כבעל דרגה ראשו־נה. אך כאשר מגיעים למלון, מס־תבר כי הוא שונה לגמרי ממה שחושבים. החוברת הממליצה עליו מראה מלון מפואר, בעל אולמות מבוא גדולים וחדרים מפוארים. במציאות, אלכסנדר הוא מלון בי־נוני ומטה.

המלון מספק לאורחיו מים חמים רק פעמיים ביום, בשעות־הבוקר המוקדמות ובשעות־הערב המאוח־רות. חיש קל נוכחים האורחים לדעת, כי עליהם לתכנן את סדר־היום בהתאם לסדרי המים החמים של בית־המלון. יש לקום בשעות שבהן יש מים חמים, ולהישאר ב־בריכה או בים עד לאותן שעות־ערב, שבהן אפשר להתקלח.

בעיה נוספת היא עם האוכל. המלון מספק תפריט אחד בלבד ב־כל ארוחה, בלי כל אפשרות בחי־רה. לא ניתנה אפשרות לבחור בין ארוחת־צהריים וארוחת־ערב. האווירה שסופקה היתה בערב בל־בד. כך אם רוצה האורח לאכול באחת המיסעדות היווניות המצויי־נות, המפזורות באי המרהיב ביופ־יו, עליו לוותר על ארוחת־הערב במלון. לכן, תחת שתי ארוחות ביום, כמובטח בחבילת־התיור, הוא מקבל רק ארוחה אחת.

המזגן בחדרים לא פועל, וה־מלון טוען כי הממשלה הורתה לו לחסוך בחשמל.

חדר האמבטיה אינו מאוורר וה־אינסטלציה בו חשופה.

תיירים ישראליים אחרים, ש־התגוררו במלונות אסטיר, פאלאס, הילטון וצ'אנדריס, היו מרוצים ביותר מבתי־המלון שבהם שוכנו. האי עצמו מספק לאורחיו אפשרו־יות־בילוי רבות. טברנות מקסימות ביופיין פזורות לאורך הרחובות הצרים בעיירה, ומשקיפות אל ה־ים. מועדוני־לילה עם תיזמורות בוזוקי וזמרים יווניים, נופים עוצ־רי־נשימה, מהיפים בעולם, ומיפ־רצונים קטנים ומבודדים.

תושבי קורפו אינם אוהדים את ישראל. בכמה טברנות החמיצו פנים כאשר גילו כי האורחים הם ישראלים, וכל זה היה עוד לפני ההרפתקה בלבנון.

לוטפייה ושלושה מילדיה
„כל הגברים — לתחנת־החשמל"

בעלה הוא פלסטיני מראשידיה, העצור בידי צה"ל. היא בדווית ואחיה משרתים בצה"ל בלבנון. היא אומרת:

„אלך אחריו!"

לוטפייה מישאל וחמש ילדיה ישבו חמישה ימים מחוץ לביתם, עם כל פליטי ראשידיה, עד שהגי־עו לשם אחיה מישראל ולקחו או־תם למושב יערה בגליל.

המיפגש התאפשר בסיוע שני אנשי קול ישראל, שפגשו באשה בדרכם לצור, ביום השני למיל־חמה. איש־הקול, שמוליק טרייבר סיפר שפגש באשה שפנתה אליו בעברית, הציגה לפניו את חמשת ילדיה ושאלה: „אתה מוכן לראות אותם מתים פה ברעב?" שמוליק היפנה אותה לאדמונד סחייך, מנהל קול־ישראל בערבית.

סחייך הצליח להבין מדברי ה־אשה שיש לה קרובים בישראל. הוא שידר אליהם קריאה ברדיו, ועוד באותו היום הם התקשרו ל־תחנה. הוא יצר קשר בינם ובין תא"ל דוד מיימון, מפקד כוחות הסיוע לדרום לבנון, שהניח להם ביום החמישי להיכנס לצור ולהח־זיר את לוטיפה לבית קרוביה ב־יערה.

אחיה מישראל ידעו שהיא גרה בראשידיה. שניים מהם שירתו כ־לוחמי צה"ל עם יחידותיהם בשטח לבנון — האחד עם הצנחנים ש־פרצו לביירות, השני כגשש עם יחידתו שפרצה לראשידיה. למרות זאת, לא יכלו להגיע אליה בסע־רת הקרב.

אחיה השלישי, לוטפי וחאש, ה־משרת במישמר־הגבול, בא לקחת אותה מהפרדס ליד ראשידיה. הוא אינו מספר על פגישה מישפחתית נרגשת: „מה יש לומר? אנחנו רגילים לדברים כאלה, עבר עלינו הרבה."

דאגה מקננת בלב כל בני־המיש־פחה: האם ישוחרר בעלה של לוטפיה מהשבי, אחרי שנעצר ב־צור בטענה שהשתייך לאירגון פלסטיני?

בראשידיה מכירים את לוטפייה בשם עיידה — בערבית: החוזרת. אבל היא נולדה בישראל בשבט הבדווי ערב־אל־הייב, היושב ב־צפון הארץ. כשהיתה בת 14 הס־תכסכה עם הוריה וחצתה את ה־גבול ללבנון. שוטרים שם מסרו אותה לידי דודה, אבו־אל־אסוואד, שישב ליד נהר הליטאני. שם היא הכירה פלסטיני אחר, שביקש מ־דודה את הרשות לשאת אותה ל־אשה. מאז גרה עיידה־לוטפייה ב־ראשידיה, יחד עם בני מישפחת בעלה, האסן מישאל.

מי־ים תחת חכי־אם. על שעבר עליה בימי המילחמה הרא־שונים, סיפרה לוטפייה: „בוקר יום ראשון אמרו האנשים ברא־שידיה שהצבא הישראלי ייכנס לפה. הלכתי אל הבעל שלי לצור, שם הוא עבד כמוכר־ירקות, ומשם הלכנו לבית אחיו, בצור.

„באותו הזמן בא אווירון מעל צור, והוריד פיתקאות שאמרו ל־כולם ללכת לחוף הים," סיפרה בהתרגשות. הם מיהרו לעזוב את הבית ולא לקחו איתם אוכל.

„יומיים בחוף־הים לא היה לי אוכל לתת לילדים, וגם לא היה לי חלב מהשד, כדי להניק את ה־תינוקת בת החודשיים, לכן נתתי לה לשתות מים מהים.

„אחרי יומיים אמרו לנו לחזור לבתים, וביום רביעי קראו לכל הגברים ללכת לתחנת־החשמל." כל אחי בעלה חזרו משם עם רש־יונות מעבר בידיהם רק בעלה לא חזר. אחיו סיפרו לה ששוטרים עצרו אותו.

„אם הבעל שלי היה פעיל ב־אירגון, הוא לא היה הולך לשם," אומרת לוטפייה, כדי לחזק את תביעתה מצה"ל לשחרר אותו.

לוטפייה חזרה עם חמשת ילדיה לפרדס ליד ראשידיה, שם סיפרה לה ידידתה שבקול ישראל שידרו הודעה שבני־מישפחתה מישראל יצאו לחפש אותה.

„עבר עוד יום, שני הילדים ה־קטנים היו חולים," מספרת לוט־פייה, „ופחדתי שהם יימותו. ביום החמישי בא אחי ולקח אותנו משם ליערה."

חסרי־בית כפרדס. התינו־קת בת החודשיים אושפזה מייד בבית־החולים הכרמל בחיפה, ב־מצב של התייבשות. כעבור יומיים בישרו הרופאים לאם שלא נשק־פת סכנה לחייה.

עכשיו יושבת לוטפייה לבטח ב־בית קרובי מישפחתה ביערה שב־גליל, אך אינה יכולה להסתיר את ריגשות געגועיה לביתה בראשי־דיה וידידיה בפרדס, שנותרו חס־רי־בית. היא דואגת לשלומם ואינה יודעת מה עלה בגורלם. היא היתה רוצה ללכת אליהם, אבל פוחדת.

כאשר יחזור בעלה היא אינה יו־דעת לאן תלך. היא מניחה שבע־לה ירצה לחזור למקום שבו גרה מישפחתו. „אני אלך אחריו לאן שהוא יחליט," היא אומרת.

גילה רזין

מרים בנימיני

מזל החודש: סרטן

כשהשמש במזל סרטן, רוב האנשים מרגישים עצמם מתוחים

מה קורה לאנשים בחודש שבו נמצאת השמש במזל סרטן? יש המרגישים נפלא בתקופת החורף, אחרים מעדיפים את הסתיו, ויש שנהנים בעיקר מהקיץ. עדיפויות אלו אינן קשורות רק במזג־האוויר. ישנם גורמים נוספים המשפיעים. כשה־שמש נמצאת במזל גדי, למשל, אנשים מושפעים מהאווירה הרצינית של מזל זה. כשהיא נמצאת במזל טלה, כולם חשים מעין התעוררות. נכון שבתקופה זו מתחיל האביב, אך באסטרולוגיה מסמל טלה ראשוניות, התחלה ולידה מחדש.

כשהשמש נמצאת במזל סרטן, כמו כיום, הרגישות מאוד גבוהה. רוב האנשים מרגישים עצמם יותר מתוחים, ונוטים להעלב במהירות. אנשים נוטים להגזים בחשיבות הדברים הנאמרים להם. כמו כן חשים צורך להתפנק יותר במאכל ובמשקה, ולמי שיש בין כה וכה נטיה להשמין, מוצא את עצמו כבד יותר משהיה אם אינו משגיח במיוחד. זהו הזמן הקשה ביותר לביצוע דיאטות הרזיה, ולא כדאי להתחיל בהן בתקופה זו.

אנשים תמימים, הנוטים להאמין לכל אחד, צריכים להיזהר במיוחד, מכיוון שהצורך בביטחון מושך אותם להאמין לכל דבר. הם חייבים לדחות עיסקות כספיות לתקופה אחרת. מעניין לציין, שאנשים בעלי לשון חדה ועוקצת, שעיקר הנאתם לחשמיץ, לרכל ולפגוע בזולת, אינם מצליחים לפגוע ולהעליב כמו תמיד, והם מגלים מעט יותר סלחנות וסבלנות. לעומת זאת עושים מחלקי המחמאות חיל בתקופה זו, כי קיימת נטיה לקבל כל דבר שנאמר.

אנשים חשים בצורך להתייחד ולהתקבל בחברה ולא להיות לבד. רוב האנשים עושים מאמצים למצוא להם לפחות ידיד אחד, גם אם בחורף העדיפו לבלות בחברת עצמם. כדאי להזכיר שזהו זמן פורה ומשפחות רבות מתכוננות להתרחב בתום התקופה.

זהו הזמן הקשה ביותר להתחיל בדיאטות הרזייה, ולא כדאי להתחיל בה בתקופה זו

כשהשמש מתקרבת לאריה, כמו בתקופה הנוכחית, ושוהה בין שני המזלות (סרטן—אריה), הרגישות עדיין מאוד גבוהה, אך עכשיו אנשים רגישים יותר לכבודם. אם מעליבים חבר או קרוב הוא אינו סולח ואינו שוכח כל־כך מהר.

אלה שחששו לבזבז את כספם וספרו פרוטה לפרוטה כאשר היתה השמש ב־סרטן, מרגישים שחל בהם שינוי. לפתע הארנק נפתח והכסף מתחיל לזרום ללא חשבון. כל אחד רוצה לצאת לבלות. הנדיבות עולה ורבים רוצים לתרום מ־כספם למטרות מיוחדות.

הרפתקות רומנטיות קלילות מאפיינות את התקופה. אנשים מתחילים לתת יותר תשומת־לב להופעתם וללבושם. ב־עולם הפוליטי יש יותר קונפליקטים בין מנהיגים, והאווירה הרגישה והחמימה של מזל סרטן הופכת להיות סוערת ובוערת לקראת התקופה שבה תשהה השמש במזל אריה.

בתחילת השבוע צפויה מתיחות לבני מזל טלה. בני הבית, שותפים לעבודה ואפילו ידידים לא יסכימו לבוא לקראתכם ויאשימו אתכם בהאשמות בלתי צודקות. רצוי להגיב ב־איפוק ואולי להתרחק לכמה ימים מהבית או ממקום העבודה. חופשה קצרה תועיל לכם מאוד. חדשות טובות מחוץ לארץ ישנו מעט את מצב־הרוח בהמשך השבוע, וכן הרפתקה רומנטית קצרה ומרגשת.

* * *

אי־נעימות בעבודה עלולה להביא לחרדות, רוגז ואפילו להתפרצויות זעם. יהיה עליכם להתאמץ ולסיים פרוייקטים ולא להזניח עניינים חשובים, כדי שלאיש לא יהיו טענות נגדכם. הוצאת כספים בלתי־צפויה, הקשורה לשיפוצים ותיקונים בדירה, תדלדל את תקציבכם. כדאי להתכונן לכך מראש. אורחים עשויים להגיע ולהוסיף הנאה. קשר רומנטי יתפתח גם הוא מתוך ביקור מפתיע.

* * *

שבוע של התרוצצויות, נסיעות קצרות ומפתיעות ופגישות עם בני המין השני, שהקשר עימם נותק לזמן־מה. שיחות עם ידידים יביאו רעיונות חדשים בקשר לעתיד הקרוב. שיחות קשות וישירות עם בני הזוג יעמידו אתכם במצב של התגוננות. נסו למלא את הבטחותיכם כדי שלא תעמדו במצב לא נוח. נסיעות פתאומיות עם בני זוג יוסיפו עניין השבוע. היו זהירים בפיננסים.

המצב בבית ובקרב המישפחה עדיין לא קל. מורגשת מתיחות עצומה. למרות כוונותיכם הטובות אנשים אינם מודים לכם ואינם מעריכים את המאמצים שאתם עושים למענם. יתכן שמישהו מבני המישפחה מרגיש לא טוב ואתם תצטרכו לשנות את סדר יומכם ולהקדיש לו מזמנכם. יתכן שתהיה הקלת־מה במצבכם הכספי, אך אל תוציאו כספים לריק. בשמח האהבה המצב מעודד ביותר וטומן בחובו הצלחה.

* * *

התקופה הקשה עומדת להסתיים. ב־חודש האחרון היו חרדות ודאגות, וגם השבוע עדיין לא תרגישו שינוי. הדאגות ימשיכו להטריד, מצב הבריאות אינו כרגיל. אסור להזניח את הבריאות וכדאי למצוא זמן למנוחה. סיכסוכים והתפייסויות ל־סירוגין מאפיינים את היחסים ביניכם ובין הידידים. עליכם לגלות יותר סבלנות ואורך־רוח. אל תאשימו את הידידים במצבכם הקשה.

* * *

במקום העבודה צפויות בעיות עם הממונים. שינויים הנכפים עליכם מעוררים התנגדות וכעס. בבית המצב אינו יותר טוב. סיכסוכים עם בני משפחה אחרים על עניינים כספיים מביאים להתמרמרות ולדאגות. בכלל, יש לנו הוג בזהירות בכספים, כי השבוע המצב רגיש במיוחד. קשרים ידידותיים הופכים להיות בעלי משמעות עמוקה יותר. התהדקות הקשר עשויה להביא הצעות נישואים.

זהו אחד השבועות הקשים לבני מזל מאזניים. קודם כל יש להשגיח על הבריאות, להפחית מהעול בעבודה ולהשתדל לנוח, ולהפחית עד כמה שאפשר מיציאות מיותרות מהבית. בני מאזניים שנוהגים במכוניות, חייבים להיות יותר עירניים ואולי אפילו להשתמש יותר בתחבורה ציבורית. ידידים יבואו בדרישות אליכם וינסו לנצל את טוב ליבכם. אימרו לא בצורה החלטית.

* * *

בתחום המיקצועי צפויות אי־נעימויות השבוע. עמיתים לעבודה ינסו להתחרות בכם, ואף להכפיש את שמכם הטוב. שימו לב להתנהגותם ובמיוחד לשיחותיהם עם הממונים. יתכן שתיאלצו להתרחק לזמן־מה ממקום העבודה וזה עלול לעכב את התקדמותכם. כדאי לנסות ולהגיע לשיחה גלויה עם האדם שבו תלוי הכל. מכיוון שהשבוע קשה להימנע מעצבנות, יתכן שיפרצו סיכסוכים מישפחתיים.

* * *

השבוע תהיו עסוקים במיוחד בעניינים הקשורים לנסיעתכם הקרובה לחו"ל. יש לדאוג שהעניינים הכספיים יהיו מסודרים. ידידים עשויים לסייע לכם בהכנות לנסיעה, אך קודם כל עליכם ללבן איתם את אי־ההבנות שהיו ביניכם לאחרונה. אינפורמציה שתגיע לאוזניכם השבוע עלולה לעורר בכם דאגה רבה, אך למעשה תוכלו להיות שקטים, התוכניות בכל זאת תצאנה לפועל.

לגדיים צפוי שבוע לא קל. בעיות כספיות יטרידו אתכם, כדאי להיות זהירים במיוחד בכל עיסקה או חתימה על חוזה חדש. במקום העבודה עלולה להיווצר אווירה של עצבנות וחוסר־שקט. נסו להישאר רגועים ולא להיכנס למריבות, תוך כמה ימים המצב יתחזור להיות כפי שהיה. היכרות חדשה עומדת להתפתח לקשר חשוב ורציני. בני מזל עקרב ימשכו אתכם במיוחד השבוע. כלכלו צעדיכם בתבונה.

* * *

דליים היו שרויים במתח רב בשבועות האחרונים. החל מהשבוע המתח יתחיל להיעלם. הצעות עבודה מפתות יושמעו באוזניכם וייתכן שתמצאו את עצמכם מתלבטים ומתקשים להחליט במה לבחור. מצב הבריאות לא היה תקין לאחרונה וגם זה עומד להשתפר. בחודש הקרוב תרגישו את עצמכם יותר חזקים ומוכנים למשימות חדשות. השטח הרומנטי עשוי להפתיע לטובה.

* * *

שבוע לא קל צפוי לבני דגים. בשטח העבודה יצוצו בעיות והצעות שהוצעו לא מזמן נראות לפתע בלתי־מציאותיות. למרות שתכננתם לצאת לחופשה, יתברר שעליכם לדחות זאת, כי כרגע אי־אפשר לוותר עליכם במקום שבו אתם עובדים. המתח והלחץ גורמים לעייפות ולהרגשת חולשה. בתקופה זו רצוי להשגיח במיוחד על מצב הבריאות. אהבה חדשה תוציא אתכם ממצב־הרוח הכבד.

בלאופונקט
ב-14 תשלומים

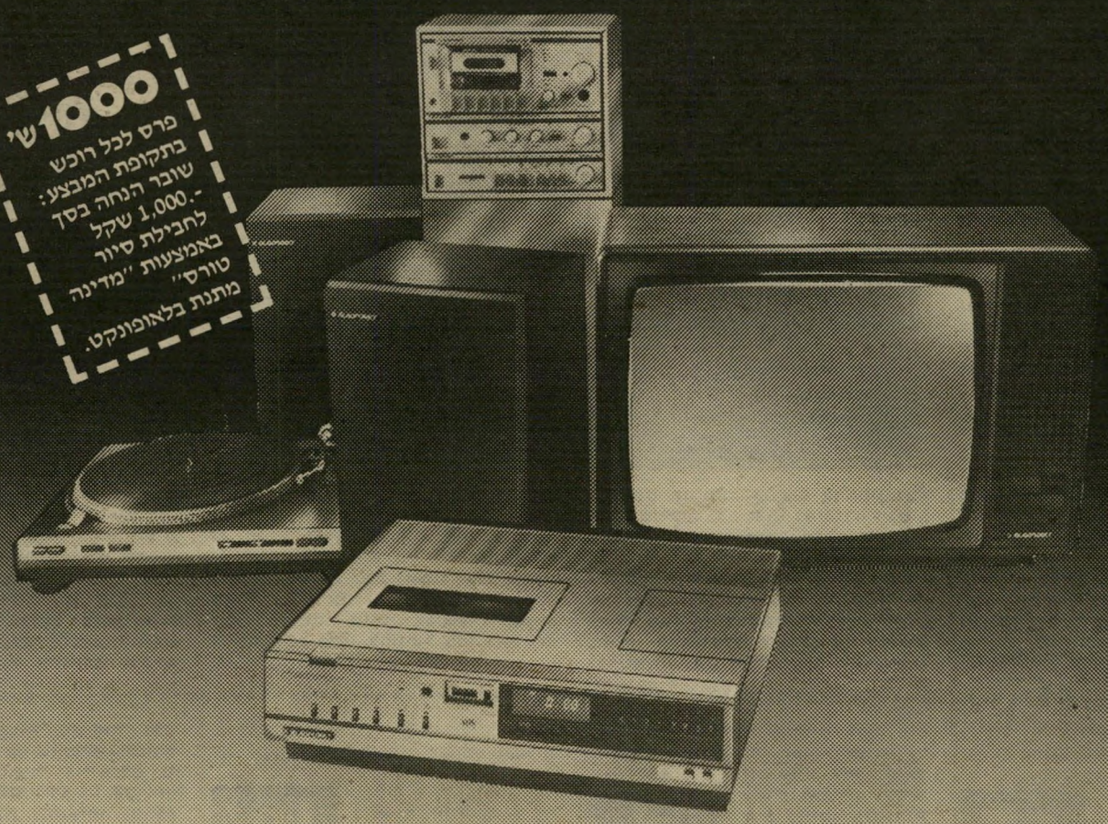

1000 ש"ח
פרס לכל רוכש
בתקופת המבצע:
שובר הנחה בסך
1,000.- שקל
לחבילת סיור
באמצעות "מדינה
טורס"
מתנת בלאופונקט.

עכשיו, אתה כבר לא צריך להתפשר...

... כי בתנאים כאלה, גם טלוויזיה יקרתית
כמו בלאופונקט לא תגרום ל"יחורים"
בתקציבך.
קח לך היום טלוויזיה מהשורה הראשונה
בעולם, טלוויזיה שאינה נותנת פרנסה
לטכנאים ותהנה ממנה עוד הרבה שנים.
קח לך בלאופונקט היום, וגמור לשלם רק
בעוד 14 חודש.
בלאופונקט: טלוויזיות צבעוניות, ווידיאו,
סטריאו — פאר תוצרת גרמניה.

טבלת מחירים
תמצאו אצל הסוכנים.

היבואן הבלעדי:
טרכף יבוא בע"מ,
מגרשוב 70 ת"א טל: 293005.

BLAUPUNKT

בלאופונקט-בכל מחיר

תל-אביב: שיווק הוגן, דיזנגוף סנטר; אלרד, אלנבי 106; אורית, אחד העם 19; לבל אליהו, שדרות ירושלים 29, יפו ● **גבעתיים:** נתנאלי, כצנלסון 18 ● **נתניה:** רדיו אלחוט, ויצמן 5; טלרן, ויצמן 18; רדיו צליל, שמואל הנציב 3; חשמלית, שמואל הנציב 26 ● **רעננה:** בועז שרותי טלוויזיה, בורוכוב 24 ● **חדרה:** חשמלית, הרברט סמואל 80; שוייצר, הרברט סמואל 68 ● **חיפה:** טרקלין חשמל זילברשטיין, הנביאים 25; צביקה בית הסטריאו, הנביאים 12; יהודה אטיאס, הנביאים 15; סימפוניה חיפה, הרצל 85; אריה מכשירי חשמל, רח' נטיב 2 ● **קרית-אתא:** שפרן,העצמאות 38; פטמן, העצמאות 50; ויזנר, יוספטל 55 ● **קרית-ביאליק:** קול-אור סביניה, השקדים 2, סביניה ● **נהריה:** טלסטר ליבוביץ, תחנת אגד, שדרות הגעתון 3 ● **קרית מוצקין:** סטריאו אייל, שדרות השופטים 14 ● **נצרת:** סלון סביון, רח' סביון 3 ● **אשדוד:** חשמל כהן, מרכז מסחרי ד' ● **רמלה:** אסתר אוניברסל, ביאליק 2 ● **ירושלים:** צדוק שיר, שמאי 23; רדיו מאיר, רחוב לונץ 5; סביטבי, צאלח א-דין 32 ● **באר-שבע:** א.א. אלקטרוניקה, העצמאות 48; סלון איתני, רח' הפלמ"ח 65 (ליד קולנוע מרכז) ● **חולון:** סלון חולון, סוקולוב 82 ● **רמת-השרון:** סנסור, סוקולוב 70 ● **ראשון-לציון:** עלפי, הרצל 103; אמנון ברנפלד, רוטשילד 39 ● **רחובות:** חזי אלקטרוניקה, בית הפועלים 4; סלון אלקטריק, הרצל 187 ● **נס-ציונה:** פינקלשטיין, רחוב וייצמן.

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

מי הוא מי

שר־עלי מרידור
רסקו

מה שהכי אני אוהב זה כל הפרשנים שמסבירים לנו איזה זוועה זה שם ב־ מימשל האמריקאי, כאשר ממנים שרים שהם נציגים של אינטרסים כלכליים אדירים. אין צורך לומר שהדבר הזה קורה כאשר אותם שרים מייצגים חברות־ ענק שיש להן עסקים עם הערבים, ויש מקום לחשש שהמדיניות של אותם שרים תושפע, קרוב לוודאי, מהקשרים בינם ובין החברות האלה.

כך קרה גם הפעם, עם המינוי של ג'ורג' שולץ. פיתאום נזכרו אצלנו שמר שולץ דנן, כמו גם הרשע הידוע כספר ויינברגר, שר־ההגנה, היו מנהלים חשו־ בים בחברת „בכטל" הענקית. כותרות עצומות קיבל העניין הזה בעיתונים. כו־ תרת קטנה בהרבה קיבלה הידיעה ה־ מעניינת ששר־החוץ היוצא וידיד ישראל הידוע, הגנרל בדימוס אלכסנדר הייג, זכה לקבל בשנת כהונתו מיליון דולר מאיזו חברת־נשק גדולה באמריקה. מה דעתכם? אולי אלכס היה בעד המילחמה בלבנון בגלל שחברת־הנשק הזאת לא התנגדה במיוחד לרווחים שתעשה על דמנו הנשפך כמים?

אבל כל העניינים הפנימיים האלה של אמריקה הרחוקה מעניינים אותי הרבה פחות ממה שקורה אצלנו. חבן לא אבין איך דבר שהוא פוייה באמריקה, אצלנו הוא בסדר ואין פוצה פה ושורק בוז.

הנה, למשל, השר יעקב מרידור. „רסקו" אמנם אינה „בכטל", וגם „אט־ לנטיק" ו„מבע" ו„מבט" אינן „בכטל", אבל ישראל גם אינה אמריקה. אז אם שולץ־את־ויינברגר זה פוייה, מה זה השר מרידור ועסקיו?

או השר אברהם שריר. אמנם, בזמן האחרון הוא מנסה לעשות כל מיני הטעיות, כאילו שהוא כבר לא חבר של המיליארדר אייזנברג ונעריו, ומי שרוצה

שר־הגנה ויינברגר
בכטל

שיאמין, אבל איך נוכל לשכוח את מערכת־היחסים העדינה, שבמיסגרתה ה־ ביא מר שריר לוועדת־הכספים של הכנסת אחד מנערי אייזנברג, כדי לעזור לו לשמור על עניניו המעניינים בבורסה?

או סגן־שר־האוצר, חיים קופמן, ועס־ קיו המסועפים, או גם שגריר ישראל בוושינגטון, מר משה ארנס, ועיסקי־ הנשק שלו, או מר שמחה ארליך והאופ־ טיקות שלו, ואפשר עוד להזכיר את שר־ הביטחון, מר אריאל שרון, והחווה שלו, ובטח ברח לי איזה שם או שניים.

אז מה שאני רוצה לשאול הוא זה: אם יש חשפעה לחברת „בכטל" על מדי־ ניות־ההגנה ומדיניות־החוץ של ארצות־ הברית, ממה מושפעות מדיניות־החוץ ומדיניות־הביטחון של ישראל?

אני לא מבקש תשובה. ממילא לא אקבל.

ברויל לא פירמה והכדור לא עגול

הקוראים בוודאי זוכרים את אהבתי העמוקה להתערבויות, שבהן אני זוכה תמיד. העניין הזה אינו מיקרי, כמובן. אני לעולם איני מהמר בהתערבויות ה־ אלה. אני מתערב רק כשאני בטוח שאז־ כה, וזה לא הימור.

וכך קרה גם הפעם. הייתי מוכן להת־ ערב עם כל העולם שנבחרת הכדורגל של ברזיל לא תזכה בגביע העולמי. אבל נמצאו, לצערי, רק ארבעה שהיו מוכנים להתערב איתי, וכך זכיתי בארוחת דגים אחת — אני עדיין מחכה לה, לידיעת המעוניינים — ובשלושה בקבוקי וויסקי שגם להם אני עדיין ממתין.

ועכשיו, תשאלו אותי: מדוע הייתי כה בטוח שהברזילאים הגדולים לא יזכו בגביע? מכיוון שכל ההתערבויות כבר מאחורי, לא איכפת לי לגלות את קלפי.

ובכן, על מה היה מבוסס הביטחון הגדול שהם דווקא כן יזכו? אותו ביט־ חון שהביא את ארבעת האומללים להפ־ סיד בהתערבות נגדי, וגרם למאות אח־ רים לנוד לי בראשם ברחמים בכל פעם שטענתי שברזיל לא תזכה?

אותו ביטחון היה מבוסס על שני בסיסים עיקריים.

אחד מהם, היה זה ש„כולם אמרו" שהם יזכו. כל הקריינים, הפרשנים, ה־ שחקנים־לשעבר, המאמנים, המביניים ו־ האחרים, כולם אמרו שברזיל היא הקבוצה הטובה ביותר, זאת שמשחקת „כדורגל מעולם אחר", זאת שעולה ב־ דרגה אחת — והמחמירים אומרים בשתיים — על כל שאר הנבחרות. לא יצא לי ללחוץ על כפתור הטלוויזיה בלי לשמוע את מי שדיבר אלי משם טוען שהכל שטויות, ושברזיל תזכה.

זה כשלעצמו גרם לי לרגע של מח־ שבה. למה כולם אומרים את זה? ה־ תשובה היתה ברורה לגמרי: כל אחד מהפרשנים האלה אמר את זה כי גם הפרשנים האחרים אמרו את זה! וה־ תופעה הזאת כל־כך הזכירה לי את תופעת הכתבים הצבאיים ומילחמת יום־הכיפורים שממנה יצאנו עם התח־ תונים למטה, שזה לא יאומן. ואם תשאלו אותי — זה גם הזכיר לי את תופעת הפרשנים בטלוויזיה במילחמה הנוכחית, שגם ממנה עוד לא ברור איך נצא.

בקיצור: זה שכל פרשני הספורט או כל פרשני הצבא אומרים משהו, מייד גורם לאחד כמוני לחשוב שלוש פעמים לפני שהוא מאמין, ולהוליט פעם אחת שלא.

הגורם השני שגרם לכולם לחשוב ש־ ברזיל היא מי־יודע־מה והגביע הוא כבר אצלה בכיס הקטן, זו צורת המישחק שלה. אני לא מכחיש. ברזיל שיחקה יפה מאוד, דגש על היפה. לא חזק מאוד, ולא לא מהר מאוד, לא יעיל מאוד, ולא תכליתי מאוד. יפה מאוד היא שיחקה, וזה הזכיר לי את נעורי, כשעוד הייתי אוהד כדורגל אמיתי, והייתי משחק מגן שמאלי בנבחרת הכיתה והולך לראות את מכבי־חיפה.

אני לא רוצה להשוות, אבל משהו אצל הברזילאים הזכיר לי את מכבי־ חיפה בתקופת הזוהר שלה, עם אלמני ומנצ'ל, הלד ושמילו הגדול.

נו, ומתי ראיתם את מכבי־חיפה לו־ קחת אליפות?

נסים ונפלאות

הכותרת בעיתון מבשרת לנו שהרמט־ כ"ל שלנו, רפאל איתן, ניצל בנס פעמיים תוך שבוע. פעם אחת, בראשית השבוע, הוא ביקר בעמדה של צה"ל במיזרח ביית־ רות, וכמה דקות אחר־כך נפל שם פגז והרג חייל של צה"ל. בפעם השניה נסע הרמטכ"ל בכביש ביירות־דמשק, כמה דקות שנפצעו. אני בטוח שיהיו כמה חכ"ים שיבואו בטענות אל העיתונות, שכזאת מין כותרת היא נתנה. הרי אפשר היה לתת כותרת יותר מתחשבת, כמו למשל: „לחייל שנהרג ולשישה חיילים שנפצעו לא קרה נס השבוע." אבל אני, מצידי, לא מאשים את העיתונות. אי־אפשר לעשות כותרת

פעמיים תוך שבוע ניצל רפול בנס

עוזב עמדה דקות ספורות לפני שנפגעה בפגז, ועבר במקום בו הותקף כוח צה"ל ממארב־מחבלים

— מאת יוסי כ., כתב „ידיעות אחרונות" — | צה"ל במזרח ביירות, דקית

„ידיעות אחרונות" 15.7.1982

לפני שכוח של צה"ל הותקף מהמארב ו־ שישה חיילים נפצעו.

בעצם זה הכל. מה צריך לומר יותר מ־ זה? הנס שקרה לרמטכ"ל שלנו, אותו נס עצמו, לא קרה לחייל שנהרג ולשישה ממה שקורה כל הזמן, ובחודש האחרון ב־ לבנון לא קרו ניסים לכמה מאות חיילים שנהרגו, ולעוד אלפים שנפצעו. נס, כמו שיאמר לכם הרב שלמה גורן, זה רק כש־ קורים דברים טובים.

מילחמה שהיא שלום

כל הזמן באים החברים הטובים שלי ו־ אומרים לי: מה אתה משמיץ כל הזמן? למה אתה צוחק על כולם? אין אנשים שאתה מעריך? אין אנשים שאתה מכבד? אין אנשים שאתה אוהב? אין שום דבר חיובי במדינה הזאת?

יש, יש.

הנה, למשל, אני מאוד אוהב אנשים ש־ אוהבים שלום, אבל חושבים שאי־אפשר לעשות שלום עם הפלסטינים. זכותם.

ואני גם מאוד מעריך אנשים שחושבים שלא יתכן לעשות שלום במיזרח התיכון בלי להשלים עם הפלסטינים, אבל התנאים לא כשרים לכך עכשיו. תנאים צריכים להיות כשרים.

אני גם מאוד מכבד אנשים שסבורים שצריך עכשיו שלום עם הפלסטינים, אבל למרבית הצער אי־אפשר לעשות שלום עם מי שמייצג את הפלסטינים. אותם אני ממש מבין.

אני גם כמעט מעריץ אנשים שחושבים שדווקא יש מי שמייצג את הפלסטינים, ו־ צריך לדבר איתם, אבל לא עכשיו, למה דווקא עכשיו?

ויש לי יראת־כבוד עמוקה כלפי אנשים שחושבים שצריך לדבר דווקא עכשיו עם נציגי הפלסטינים. רק שיתגלחו, יכנעו, יזחלו על האדמה וילקקו את נעלינו המאו־ בקות מעפר הקרבות. למה לא, בעצם?

והכי־הכי אני אוהב, מעריך, מכבד ומ־ עריץ את האנשים שסבורים שצריך לדבר עם הפלסטינים ולעשות עימם שלום עכ־ שיו, ובאותו זמן הם נהנים־סובלים מהלי־ חיצה האיטית על ההדק, מטיווח התותחים וממראה הקליעות המדוייקות, הקליעים הפוגעים יפה והדם הניתז במילחמה שהיא שלום.

המון אנשים קטנים

לפני שבועיים בא המומחה של הליכוד למתמטיקה אנושית, חבר הכנסת מאיר כהן, והוכיח באותות ובמופתים שבכיכר־ מלכי־ישראל בתל־אביב לא יכולים להי־ כנס יותר מ־35 אלפי אנשים, ומכאן שהטלוויזיה הישראלית מטעה מאוד כ־ שהיא מדווחת על 100 אלף אנשים שהשתתפו בהפגנת שלום עכשיו באותה כיכר. „על מטר מרובע אפשר, בצפיפות, להעמיד שלושה וחצי אנשים. אי־אפשר יותר, גם אם יעמדו כתף אל כתף." הודיע כהן.

נראה שמי שאירגן את ההפגנה התו־ מכת במילחמה, בבגין, בשרון ובבורג יודע עם מי יש לו עסק, כשהוא מודיע כי בהפגנה שנערכה בשבת היו רבע מיליון אנשים. מארגני ההפגנה סבורים כי גודל ממוצע של מפגין בעד המילחמה שווה ל־12% בממוצע מגודל ממוצע של מפגין נגד המילחמה!

ואולי הוחלט בעיריה להרחיב את כיכר־מלכי־ישראל פי תשע לכבוד ההפ־ גנה? אצלנו הכל יכול להיות.

דירה לנא מלומנים

אפשרות לרכישת דירה
ללא מזומנים בשיטת TRADE IN

נקבל את דירתכם הישנה במחיר מלא. ההפרש ישולם באמצעות משכנתא והלוואה עד 1,000,000 שקל בתשלומים נוחים. בטחון מלא לכספי הרוכשים.

תל־אביב

- בצפון תל־אביב, אזור ל', דירות יוקרה דו מפלסיות בנות 5 חדרים ו־5 חדרים + גג וחדר על הגג עם שכלולים לרב.
- בצפון הסולידי, ברח' חתם־סופר 9 דירות דו־מפלסיות בנות 4 חדרים בבנין בן 8 דירות בלבד:
  הדירות כוללות מירב השכלולים
  לדירות בתל־אביב - 50% בחתה.

רמת־השרון

- בפרוייקט גני־שרון, בלב רמת־השרון, דירות פאר בנות 3½,3 ו־5 חדרים.
- קוטג' בן 5 חדרים על שטח של כ־350 מ"ר.
  לדירות ברמת־השרון - 50% בחתה.

פתוח במוצאי שבת
לרגל המבצע יהיו משרדינו בתל אביב וראשון לציון פתוחים במוצאי שבת החל ממוצאי השבת

נתניה

- בגני־ניצה מול הים, דירות יוקרה ברמה בינלאומית בנות 2, 3, ו־4 חדרים ודירות עם גג. בריכת שחיה פרטית, מגרש טניס בחצר, חניון תת־קרקעי ועוד שכלולים רבים.
- ברח' דיזנגוף 16-18, בבנין יוקרתי במיוחד, דירות בנות 3½,3 ו־4 חדרים הכוללות שכלולים לרב.
- ברח' ראשון־לציון מס' 3-5 דירות פאר בנות 3 חדרים עם שכלולים לרב.
  לדירות בנתניה - 50% בחתה.

פתח־תקוה

- ברח' קלישר 11, בנין מפואר בן 14 דירות בלבד. דירות מפוארות דו־מפלסיות בנות 4 חדרים.
- ברח' דגל ראובן, דירות בנות 4½ חדרים וכן דירות + גג + חדר על הגג עם עם שכלולים לרב.
- ברח' כץ, החלה ההרשמה ל־2 בנינים בני 9 דירות בלבד. דירות משוכללות דו־מפלסיות בנות 4 חדרים.

ראשון־לציון

דירות בנות 3 ו־3½ חדרים במרכז השקט.

- בשכונת אברמוביץ, בבנין יוקרתי במיוחד, דירות בנות 4 חדרים עם שכלולים לרב.
- ב"גן הברושים", פרוייקט יוקרתי במיוחד צמוד ל־7 דונם גן בשכונת אברמוביץ. דירות דו־מפלסיות בנות 5 חדרים עם כל השכלולים.

★ טלויזיה במעגל סגור לזיהוי מרשלם של אורחיך.

יום יבוא וכל חברות הבניה יבנו כך.

★ טלויזיה במעגל סגור נחשבת כמותרות בתחום הדיור.
אצל אברהם גינדי זהו סטנדרט בסיסי ומקובל להנאת רוכשי הדירות.

אברהם גינדי

תל־אביב	פתח־תקוה	רמת־השרון	נתניה	ראשון־לציון
ככר הסדינה ה' באייר 10	חיים עוזר 28	סוקולוב 84	הרצל 18	הרצל 62

1982 התוכן הדירתי העובד

הבניה המובר בשנת 1982

1982

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

משך גואל&שותי

עיראק־איראן: הגיון המילחמה

חוגים המקורבים לשירות הביון האמריקאי, סי־אי־איי, הביעו לאחרונה את הסברה, ששר־החוץ האמריקאי לשעבר, אלכסנדר הייג, תמך בפלישה ללבנון גם כדי לחלץ את העיראקים מההרפתקה האומללה שלהם באיראן.

אין חולקים על כך שעיראק היתה הצד התוקפן במילחמה, וגם על העובדה שעשתה כן בעידודה הגלוי של ארצות־הברית. משקיפים אמריקיים מתוחכמים יותר ראו בכך שגיאה של וושינגטון. הם סברו שאיראן החומייניסטית מהווה אוייב אידיאולוגי ומדיני חמור של ברית־המועצות. אסכולה זו תמכה בחיזוק הפונדמנטליזם האיסלאמי, ככוח מאזן נגד הלאומנות הערבית ונגד הסובייטים. הם הצביעו על המורדים באפגניסתאן, ועל שליט פקיסתאן זיא אל־חאק, כמשתפי־פעולה אידאליים עם המערב ונגד הסובייטים. אין שום סיבה ששיתוף־פעולה דומה לא יווצר עם האיראנים.

דיקטטור הדמים. אלכסנדר הייג דחה תיאוריה זו כדי „לעזור לאמריקאים". טמון כאן פארדוכס גדול. כי הגיון מדיניותו של שרון נועד למנוע היווצרות גוש ערבי שמרני, פרו אמריקאי, שיכלול את עיראק. עם זאת,

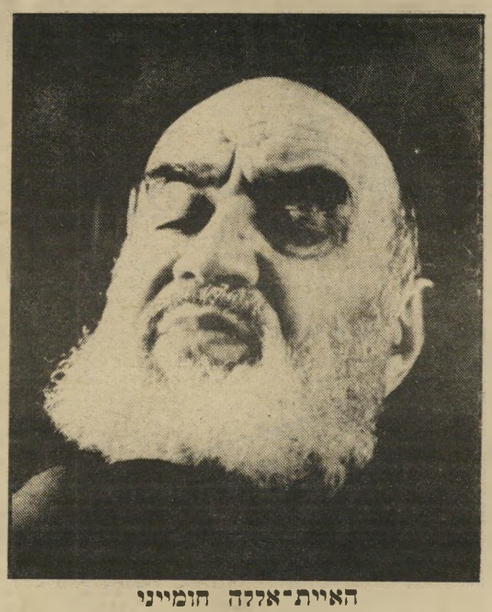

האיית־אלזה חומייני
בעל־ברית פוטנציאלי או אוייב עכשווי?

הוא מסוגל לחולל תפנית במדיניותו, כדי להוכיח לאמריקאים שישראל היא נכס אסטראטגי, ולא רק מיטרד, עבור מעצמת־העל.

יש בהחלט קשר מהותי בין האירועים בגבול איראן—עיראק, ובין גורל חיילי צה"ל בלבנון בשבועות הקרובים. הקשר הזה אינו מבשר טובות.

ברית־המועצות:

עד סוף 1984

פועל־ייצור אוקראיני נמצא במאסר מאז 1975. מיקולה פוהייבה יישאר בכלא לפחות עד סוף 1984. פוהייבה הואשם לפי סעיף 187 של החוק הפלילי הסובייטי ב„הפצת כזבים ביודעין, כדי להכתים את שמה הטוב של המדינה, ולהכפיש את השיטה החברתית הנהוגה בה."

לא מחדלים אלא שיטה. פוהייבה אינו מכחיש את הדברים. הוא רואה עצמו כסוציאליסט שמאלי, והביקורת שלו על המישטר הסובייטי היא מהותית, ולא רק פונקציונאלית. במיכתב שהצליח להבריח לוועדת האו"ם לזכויות־האזרח כותב פוהייבה את הדברים הבאים: „אני סבור שכישלונה של השיטה הסובייטית אינו נובע ממחדלים בתחום הביצוע, או משגיאות מינהליות, חרף העובדה שהן, כמובן, קיימות. הבעייה נעוצה בעצם שיטת־הייצור, שהיא ביסודה קפיטליסטית לכל דבר."

אין תימה שהשילטונות ראו בביקורת כזו משום כפירה בעיקר. בתחילה הוכרז פוהייבה כמטורף, ואושפז בבית חולי־נפש. פועל־הייצור הקשוח לא נשבר, ולבסוף הועמד לדין. עתה הוא כלוא במחנה „לעבודה מתקנת" ליד קייב.

כדאי לזכור גם אותו, כשעורכים מילחמות למען זכויות־האדם.

צרפת: הנשיא מיטראן חוזר בחשובה

עד לפני כשבועיים היה נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, אחד האנשים המושמצים ביותר בעולם הערבי. בקרב הפלסטינים נחשב מיטראן צבוע, פרו־ישראלי עד לאובדן כל כוח של שיפוט רציונאלי, ועבד נרצע של מדיניות־החוץ האמריקאית.

ביקורת דומה הושמעה גם בצרפת עצמה. רוב הצרפתים התקשו להבין את שתיקת הנשיא בשבועות הראשונים של התוקפנות הישראלית נגד לבנון. התירוצים שהשמיע היו דלים, בלתי־ענייניים. בעיקר עוררה גיחוך התיאוריה הישנה שלו, שאסור לבודד את ישראל, שמא תינהג כ„מדינה מטורפת". בצרפת גורסים כמעט כל חוגי־הציבור, שכך אמנם נוהגת ממשלת בגין. אם כאלה הם פני הדברים, מה הועיל הנשיא בשתיקתו?

לגרש את מיפלגת העבודה. תוך כדי מהלך המילחמה החל הנשיא חש בבדידותו ההולכת וגוברת. מיפלגתו הסוציאליסטית גילתה עמדה עויינת ביותר לפלישה הנפשעת ללבנון. רבים מראשיה סבורים, שיש לגרש את מיפלגת העבודה הישראלית משורות האינטרנציונאל הסוציאליסטי. מדובר, בעצם, בראשיתו של תהליך היסטורי בלתי־נמנע. אם לא יחול שינוי דראסטי במדיניות מיפלגת העבודה בנושא הפלסטיני, היא תגורש לבסוף, או לפחות תושעה, מהאירגון הבינלאומי. נראה שאפילו סוציאל־דמוקראטים אי־אפשר לרמות כל הזמן.

שימעון פרס ויצחק רבין הם מדינאים שמרניים לכל דבר, רגיסטים אידיאולוגיים ומשתפי־פעולה נלהבים עם דרום־אפריקה. שיחות רבות ומגוונות שקיים עולם קטן בפאריס הבהירו, שעובדות אלה ידועות יפה למנהיגות הסוציאליסטית הצרפתית. אין ספק שתמיכת מנהיגי העבודה במילחמה נרשמה, ותשאיר את רישומה לזמן ארוך מאוד.

להציל את הישראלים ממשרתם. אבל הסיבה העיקרית לזעמו של מיטראן נגד בגין היא שיטת הרמייה האינפנטילית של ממשלת ישראל. שר־החוץ יצחק שמיר, שביקר לפני חודש בפאריס, מכר לנשיא גירסה צימחונית של מגמות ישראל בלבנון. הנשיא הסכים לבלוע גירסה מורחבת של „שלום הגליל", כדי להישאר צמוד למדיניות האמריקאית, וגם על כך ספג ביקורת חריפה, אפילו מיועציו הקרובים.

עד מהרה התברר לו ששמיר פשוט שיקר, שכוונות ישראל הן מרחיקות־לכת, ושאפילו האמריקאים מתחילים להסתייג ממזימותיו של אריאל שרון. גם הדיווחים

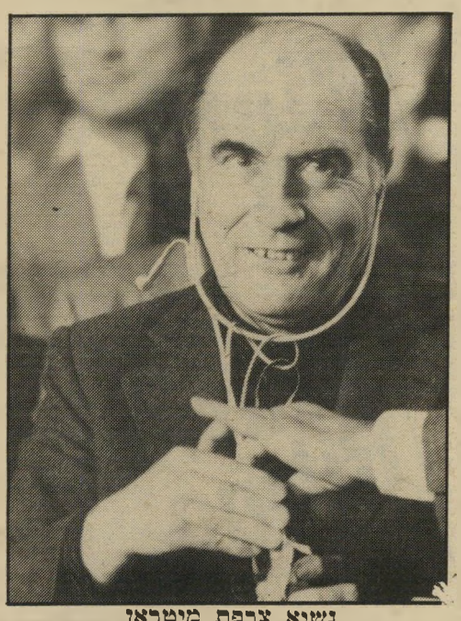

נשיא צרפת מיטראן
כועס על השקרים של שמיר

מביירות, ההפגזות הרצחניות, הכיסוי הנרחב של הפגנות מחנה־השלום נגד המילחמה עשו את שלהם.

מיטראן, ידיד אמיתי של העם הישראלי, הבין לבסוף את הסתירה החדה בין האינטרס של בגין—שרון ובין האינטרס של ישראל כחברה וכמדינה.

יועץ קרוב של הנשיא דיווח טלפונית לעולם קטן (ואף הרשה לפרסם את הדברים) שמיטראן התבטא שיש „להציל את הישראלים מממשלתם".

חבל שנשיא ישראל, יצחק נבון, נחלץ לעזרת ממשלת בגין נגד מיטראן. נבון אינו חייב דבר לשילטון הזה. שתיקה מצידו לאורך כל המילחמה היתה משרתת יותר את עניין השלום.

הכי כן אי לקנות פיאט

בוא ותהנה

מפיחות הדולר

$1=24.5 שקל

Fiat Panda

החל מ- **192,855** שקל

- 903 סמ"ק • 5 מקומות • 3 דלתות
- עד 17.2 ק"מ לליטר*

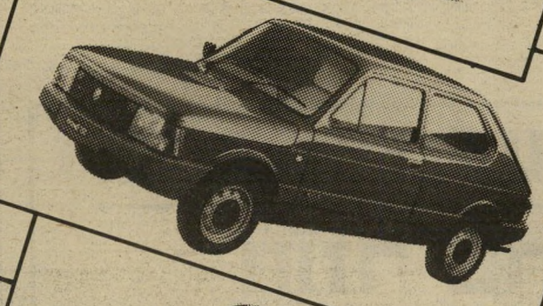

Fiat 127

החל מ- **212,324** שקל

- 903 סמ"ק • 5 מקומות • 2,1-5 דלתות
- עד 17.8 ק"מ לליטר*

Fiat 128

החל מ- **229,460** שקל

- 1116 סמ"ק • הינע קדמי
- 5 מקומות
- דגם CL • 4 דלתות • עד 16 ק"מ לליטר*

Fiat Ritmo

החל מ- **242,365** שקל

- 5 מקומות • 5 דלתות • עד 16.3 ק"מ לליטר*
- דגמים: • 1100 סמ"ק - 60L
- 1300 סמ"ק - 65CL • SUPER 75
- עם תוספות הכלולות במחיר.
- 1500 סמ"ק - 75CL – גם אוטומט ומזגן

* בתנאי ניסוי של ביהח"ר

המחירים ללא תוספות, לפי מחירון החברה מס. 37 מיום 18.7.82
כולל מע"מ — ניתן לשינוי.

לימים ספורים בלבד רק למכוניות במלאי

פיאט. כך נוהגים בכל העולם. FIAT

תל אביב: סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ - רח' יצחק שדה 30, טל. 03-330971; **חיפה:** מוסמך בע"מ - דרך יפו 146, טל. 04-522258; **ירושלים:** גולדין בע"מ - רח' שלומציון המלכה 7, טל. 02-222231; **באר שבע:** ש.ח.ן. - רח' הדסה 46, טל. 057-74040; **נתניה:** רכב נתניה - רח' הרצל 44, טל. 053-23453; **פתח תקוה:** אלי שולרוף - רח' בר כוכבא 15, טל. 03-919937; **חדרה:** קריצ'מן - איזור התעשיה, טל. 063-32729; **נהריה:** וינסקוביץ - רח' הרצל 86, טל. 04-925419; **אשקלון:** אוטו אשקלון בע"מ ע"י בנין העיריה, טל. 051-24774; **רחובות:** בוקסר לרנר בע"מ, רח' הרצל 208, טל. 054-76823; **עפולה:** רכב הוד - רח' הרב לוין 17 טל. 065-91480; **קרית שמונה:** מוסך החולה - איזור התעשיה טל. 067-40574; **נצרת:** פריד דאהר - אזור התעשיה, טל. 065-55266; **רמת־גן** רכב רמת גן - רח' ז'בוטינסקי 30, טל. 03-719939; **אילת:** בית הרכב - איזור התעשיה א' טל. 059-73945; **עזה:** מוחמד גזל - רח' עומר אל מוכתר טל. 051-60718.

אנשים בעולם

המלכה אליזבט: שיר אשיר בגשם

המלכה **אליזבט השנייה**, בת ה־56, זוכה בהפ־
תעות בזמן האחרון. הגדולה בהן היתה חוויה מראש
— היותה סבתא. הפיקנטית ביותר ביניהן היתה
האורח שנטה ללון בחדר־השינה שלה. אך בין שתי
אלה היתה אחת שאילצה אותה לגלות תושייה ו־
קור־רוח — כשרכבה במיסדר חגיגי וסקרה מישמר־
כבוד לרגל הרחבת מישפחת המלוכה. נתקלה בסופה
עזה עם מטר סוחף. אליזבט וינדזור לא הניחה עפעף
ולא תרה אחרי מקום־מסתור, היא המשיכה לעבר
ארמונה בשקט מלכותי, כשחיוך רטוב על שפתיה.

הנסיכה גרייס ממונאקו: נשיקה וגירושין

תמונת הנשיקה בשלושה המשכים אינה תמונה מסרט הוליוודי
חדש של **גריים קלי**, הנסיכה ממונאקו אף שצולמה בהוליווד. היא
התרחשה במציאות. זה קרה כשבאחד מביקוריה האחרונים פנה אליה
שוטר ברחוב וביקש נשיקה. הוא ביקש וגרייס העניקה לו.

ידידי המישפחה הפיאודלית טוענים, שלפני כמה שנים אי־אפשר
היה לצפות להיענות שכזאת מצידה. אפילו לא ברוח ספורטיבית. אבל
לאור שאירע בחצר האחורית של הנסיך **רנייה** ורעייתו, בשנה ה־
אחרונה, אין זה פלא. גרייס, על פי השמועות, מחפשת לה עולם
משלה, שאינו שייך לבעלה. כך, למשל, טיילה השנה פעמיים לארצות־
הברית בגפה. בילתה חודש שלם בפאריס ללא הליווי המסורתי של
רנייה ואף החלה מתכננת חזרה לעבודה בעסקי־השעשועים.

בעבר לא היו מקובלות מריבות הפומביות של בני־הזוג. עתה כבר
מספרים על התנצחויות קולניות בין גרייס ורנייה ברחובות ממלכתם
וחברים משותפים החלו התרגל לעובדה שהשניים מבלים שלושה מתוך
ארבעה חודשים בנפרד, והחלו מזמינים את השניים לאירועים נפרדים.

בינתיים, דוברת ארמון מונאקו אינה מגיבה. אחרים מחכים שלבטי
גיל־המעבר, כפי שהם מכנים זאת, יעברו. הפסימיים ביניהם טוענים
כי בני־הזוג אינם חיים יחד כבר מזמן, אך משום נישואיהם הקתוליים
ותדמיתו החסודה של הארמון, מעדיפים להישאר ביחד.

ארנולד שוורצנגר: חמש שנים תמימות

כשזכה **ארנולד שוורצנגר**,
לפני 14 שנים, בתואר מר יוניברס,
התנדבו מעריצות רבות לנסות את
כוחן כבנות־זוגו העתידות של ה־
אוסטרי מגודל השרירים. מאוחר
יותר, משהפך לכוכב קולנוע עם
שני סרטים (לנפח שרירים, להיש־
אר רעב) התארך התור. אף על
פי כן, כשסירטו השלישי מבטיח
לשבור קופות (קונן, שיוצג בקוב
בישראל), נשאר שווארצנגר נא־
מן לבת־זוגו מזה חמש שנים **מריה**
שרייבר, כתבת טלוויזיה ובתה
של יוניס, אחותו של הנשיא קנדי
המנוח.

אנשים בעולם

מרוץ אסקוט: הכובע שימש כהסוואה או כמסיכה?

בכל שנה, במחצית יוני, מתרוקנים מחסני חברת וורנר בלונדון למשך ארבעה ימים. הסיבה: החברה הגבוהה באה לשאול כובעים לאירוע הלבוש ביותר של השנה, המירוץ המפורסם באסקוט, אחד מכרי־הדשא הנרחבים שליד ארמון וינדזור, שם נערכים מירוצי־הסוסים המפורסמים. אורחי־הכבוד הם כל בני מישפחת המלוכה האנגלית.

כל אשה המכבדת את עצמה לא תעז להישת־מש בכובע שכבר נוסה בסרט כלשהו, כי אם תתן דרור לדימיונה ותמציא כובע ממין חדש. ככל שיהיה מטורף יותר — כן ייטב. בתמונה נראית גברת שהצליחה כל־כך בתיכנון כובעה, עד שקשה לדעת אם רצתה למשוך תשומת־לב מירבית או פשוט להסתיר את פניה.

ברט ר'ינולדס: האם הגיעה השעה?

אף שדמותו הגברית שימשה נושא חלומותיהן של נערות אמריקאיות רבות, לא נחשב **ברט ריינולדס** לרודף שמלות הוליוודי טיפוסי, לפני 17 שנים התגרש, מאשתו ג'ודי קארנה, אחר כך התפרסם באהבתו לבדרנית **דאיינה שור**. את ארבע השנים האחרונות בילה במחיצת **סאלי פילד** ושני ילדיה. אך עתה בא הסוף לניחושים. בת־זוגו החדשה היא **לוני אנדרסון** היפהפיה, בלונדית זוהרת, שהתפר־סמה בסדרות טלוויזיה אמריקאיות.

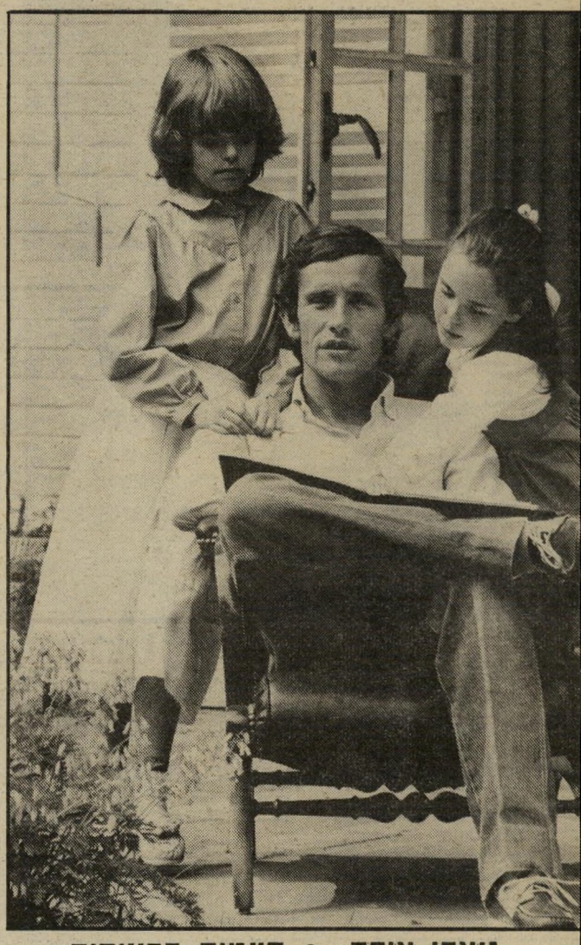

ג'אקי איקס: 6 פעמים ברציפות

ג'אקי איקס, גיבור מירוץ־המכוניות בלה־מאנס עשה זאת שוב: הוא זכה במקום הראשון, בפעם הששית מזה שש שנים ברציפות. בתמונה הוא נראה בהילוך איטי. „כשאתה עם שתי בנותיך (**לאריסה** ו**וואנינה**), מוטב להיזהר," סבור האלוף.

ליז טיילור: הקילוגרמים עולים על כיסא־גלגלים

מה בדיוק סופרת הכוכבת היו־שבת על כיסא־גלגלים? האם את מיספר הימים שנותרו לה לשבת בו אחרי שנפגעה בקרסולה, כש־התגלגלה במדרגות בית אנגלי של אחד מחבריה? האם היא סופרת את מיספר הקילוגרמים שהיא עשויה לצבור בישיבה ממושכת שכזו? בין כה וכה, המצב מרגיז ביותר. שכן לליז היו תוכניות לח־זור מייד להוליווד, אחרי הצגת שועלים קטנים, בלונדון, והיו ש־סברו כי תחדש ימיה עם ברטון. בינתיים — לא זה ולא זה.

התגלית המתוקה של ציפי שביט

בוגס-בני

חדש

בגס בני
בטעם תות

חדש

בגס בני
בטעם אננס

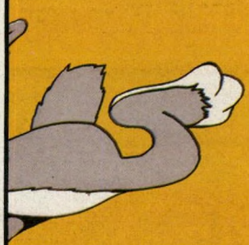

שטראוס

שיהיה לך לבריאות!

יוגורט מתוק בטעם פירות

בוגס-בני

©W.B.I.

וימר יעקבסון טמיר

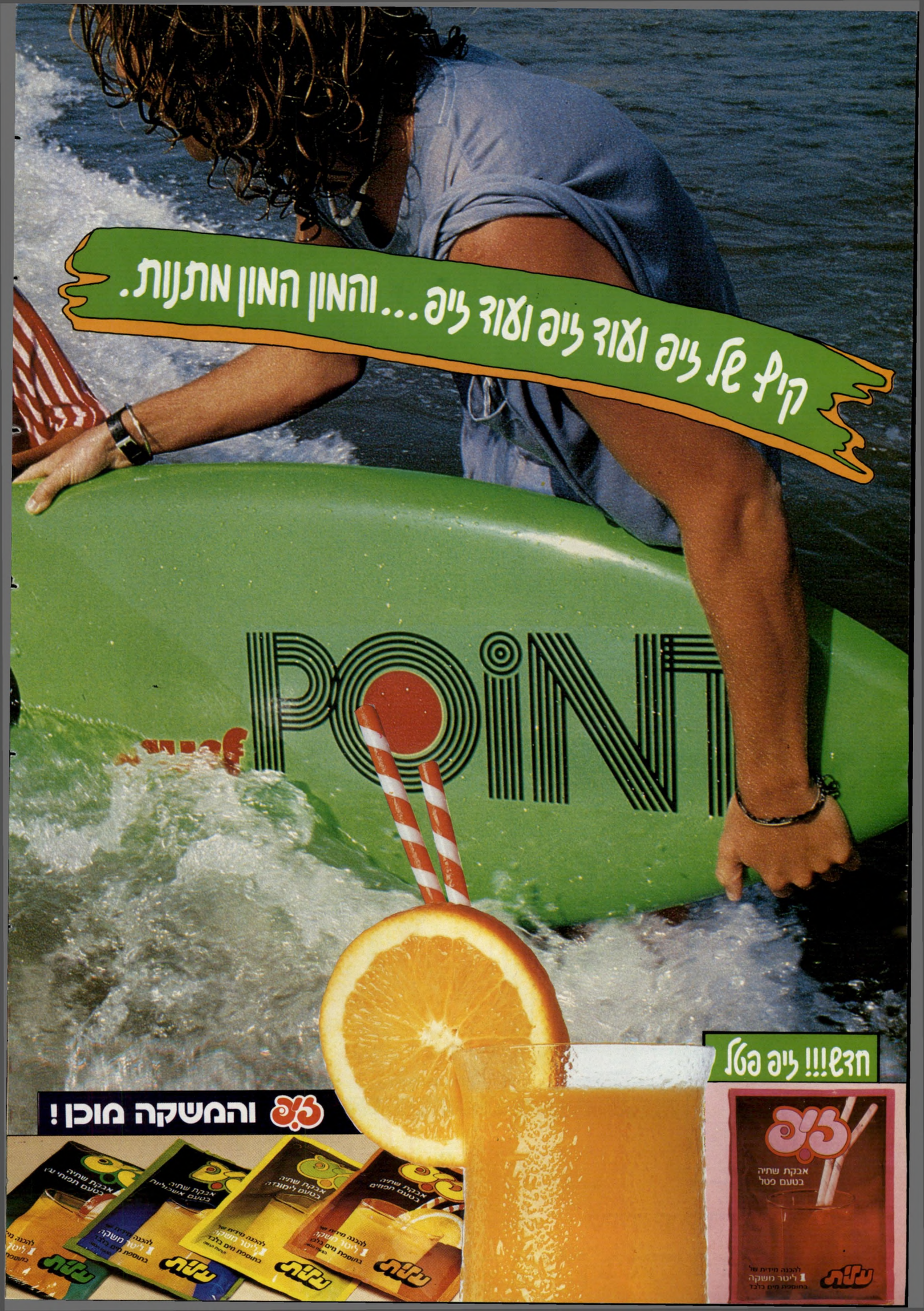
קוקטייל של כיף וצבע כיף וצבע כיף... והמון המון מתנות.
POINT
חדש!!! כיף פטל
כיף
אבקת שתיה
בטעם פטל
להכנה מידית של
1 ליטר משקה
בתוספת מים כלכד
כיף והמשקה מוכן!

מבצע פרסים ענק

ההגרלה ב-31.8.82

זיפ

5 שקיות ריקות של זיפ (לא חשוב באיזה טעם) יכולות להעניק לך מתנות משגעות.
כדאי לך להשתתף במבצע זיפ

כל שעליך לעשות הוא להשלים את הסיסמא:
„_____ והמשקה מוכן"
ולשלוח 5 שקיות זיפ ריקות לת.ד. 3468 תל־אביב, מיקוד 61033 ת"א עבור מבצע „זיפ" בצירוף שמך וכתובתך, ואז תשתתף בהגרלה הגדולה. ככל שתרבה לשלוח מעטפות כן ירבו סיכוייך לזכות.

ההגרלה תתקיים ב־31.8.82 ובה יוגרלו:

- **3 גלשני רוח („סרף־פוינט")** מכמורת, יצרני ויבואני גלשני רוח וגלים, טל' 053־96328;
- **20 גלשני גלים („סרף־פוינט");**
- **150 שעוני „קסיו" עם משחק חלליות;**
- **150 שעוני „קסיו" עם מחשב (מ.ש.ק.);**
- **150 טרופיקל (כתר פלסטיק);**
- **150 סטים - הכוללים 6 כוסות וקנקן (כתר פלסטיק);**
- **150 תקליטים של דני סנדרסון עם שיר הגלשן.**

ההגרלה תתקיים בנוכחות רואה־חשבון, נציג עלית ונציג משרד הפרסום וימר יעקבסון טמיר בע"מ. הודעות על הזכיה ישלחו לזוכים. את תקנון ההגרלה ניתן לקבל במשרד הפרסום.
ההשתתפות בהגרלה אסורה על עובדי עלית, משרד הפרסום ובני משפחותיהם.

בהצלחה,

עלית

עיצרו את העולם!

הדיסק הוא התחליף הגאוני לסרט הצילום. המצאה מהפכנית - בלעדית לקודאק!

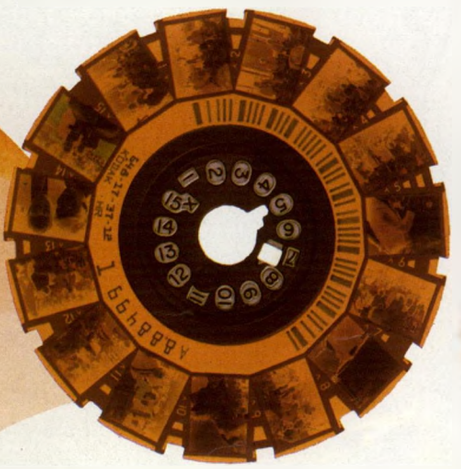

שכח את סרט הצילום הישן. מהיום יש דיסק! זוהי דיסקית צילום עגולה שעליה קבועים 15 פילמים קטנים. זהו הפילם הקטן ביותר והחד ביותר שהומצא אי פעם על ידי קודאק!

הדיסק הקטן איפשר לפתח מצלמה קומפקטית שתכיל בתוכה את כל החידושים האלקטרוניים האחרונים. זוהי מצלמת ה"קודאק־דיסק". רק חברה כמו Kodak מסוגלת להמציא שיטת צילום כה מתוחכמת ובכל זאת בהישג ידך!

שיטה חדשה לחלוטין בצילום! מהיום והלאה אתה משוחרר מכל הבעיות הטכניות של המצלמות הישנות!

סוף־סוף מצלמה שמאפשרת לך להתרכז בתמונה עצמה ולא בבעיות הטכניות שסביבה. **כל** מה שעליך לעשות כדי לצלם הוא לכוון, וללחוץ על הכפתור. "קודאק־דיסק" תעשה את כל השאר.

המהפיכה התחילה בארצות הברית. האמריקאים כבר מצלמים תמונות טובות יותר.

לפני כחודשיים הוצגה מצלמת הדיסק לציבור האמריקאי. התגובות היו נלהבות. איכות התמונות עלתה בשיעור ניכר. דיסקית הצילום של קודאק (קודאקולור HR 200 אסא) מבטיחה למצלם תמונות חדות וברורות אפילו בתנאי תאורה גרועים. איכות התמונות שלך לא תיפגם אפילו אם תזוז בשעת הצילום.

המצלמה הגאונית שמפעילה בעצמה את הפלש ברגע שחסר אור!

מהפיכה: אינך צריך לדאוג לפלש! אם יהיה חסר אור - הפלש יפעל מעצמו. אתה מבין! מהיום אינך צריך להחליט אם צריך פלש. מחשב זעיר מחליט במקומך! אי אפשר להמציא פלש משוכלל יותר. נכון! לא נכון: בקודאק שיכללו אפילו את הפלש הזה. הפלש האלקטרוני מסוגל לפעול בכל שניה ושליש. מהיום לא תצטרך לחכות עד שהפלש "יתחמם"! תוכל לצלם ולצלם...

2 מעגלים מיקרו אלקטרוניים מקבלים ומבצעים עבורך את כל ההחלטות

מאחורי כל פעולות המצלמה המתבצעות כאילו מאליהן נמצא ה"מוח" והוא למעשה זה שמקבל ומבצע עבורך (תוך שבריר שניה) את כל ההחלטות. המוח האלקטרוני הממוחשב בנוי משני מעגלים מיקרואלקטרוניים הפועלים בתאום, ומשחררים אותך מכל החלטה שהיא.

לא צריך למתוח את הסרט! לא צריך לכוון את האור! לא צריך לכוון את המרחק! לא צריך יותר לקנות בטריות!

לא צריך למתוח את הסרט - מנוע מיוחד מסובב בשבילך את הדיסק. מעכשיו תוכל לצלם תמונה אחרי תמונה בלי הפסקות מיותרות. (3 תמונות בשניה בלי פלש, ותמונה כל 1.3 שניה - עם פלש).
לא צריך לכוון את האור - מחשב אלקטרוני זעיר מכוון בשבילך את הצמצם.
לא צריך לכוון את המרחק - 4 עדשות זכוכית באיכות המקובלת במצלמות יקרות בהרבה, דואגות לכך שהתמונה תהיה תמיד חדה.
לא צריך לדאוג לבטריות כי פשוט **אין** בטריות. מקור אנרגיה עצמאי (לטווח ארוך) דואג להפעלת הפלש והמנוע.

מהפיכת הדיסק החלה!

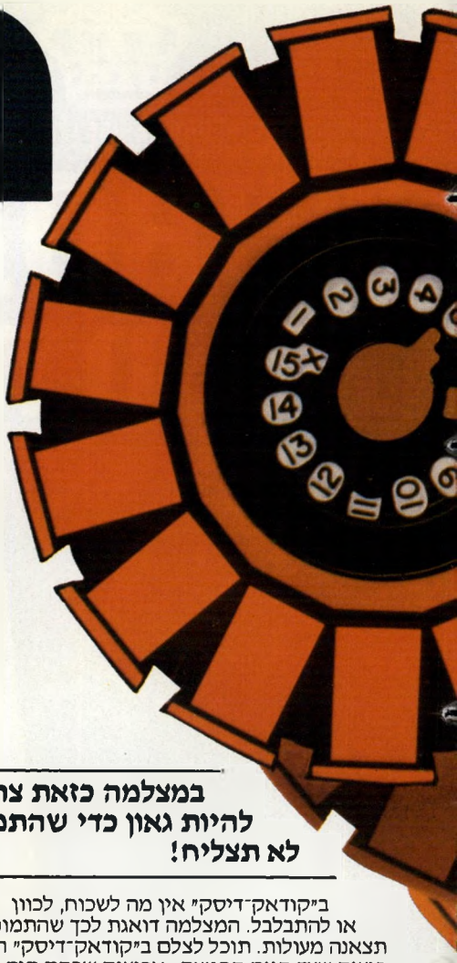

במצלמה כזאת צריך להיות גאון כדי שהתמונה לא תצליח!

ב"קודאק־דיסק" אין מה לשכוח, לכוון או להתבלבל. המצלמה דואגת לכך שהתמונות תצאנה מעולות. תוכל לצלם ב"קודאק־דיסק" הרבה רגעים שעד היום החמצת: ארועים שבהם היה חשוך מדי... רגעים שבהם חיכית עד שהפלש "יתחמם"... ארועים שהתרחשו לפני שהספקת למתוח את המצלמה...

"קודאק־דיסק" היא מצלמת כיס אמיתית. היא תמיד טעונה. תמיד מוכנה לצילום. היא נכנסת לכיס בקלות. והיא שוקלת רק... 185 גרם! תוכל למסור את הדיסק לפיתוח בכל חנות צילום בארץ. חברת "דלתה־קולור" נציגת קודאק בישראל רכשה ציוד פיתוח ממוחשב, והשקיעה מליוני שקלים כדי להיערך למהפיכה.

מעולם לא הציעו לך מצלמה כזאת! עד סוף יולי תוכל לרכוש אותה במחיר היכרות.

לא בכל יום יש לך הזדמנות להיות חלק ממהפיכה כזאת; לא בכל יום מציעים לך מצלמה כל כך גאונית, וכל כך פשוטה - במחיר כל כך נמוך.
קנה לך עוד היום את ה"קודאק־דיסק" שלך!

קודאק disc

עידן חדש בצילום

TUBORG BREWERIES LTD. DENMARK
BY APPOINTMENT TO THE ROYAL DANISH COURT
TUBORG
בירה טובורג
Tuborg Beer
BY APPOINTMENT TO
THE ROYAL DANISH COURT
THE ROYAL SWEDISH COURT
Tuborg
Beer
TUBORG BREWERIES LTD. DENMARK
מיובא ומשווק ע"י טמפו בירה שיווק ושות'.

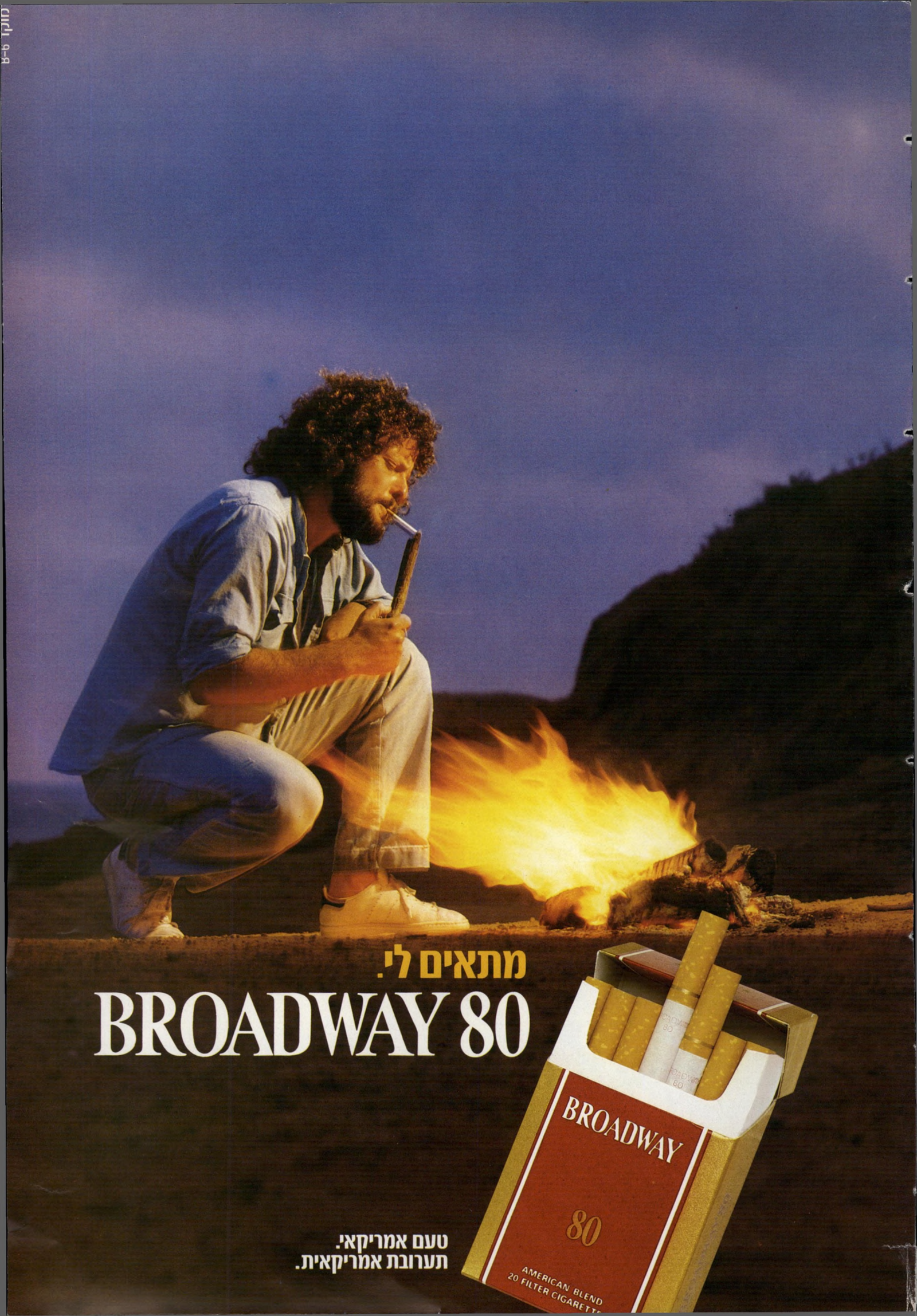
מתאים לי.
BROADWAY 80
BROADWAY
80
AMERICAN BLEND
20 FILTER CIGARETTE
טעם אמריקאי.
תערובת אמריקאית.

שטראוס

הטַעַם של הגלידות

קרמל ● מרציפן-

המילה האחרונה בתרבות הגלידות

אילנה רומנו, אלמנת מינכן, שהקימה ביחד עם סמדר הרן ויוסי הוכמן את הוועד למען המילחמה, טוענת שלעולם לא יהיה שלום עם הפלסטינים, מספרת שהיא מחעלפת למראה דם אך מעודדת את בגין ושרון:

אני לא מדברת על נקמה. אין שום נקמה, שתוכל להחזיר לי את יוסי

התסיסה ומיכתבי־המחאה לא באו מהחיילים שהיו בחזית. הכל התחיל בעורף

למרות שהרגו את בעלי, הם לא הצליחו לדכא את העם, וזה הופך אותו בעיני קדוש

ראיינה שרית ישי

אני שונאת מילחמות. מאז פרוץ המילחמה ירדתי במישקל, אבל אין ברירה

מי שאירגן את המילחמה היה חייב לאזרחי מדינת־ישראל חוב שלא נפרע

אני לא רוצה את הפלסטינים פה, לידי. שייקחו אותם מפה כמה שיותר רחוק

„להמשיך במילחמה עד הסוף!"

הציבור הישראלי נחלק לשני מחנות — אלה המצדדים במילחמה ואלה המתנגדים לה. כל שיחות הסאלון נסובות סביב נושא זה.

חברים אומרים לי שהם מעדיפים כעת שלא לצאת מהבית, שהם ניתקו קשרים עם חברים המתנגדים לדיעותיהם. הם מעדיפים להיפגש רק עם מי שחושב כמוהם, די להם מוויכוחים. אין טעם לשכנע את המשוכנעים, ואת מי שאינו משוכנע בלתי־אפשרי לשכנע.

אני עדיין מאמינה כי ניתן לשכנע. אני מאמינה כי המילחמה לא תפתור את הבעייה הפלסטינית. אני מאמינה שחבל על כל חייל הנופל, שיש למצוא פיתרון מדיני, אחת ולתמיד, לבעייה הפלסטינית, שמטבע הדברים היא בעיי־תנו.

לכן נפגשתי עם אילנה רומנו. אילנה, אלמנתו של המתאגרף יוסף רומנו, היא מהמפורסמות שבאלמנות מינכן — אשה קטנת־קומה ונמרצת, המגדלת את שלוש בנותיה בשכון למד בתל־אביב.

עינם של אנשים רבים צרה באילנה רומנו. היא נראית טוב, קשה להאמין שהיא אם לבת בת 17. היא שיקמה את חייה בעזרתו של גבר, שאיתו היא חיה והמשמש כאב שני לבנות. לדעתה, למרות הכאב, החיים צריכים להימשך.

לאחרונה עלתה אילנה רומנו לכותרות, כאשר ביחד עם נפגעי פעולות גרילה נוספים, כמו יוסי הוכמן, מנוסעי האו־טובוס בכביש החוף, וסמדר הרן מאסון נהריה, הקימו ועד, המעודד את הממ־שלה והתומך במילחמה.

ניתן היה לצפות מנשים כמו אילנה, או סמדר, ומגברים כמו יוסי הוכמן או יוסי שיטרית, שאיבד את מישפחתו בקריית־שמונה, שדווקא הם יתנגדו לשכול ואבדון נוספים. נדהמתי כש־קראתי, שאילנה עומדת בראש הוועד למען המילחמה. ביקשתי להיפגש איתה, למרות שידעתי כי דיעותיה מנוגדות לדעתי.

נפגשנו בדירתה. לא הייתי בדירה זו 4 שנים. כבר במבט ראשון ראיתי שהפינה לזיכרו של יוסף רומנו, שתפסה קיר שלם בסאלון, איננה.

בתה הקטנה של אילנה ובתי שיחקו בחדר השני. שתי הבנות הגדולות היו עסוקות ואנו שתינו קפה. כל אותה העת לא יכולתי להשתחרר מהתרגשה

„להמשיך במילחמה עד הסוף!"

(המשך מעמוד 43)

הקשה, ששתינו בנות הארץ הזאת, שתינו אוהבות את הארץ באותה מידה, ובכל זאת — אנחנו מאמינות בדברים שונים כל־כך.

■ ■ ■

● אילנה כיצד החזה התארגנות הוועד התומך במילחמה?

יוסי הוכמן, שאיבד את מישפחתו באוטובוס־הדמים והוא קטוע שתי רגליו, התקשר אלי, אחרי שסמדר הרן, שאיבדה את מישפחתה בנהריה, התקשרה אליו. אני התקשרתי עם עזריאל ברק, שבנו וכלתו נרצחו בבית־ג'ברין, והוא התקשר עם יוסף שיטרית, שאיבד את מישפחתו — פרט לבתו הקטנה, שהסתתרה עם הכלב בארון — בקריית־שמונה.

● כל האנשים האלה שומרים בדרך כלל על קשר?

אני מכירה אותם כנפגעי פעולות־איבה. עם יוסי הוכמן אני מיודדת. אחרי האסון שלו, יצא לנו להיפגש, כדי להחליף דיעות בקשר לחוקים הנוגעים לנפגעי פעולות־איבה ונשארנו בקשר.

● אתם לא עסקני קבוצת לחץ של נפגעים?

לא, בכלל לא. אנחנו פשוט אנשים שאיכפת להם. אם היינו רוצים לעשות עסק מזה שאנחנו נפגעי פעולות־איבה — שלא נדע מצרות — היינו אוספים עוד אנשים.

● מה אמר לך יוסי הוכמן, כשיצלצל אליך?

אילנה, מוכרחים לעשות משהו. יש כל מיני עיתונאים, אנשי־ציבור — ואני לא רוצה להגיד שלום עכשיו, כי אני לא רוצה לעשות להם יחסי־ציבור — שיצאו נגד המילחמה. אנחנו האמנו שמיבצע שלום־הגליל הציל את חיינו. חשבנו שהממשלה היתה חייבת את זה לאזרחי מדינת־ישראל.

● לכל האזרחים, או רק לאותם אזרחים שנפגעו בפעולות של פלסטינים?

מי שאירגן את המילחמה היה חייב לאזרחיו חוב שלא נפרע.

● את מדברת על נקמה?

אני לא מדברת על נקמה. זו לא נקמה. אין נקמה! נקמה למי — לי ולבנותי אפשר להחזיר את יוסף? אין שום נקמה שתוכל להחזיר אותו. ליוסי אפשר להחזיר את רגליו, את מישפחתו? לסמדר הרן אפשר להחזיר את ילדיה?

באותו ערב של האסיפה נולדה לשיטרית בת, והוא, עם דמעות בעיניים, סיפר שהיתה צריכה להיות לו עכשיו ילדה בת 21. אז אפשר לכסות על הכאב בנקמה? לאותה ילדה בת 8, שהסתתרה בארון, אפשר למחוק מהזיכרון את המראה הנורא של המחבלים, ההורגים את מישפחתה? זה חתום לכל החיים.

אפשר למחוק לילי גלוטמן תמונה של מחבל, האוחז בשער ראשה של בתה עם רימון? יש נקמה לכאב הזה? אנחנו פשוט לא רוצים שדברים יחזרו על עצמם.

● דווקא משום כך, בגלל כל הזוועות שמצית, חייתי מצפה מי־אשה כמוך לחיות נגד המילחמה

אילנה רומני בחזוויות כעזה
„נקמה לא תחזיר לי אותו"

הם לא רוצים שלום, שכידי־החרב האלה. אני מדברת על הפלסט'נים, לא על הערבים

— למנוע שפיכת־דם, לשים קץ לי־חרג. והנה, את מעודדת מילחמה וחרג.

אני לא מוכנה להתייחס לזה כך. הבא להרגך השכם להורגו. המילחמה הזו היא הגנה עצמית, לא היתה ברירה. למה היינו צריכים לחכות לפגז הראשון?

● היתה הפסקת־אש, הגבול היה שקט. מאז פרוץ המילחמה נהרגו 300 חיילים ומי יודע כמה עוד ייהרגו. זה לא משפיע עליך כלל?

אולי זה אחת ולתמיד. אחי משרת בצפון. אין לי יותר יקר מאחי. יש לי נדודי־שינה, הפחד שלי הוא בלתי־נסבל. אבל לדעתי, לא היתה ברירה.

● את מאמינה שהבעייה תיפתר ככך שנשמיד את הפלסטינים?

הם לא שיחקו לגו עם הנשק שלהם. אם לא היינו פותחים במילחמה, הם היו פותחים בה.

● את אמרת שכך חי? החורג זוחם פלסטינ, הורג אותו בשיקר. אחרי שאמרת את המישפט הזה, את עדיין טוענת כי אינך מונעת ע"ידי רגש נקמה?

חס וחלילה. אני אמרתי שכל חייל היוצא למילחמה בלבנון, יוצא בשבילי, עבורי.

● למה, כי יש לך זכויות־יתר מפני שאת אלמנת־מינכן?

לא. אבל יש לי זכויות כאזרח מדינת־ישראל וכנפגע פעולות־איבה, המכיר את הבעיה על בשרו.

● מה עשיתם במיסגרת הפעילות שלכם כוועד למען המילחמה?

יש בינינו חלק שהם יותר קיצוניים, ויש בינינו חלק שהם יותר מתונים. החלטנו לכנס מסיבת עיתונאים ולחזק את ידי צה"ל, להגיד תודה רבה לאותם ילדים, שיצאו ללחום את מילחמת־הקיום שלנו.

● אמרן שזא הצחתם לארגן הפגנה שתתמוך במילחמה.

אין לי כוח נפשי לעמוד בהפגנות. אנחנו, הרוב הדומם, הרוב העייף, הרוב הפגוע, לדעתי ולדעת חברי, הורידו לנו את המוראל, הורידו את מוראל החיילים. אני לא אומרת שאין מקום לוויכוח. בטח ובטח שיש. אך לא בימי המילחמה — זוהי מדינה דמוקרטית, אפשר להקים ועדות־חקירה, אבל רק אחרי המילחמה. יושבים אנשים בעורף ומורידים מוראל לחיילים. איפה נשמע דבר כזה?

● הרשי לי להזכיר לך, שמיכי תביי־המחאה, התסיסה והתמיהה, באו מהחזית, מהחיילים.

לא! החיילים היו בחזית בשיא האש. לא שיחררו אותם הביתה. אם זה אמנם בא מהחיילים, אז זה בא מחיילים שישבו בעורף, וזה לא אותו דבר.

● זה הגיע דרך מיכתבי חיילים, דרך חיילים ששוחחו עם עיתונאים.

זה הגיע אולי דרך העיתונאים, אבל זה היה הראש של העיתונאים, לא של החיילים. אני אומרת לך — הכל התחיל בעורף.

● כשאת אומרת עורף, למי את מתכוונת?

אזרחים למיניהם, שהציתו גפרור. זה כואב לי נורא. כשאני שומעת מישהו אומר להורים שכולים: „הבן שלך נפל לשווא." זה כואב.

● הוריו של רז גוטרמן האשימו את כגון ושרון כי רצחו את בנם. איש לא אמר להם שבנם נפל לשווא, הם אומרים זאת בעצמם.

אני לא שופטת מישפחות בשכול. אנשים בימים כל־כך קשים מסוגלים למעשים קיצוניים. אבל הייתי אומרת להם, להורים של רז גוטרמן, שבנם לא נפל לשווא.

אני לא שופטת את ההורים של רז גוטרמן, אבל אני רוצה להגיד להם שבנם לא נפל לשווא, הוא שירת את האומה, הוא קדוש

בנם נפל כגיבור, בנם שירת את האומה. בנם נפל כקדוש.

● אבין של רז גוטרמן אמר, שהוא דורש מבגין שכאשר הוא מדבר על „בנינו הקדושים", שימחק מהרשימה את בנו.

עצוב לי כשאני שומעת את זה. הבן שלו עשה את המוטל עליו, כדי שמדינת־ישראל תתקיים. זה נושא כאוב. חבל ש־אנשים רוכבים עליו, תופסים עליו טרמפ פוליטי. כשראיתי נשים לבושות בשחורים מפגינות נגד המילחמה, זה היה קשה לי, זה עשה לי רע. אני לא מאחלת לאף אחד ללמוד על בשרו את כאב־השכול. חבל לי שמשתמשים בזה כאייטם טלוויזיוני. זה לא יפה, לא הגון.

● את טוענת שחבר שתופסים עליך השכול טרמפ פוליטי. מאשימים, אותך, שאת עצמך מנצלת את העובדה שאת אלמנת מינכן. כדי להביע דיעה פוליטית.

לא, זו לא פוליטיקה. פוליטיקה לא משחקת כאן תפקיד. צריך לתרום לליכוד העם. אנחנו עם שידע זוועות לאורך כל הדרך. קשה לחיות בארץ הזאת. אני רוצה להיות גאה בעם שלי, צריך ממש לאהוב את המדינה כדי לחיות בה.

כשהתאלמנתי, חיו הורי באיטליה. הם ביקשו שאבוא עם הבנות לגור איתם. לא המכמתי בשום פנים ואופן. אם אני סומכת את ידי שרון ובגין להמשיך במילחמה, אם אני מעודדת את חיילי צה"ל — זה רק מאהבה. לא מפוליטיקה.

● את חושבת שכך אותם 100 אלף איש, שהפגינו נגד המילחמה כביכר־מלכיישראל אוהבים את המדינה פחות ממך?

לא יודעת, תשאלי אותם. אני לא מוכנה לחשוב עבורם. לא מכירה אותם באופן אישי.

● אותי את מכירה באופן אישי. אני מתגנדת להמשך המילחמה. את חושבת שאני אוהבת את המדינה פחות ממך?

אני לא אתייחס לזה ככה. את לא אוהבת את המדינה פחות ממני. זו ארץ דמוקרטית, כל אחד יכול לחשוב מה שהוא רוצה, אבל לא לדכא את העם ולהוריד את המוראל בימים כל־כך קשים.

אנחנו לא היינו פותחים במערכה ציבורית, אם הם לא היו פותחים בה. הם התחילו, ואנחנו לא יכולנו לשבת בשקט.

● את מאמינה שמילחמת הלבנון תפתור את הבעייה?

ההיסטוריה תלמד.

● עזבי היסטוריה, בואי נדבר עד היום.

אני רוצה להאמין שכן.

● מהו הסנצריו שלך, מה לדעתך יקרה עכשיו במערב ביירות?

הם מוכרחים לצאת מלבנון. הם יצאו.

● לאן?

שילכו לארצות ערב.

● ואם ארצות ערב לא תסכמנה לקבל אותם?

שימצאו להם פיתרון.

● ומה עם הנשים, הילדים, הזקנים?

תראי, אני לא יכולה להרוג כלב, לא יכולה לדרוס חתול, לא מסוגלת לראות דם. כשאני רואה שריטה אני מתעלפת. אבל קודם כל, צריך לפרוק אותם מנישקם, כי הנשק שלהם מכוון לנשים, לילדים, לזקנים, לאנשים חסרי־מגן.

איפה היה העולם במינכן? איפה היושר? למה אז לא הקימו צעקה, למה אז לא שלח העולם מיברק־תנחומים?

כעת באתי אני לחזק את ידי צה"ל, בלי שום עניין פוליטי. באתי לכבד את המישפחות שאיבדו את יקיריהם הקדושים.

● העובדה, שבעלך הפך קדוש אחרי מותו, מנחמת אותך?

שום דבר לא מנחם. אבל יש פה איזה הלך מחשבה שהוא לא הלך לשווא, שהוא יהודי וייצג את המדינה. רצו לדכא אותנו, ולמרות שהרגו אותו, לא הצליחו. זה הופך אותו לקדוש בעיני בכל מצב.

● השנים, האם הן מכחות את הכאב?

בשום פנים ואופן לא! זה כמו בסרטנע, את רואה, את זוכרת. השנים אומנם אינן מחדדות את הכאב, אך נשאר. אני אשה חזקה. השיקום שלי ושל בנותי היה מהיר. אנחנו מדברות על יוסי, שומעות קסטות, שלומית, שהיתה בת חמישה חודשים כשנהרג, לומדת עליו מתמונות, מסיפורים, מהקסטות.

● כשביקרתי בביתך לפני ארבע שנים, היה כאן קיר שלם עם תמונות ומזכרות, קיר שהיה מעין גל־עד ליוסי. כעת הקיר איננו.

הוא ישנו, אבל הוא יותר אישי. הוא נמצא בחדרי־הילדות ובחדר שלי. כשהגעתי לדירה הזו אחרי האסון, הקיר הזה היה מעין גל־עד. הרגשתי שאנשים הנכנסים אלינו לדירה, מתייחסים אלינו ברחמנות וזה מכניס אותם לדיכאון. זו הסיבה שהוצאנו את התמונות ושמנו במקום הקיר מראה.

אני לא יודעת מאיפה היה לי כוח. זה לא היה קל, ופשוט היתה בעייה עם הקטנה, שלא הבינה. בתקופה האחרונה דיברו בכיתה שלה על אבא שלה ושל עוד ילדה. אבא של שתיהן מת. שלומית עברה משבר, היא פרצה בבכי ויצאה מהכיתה ולא רצתה לדבר על העניין. בכלל, ילדים הם עם אכזר. הציקו המון ליילדות, משום שאין להן אבא.

● העובדה שאביהן נפל כמיונכן, לא הוסיפה להן ככוד בעיני חבריהן?

ילדים לא מתעניינים בזה. מבחינתם, מספיק שליילדה אין אבא. אבל הילדות היו חוזרות הביתה בוכות, שהעליבו אותן שאין להן אבא. הייתי מסבירה להן שאנחנו צריכות ללמוד לחיות עם זה. מזלי, ששתי הגדולות עזרו לי להחדיר לקטנה דברים שהיתה צמאה לדעת.

כתוצאה מהאסון הן התבגרו טרם זמנן. במישפחה רגילה מתייעצים עם ההורים והם מחליטים. אצלנו אנחנו מחליטות ביחד. המוטו שלי היה, שאף פעם לא ירחמו עלי, שלא יגידו שאני מיסכנה. החברה לא אוהבת מיסכנים, החברה פולטת מיסכנים.

איגנה רומנו עם אושרת רוחמה ושלומית
„הילדים היו מעלים אותן בגלל שאין להן אבא!"

כנים. זה שיעור שאני תמיד מלמדת אלמנות. רק אל תהיינה מיסכנות, רק שלא ירחמו עליכן.

● כתך, אושרת, היא כת 16 וחצי. אילו היה לך בן בגילה, שעומד לפני גיוס, האם גם אז הייתי מעודדת את המילחמה?

אין שום קשר. אחי נמצא בשדה־הקרב.

אחי משרת בצפון. אין לי דבר יותר יקר מאחי, אבל אין ברירה. הוא נלחם את מילחמת־הקיום שלי

● שמעתי מאימהות ששיכלו את בניהן, שיותר קל לאבד בעל מאשר בן. אני יודעת שזה נשמע איום, אך נסי לרגע לחשוב ברצינות: אם היית יודעת שבנך עומד לפני גיוס, האם לא היית חוששת לשלוח אותו לצבא, לא היית מנסה לשים קץ למילחמות?

אני לא אוהבת מילחמות. אבל אין ברירה. בני היה הולך לצבא ומגן על המולדת, ואם צריך היה לשלם את המחיר, הוא היה משלם. כך אני מאמינה.

● כשסיפרתי שאני עומדת לי ראיין אותך, נדהמו אנשים רבים כששמעו שאת בעד המילחמה. הם אמרו לי שהיו מצפים מאשה כמוך שעברה שכול ואבדון, שתתנגד לשכול ואבדון נוספים.

על כל חייל שנופל, ליבי נקרע. בימים הראשונים נפל בן של שכנים. הייתי בהלוויה, וזה החזיר אותי 10 שנים אחורה.

● ואת עדיין בעד המילחמה?

זה מחיר יקר, אבל צריך לשלם אותו.

● אז כל החיים נחייה על חרב?

לא, נמצא פיתרון.

● איזה?

למה הם לא לוקחים אותם, אלה שמקמים אתם, למה הם לא הולכים לאחים שלהם מה, אני צריכה להיות קדושה יותר מהאפיפיור?

● את לא חושבת שאת הופכת את הבעיה הפרטית שלך לבעיה לאומית?

אני חושבת שממילא קיימת בעיה לאומית. בכלל, אני נורא כועסת שקוראים למילחמה הזאת שלום־הגליל. אני הייתי קוראת לה המילחמה נגד יום־כיפורים שני.

● את מאמינה בפיתרון של מילחמה?

אני מאמינה שצריך לפתור את הבעייה אחת ולתמיד. זה לא נכון להגיד שכאלמנה יש לי יותר זכויות. אם מישהו חושב שצריך לגנות אותי, שיגנה.

● חברה אמרה לי שהיא מגדלת בן לסיבוב הבא, ולא תוכל לעמוד בזה. מה היית אומרת לה?

שאנחנו חייבים להגן על עצמנו, כי אם אנחנו לא נתגונן, יבואו להשמיד אותנו. הייתי אומרת לה שחייבים להרחיק את הפלסטינים, מכיוון שאם לא, הא יאכלו אותנו.

● את מאמינה בשלום עם הפלסטינים?

לא מאמינה. אני מדברת על הפלסטינים, לא על הערבים. ערבי זה דבר אחר מאותו שכיר־חרב, ההורג בשביל כסף. הם לא רוצים שלום. שכירי־החרב האלה, הם רוצים לחסל אותנו.

● ביאי נחשוב על מצב היפותתי. ערפאת יבוא ויגיד לבגין שהוא רוצה שלום...

לא! אין שלום! על איזה בסיס הוא רוצה שלום?

● נגיד שהוא יגיד שהוא רוצה שלום.

הוא לא יגיד.

● כלומר, הפיתרון היחיד בעיניך הוא מילחמה עד חורמה?

וכי יש ברירה אחרת? תאמיני לי, שאני שונאת מילחמות. מאז פרוץ המילחמה, ירדתי במישקל.

● אולי ירדת במישקל מפני שאת בעד המילחמה, והמילחמה נמשכת וחיילים נהרגים?

תאמיני לי אני מתוחה, אני עצבנית, זה לא וויק־אנד. המילחמה הזאת, ובטח לא בית־הבראה. אבל המצפון שלי שקט. החיילים עושים עבודה הכרחית.

● יכול להיות שלא התגברת על בעייתך האישית, והחיילים עוזרים לך לפתור אותה, כעת, כשהם לוחמים בפלסטינים?

אמרתי לך שזאת לא הבעיה האישית שלי, זאת גם הבעייה האישית שלך. אני לא מבינה איך את לא רואה את זה, שאם אנחנו לא נשמיד אותם הם ישמידו אותנו.

את גרה פה, ברמת אביב, אני גרה בלמד. את רוצה עוד פעם אוטובוס־דמים על כביש־החוף?

בפעם הזאת — שלא נדע מצרות — הילדים שלנו יכולים להיות באוטובוס הזה.

● העובדה היא שלא הגבת כ„נפגעת פעולות־איבה".

בראש וראשונה כאזרח.

● הוכמן, הרן, שיטרית, כרק — זה אזרחים רגילים שפנו אלינו. לא רצינו אותם.

● למה לא?

לא חיפשתי להרעיל את האוויר, רציתי

אני לא אומרת שיש לי זכויות־יתר כאלמנת־מינכן, אבל אני נגד זה שמורידים את המוראל של העם

רק להזכיר לעולם, במיקרה שהוא שכח, את התמרורים האדומים, נוטפי־הדם, של המרצחים. אני לא מוכנה שישכחו — מעולם לא ליקקנו דבש בעולם, אז מה איכפת לנו פיתאום מהעולם?

● מכין כך אלמנות מינכן, את המפורסמת ביותר. לא אחת האשימו אותך בכך שאת אשפית יחסי־הציבור של עצמך. האם לא תפסת גל של פירסום בהזדמנות זו של המילחמה?

לפני שיוסי צילצל, ניסיתי להתחמק. אמרתי שאשמח אם יוותרו עלי. אני עייפה, זקוקה לשקט נפשי. בשנים הראשונות, זה נכון, הייתי זקוקה לפירסום. העיתונאים היו הפסיכולוגים שלי, התפרקתי כשסיפרתי את סיפורי. כעת אני עייפה זקוקה ל־מנוחה.

אבל האוויר היה כל־כך מורעל, שהרגשתי חובה. חברי לחצו עלי, אז הצטרפתי למאבק.

● מה יהיה הסוף? האינך סבורה כי מוטב שלפלסטינים תהיה מדינה, ובזה תיפתר הבעייה?

לא מוכנה לחיות איתם בשכנות. לא מאמינה בהם.

● את סותמת את הגוך? על מציאת פיתרון שלא בדרכי מילחמה.

זה לא מתפקידי למצוא פיתרון. זה תפקיד הפוליטיקאי.

● זוהי התנערות מאחריות. כאזרח במדינה דמוקרטית, את בוחרת בפוליטיקאי.

מה יהיה מחר, זה לא הבעיה. הבעיה היא מה שהיה אתמול.

● את מעודדת את שרון ובגין להמשיך במילחמה.

אני מעודדת את צבא ההגנה לישראל שילך עם ראש מורם. אין דרך אחרת, אין פיתרון אחר. אני לא רוצה את הפלסטינים פה, על ידי, לא רוצה אותם קרוב אלי. אני לא רואה את עצמי חיה כאן והם חונקים אותי לא נותנים לי שקט בצפון. לא מאמינה להם. שילכו מפה כמה שיותר רחוק, שצה"ל ירחיק אותם.

● לא חשוב בכמה זה יעלה?

מאוד חשוב. את נוגעת בנקודה מאוד רגישה אצלי. כואב לי על כל חייל שנהרג, אבל אני לא רואה את עצמי חיה פה עם גבול אחד משותף, לנו ולהם. הם יחנקו אותנו, יגמרו אותנו.

● עד כמה רחוק מוכנים את וחברייך בוועד למען המילחמה לכת, כמה קורבנות אתם מוכנים להקריב?

תאמיני לי, שאני פוחדת. אני לא יודעת מה להגיד לך. שיכנסו לביירות, שימצאו פיתרון.

● איזה פיתרון?

לא יודעת. שסוריה תיקח אותם, שסעודיה תיקח אותם, שרק יקחו אותם וכמה שיותר רחוק ממני.

● זה לא יפתור את הבעייה של הפליטים הפלסטינים.

סבא וסבתא שלי נולדו במצריים וגורשו משם ב־1956, ללא אגורה. מישהו פיצה אותם על זה שגזלו מהם, שני אנשים מבוגרים, את כל רכושם? כשיוצאים מרוסיה, מישהו נותן ליהודים לקחת משהו? הם באים אלינו עירומים.

תגידי לי, לא היינו מספיק פליטים בעולם? ובאשר לפליטים הפלסטינים — יש להם ממלכת ירדן, שילכו אליה.

רומנו כאשת יחסי־ציבור
„אני אשה חזקה"

עמוס סבג (משמאל) עד בפרשת „ניקוי העמקים" טען

וידויו של סוכן כפול

משה אוחנה הרים את שפו־ פרת הטלפון במישרדו במלון החוף השקט בטבריה, ושמע: „זה אני, עמוס סבג. אני מדבר מלונדון. אני רוצה להגיד את האמת. שי־ קרתי. יחיעם, אחיך, לא מכר לי סמים."

שבועיים אחרי אותה שיחה שוב התקשר סבג מלונדון, והודיע שהוא חוזר ארצה.

שיחת טלפון זו, התחילה לגלגל פרשה מוזרה ביותר, שבה מעור־ בים קציני מישטרה בכירים, עבר־ יינים שעבדו כסוכנים מישטרתיים, וסכומי כסף גדולים שעברו מיד ליד.

באוגוסט 1980 החליטה המישט־ רה על מיבצע ניקוי העמקים. היה זה המיבצע הגדיל ביותר מסוגו שנערך בצפון. בעיקבות עלייה תלולה בפשיעה, סחר אלים בסמים עם סימנים לחדירת הרואין ל־ איזור, החליטה המישטרה לפתוח במיבצע מקיף כדי להדביר את ה־ נגע.

אך הצורה שבה בוצע המיבצע, והאדם שבו בחרה המישטרה כדי לבצע אותו, מעוררים חשד שמא השתמשו בו אנשי מישטרה מסויי־ מים כקרש קפיצה כדי לזכות ב־ מוניטין ובקידום בדרגה.

עבריין, מכור, מעורער

הדמות המרכזית במיבצע ניקוי העמקים היה עמוס סבג, בן 24, עבריין בעל עבר פלילי עשיר. מכור לאלכוהול ול־ סמים. שבילה את תקופת שירו־ תו הצבאי בבית־חולים פסיכיאט־ רי. עוד לפני גיוסו למיבצע ניקוי העמקים הוא הוציא את מחייתו מעבירות על רכוש או מכספים ש־ קיבל מהמישטרה תמורת מידע ש־ סיפק לה.

בסברואר השנה חזר עמוס סבג מלונדון, לשם נשלח על־ידי המיש־ טרה עם תום המיבצע, שבמהלכו הביא למעצרם של 70 איש. השבוע הוא גולל לפני העולם הזה סיפור מדהים.

טען עמים סבג:

חזרתי בגלל המצפון שלי. אבל אני פוחד. לא מ־70 האנשים שנג־ דם מסרתי עדות, אלא מהמישט־ רה.

בהסכם שחתמתי עם המישטרה צויין שאקבל 180 אלף דולר לצו־ רך קניית דירה ופתיחת עסק, וגם לכיסוי חובות שהיו לי. נסעתי ללונדון. המישטרה עזרה לי להציג את עצמי כסטודנט, כדי שאוכל לקבל אשרת כניסה. מלונדון התי־ כוננתי להמשיך לאוסטרליה, יחד עם אשתי.

למזלי לא קיבלתי את כל הכסף שהבטיחה לי המישטרה. למזלי, כי המישטרה לא תוכל לדרוש שאחזיר לה כסף בגלל שלא עמד־ תי בהתחייבות שלי, להישאר ב־ חוץ־לארץ ולשתוק.

בעדויות שיקרתי. קניתי סמים בסך־הכל מארבעה או חמישה אנ־ שים מתוך יותר מ־70 שנעצרו, אח־ רי שמסרתי עדות, יחד עם השוטר ישראל טוביה, על כך שמכרו לנו סמים. הייתי צריך לשקר כי ב־ מישטרה איימו שישלחו אותי ל־ בית־הסוהר. הייתי אסיר ברשיון. פחדתי שיפתחו עוד תיקים נגדי. אני כבר ישבתי עד עכשיו שש שנים בכלא על רכוש גנוב, תקי־ פות ועוד.

המשטרה נתנה לי רשימות של אנשים החשודים בהחזקת סמים, ואמרו לי ללכת עם השוטר טו־ביה, לקנות מהם. הסכמתי ושי־ קרתי. היו זיופים. ישראל טוביה שיקר. הנה, ב־27 באוגוסט 1980 חתמנו אני וטוביה שקיבלנו סמים מסמי סלימון מנצרת. אבל ב־27 באוגוסט היה טוביה במילואים! אני בטוח! בטורף מי שמאמין לי!

אני שיקרתי במשך שבועות. קניתי סוליית חשיש ממוריס כהן מבית־שאן, חתכתי אותה לפרוסות וסימנתי אחר־כך שקניתי את ה־ פרוסות בעפולה, בנצרת, בטב־ריה, במיגדל־העמק. המישטרה יכ־ לה לגלות את זה בקלות. כל ה־ קניות האלה היו מאותה סוליה, מ־ חומר יבש או מתפורר.

אצל בן דודי, אהרון בן־דויד ב־ עפולה, קניתי קילוגרם חשיש ו־ חתכתי אחר־כך את החומר הזה לחתיכות ומסרתי עדות שקניתי את החתיכות מאנשים שהיו על ה־ רשימה שקיבלנו, אני והשוטר טוביה, מהמישטרה.

עד כאן דבריו של סבג.

צפרדע חשודה

הקש ששבר את גב הגמל, לדברי עמוס סבג, היתה פר־ שת הרשעתו של יחיעם אוחנה, בעל חנות לדברי־חשמל בטבריה, בן למישפחת אוחנה הוותיקה, ש־ היא בעלת קשרים מסועפים ב־ איזור.

כשנה לפני תחילת מיבצע נ־ קוי העמקים נכנסו בלשים בלבוש אזרחי של מיחלק־הסמים במישט־ רת מרחב העמקים לחנותו של אוחנה והתחזו כמעוניינים לקנות סם:

„יש לך לבן?" שאלו. אוחנה השיב, לטענתו בהלצה. „יש לי רק חשיש."

הבדיחה של יחיעם אוחנה לא מצאה חן בעיני השוטרים. הם הז־ דהו והתחילו לערוך חיפוש בח־ נות. הם הבחינו בבובת־גומי דמי־ יית צפרדע, תוצרת הונג־קונג, ה־ משמיעה קולות כשלוחצים על בט־ נה. הצרפדע „נעצרה". כחשודה בהעברת סם בתוכה. אחרי שפור־ קה ונבדקה במטה הארצי של מישטרת־ישראל, ולא נמצא בה דבר. הוחזרה הצפרדע לבעליה.

ב־8 בספטמבר 1980, לפנות בו־ קר, נכנסי שוטרי המרחב בליווי כלבי גישוש לדירתו של יחיעם אוחנה. הוא נעצר וזמן קצר אחר־ כך הוגשו נגדו שני כתבי אישום. הוא נאשם בכך שבשתי הזדמנויות שונות מכר לשוטר ישראל טוביה ולעמוס סבג חשיש במישקל כולל של 369.3 גרם, תמורתם קיבל מה־ שניים 32 אלף לירות.

בהגנתו טען סניגורו של יחיעם אוחנה, דרור חוטר־ישי, שלמרשו היה אליבי לשני התאריכים. אך השוטרים לא מיהרו לבדוק אותם. הם נבדקו רק עשרה ימים אחרי מעצרו של אוחנה. „על מחדל זה יש להצטער." כתב השיפט המחו־ זי תיאודור אור, שלפניו הובא אוחנה.

אוחנה נשלח למאסר של שנתיים וחצי, על סמך עדותם של טוביה וסבג בלבד. המישטרה לא הגישה לבית־המישפט אף לא תמונה או הקלטה אחת, בקשר לעיסקות אלה.

במישפטו של אוחנה התייחס ה־ שופט גם לאישיותו של העד ה־ מרכזי, עמוס סבג:

„עוד קודם הירתמותו למיבצע ניקוי העמקים, נהג סבג לספק אינפורמציה לאנשי מישטרה, תמו־ רת תשלום, ואינפורמציה זו, היתה מקור הכנסה לגביו. ובעבר שימש גם עד־מדינה בתיק אחר. סבג ניסה להכחיש זאת. אך הנני סבור שעל אף הכחשתי, מסר אינפור־ מציה שהוא ידע גם לגבי הנאשם אוחנה.

„ברור לגביו של סבג, שמרגע ש־ נחשף כמודיע מישטרתי וכמשתף פעולה עם המישטרה, שרף גש־ רים שהיו לו עם החברה העבריי־ נית, והוא ניזקק להגנה מתמדת של אנשי־המישטרה. לגבי אדם מסוגו, ובשל מצבו המיוחד, אין להתעלם מקיומו של חשש שמא על מנת לשאת חן בעיני מפעיליו, ו־ למען טובות הנאה שיקבל, מוכן יהיה לעשות מעשים שאינם מע־ שים כשרים וישרים."

בדיעה זו תומך סבג עצמו, ואו־ מר: „שיקרתי כדי להציל את עצ־ מי מללכת למאסר וכדי להרוויח את הכסף שדרשתי מהמישטרה. שיקרתי, לא נפגשתי עם יחיעם אוחנה, לא דיברתי איתו, לא קני־ תי ממנו סמים."

המשיך השופט המחוזי תיאודור אור: „כבר בתחילת המיבצע הוב־ טח לו שידאגו ליציאתו לחו"ל, והוא מקבל תשלום חודשי וכל־ כלה כל עוד הוא נמצא בארץ.

חפה מפשע

בובת־הצפרדע המציעה: „עשה אהבה!" הוחזרה לבעליה לאחר שנותחה במישטרה.

לצורך מתן עדות בתיקים הנוגעים למיבצע."

רשימת מבוקשים

שתפו של סבג במיבצע, ישראל טוביה, איש־מישטרה חדש. הוא לא היה מוכר לעברייי־ נים. הם הצמידו אותו לסבג, כדי שיוכל לזהות את האנשים ששמם הופיע ברשימה שקיבלו השניים בתחילת המיבצע מהמישטרה. ה־ שניים היו ביחד בכל שעות הי־ ממה. סבג סיפר שאחרי שבוע של הטלת אשמות על אנשים שהופי־ עו ברשימה הוא אמר לטוביה שהוא אינו מוכן להמשיך. לדבריו הזהיר אותו טוביה שאם יפרוש הוא יסתכן מאוד, כי הוא חתם על הסכם עם המישטרה, „ומי ש־ לא מכבד הסכם יגמור רע."

לחלקם של ישראל טוביה ושל המישטרה במיבצע התייחס שופט בית־המישפט המחוזי בנצרת, אב־ רהם אסא. השופט ישב בדינו של שרון ורד בן ה־27 מטבריה, שנא־ שם בהחזקת סם מסוכן ובסחר ב־ סמים, על סמך עדותם של סבג ושל טוביה. הנאשם יצא זכאי. הוא היה אחד מבין שלושה נאשמים שנמצאו זכאים על אף, ואולי ב־ גלל, עדותם של סבג וטוביה.

שרון ורד הוא נכה בשתי רגליו, ולפי תיאור השופט „הליכתו צול־ עת ומתנדנדת אנה ואנה כשהוא צולע על רגליו לסירוגין, שתי רג־ ליו כאילו נתלשות מגופו בעת הילוכו והן כנגררות אחריו. ועל כל אלה הסימנים, מחזיק הנאשם בידו לא סתם מקל, אלא כמעין מוט עץ... שחור כפחם וארוך, ש־ גובהו מעל לקומת הנאשם."

טוביה לא התייחס בעדותו ל־ תיאור הנאשם, ולא היה זכור לו דבר יוצא־דופן בהופעתו.

השופט ביקר בחריפות את שי־ טת הזיהוי שבה נקטה המישטרה. התברר שסבג וטוביה נהגו לבוא לדירה מסויימת בנצרת ולדבריו, „מסתכלים על תמונות. מסתכלים על אדם שלא ראינו אותו בחיים שלנו, רק לפי התמונה. כך מסרנו זיהוי." קבע השופט בפסק־דינו:

אותה להיטות שהיתה כגראה בתקופת המיבצע להגיע למיספר רב ככל האפשר של סוחרי סמים, היא שהכתיבה כנראה למישטרה דרכי־פעולה, שבבוא היום... לא עמדו במיבחנים הדרושים בשעה שנצרכו להם לצורך ראיה לפני בית־המישפט.

„...אין אני יכול לקבל את מיס־ דר הזיהוי הזה כאמין וכבעל ערך ראייתי כלשהו, ולו גם לכאורה."

„ישראל טוביה מומחה"

כשסבג לארץ, הוא ה־ ציע לעורכי־הדין של יחיעם אוחנה להעמיד אותו לחקירה כדי להוכיח שהפעם הוא אומר אמת. בין חוקריו היה ויקטור כהן, ממנ־ הלי מכון הפוליגרף. סבג הסכים שיקליטו את דבריו ויחברו אותו למכונת־אמת.

בחקירתו סיפר סבג:

הסיפור של המיבצע התחיל למעשה, כשנפגשתי עם רב־פקד ציון פרץ, (ראש יחידה במרחב העמקים.) דיברנו שהוא יתן לי זהב מזוייף למכור אותו לאנשים תמורת הסמים, וגם כסף. קבענו שחלק מהכסף אני אקח בשבילי, ואת הסמים תיקח המישטרה.

נפגשתי עם ישראל טוביה ב־

המדינה היקר השבוע באוזני

ביותר בחולדות המדינה, עברין ונרקומן, ששימש כסוכן משטרתי

„העולם הזה": „שלחתי אנשים חפים לכלא. רק מטורף היה יכול להאמין לי..."

מרחב־העמקים בנצרת. שם הכרתי אותו. הציגו אותו לפני כעבריין. אחרי זה פרץ לקח אותו ודיבר איתו לבד, ויצאנו לעבודה.

ביום הראשון של המיבצע, קניה ראשונה שהיתה לנו, באמת היתה קניה. אחד בשם משה כהן מבית־שאן.

למחרת נפגש איתנו פרץ. אמר לנו: „אני רוצה כמה שיותר אנשים." הוא נתן לנו רשימה של איזה שלושים איש, ואמר שקודם כל הוא רוצה אותם.

אמרנו לו: „מה זאת אומרת?" ופרץ אמר לי: „אני רוצה את האנשים האלה. תגידו שקניתם מהם סמים."

עניתי: „לא לכולם אני יכול להגיע. לא יודע אם אצליח לקנות מכל אחד."

הוא אמר לי: „ישראל טוביה כבר מומחה בעניין הזה, ושניכם תסתדרו."

עד כאן דברים שסיפר סבג ב־חקירתו. בהמשך שאל אותו ה־חוקר, ויקטור כהן:

איך „התלבשתם", כפי שאתה אומר, על מישהו?

סבג: לוקחים אצבע אחת של חשיש, מקפלים אותה על הנייר, וכותבים, נגיח, אלי אלבז.

סבג: נגיח שאנחנו עוברים ואני רואה אותך בקפה. אז אני רושם את השם שלך על הדף וכו־תב איפה ראיתי אותך. אני לוקח חצי שעה וכותב עוד אדם שראיתי באותו יום. אבל אני משחק עם השעון. אני כותב איפה הסם כאילו ניקנה ואת הנוסח של ההודעה כותבים השוטרים.

„הלך כל הסיפור"

כהן: מה זאת אומרת שהוא רצה להפיל את יחיעם אוחנה?

סבג: לקנות ממנו סם. אמרתי לו: אני לא הולך ליחיעם משתי סיבות. האחת, שאם נלביש עליו תיק, הוא יקים רעש, כי הם מישפחה גדולה, בעלת עמדה. ודבר שני, אני פוחד. פרץ דיבר איתי. אמר לי: אין לך מה לפחד. אתה עוזב את הארץ. אין לך מה לדאוג. אותו אני חייב, כי אם אני לא אפיל אותו, כל המיבצע לא שווה.

אמרתי לו: ואם הבן אדם לא מוכר סם? הוא אמר לי, תלך עם ישראל טוביה. הוא מומחה לעניין הזה. הלכנו לאהרון בן־דוד... קניתי סם.

מסדר זיהוי השוטר הסמוי ישראל טוביה, שותפו לצוות קניית־הסמים של עמוס סבג, מצביע על חשוד במכירת־סמים, שנמצא במיבצע ניקוי העמקים. השוטר טוביה והעבריין סבג ביצעו יותר מ־160 עיסקות־סמים למען החוק תוך מיבצע זה.

כהן: מאיפה הבאת את השם אלי אלבז?

סבג: הוא היה גם כן ברשימה.

כהן: איזו רשימה?

סבג: רשימה של אנשים מסויימים שהוא, פרץ, רוצה אותם.

כהן: ולייחס להם מה?

סבג: סמים.

כהן: יחיעם אוחנה היה גם כן ביניהם?

סבג: לא, כמה שזכור לי, ב־רשימה הראשונה לא. אבל אחר כך פרץ בא ואמר: „אני רוצה את יחיעם."

כהן: על איזה עדויות היו מתימים אותך? על מה שעשיתם יום קודם?

סבג: נגיח שאנחנו עוברים ואני רואה אותך בקפה. אז אני רושם את השם שלך על הדף וכו־תב איפה ראיתי אותך. אני לוקח חצי שעה וכותב עוד אדם שראיתי באותו יום. אבל אני משחק עם השעון. אני כותב איפה הסם כאילו ניקנה ואת הנוסח של ההודעה כותבים השוטרים.

„הלך כל הסיפור"

כהן: מה זאת אומרת שהוא רצה להפיל את יחיעם אוחנה?

סבג: לקנות ממנו סם. אמרתי לו: אני לא הולך ליחיעם משתי סיבות. האחת, שאם נלביש עליו תיק, הוא יקים רעש, כי הם מישפחה גדולה, בעלת עמדה. ודבר שני, אני פוחד. פרץ דיבר איתי. אמר לי: אין לך מה לפחד. אתה עוזב את הארץ. אין לך מה לדאוג. אותו אני חייב, כי אם אני לא אפיל אותו, כל המיבצע לא שווה.

אמרתי לו: ואם הבן אדם לא מוכר סם? הוא אמר לי, תלך עם ישראל טוביה. הוא מומחה לעניין הזה. הלכנו לאהרון בן־דוד... קניתי סם.

גב הגמל יחיעם אוחנה, בעל חנות לדיברי־חשמל, ואחד מבניי־המישפחה הידועה ביותר בטבריה (בתמונה עם אשתו, מזל). סבג, שהעיד תחילה כי קנה פעמיים חשיש מיחיעם, חזר ארצה כדי לטהר את אוחנה באומרו, שנאלץ לביים את הקניות.

אבל אדם כזה גדול, אתה רוצה על שתיים־שלום אצבעות? והוא אמר: תעשה לי מה שאני רוצה. בשביל לעשות אותו קטן, שכביכול אדם כזה גדול הולך למכור שתיים־שלוש אצבעות.

אמרתי בסדר. באתי לטוביה ו־אמרתי לו: זה לא יכול להיות. הלך כל הסיפור. לא נוכל לעמוד בלחץ. אז הוא אמר לי: בוא נב־נה סיפור שכביכול היתה הדלפה או משהו כזה, ויפסיקו את המיב־צע. וזה באמת מה שעשינו.

גניבת נשק

כהן: מתי התעורר המצפון שלך שוב? מתי החלטת ש־אתה לא מוכן להעיד נגד האנשים שהעללת עליהם?

סבג: לפני המישפטים התעורר דבר כזה. שבוע לפני המישפטים גנבתי את הנשק של השוטרים. גנבתי להם עוזי ואקדח. (נשק של שוטרים שהיו שומרי־ראשו, כדי להבטיח את חייו לפני המישפטים שבהם היה צריך למסור עדות).

כהן: למה?

סבג: רציתי ללכת למטה ה־ארצי לבקש חסינות. רציתי לח־זור בי. גנבתי להם את הנשק, ו־העמידו את כל המישטרה על הרגליים. באו מימרחב חיפה, חדרה, כולם עמדו בכבישים עד שתפסו אותי.

כהן: ממי לקחת את הנשק?

סבג: זה היה שוטר אחד מ־בית־שאן. חיים, חיים יוסף, משהו כזה. אמרתי להם שאני רוצה לי־לכת למטה הארצי לדעת מה איתי, מה הולך איתי, אם יסדרו אותי.

כהן: ואחרי שחזרת ארצה...

סבג: אבא שלי בא אלי ואמר לי: תשמע, תגיד את האמת, ספר הכל. לא רציתי לערב אותו ב־שום דבר. לא רציתי לצאת בעיני אבא שלי כשקרן.

כהן: על שהכנסת אנשים חפים מפשע?

סבג: כן. אבא שלי גם דתי, אחר־כך אני לא יכול להסתכל עליו.

כהן: אשתך ידעה בחוץ לארץ את האמת?

סבג: היום היא יודעת.

כהן: למה אתה רוצה להזור בך?

סבג: איך אני אשן בלילה, כל החיים שלי, עם ידיעה ברורה ש־יותר מ־70 איש יושבים חפים מ־פשע?

כהן: כשעשית את הקניות ה־אלה ידעת שאתה עושה את זה לחפים מפשע?

סבג: נכון, ידעתי, אבל הייתי נתון תחת השפעת סמים.

כהן: אתה היום לוקח סמים?

סבג: תרשה לא להשיב על השאלה הזאת.

כהן: אתה תהיה מוכן להעמיד את עצמך במכונת אמת?

סבג: לא היום. לא אעשן יו־מיים לפני כן, ולא אשתה יומיים.

כהן: מה קרה כשחזרת מ־לונדון?

סבג: כשחזרתי, חיכו לי ב־שדה־התעופה ניצב־מישנה אלכס אלכס איש־שלום, סגן־מפקד היחידה ל־פשעים חמורים במטה הארצי של המישטרה ועוד כמה אנשי מישטרה בלבוש אזרחי וביקשו שאני אק־ליט את משה אוחנה. אמרתי ל־אלכס איש־שלום, שיש לי במיז־וודה וידיאו ואני רוצה להצהיר עליו. אז הוא אמר לי: אתה יכול לצאת. יצאתי איתו. פתאום בחוץ כבר בחניה, בא המוכס. שאל מ־יש לי במיזוודה. אמרתי: וידיאו. אומר לי: למה לא הצהרת? אמר־תי לו: הצהרתי והוא (אלכס איש־שלום) אמר לי לצאת.

כהן: איפה עמד אלכס איש־שלום?

סבג: על ידי. אמרתי לו: מ־עשית עכשיו, אלכס? והוא אמ־לי: זה עניין של המכס, אני לא מתערב.

העלו אותי למעלה, לנקודת מישטרה. הכניסו אותי לחדר. ישבו שם איזה שבעה אנשים. ביניהם אחד אחראי על הביקורת בנתב־גוריון. אמר לי: הנה טלפון. ת־טלפון למשה אוחנה, ותתחיל לי צור איתו קשר.

כהן: מה עוד ביקשו ממך?

סבג: שאביא את משה אוחנה למצב כזה, תוך כדי השיחה, ש־כביכול אני חוזר בי מהעדו תשי־בגלל שהוא רוצה שאני אחזור ולא באמת.

כהן: מה עשית?

סבג: אמרתי לא.

הזמנתי לקצין בשם איתן דור־די, במטה הארצי של המישטר־ונחקרתי. הבטיחו לי שוב שאקב־את הוויזיאו אם אמסור עדות ו־אקליט את משה אוחנה. כדי ש־אגיד שאוחנה הציע לי חמיש־מיליון לירות תמורת שינוי עדות.

„סתם פיברוק"

כהן: חתימו אותי במישטרה ש־מה שאמרתי בעדות הראשו־שלי, זה אמת. הם צריכים לבוא כ־רגע בקשר להקלטה.

כהן: מה יהיה אם יבואו אל־ביום ראשון ויגידו לך שתבצ־את ההקלטה?

סבג: בבקשה, אני אתן הק־לטה.

כהן: אתה טוען שהמישטר־מצפה ממך שאתה תרים טלפ־למשה אוחנה כדי לשמוע מ־על ההצעה הלא נכונה.

סבג: להביא אותו למצב כז־תוך כדי שיחה.

כהן: בוא נשאל אותך שאל־ישירה: האם משה אוחנה פנ־אליך שתשנה את עדותך, ותעי־היום עדות שקר? הוא ביקש מ־מך שתשנה את עדותך?

סבג: אני פניתי אליו, למש־אוחנה, ביוזמתי, כדי לחשוף א־הפרשה. גם הוא בעצמו אמר לי אם יש לך משהו למסור, שז־יהיה רק האמת. ושאל אותי שו־אם באמת קניתי מיחיעם. אני ל־נתתי לו תשובה, לא חיובית ול־שלילית, אלא רק אמרתי לו – יש הרבה ליכלוך במישטרה.

כהן: הבטיח לך כספים?

סבג: לא!

כהן: אתה אמרת עכשיו שנת־עדות במישטרה שמישפחת אוחנ־ניסתה להשפיע עליך שתשנה א־עדותך תמורת תשלום של חמיש־מיליון לירות.

כבג: זה סתם פיברוק!

כהן: מדוע הסכמת לחתום ע־עדות כזאת?

סבג: כמו שהסכמתי לחתו־על 160, 170 עדויות קודם לכן.

עד כאן דבריו של עמוס סבג.

הפרשה עדיין לא הסתיימה. ה־סניגורים של יחיעם יוחנה הגיש־איש־שלום, סגן־מפקד היחידה ל־עיירעור לבית־המישפט העליון. א־יזכו בעיירעור, עלול הדבר לגרו־לפתיחת 70 התיקים הנוספים הצ־מודים למיבצע ניקוי העמקים.

מרדכי זוהר

שוויצר מחכה לבלאו

לפני שנה בדיוק סיפרתי לכם שהדוגמנית **נורית בלאו** התחתנה בלאס־וגאס עם מיליונר יהודי ממוצא גרמני, ששמו **מנדי**. בשביל החתיכה הזאת, הזמן שעבר מאז

נורית בלאו
שיחות טראנס־אטלנטיות —

הוא מספיק ויותר כדי להיות עם בעל אחד. עכשיו אני כבר יכולה לספר לכם, שהיא עומדת להתגרש.

בעבר היתה נורית, בת ה־31, נשואה

משה שוויצר
— בלי חשבון

למיליונר צרפתי, בעל רשת בתי־אופנה בצרפת בשם **דרים**, ושהוא בעל בית־חרושת לבגדי־ערב. אך גם איתו היא לא החזיקה מעמד זמן רב.

הדוגמנית הג'ינג'ית חזרה ארצה לפני כמה חודשים, וכאן התפתח סיפור בינה ובין שחקן הכדורגל של מכבי תל־אביב **משה** („מושיק") **שוויצר**, בנו של מאמן הנבחרת הלאומית לשעבר, דויד שוויצר. לפני חודש היא חזרה לארצות־הברית, והודיעה לכולם שהיא תחזור משם עם גט ביד.

אני לא יודעת אם למושיק בן ה־28, שהוא כיום בעליו של בית הקפה מילנו בתל־אביב, יש איזה שהן תוכניות בקשר לנורית, אבל בכל אופן נראה לי שהוא מחכה לה. ממקורות מהימנים היושבים ב־מרתף בית־הקפה, שמעתי שהוא מקבל לשם הרבה שיחות טלפון טראנס־אטלנטיות מ־חברתו, ושהשניים משוחחים בלי חשבון.

כמובן שמושיק הוא לא מהמתנזרים. ו־ראים אותו פה ושם עם חתיכה זאת או אחרת. אבל מאז שנורית נסעה, אין לו שום דבר רציני, ואני לא אתפלא אם ה־דוגמנית האדמונית הזאת לא תשוב אליו בקרוב, אחרי שתסדיר מעבר לים את המישפט הפעוט שלה. בעבר היתה נורית חברתם של המצחיקן **צבי שיסל**, של המיסעדן **ישראל בויקו**, של הצייר **יורם לוקוב** והרשימה עוד ארוכה. בעלה ה־שני הוא, עד כמה שנודע לי, מהמר מאוד מוכר בעיר ההימורים. אך נראה שלגבי ה־יפהפיה הישראלית, ההימור שלו לא היה לטווח ארוך כל־כך.

עיר ששכרו השניים בזמנו לרגל האיחוד המחודש האחרון שלהם. בני חזר לתל־אביב, ואפשר היה לראות אותו ערב־ערב בכל מקומות־הבילוי עם כל מיני נשים.

האהבה הנוכחית שלו נראית לי משהו רציני יותר. הסיבה לכך טמונה גם בעבודה המשותפת של השניים, אבל בעיקר הדבר תלוי בקיסמה של הצעירה. אני לא אתפלא אם הם יחזיקו זמן רב ביחד.

אהבה + עבודה

לבני אמדורסקי הזקור לטוב מצמד הדוגמאים יש בת־לוויה חדשה. קוראים לה **מירה ברש** והיא עוזרת לו בניהול מו־עדונו החדש ביפו החמאם, שמסיבת־הפתיחה שלו התקיימה השבוע.

היפהפיה הזאת, בעלת השיער הבלונדי הארוך, אינה אוהבת פירסומת, ולכן סירבה לגלות פרטים על עצמה. אולם גרושתו של בני, **מיקי אמדורסקי**, שנכחה במסי־בת־הפתיחה, סיפרה שהרומן הזה התפתח תוך כדי עבודה. באופן רישמי, מגדירה מירה את עצמה כמזכירת החמאם.

בעבר היו לבני ומיקי הרבה מאוד פרי־דות וחזרות, עד שפשוט כבר אי־אפשר היה לספור אותן. אחרי פירידתם הסופית נשארה מיקי להתגורר בבית שמחוץ ל־

מירה ברש ובני אמדורסקי
משהו רציני יותר

אהבה בביירות

הישראלים, כידוע, יודעים להסתדר בכל מקום ובכל מצב. וכאשר מדובר בחיילי צה"ל, ועוד באחת מן היחידות המובחרות בצבא — זה נכון פי כמה וכמה.

אני הולכת לספר לכם עכשיו על אחת ההצלחות הגדולות ביותר של אותה יחידה מובחרת, המוצבת כיום בביירות. על ההצלחה הזאת עדיין לא דווח בכלי־התיקשורת, ולא מפני שזה סוד כזה גדול, אלא פשוט שדובר צה"ל אינו נוהג למסור הודעות לעיתונות בנושא הספציפי הזה.

אני מדברת על אהבה.

בבירת לבנון יש כמה מקומות מאוד אכסקלוסיביים ומאוד דיסקרטיים. במקומות האלה יכול גבר להגשים את כל חלומותיו האירוטיים הכמוסים ביותר, תמורת תשלום הולם, כמובן. הטלוויזיה והרדיו אינם מדווחים על בתי־הפגישות האלה, אך הם קיימים, ועוד איך.

כשהגיע צה"ל לעיר הציעו חיילי הפלאנגות, בעלי־בריתו של הצבא הישראלי, לחיילי אותה יחידה מובחרת להתלוות אליהם לבילוי באחד המקומות האלה, ולבלות עם נשים, שתכונותיהן הנעלות תוארו על־ידם כיד־הדמיון הטובה ועליהם. אולם החבר'ה הישראלים, כידוע, לא אוהבים לשלם עבור תענוגות שכאלה. הם העדיפו להשתמש בכושר האילתור המפורסם שלהם.

תוך זמן קצר תפסו להם חיילי היחידה אהבות פרטיות משל עצמם. האמת היא, שזה לא היה כל־כך קשה, כי הלבנוניות פשוט משתגעות על הישראלים. הן מעדיפות אותם שחומים, שחרחרים, בעלי חזות מיזרח־תיכונית. נמאס להן מהגברים הלבנונים המעודנים, בעלי החזות האירופית. מספיק שחייל ישראלי יחליף כמה מילים עם נערה ביירותית ולמחרת היא כבר אצלו עם אוכל ושתייה, מסובבת אותו על אצבעה הקטנה.

אחד הדברים היפים ביותר זה לראות איך שהצעירים האלה במדים מתגנדרים ומתבטמים בכל ערב, לפני שהם יוצאים לפגוש את החברה שלהם. ממש אפשר לחשוב שהם בתל־אביב. אז אם הם באים אחר־כך לחופשה הביתה עייפים ותשושים, תדעו שזה לא תמיד בגלל פעילות צבאית דווקא.

חופשה עם מושל'ה

הדוגמנית **חני פרי**, מלכת־המים לשע־בר, שנישאה בארצות־הברית לקבלן בשם **אלן**, באה לחופשה בישראל. את הזמן היא מבלה עם **משה** („מושל'ה") **שגיב** מנהל המועדון של **רפי שאולי**, שעימו היא ניראת בכל מיני מקומות.

על־פי התוכנית, צריך בעלה של החתי־כה להצטרף אליה בעוד כמה שבועות, ואז ימשיכו לבלות את החופשה ביחד. אני לא יודעת עם אלן חושב שבינתיים אשתו בודדה, אבל לי, בכל אופן, היא נראית מאוד מאושרת בחברתו של מושל'ה.

בעבר היתה חני בת ה־28 מיודדת מאוד עם **שוקי בן־פורת**, שותפו של שאולי לעסקים. את מושל'ה בן ה־29 היא מכירה כבר מזמן, ומייד עם בואה לארץ יצרה עימו את הקשר בשניים.

חני היא כיום דוגמנית מצליחה מאוד בניו־יורק, שם היא מתגוררת מזה שנתיים. מספרים, שהיא נימנת אפילו עם השורה הראשונה של הדוגמניות שם.

לפני־כן היא עשתה היסטוריה, ביחד עם הדוגמנית **תמי בן־עמי**, אף היא מל־כת־מים לשעבר, כאשר נסעו שתיהן ל־מצריים, ודיגמנו שם על רקע הפרמידות.

בביקורה הנוכחי בארץ מתגוררת חני בביתם של חברתה, הדוגמנית **פינצ'י מור**,

חני פרי
בודדה אן לא —

משה שגיב
— מאושרת בחברתו

ובעלה הדייל **עמי מור**. אולם אני לא יכולה להיות עריבה לכך, שהיא מבלה שם את כל לילותיה.

תמי ירקוני מתגרשת?

רק לפני שבועיים דיווחתי לכם ש**רותי ירקוני**, בתה הצעירה של הזמרת **יפה ירקוני**, עומדת להתחתן. עכשיו יש לי עבורכם ידיעה פחות משמחת: אחותה ה־גדולה של רותי, **תמי**, עשוייה להתגרש מבעלה, ד"ר **אליאב צרפתי**.

בני הזוג, שנישאו לפני כמה־שנים, אינם חיים בחודשים האחרונים ביחד. הם נפרדו זמן קצר אחרי שהבעל סיים את לימודי הרפואה שלו. עד כמה שהתברר לי, השפיעה קבלת התואר בצורה כלשהי על אליאב. בכל אופן, לתמי יש כל מיני טענות אליו מאז. אני לא יודעת בדיוק במה המדובר, אבל מהעובדה שתמי סירבה בכל תוקף לדבר על כך, אני למדה ש־מסתתר כאן משהו שלא כל כך נעים לדבר עליו.

אגב, גם האחות השלישית במישפחה, **אורית** נשואה לרופא, ד"ר **יגאל שוחט**.

רחל מרחלת על כל העולם

חתונה על־תנאי

השחקנית **טליה שפירא** לא המתינה הרבה מאז קיבלה את הגט מבעלה, **יורם בן־טובים**. זמן קצר אחר־כך כבר נודע שהיא עומדת להתחתן בשנית, הפעם עם חברה מזה שלוש שנים, מפיק־הסרטים

יעקב ליפשין וטליה שפירא
לא ממהרים

יעקב („יעקל'ה") **ליפשין**. אך מסתבר שהחתונה היא בינתיים על־תנאי, והתנאי הוא שהעניינים יתפתחו בכיוון הנכון.

„החתונה זה לא הדבר המרכזי," אמרה לי טליה, העובדת כעת על החזרות למחזה של ניל סיימון, „העיקר זה שאנחנו חברים טובים וחיים ביחד. אם אני אחליט להתחתן, זה יהיה בשנה הבאה או שבכלל לא. אני לא רוצה להתחייב, למרות שאצלנו הכל על מי מנוחות."

טליה, בת ה־35, ויעקל'ה בן ה־32, הכירו בעת הסרטת הסרט טרנזיט, שבו היא שיחקה והוא היה עוזר־הבימאי. מאז הם ביחד, וזה כפי־הניראה מספיק להם לעת־עתה. ממה שהבנתי, הם אמנם דיברו ביניהם על חתונה, אך להירשם לנישואין אינם ממהרים.

אסי וקרוליין מתחתנים

סוף־סוף יש לי משהו משמח על מישפחתו של **משה דיין**: הבן הצעיר ב־מישפחה, איש־הקולנוע **אסי דיין**, וחברתו מזה שנתיים, השחקנית **קרוליין לנגפורד**, החליטו להינשא.

אחרי מותו של דיין, מילחמת הירושה בין אשתו, **רחל דיין**, וילדיו, ההתקפה

אסי דיין
מסורת מישפחתית

החריפה שפירסם **אהוד** („אודי") **דיין** על אביו, פרשת הריסת הגדר בווילה ב־צהלה, והצהרתה המבישה של רחל, כי ההריסה, שבוצעה על־ידי העיריה בהתאם לחוק, רק שימחה את הפועלים הערביים, שביצעו את העבודה — הידיעה החדשה היא בהחלט משב־רוח רענן.

הרומן בין אסי, בן ה־36, וקרוליין, בת ה־24 החל בעת הסרטת סירטו של הגבר הפורה הזה, שהוא גם שחקן, גם בימאי וגם מפיק. תחילה הם שמרו את הדבר בסוד כמוס, אך אחרי שההסרטה נגמרה והם המשיכו להיראות ביחד, כבר אי־אפשר היה להסתיר את האהבה הלוהטת שפרחה ביניהם.

השניים עברו להתגורר בבית קטן, ש־שכרו במושב גן־סורק, ליד חוף פלמחים. בחצר הבית הם מגדלים חיות, אהבתה הגדולה של השחקנית הנאה — אחרי החבר שלה, כמובן. שם, הרחק מן ההמון הסוער, הם מנהלים את חייהם על מי־מנוחות.

את ההחלטה להתחתן הם קיבלו במהלך

קרוליין לנגפורד
בלי ביטוח

המילחמה. בעבר טענה קרוליין, שתעודת־נישואין אינה ביטוח לאהבה. עובדה — למרות כל החתונות יש הרבה גירושין מ־סביב. עתה נראה שהיא שינתה מסיבה כלשהי את טעמה.

מישפחת דיין היא דוגמה טובה לעניין הספקות סביב מוסד־הנישואין. התחיל בכך אודי, שהתגרש מאשתו הראשונה, **אבי־גיל**, נשא לאשה את **טליה** ונפרד ממנה למען חבריתו **עדנה**. האבא עצמו, שהת־גרש מאשתו **רות**, נשא לאשה את רחל. אחר־כך הגיע תורם של אסי ו**אהרונה דיין** להמשיך במסורת המישפחתית. זמן לא רב אחרי שהתגרש מאהרונה, מפיקה בטלוויזיה, פגש אסי בקרוליין.

אגב, **יעל דיין** ובעלה, תת־אלוף **דב שיאון**, הם היחידים שלא נפגעו ממגיפת־הגירושין והנישואין מחדש הזו.

כשהתקשרתי לחתן המיועד, כדי לשאול אותו בעניין זה, הוא לא הכחיש את דבר החתונה המתוכננת, אך סירב לפרט.

מחליף הצבעים החליף חברה

הדוגמן **אביב יורק**, שהתפרסם במיני־הגו הנאצל להחליף את עדשות־המגע ה־ציבעוניות שבעיניו לפי צבע גרביו, החל־ליף לאחרונה גם את החברה שלו. הוא סיים את הרומן שהיה לו עם נערת־ישראל לשעבר, **נינט אסור**, שעימה עמד אפילו להתחתן. עתה רואים אותו עם צעירה בת 16, העונה לשם **חני**.

רק לפני שנה, במסיבת יום־ההולדת של נינט, היא הכריזה ש„יש חתונה" ביניה ו־בין אביב. אך ככל שעבר הזמן הלך ה־רעיון הזה ונגוז, עד שגם היחסים ביניהם הסתיימו. על החברה החדשה שלו, ועל צבע עיניה לא אוהב הדוגמן לדבר. בכל זאת, נודע לי שהוא יאלץ להיפרד ממנה בקרוב, לתקופת־מה, בשל נסיעה לחוץ־לארץ.

אביב יורק
עדשות מגע לפי הגרביים

מירי וג'סי נפרדו

הזמרת־שחקנית **מירי אלוני** נפרדה מחברה **ג'סי נחייסי**, שעימו חייתה במ־שך כמעט שבע שנים רצופות. השניים התגוררו כל העת בדירתה של מירי ב־רמת־גן. עתה עבר ג'סי להתגורר במקום אחר. סיבת הפירוד לא כל־כך ברורה, אך נראה שלשניים נמאס מן הסיפור הארוך ביניהם. בעבר היתה להם מיסעדה משותפת ביפו, שנסגרה בעיקבות בעיות עם העיריה, או יותר נכון בעיות עם ראש העיריה, שלמה („צ'יצ'") להט.

הזמרת המוכשרת, שהיתה נשואה ב־עבר לשחקן **נחום שליט**, מופיעה עתה בהתנדבות לפני חיילי צה"ל. היא גם מצלי־חה כשחקנית. לאחרונה הסתיימו צילומיו של הסרט הישראלי החדש, אהבה אילמת, שבו היא מככבת לצידו של השחקן **שרגא הרפז**.

באחת הסצינות של הסרט שוכב הרפז עם הכוכבת העירומה. היתה זו הפעם הראשונה שמירי הסכימה להתפשט בסרט. רק אחרי שהכל שיכנעו אותה לכך, וחברה ג'סי נתן את הסכמתו לדבר, היא הסירה את בגדיה, אך לא לפני ששקלה את ה־דבר במשך 24 שעות נוספות ושתתה חצי בקבוק וודקה.

בעבר היתה לג'סי חברה אחרת, שאף עימה חי במשך כמה שנים. נראה, שהוא פשוט בנוי לסיפורים ארוכים. את הפרידה ממנו שומרת מירי בסודיות, ורק במיקרה גובתה הידיעה על כך לאוזניי.

לפני שנתיים חגגו השניים, לציון חמש שנות חיים משותפים. „חמש שנים של סאדו־מאזוכיזם לג'סי ולי," הסבירה מירי אז את סיבת החגיגה, ולא פירשה. איני יודעת אם היה בהצהרה הזאת איזה רמז לעתיד, אך נראה שבזמן הקרוב לא תצ־טרך החתיכה הזאת את רשותו של חבר כלשהו כדי להופיע בעירום.

על־פי הסימנים, היא מתכוונת להיות עצמאית, לפחות לתקופה מסויימת.

מירי אלוני וג'סי נחייסי
„חמש שנות סאדו־מאזוכיזם"

לי לה לו

ברכות

* **שתדע.** שרבים אותי סרבים, אך העובדה שאתה חצייני שני חוצצת בינם וביני כחומה, אינני יכולה להתחבר איתך כי אינך בנמצא. אז איה אתה? נורה.

* **ד"ש.** לאשתי שפרה ולבנותי הלית ודנה מעמיהוד שידלובי־צקי, ד"שם בצפון.

* **תמרה.** אני כבר בא! תכונני! תהיי יפה! תצאי מהחזור! אוהב אותך, ציקי מאיים.

* **דנטע.** אני מחכה, מחכה מחכה, ובינתיים נשיקות דרך הרתון, מטלי.

* **לאבי, רונית ואיתן** זכות ליום ההולדת המשותף, מהורים והסבתות.

שקוצים

* **דרוזן** מאוניברסיטת תלאביב. כל כלב ביג'י יומו — לא כלם פראיירים שאפשר לעשות חשבונם כסף. ממיכל ענבר.

* **ההוא מהחוף במיכורת.** אתה סתם נקניק, יא מאנוק. ככה תדבר אל אשתך ואל ילדים שלך, ולא לקליינטים, מפוה עלוב שכמוך. פפקו, גבעת אולי.

* **רענתי.** אין אהבות רבות, ות אחת שכזאת. מקווה תתייסרי כמוני בשביל מה שישית. מזה שאוהב.

* **דדוד.** שהתלונן כאן נגד ספר שסיפר את החברה שלו: צטער, אבל זה מה שיצא לי. יא זה כל הזמן, מהספר.

* **לקינוע צפון.** הסרט שתם מקרינים עכשיו היה יכול היות טוב, אם לא הייתם חותכים תו שלוש פעמים בהקרנה אחת. בה הוא זיפת. מהצופים ב־14.7.198, הצגה ראשונה.

מה הולך

* **כמיונים.** נערה בגיל ה־

עשרה מבקשת יפה מכל אחד / אחת שיש לו / לה חומר בנושא פמיניזם, להמליץ על ספרים, מאמרים וכו'. בתמורה המון תודה. עדית גולני, השחף 3, בת־גלים חיפה, מיקוד 35013.

* **בתי־מוגבית.** נוסעים לחו"ל? ומה עם הילדים? אנחנו זוג סטודנטים, בעלי נסיון ואוהבי ילדים, נדאג לכל מחסורם בזמן נסיעתכם, לתקופה בלתי־מוגבלת. טלפון 02־533492.

* **יבוא יום.** שני אסירים בכלא רמלה מעוניינים להתכתב עם בחורות בנות 20 עד 25 ואפילו 30. כידוע, קצת משעמם בכלא מהבחינה הזאת, אבל זה לא סוף־העולם ויבוא יום שנשתחרר. ימין פדידה ואורי גולברי, כלא רמלה. ת"ד 16, מיקוד 72106.

נוגע ללב

* **ממוצא רוסי.** אקדמאי גבוה ונאה מעוניין באקדמאית רווקה עד גיל 37, רצוייה ירושלמית ממוצא רוסי. ת"ד 7478 ירושלים.

כל אחת

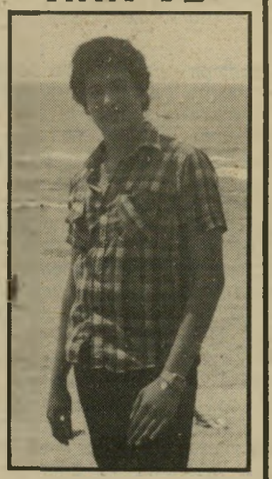

בן 17 בודד, מדוכא ומיואש מחייו, מחפש עזרה וידידותית מכל אחת. גיל לא משנה. ת"ד 707 בת־ים. מיקוד 59110.

* **מתאימה.** משכיל 31/175 נאה מעוניין במתאימה למטרה רצינית. ת"ד 9630, חיפה.

* **גם לתת.** רווק נאה בן 27, גבוה ואינטליגנטי המוכן גם לתת, מעוניין באשה מתאימה להיכרות רצינית. ת"ד 44851, חיפה. מיקוד 31445.

כחולות משגעות

* שחקנית תיאטרון עושה הסבה מיקצועית ומעוניינת להתלם לצילומי־פירסומת לעיתונות ולקולנוע. מציעה את כישרונה הדרמאתי וזוג עיניים כחולות משגעות. לפנייה רצינית בלבד (לא להיכרויות) סאלי, טלפון 03־248117 מנוי 1905.

* **אוהב אתגרים.** אם אתה בן יותר מ־28, רגיש, רחב־אופקים ואוהב אתגרים, אקדמאית חטובה ומקורית ממתינה למיכתבך. ת"ד 33667, חיפה.

* **בחורה חמודה.** חייל משוחרר מצבא־קבע, חמוד ונאה 22/162 מעוניין להכיר בחורה חמודה למטרה רצינית. צייני טלפון. ת"ד 31454 תל־אביב, מיקוד 61314.

* **זקוק לך.** נאה מאוד, בן 33, נכה צה"ל (חרשות) זקוק לך מאוד. ת"ד 36932, תל־אביב.

* **מביסמת.** רווק 26, גבוה, משכיל ונחמד מעוניין בבלונדית מבוססת ומסורתית. ת"ד 1130 צפת, מיקוד 13111.

צירופים אפשריים

* **שיחות.** סטודנט גבוה ו־זוג חופשי, אפשרות בבודדה, לבילוי וידידות עמוקה. לציין פרטים. ת"ד 4233 באר־שבע, מיקוד 84140.

* **ליצור קשר.** עצמאי, מבוסס ורחב־לב, מציע תמיכה כספית מסיבית לצעירה נאה, דקת־גיזרה שתיצור עימו קשר של ידידות אינטימית. סודיות מובטחת ונדרשת. ת"ד 30161 תל־אביב, מיקוד 61302.

* **בכך גיל.** אם את אוהבת... ורוצה עוד... מחכה לך סטודנט נאה בן 24 שיאהב אותך בכל גיל. ת"ד 48169 תל־אביב, מיקוד 61480.

העסק מתרחב

בעלת עסק מעוניינת לצרף גבר לחייה (פנוי לחלוטין) בגיל 48 עד 55 ובעזרתו להרחיב את עיסקה. רק הצעות רציניות. ת"ד 26038 תל־אביב, מיקוד 61260.

* **פעילות מאווררת.** מעוניין לתרום חלק מזמנו לכל מטרה מעניינת ולכל פעילות מאווררת ומהנה (דו־כיוונית) כשיתבקש לכך על־ידי עלמה / אשה שתחפוץ בכך, ושיש לה מה להציע בתמורה. ת"ד 337 רמת־השרון, מיקוד 47103.

* **ציירה או אשה.** רווק בן 27 מעוניין לתמוך בנערה צעירה או באשה. ת"ד 2227, חיפה.

* **בחורה או זוג.** זוג נשוי 36/42 ומשכיל מעוניין להכיר למטרת ידידות דבילוי בחורה או זוג מתאים. לפנות בצירוף מספר טלפון לת"ד 3662, פתח־תיקוה.

* **דיסקרטית.** מבוקשת ליברלית עד גיל 35 לידידות דיסקרטית ואמיתית. העזי לכתוב. ת"ד 7296 רמת־גן.

* **מפגשים.** זוגות המעוניינים בדירה פנוייה לקיום מפגשים, יכתבו לת"ד 1163 גיבעתיים, מיקוד 53111.

* **ידידות עמוקה.** זוג נשוי וצעיר בגבר דומה ומנוסה או ב־נחמד מעוניין בידידה נחמדה ל־בילויים — סרטים, מסיאונים, תיאטרון, שיחות — ואולי גם לקשר אינטימי. ת"ד 202 בת־ים, מיקוד 59101.

* **לגרום אושר.** יפה אמיתית, רווקה (30) רומנטית בעלת חוש־הומור, תוססת, שובבה ורספונטנית מחפשת גברים שיוכלו לרסנה ולגרום לה אושר. גברים, אל תתעצלו ולא תאכזבו. ת"ד 28358 תל־אביב.

* **יחסים מגוחנים.** רווק נאה 30/178 + דירה ומכונית מעוניין בנשית וחטובה ליחסים מגוונים. ת"ד 5288 רמת־גן. סודיות מובטחת.

* **ידידות עמוקה.** זוג נשוי וצעיר בגבר דומה ומנוסה או ב־

למכירה! מיקרומחשב ביתי, מהיר וטוב: SUPERBOARD 600
מתוצרת OHIO SCHIENTIFIC. מחירו: $340. טל: 03-719582
אודי

* **הכר אפשרי.** מורה מעוניינת בהיכרות עם אקדמאים רציניים בין 35 עד 40, אפשרי גירושים או אלמנים. ת"ד 2747, חולון.

* **כחורה.** רווק נאה, ירושלמי מעוניין להכיר בחורה. טלפון 02־718908.

* **העיקר התוצאה.** ההסבר הכי טוב היא התוצאה. וזו היא התוצאה שלי: מנכ"ל 33/178 מסודר, דירה ומכונית־פאר, מחפש רצינית ויפהפיה. טלפון מס' 03־441998.

* **מטרת חברות.** מעוניין להכיר ידידה למטרת חברות, עד גיל 20. שמואל אליהו, רחוב הירקון 8, נחלת־ציון ירושלים, מיקוד 94512.

כל אנשי בצלאל

רואים אתכם. הפנויים והפנויות של רחוב בצלאל בתל־אביב, קונים במכולת לנפש אחת, הולכים לבד, עולים לבד ויורדים לבד, מחפשים בעיניים. למה להרחיק לכת? מוצעת אחווה סביבתית. בנים/בנות 25 עד 35 להתקשר לטלפון 03־231601.

* **לבצע כך שיחות.** מת להשיג את הספרים הבאים (בעברית): ארבעת המוסקטרים, מקץ עשרים שנה ומסיכת־הברזל של אלכסנדר דיומא, כלבי־המילחמה של פרדריק פורסיית ואל־כשל ב־הוצאת מערכות. מוכן לשלם עבורם בדולרים או לבצע כל שליחות, או להחליפם בספרים אחרים או בתקליטים משנות החמישים.

Joe Feldman,
2056 E. 65 st.,
Brooklyn N.Y. 11234,
U.S.A., Tel. 212-968-1304.

* **מזל טוב.** נולדו בכפר שמריהו שבעה בנים לאלוף הולנד ולאלופת ישראל (נכדים לאלוף איסליה ולאלופת שוויץ). ההורים המאושרים — דונה לבית אריאלי ודנדי לבית שלוש, שנאוצרים פלפל/מלא בינוניים וכל הייחוס הזה — רק ב־300 דולר בתנאי שילכו לבתים טובים. טלפון מס' 052־78822.

חינם אין כסף!

אז אם יש לך מה להודיע, להציע, לבקש, לברך, לספר בדיחה טובה, ואפילו לקלל — קדימה!

- **כל הודעה יכולה לכלול עד 20 מילים.**
- **מי שרוצה לצרף תמונה — הכלב האבוד, עגלת־הילדים המוצעת, הדירה המוצעת לחילופין, הרווק המציע את עצמו להיכרות — יכול לעשות זאת. במידת היכולת, תפורסם גם התמונה.**
- **ההודעה תיכתב על גבי גלוית־דואר, למערכת „העולם הזה", ת"ד 136, תל־אביב (אלא אם כן מצורפת לה תמונה. במיקרה זה יש להשתמש במעטפה). לא תתקבל־נה שום הודעות בעל־פה, בטלפון או בביקור אישי.**
- **הגלוייה תכלול את שמו, כתובתו ומיספר הטלפון של בעל־ההודעה.**

מיד ליד

* **עם תעודות.** גורי לברדור משגעים, עם תעודות, תמורת משחק טלוויזיה או שקלים. טלפון 03־425855.

* **עלמה צרפתיה.** מבוקש גבר אוהב ונמרץ עם עניין של ממש בעלמה צרפתיה, לפי הפירוט הבא: פו"ז סטיישן לבנה 504, שמורה עדיין ביד ראשונה, בת 7. טלפון 04־716684.

* **תכירת דירה.** לרגל נסיעה למכירה תכולת דירה, כולל מערכת סטריאופונית ואביזרי־חשמל מיוחדים. איינשטיין 19/א' דירה 7 רמת־אביב.

* **עד 50.** אני בן 34 ואשמח להכיר אשה לידידות עד 50. אני משכיל, נחמד ומבין עניין. ת"ד 16212 תל־אביב.

מה היה הגילגול הקודם של כלבך?

פלפוטק

מאת

ד"ר יקותיאל שרעבי

ועדנה פיינרו

לפעמים יש לך הרגשה שגורי שלך הוא יותר מסתם כלב, או שספוקי שלך זוללת בצורה המזכירה לך בדיוק את דודתך ברטה. לעומת זאת, למי שצילם את באוסר, הכלב שתמונה, היתה הרגשה שהוא ממש נפוליאון בגילגול חדש.

נשמע מטורף במיקצת? האם משהו אינו כשורה עם כלבך? או שמא אתה מרגיש לא טוב?

כלל וכלל לא, טוענת ג'קי אלטיסי, מורה במועדון לפאראפסיכולוגיה של האומות המאוחדות. אחרי שהירצתה באוניברסיטאות בצפון קארוליינה ובמדינת לואיזיאנה, היא הפכה סמכות בכל הקשור לגילגול נשמות של כלבים וחיות מחמד אחרות.

„חיות מסוגלות לקיים קשר על־טבעי," טוענת הגברת אלטיסי. „כל אדם שיש לו חית־מחמד בקשר מיוחד שהוא מקיים עימה. אני חוקרת את המישור הגבוה של הקשר הזה, קשר שהוא מעבר לחיים ב־הווה".

האודיסיאה המופלאה של אלטיסי התחילה ב־1954, כשהיתה רקדנית בברודוויי. פעם, כשנהגה במכוניתה הביתה, אחרי אחת ההצגות, שמעה לפתע את קולו של אחיה שניספה שנים קודם לכן, המילחמה העולם השנייה, בוקע מהרדיו שכוון לתוכנית של מוסיקה קלאסית. מאז עשתה הסבה מיקצועית מריקוד לטלפאתיה, ובעיקר לטלפאתיה עם חיות, כשקיימה קשר טלפאתי עם קול שזיהה עצמו כקולו של הכלב המפורסם רין־טין־טין.

עד 1980 עסקה במחקריה בפרטיות מוחלטת. או אז גילה אותה צוות טלוויזיה שסיקר כנס לפאראפסיכולוגים שנערך בניו־ג'רסי. שם גילתה שנער וכלבו כבר קיימו ביניהם קשר בגילגול קודם. למרבה הפלא, לא ראו בכך כל פלא, והתגוררות הנלהבות הריצו את אלטיסי ממיין לפלורידה, כשהיא מודיעה לאנשים על קשרים שהיו להם בעבר עם חיות־המחמד שלהם, קשרי־נשמות שהביאו לפגישתם המחודשת בעולם הזה.

האסכולה שלה מציעה יתרונות ריגשיים ומעשיים גם יחד. „ההרגשה הידיעה מה היה כלבך בעבר נותנת לך להבין את צרכיו ורצונותיו. לפעמים, ג'יפסי רוצה משהו יותר מבונזו." אשר ליתרונות המעשיים, טוענת אלטיסי, שהסוס יכול לתת רמזים לסיכוייו לנצח במירוץ. ומה בטוח יותר מעצה הבאה ישר מפי הסוס?

דנה, שובי הביתה

לסיפור הזה מתאימה הכותרת „לאסי שובי הביתה!" שכן מי שנעלמה זו דנה, כלבת לאסי יפהפיה שנראתה כל יום בגן־מאיר בחברתה של הכלבה פוזית. גם היא לאסי, ושל כל הכלבים האחרים, והלכה לאיבוד לפני שבועיים בשוק הכרמל ב־תל־אביב. מי שימצא אותה, שיואיל להודיע בגן־מאיר. כל החברה מחכים.

כלבים עם דרכון לבנוני

גם זה בגלל המילחמה: יש חיילים ישראלים רחמנים, שליבם כואב למראה הכלבים העזובים המשוטטים בין ארזי הלבנון או סתם בין ההריסות. כלבים רבים כאלה אומצו בידי כוחותינו והובאו לשטח ישראל. קשה לדעת ולהגדיר את מצבם החוקי לפי אמנת ז'נבה — שבוויי־מילחמה או פליטים, אבל זה לא חשוב. מה שחשוב הוא, לבריאות הכלב והחייל המאמץ גם יחד: לדאוג שהכלב ייבדק על ידי רופא ויחוסן מייד נגד כלבת. אם כבר נאלץ להגר, לפחות שיהיה בריא.

זבנג וגמרנו

כל קיץ חוזרת תחזית הטפילים השגרתית: מכת הפרעושים והקרציות בעיצומה. ופירושו של דבר — צרות, צרות. הכלב המסכן מתגרד, מתקרצף, נושך את עצמו, עד שהוא פוצע את עורו בצורה חמורה. רבים אומרים שזוהי מכה ששום דבר לא עוזר.

ובכן, בשורה משמחת: ישנו תרסיס בשם אקו 20%, שבזפטה אחת מחסל כל קרציה וכל פרעוש בו במקום. אבל אין בנמצא תרסיס מונע שיעשה את העבודה אחת ולתמיד. לכן רצוי לאבק את הכלב מדי כל שבוע באבקה זו, ואין טעם להתחיל בניסיונות של רחיצה בכל מיני חומרים מפוקפקים. בנוסף לאיבוק רצוי לשים גם קולרים נגד פרעושים, בעיקר אם מדובר בכלבים גדולים. כדאי להחליף את הקולר כל שלושה חודשים.

לים - זה בריא

שואלים אותנו אם לקחת כלבים לשפת־הים. לא בשבת בבוקר, כשבאים עם צידניות, אוהלים, ופקחים, כי אם לים אמיתי, בסתם בוקר של חול שקט וגלי. ובכן, התשובה היא: כן, לכלב זה בריא. כלב אוהב לשחות, אוהב לשחק על שפת־הים, וזהו המקום האידיאלי בשבילו להשתחרר מן המרץ ומן התיסכולים של הציוויליזציה. במים הוא הופך לממושמע יותר ויעשה כל דבר שיתבקש. המים המלוחים מיטיבים עם עורו ואין צורך לרחוץ אותו במים מתוקים, כי המלח מתיבש ונופל מעליו. וחוץ מזה הכלב הרי אינו מזיע. לעומת זאת לתת לו שפע של מים מתוקים לשתייה. זה כן. הדבר היחידי שממנו כדאי להיזהר: לשמור עליו בתחום ראייתך ולהשתדל שלא ייכנס למריבות עם יריבים ושלא ינשכו זה את זה.

המילחמה נגד פרוו־וירוס

קורא נאמן של כלבוטק, שהוא גם ידיד נאמן של חיות־מחמד ובעל חנות לחיות העיר את תשומת־לבנו לבעייה קשה: קיימת תמותה גבוהה של גורים ממחלת הפרוו. זהו דבר נורא, שאפשר למנוע אותו אם מחסנים את האם עוד בהריונה.

ובכן, אם כלבתך בהריון ואתה רוצה שגוריה יהיו מחוסנים בפני כל המחלות הנגיפיות, ובמיוחד נגד הפרוו־וירוס, מוטב לחסנה במחצית הראשונה להריונה, ורצוי לחסנה גם נגד הכלבלבת וכמובן גם לתלע אותה. כך יועברו הנוגדנים לדמו של הגור והוא יהיה מוגן בשבועות הראשונים לחייו ומחוסן מפני המחלות המידבקות שמפניהן חוסנה האם.

מחלת הפרוו היא דלקת מעיים נגיפית. אם יש לך ספק שהאם לא חוסנה, רצוי לחסן את הגור עוד בהיותו בן חמישה שבועות ולחזור על כך שבועיים לאחר מכן. בגיל שלושה חודשים — לחסנו שוב. וגם אם הגור חוסן רצוי לא לחשפו לסביבה מודבקת או להביאו במגע עם גורים שלא חוסנו.

האם חיה בתיה בנדיקט בעולם של חלומות הזוהרת, המסרבת להגדיר את עצמה למצוא לעצמה הגדרה מלבד

„אני אשת הכל!"

„אני לא פנינה!"

מצהירה בתיה בנדיקט בתוקף, כאשר מנסים להשוות אותה עם הזוהרת של שנות ה־80. „פנינה אינה תחרות בשבילי, אבל אני דווקא חושבת שטמון בה פוטנציאל עצום." בתמונה בתיה, כפי שהיא נראית היום, רוקדת במסיבה בארץ, עם הדור הצעיר.

„אֵיפה נמצא כאן חדר האנשים־החשובים־מאוד?" שאלה אשה נאה בשנות ה־40 שלה, שלראשה כובע רחב־שוליים בצבע ארגמן, המכסה את ראשה ומחצית מפניה. „לשם מה את צריכה את חדר האנשים־החשובים־מאוד?" שאל את הגברת מלצר צעיר. „מה זאת אומרת בשביל מה? אני גברת בתיה בנדיקט, ובכל מקום שאני נמצאת בו אני מתקבלת קודם כל בחדר האנשים־החשובים־מאוד!"

המלצר, אשר לא ידע את בתיה, עמד המום. לאחר שניה של דממת־מבוכה הוביל אותה אל חדר האנשים־החשובים־מאוד של קולוסיאום.

באותו ערב נערכה בו מסיבה בנוסח ברזיל. המקום היה מלא מפה לפה. בתיה נכנסה בצורה דראמתית לבושה כהרגלה לפי צו האופנה האחרון, מביטה סביבה לבדוק אם כולם מסתכלים וזוכרים.

„אני משיגה הכל!"

בתיה בנדיקט, מלכת חיי־הזוהר של שנות ה־60' בישראל.

כשנשאלה באותה מסיבה מדוע באה לביקור בארץ, ענתה: „הגעתי במיוחד לכבוד החתונה של הבן של הרב גורן." כשמישהי הזמינה אותה למסיבה שתיערך למחרת, ענתה מייד בשיא הרצינות: „אי־קיי, אני אטוס מחר ללונדון להביא בגד מיוחד בשביל המסיבה." כשהאשה הנדהמת שאלה אם היא מתכוונת ברצינות לטוס רק בשביל שימלה, ענתה בתיה ללא היסוס: „ברור שאני מתכוונת ברצינות!"

העולם הזה הזמין אותה לראיון, והיא הגיעה באיחור של שעה, התנצלה והסבירה שבמשך כל הבוקר עמלה להכין את הראיון וכתבה אותו בעצמה. כשנתבקשה להגדיר את עצמה כתבה: „אני אשת הכל — אשה, אמא, שחקנית, דוגמנית, אשת־חברה, אשת־עסקים, מארגנת אירועים (נשיאה בכמה מהם), מאוד פעילה בבונדס הישראלי, ב־U.N.A., באגודה למילחמה בסרטן, V.C.P., באגודה למילחמה בשיתוק, נמצאת במרכז כל אירוע ישראלי המתקיים בניו־יורק, ובמרכז חיי־החברה של ניו־יורק, אירופה וישראל." בתיה לא הביאה עימה מיסמכים המוכיחים זאת.

היא מתקוממת נגד התואר „נערת־זוהר" שרבים ניסו להדביק לה ואומרת בבוז: „נערת־זוהר זוהי אחת שאין לה, אחת שלא יודעים מהי בדיוק. אני אף פעם לא הייתי כזאת. אני הכל."

בתיה החלה את חיי־הזוהר שלה בגיל 14 בסמינר למורות. אביה היה סנדלר ואמה רצתה שבתה היפה תהיה מורה. אך בתיה פרשה מהלימודים בגיל 16 והיא כותבת: „בגיל 14 כבר עבדתי בתור דוגמנית. את ההתחלה שלי אני חייבת להעולם הזה, שגילה אותי ובחר בי לסגנית מלכת־המים. בגיל 17 התחתנתי ובגיל 18 נסעתי עם בעלי לארצות־הברית.

„אני חושבת שאין דבר בעולם שאני רוצה ואיני יכולה להשיגו. אני אוהבת לחיות טוב, ועל רמה גבוהה."

סמל מיסחרי וכרטיס־ביקור

בתיה, האוהבת את חיי־הזוהר יותר מכל ועובדת עליהם קשה, כותבת: „חשוב לי להיות המסמר בכל מקום. זוהי הסיבה שאני תמיד מופיעה בכובע מיוחד. כשאשה נכנסת למקום עם כובע, היא שונה, מיוחדת וכל הגיניים נשואות אליה. לי חשוב, שכשאני נכנסת לאיזה מקום, כולם יודעים שאני שם. הכובעים הפכו לסמל המיסחרי שלי. יש לי אוסף של 250 כובעים. מהשחקנית בחיי — כסף, חברה נוצצת, יופי, נישואין מאושרים, ילדים מקסימים. בארצות־הברית נבחרתי כאחת מ־10 הנשים הכי אלגנטיות ביותר. תמיד אהבתי להיות שונה מכולן והצלחתי."

מיפעל בשר מפואר

בשהיתה בתיה בת 18 ובעלה, אלי בר־צבי, שהיה בעל מיפעל לבשר, פשט את הרגל, עקרו השניים לארצות־הברית. מספרת בתיה: „כשהגענו לארצות־הברית היינו במצב כספי איום. לבעלי לא היתה עבודה ואני הייתי זו שעבדתי, בדוגמנות ובטלוויזיה, ופירסנתי את שנינו. כך, לאט־לאט, עזרתי לבעלי לפתוח עסק ב־5000 דולר שהצלחנו לחסוך.

„הופעתי על הרבה שערי שבועונים ופירסמתי מוצרי קוסמטיקה. בעלי פתח בית־חרושת למוצרי בשר כשר, וכשזה לא הלך הפך אותו למיפעל למוצרי הודו. האמריקאים לא היו רגילים לבשר ממין זה והעסק הלך. לבעלי היה הידע הדרוש, והוא ניצל את האפשרויות הטמונות בבשר הודו, והפך את בית־החרושת שלו, שידע עליות ומורדות במשך 18 השנים, לאחד המיפעלים המפוארים ביותר בארצות־הברית."

בתיה הגשימה את חלום חייה והפכה אשה עשירה. היא נשואה עד היום לאותו ג'ון קרופורד קניתי את קופסות־הכובעים המיוחדות שלה.

„הבגדים הם כרטיס־הביקור שלי. יש לי אוסף תכשיטים ענק, ואוסף בגדים לכל אירוע. במטוס אני תמיד נושאת קופסות מיוחדות לכובעים שלי. אני חיה היום בטוח של ניו־יורק. חשוב לי להיות בכל אירוע חשוב, להסתובב רק עם האנשים המעניינים ביותר, אני אוהבת לחיות על רמה גבוהה, לאכול טוב ולהתלבש טוב. זה הסיגנון שלי."

הלשונות הרעות שראו את בתיה בניו־יורק ידעו לספר, שבתיה רוכשת בעצמה את הכרטיסים לאירועים הנוצצים ביותר. היא מכחישה בתוקף ואומרת: „אני מוזמנת לכל האירועים האלה!

„אם אארגן מסיבה בארץ, אני אטוס במיוחד ללונדון להביא קוויאר ושמפניה — כסף בשבילי הוא אמצעי להשיג דברים, והשגתי כל מה ששאפתי לו בחיי, כסף, חברה נוצצת, יופי, נישואין מאושרים, ילדים מקסימים. בארצות־הברית נבחרתי כאחת מ־10 הנשים הכי אלגנטיות ביותר. תמיד אהבתי להיות שונה מכולן והצלחתי."

דוגמנית

בתיה בשיא זוהרה בשנות ה־20 לחייה, מדגמנת בגדים מוזהב, כשלראשה כיסוי ראש. מעניין, „אני תמיד חובשת כובעים. זה הסמל המיסחרי שלי. אני אוהבת להיות במרכז העניינים של כל אירוע."

סגנית שניה

בתיה בנדיקט בת ה־16 בתחרות מלכת־המים של שנת 1969, שבה נבחרה כסגנית שניה (למעלה מימין). במרכז מלכת המים זיווה בינדר ומשמאל סגנית מלכת־המים עליזה גור, שנבחרה מאוחר יותר למלכת היופי של ישראל. למטה שתיים מהמועמדות. התואר נתן לבתיה דחיפה לחייה־הזוהר, שאותם היא ממשיכה עד היום.

או במציאות? היורדת כנערת־זוהר, מחקשה

בעל, המבוגר ממנה ב־15 שנים, ולהם שלושה ילדים, כותבת בתיה: „יש לנו דירה בניו־יורק, דירה בארץ, וגם בית בן חמש קומות בשדה החמישית של ניו־יורק, שנחשב לרחוב המפואר והיקר ביותר בניו־יורק ואולי בעולם כולו. מציעים לי עליו עכשיו שלושה מיליון דולר.

„אנחנו בחברה הגבוהה של ניו־יורק. שלושת ילדינו — סקאטי בן ה־14, אלכסנדרה בת ה־12 ואנדריאה בת ה־9 הולכים כולם לבתי־ספר פרטיים. הבגדים שלי הן דוגמניות, מופיעות בבאלט ובתצוגות, לא בדחיפה שלי. אנדריאה נבחרה כילדת 1976 לכבוד חג ה־200 של ארצות־הברית. בנותי הן כוכבות, רוכבות על סוסים ומשחקות טניס. אני גאה בהן מאוד וגם זו תוצאה של עבודה."

על בעלה מדברת בתיה באהדה רבה, ומסבירה את סיבת הישארותם ביחד במשך 18 השנים: „למרות שתמיד נראיתי מבוגרת מכפי גילי, אפשר לומר שגדלתי תוך כדי נישואין. נישואי החזיקו מעמד כל השנים האלה כי תמיד היה לי החופש הגמור לעשות כל מה שאני רוצה ולהתפתח בכל כיוון שרציתי. בעלי תמיד עזר לי בכך ונתן לי מישענת.

„למשל, בזמנו קיבלתי תפקיד בהצגה של גודיק, אין להצליח בעסקים, ונשארתי בארץ תקופה ארוכה יותר ממה שתוכנן. ההצגה נכשלה, אבל אני הצלחתי. גם זה־לא הרס את חיי הנישואין שלנו, למרות שזה היה בתחילתם. אפשר לומר שאנחנו משלימים האחד את השני ומוציאים את המכסימום מכל מצב. אני אשה מאושרת. לא משעמם לי."

זאזא רוזנבלום

בתיה מודה שבתחילת דרכה הלכה עם האף גבוה וחשבה שכל העולם מגיע לה. „הכל נבע כנראה מחוסר ביטחון עצמי. עם השנים השתנו סדרי העדיפויות שלי. בהתחלה חשבתי שיופי זה מספיק בשביל לעשות קאריירה. היום אני יודעת שזה לא מספיק. גיבשתי את האישיות שלי, התפתחתי.

„היום אני דוגלת בשיטה שאם את רוצה את הפרח, כל מה שאת צריכה זה לקטוף אותו. אם יש קוצים, זו הבעיה שלך. תמיד ידעתי להסתדר. אני לא חושבת שהחיים זה עניין של מזל, צריך להחליט מה רוצים ולעבוד על זה, כמוני. איני חושבת שקיים בעולם אדם שיוכל לומר לי מה לעשות ומה לא. תמיד הייתי משוחררת.

„לפני שיודעים מי את, מסתכלים קודם כל על ההופעה שלך. ניסית פעם לראות את ההבדל בחנות — כשאת לבושה ברישול או לבושה היטב. יש הבדל בצורת ההתנהגות כלפיך. לכן הבגדים היפים הפכו לחיות חלק ממני."

כשנשאלה בתיה אם שמעה על פנינה רוזנבלום, השיבה מייד: „פנינה היא לא תחרות בשבילי. פנינה רוזנבלום היא זאזא גאבור הישראלית. בארצות־הברית יש אלפי בחורות כמו פנינה, לכן היא לא הצליחה שם כפי שהיא מספרת כאן. אבל אין ספק שטמון בבחורה הזאת פוטנציאל גדול."

בתיה מודה שהיו לה הרבה הצעות בארץ, כמו למשל ליהפך לרז'ין של חיי־הלילה של תל־אביב, אך היא סירבה. כששואלים אותה אם היא יורדת, היא ממהרת להזכיר שהיא מגיעה ארבע או חמש פעמים בשנה לביקורים בארץ.

בתיה מסכמת בכתב את דמותה: „אני קומבינציה של שני עולמות. אני מזל תאומים, אבל אני חושבת שאני לא שתיים אלא עשר דמויות שונות, וכל מה שאני צריכה זה לדעת מתי ואיפה ללבוש את הדמות המתאימה." לשאלה מה תהיה כשתהיה בת 60, היא עונה מייד: „זקנה יפה." ■

נירה גר

3 פנים לחווה

בתיה בנדיקט ב־3 תמונות אופייניות משנות הזוהר שלה. „אני קומבינציה של שני עולמות, כיאה לבת מזל תאומים. אין לי דמות אחת, אני 10 דמויות שונות. כל מה שאני צריכה זה לדעת מתי ואיפה ללבוש את הדמות המתאימה. כשאת נראית מטופחת מסתכלים ומתייחסים אליך אחרת. היום כל אחת שיש לה קצת הופעה, קוראת לעצמה דוגמנית. דוגמנות זה מיקצוע רציני, הדורש הרבה ידע ועבודה. לא כל נערה יפה יכולה להצליח כדוגמנית."

פעם הם מכרו סחורה מחו"ל בלי מכס

ימאים בלי ים

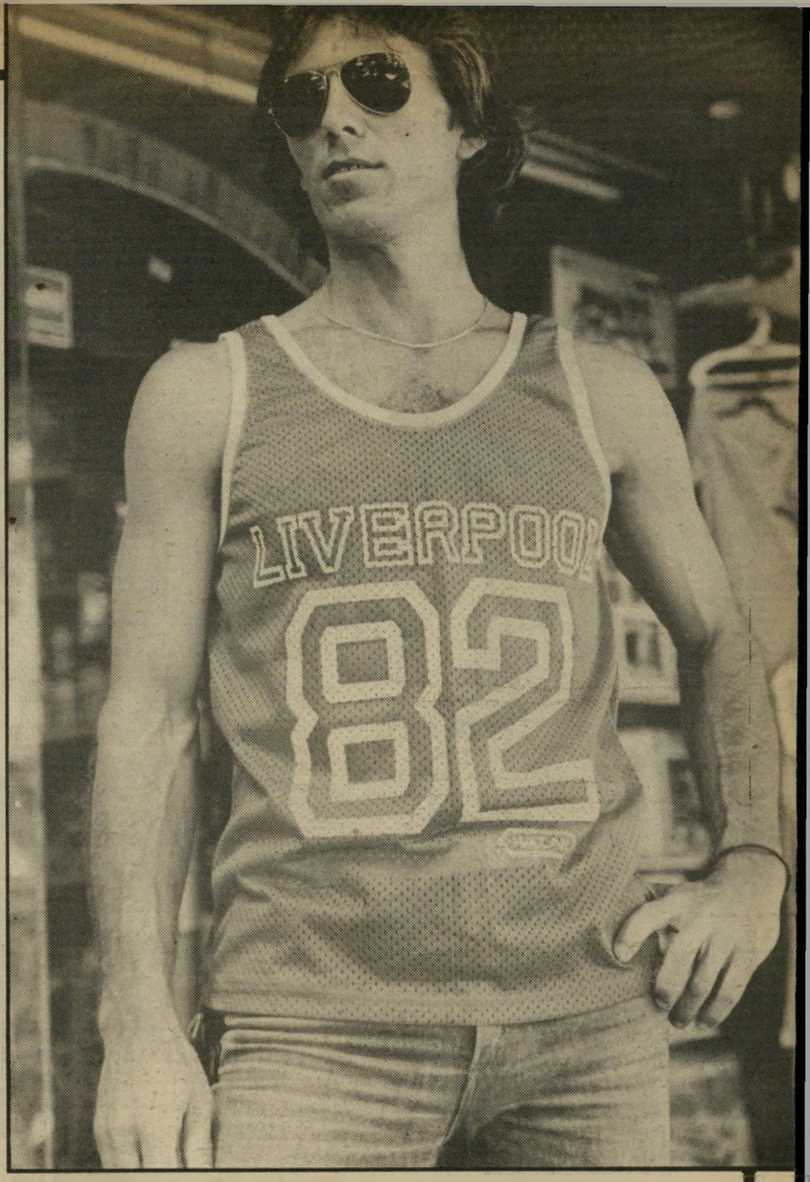

להראות שרירים

ספורטיבי ב־100 שקל איפה אפשר להשיג היום חולצת טריקו אופנתית במחיר מצחיק.

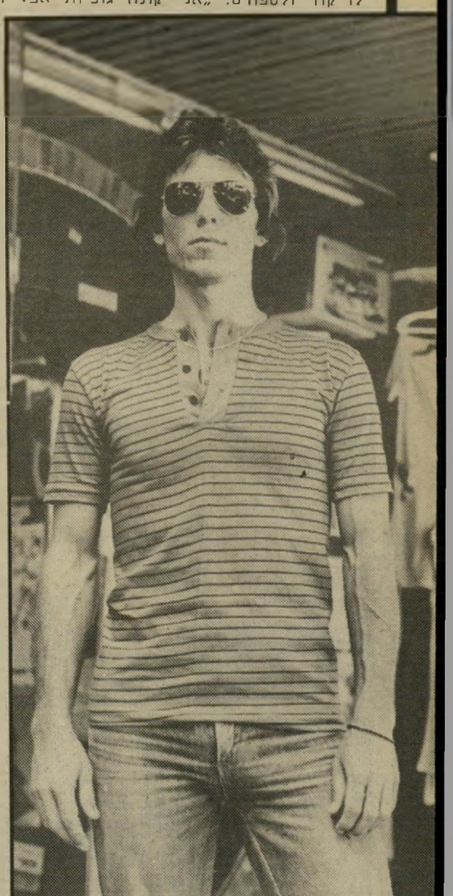

הם מעדיפים

לא היו ימאים, אך קראו לכם כך. הם ימאים בלי ים, ימאים על היבשה, זה התחיל לפני כ־17 שנה, כי שהימאים נהגו להגיע לחופשה לחוף חיפה. הם היו יורדים עם שללם ללא תשלום מכס, ומביאים למכירה מכל טוב — בשמים, טרנזיסטורים, מכונות־גילוח חשמליות, סכיני גילוח, סבונים ובגדים מחוץ־לארץ, במיוחד מאיטליה. תחתוני־ניילון שקופים, מישקפי־שמש — אצלם אפשר היה למצוא הכל.

פעם, ימאים זה היה מושג. זה היה כמעט מוסד. היום זה היסטוריה. היום זה כמו שוק הכרמל, כמו אלנבי, כמו חנויות הבזארים. מה שנותר הוא הקטע שבין כיכר דיזנגוף ושדרות בן־גוריון, ששם נשארו חנויות הימאים של פעם.

גבריאל ועקנין יושב בחנותו שברחוב דיזנגוף מזה 17 שנה. „הייתי נוסע לחיפה, קונה אצל הימאים ומביא את הסחורה ל־תל־אביב. היום הכל השתנה. לא צריך כבר ימאים. יש יבואנים. גם הסחורה היא אחרת. אני מוכר היום בגדים הודים ושמלות ערביות, כמו בעיר העתיקה.

„אני מוכר בזול. חצאית הודית שחורה עם זהב ופעמונים עולה אצלי 400 שקל. צעיף הודי — 120 שקל. שמלות ערביות בין 150 ו־300 שקל, ואין צורך לעלות לרגל לירושלים. אם באה לקוחה המתמקחת על המחיר ורוצה הנחה, אני נותן. לא הרבה, אבל נותן 10 או 20 שקל לפריט. אין רווח גדול. עובדים על אחוזים נמוכים כדי שהאנשים יקנו. אני עובד פה על גרושים."

לא טוב — לא כסף

מה שיש אצל גבריאל יש בבוטיקים אחרים. אותו דבר. אותה סחורה. חנות מלאה מפה לפה בצעירים וצעירות, שאפילו לא מודדים, רק מעיפים מבט על החולצה או השימלה שמים בשקית, משלמים ויוצאים.

אבל לגבריאל יש גם טענות: „מס הכנסה לא נותן לחיות. העיריה עושה לי שני רפורטים ביום כי אני תולה סחורה בפתח החנות." באותה נשימה הוא מוסיף: „מה אתך מותק? מה עם התכלת מותק? נכון, קצת קשה לראות במראה, ותא ההלבשה צפוף, אבל בואי מותק, אם לא טוב לא כסף! תחזירי, או תחליפי, תקבלי את הכסף בחזרה."

כמה תיירות נעצרות. המיבחר הציבעוני התלוי מושך את העין. הן מתלהבות מהשמלות הערביות הרקומות. „כאלה בדיוק אי־אפשר למצוא בניו יורק, ופה הן עוד כסף! תחזירי, או תחליפי, תקבלי את הכסף בחזרה."

כמה תיירות נעצרות. המיבחר הציבעוני התלוי מושך את העין. הן מתלהבות מהשמלות הערביות הרקומות. „כאלה בדיוק אי־אפשר למצוא בניו יורק, ופה הן עוד

לרגלים יפות

כיום מחזיקים בחנויות הימאים סחורה, שברובה היא חוצרת הארץ כולה סוג אלף וזולה. נק' אשר צריך הוא בגד מחניף, כמו שמלה־טוניקה מיני מטריקו. המיבחר עשיר ביותר והמחירים מציאה.

„סוג א"א"," הוא מצהיר. יש לו גם חולצות וגופיות לגברים. פה קונים בעשרות בגלל המחיר. ההבדל במחיר הוא עצום, ומגיע לחצי. בקיץ משתלם לקנות אצלו גופיות ובחורף סוצ'רים.

תנועת הקונים ערה. כשבאנו, היתה ה־

עכשיו הם מוכרים רק תוצרת הארץ

לות רק 550 שקל, מחיר אחרון. הן ממששות את חגורות העור, את מיכנסי ההרמון שגם ליחם אבל בארץ הם עדיין נמכרים ב־250 שקל, חולצות טריקו יוני־סקס באדום ו־שחור רק ב־100 שקל.

יותר מדי סדר

חמש חנויות צפונה משם נמצאת חנות דומה. המוכר יושב בטל ו־משועמם. הסחורה הכמעט זהה לזו של שכנו מסודרת טיפ־טופ על המדפים. יותר

עדיין אפשר למצוא אצל הימאים מיכנסי שרוואל לאוהבות ההרמון. לא כל כך אופנתי, אבל מכסה.

אב ובן בדיזנגוף

גבריאל ועקנין האב נמצא זה 17 שנה באו־תה חנות. פעם היתה לימאים תקופת זוהר, אבל גם היום לא רע, לא צריך להתלונן, בפרט כשלידו עוזר משה, בנו בן ה־15. „כל יום אחרי הלימודים אני בא לעזור לאבא. אנחנו נותנים הנחה. לא הרבה, אבל נותנים. **צילומים: מירי זיכרוני** ■

המקום הומה צעירים וצעירות, שאפילו לא מודדים, רק בוחנים בגד, שמים בשקית ניילון ומשלמים. חיירות באות, נעצרות ומסתכלות בשמלות הרקומות התלויות, נכנסות וקונות והכל בזול

מדי סדר. אין קונים. שקט.

מעט דרומה משם, בכניסה לבית, יש מין חנות קטנה. גם היא היתה בגילגול ה־קודם חנות של ימאים. טומי פרץ יושב ואוכל פלפל, ובין ביס אחד למישנהו עונה על שאלותינו בקשר למחירים. אצלו יותר יקר. חצאית הודית — 650 שקל, ב־250 שקל יותר מאשר אצל גבריאל.

הלאה, לא רחוק מכיכר דיזנגוף, חנות ימאים קטנה וצנועה. המיבחר דל, אבל יש כמה שמלות מיני יפות מטריקו. המחיר רק 150 שקל. לידו חנות קטנטונת, כמעט דוכן, המוכר יושב ברחוב, על כסא ו־מפטפט עם אורחת. אצלו נראים הסממנים של פעם — הוא היחידי שעדיין מחזיק סבונים, בשמים, דאודורנטים, מציתים וסכיני גילוח כמו בימים ההם.

ערביה אין צורך לכתת רגליים ולעלות לה ערבית. ב־300 שקל תוכלו להשיגה בדיזנגוף.

אינדיאנית וגם למי שחשקה נפשה להיות אינדיאנית בימי הקיץ, שימלת טריקו עם פרנזים המכסים טפח ומגלים טפחיים, במחיר סביר בשלל הצבעים האופנתיים.

ישראלית תהיי באוברול שורטס מ־טריקו משובח בגיזרה טו־בה, לבוקר, לאחרי־הצהריים, לבית ולים, שימושי.

נמר של עיר

עמוס עוז במיטבו ✶ טעות־זוטא של חיים נגיד

וחיים פסח ✶ שימחה נוח קרמר על שטר ההיסטוריה

מקור

מנוחה נכונה

סיפרו החדש של **עמוס עוז** מנוחה נכונה, "שראה־אור בימים אלה", מייצג את בשלותו של עוז כסופר ומבסס את מקומו בפיסגת הסיפורת הנכתבת כיום בישראל. מנוחה נכונה הוא הטוב, הבוגר והתלת־מימדי שבספרי עמוס עוז.

מנוחה נכונה הוא סיפור אבות ובנים בנוסח ישראלי, הנפתח בפתיחה עוזית אופיינית: **"איש קם ועובר ממקום למקום. מה שהשאיר האיש מאחוריו נשאר מאחוריו ומכיס בגבו. בחורף שנת ששים וחמש החליט יונתן ליפשיץ לעזוב את אשתו ואת הקיבוץ שבו נולד ובו גדל. הוא גמר בלבו לצאת ולהתחיל בחיים חדשים.."**

עוז מוליך את הקורא מהרגיעה החיי־צונית של ישראל בשנות ה־60, אל אותה התפוצצות של מילחמת 67 — המוצגת בסיפרו כסופו של עידן. מנוחה נכונה הוא מעין רישום של שנתיים בחיי קיבוץ (1965 עד 1967), המייצגות את מכלול ההתרחשויות שעברו על החברה הישראלית באותה עת. אחד מגיבוריו של הסיפור הוא ראש־ממשלת־ישראל באותה עת, **לוי אשכול.**

יונתן ליפשיץ, בנו של המנהיג המקומי, מי ששימש כשר באחת ממשלות מפא"י, מואס בחיי הקיבוץ ובאשתו, שמוזרותה גוברת והולכת אחרי אובדן עוברה בשעת־לידה. ליפשיץ חי בצילה של דראמה אשר התרחשה מעט טרם לידתו, כאשר אחד מחברי הקיבוץ, **בניה טרויצקי** התאהב באמו **חוה,** "בדרך רוסית, כדמעות **וכשבועות וכווידויים קדחתניים".** לילה אחד, בשעת טירוף, ירה טרוצקי המאוהב באהובתו ההרה, בבעלה, אביו של יונתן, ובפר של המשק, כיוון כדור אחרון למציחו, אלא ש"כל היריות האלה החמיאו את מפרתן וגם טיפת דם אחת לא נשפכה..." טרוצקי המאוהב ברח מהארץ והפך מלונאי עתיר־הון במיאמי־ביץ', ארצות־הברית. עד לסוף מנוחה נכונה לא ברור אם אביו של יונתן הוא אותו טרוצקי או שמא אביו־מגדלו, **ייקן ליפשיץ.**

ב־381 עמודי מנוחה נכונה מתאר עוז את הקיבוץ בריאליזם ספרותי חסר־תקדים, בלא כחל ושרק, במונוטוניות של חיין, בעולם הקטן שבו דחוסות להן נשמות רבות המנקרות אזנת ברעותה. יונתן מנותר מכל המתרחש סביבו, מסרב לקבל על עצמו את ניהול המוסך בקיבוץ, אינו יודע כיצד לספר לאשתו **רימונה** את מחשבותיו בדבר עזיבת הקיבוץ. הוא שקוע רובו ככולו בעולם לא מצי־אותי של מהלכי שח־מת, תוך הגדלת התהום בחיי הנישואין: **"היא ידעה שהוא לא ישן. הוא ידע שהיא יודעת. שניהם ידעו וישתקו. שכבו שקטים וחיכו."**

כמו בהופעה של דאוס־אקס־מכינה, מגיח מתוך האין **עזריה גיטלין,** צעיר שניצל בילדותו מן השואה, המחליט להתיישב בקיבוץ, שהוא מרכז העלילה. עזריה מגיע עם מעט חפצים וגיטרה, הוא השתחרר מן הצבא ומחליט להתקבל כחבר בקיבוץ גרנות, בשל מאיסתו בעיר: **"החיים בעיר הגדילה, הבדידות, התחרות האכזרית, ההמרנית והצביעות ואדם לאדם כמו שאימרים זאב."** רק בשל כישוריו של עזריה כסמל טכני בצבא, מקבלו יולק, אביו של יונתן, כעובד מוסך: **"אני כבר שנה שבועות מחפש מנהיג עיבר־שביר למשך שלנו."**

יונתן חי בצילה של פעולת־תגמול שנערכה בחירבת־תאופיק בשנת 1960, פעולה במהלכה נפצע, חילץ משדה־האש פצוע אחר ועל כך זכה בצל"ש.

ליונתן לא ברור מדוע נשא לאשה את רימונה, מעשה שהביאו לכבילה לאותה שיגרה המתרידה והמפחידה אותו: **"אחר־כך שוב יהיה פתוי. אתה תיסע לשחק שח באליפות הקיבוצים ואולי שוב תגיע לאחד המקומות הראשונים..."** וברגע של לחץ, מבהיר יונתן לרימונה: **"אני לא יכול להמשיך להיות כאן."**

בעוד יונתן עובר את תהליך חיפוש הדרך לעקירה מהקיבוץ, טווה עזריה את חלומות השתרשותו בו: **"עזריה נכסף להתעודע מקר ובלי שום דיחר אל כל הנפשות האלה: לדבר, להסביר, לרתק, לעורר רגשות חזקים, לחדור ולגעת בחיי כולם ככל כחכר."** הרעיון המרכזי המפ־עיל את עמדתו הפוליטית של עזריה, הוא שלילת תקופת שילטונו של דויד בן־גוריון בארץ. רעיון זה, בדומה לאחרים, מזין את נשמתו הסוערת של עזריה: **"ישא סדרות של הרצאות וידליק את כולם בהתלהבות מחודשת. ינהל חוג. יכתוב מאמרים בעלון הקיבוץ. יכה בתדהמה את יולק עצמו כאשר ישפוך אור על יכי ממשלת בן־גוריון. יתווכח ויוכיח בראיות ניצחות. עד מהרה יוודע כאן כי נפש נדירה באה לשכון בינינו..."**

עולם הזיותיו של עזריה מגיע הרחק מגבולות הקיבוץ, הזיות בדבר הפיכתו למעין **א"ד גורדון** של הדור החדש, דמות שסוגדים לה, דמות ששמה יגיע למרחקים: **"בעבור זמן, ואולי כבר בימי הקיץ הבא, יחקור ראש־הממשלה אשכול את מקורכי וישאל מי הוא הפיא השמיני הזה שכולם מדברים עליו, מדוע לא יכניסו איתו פעם אלי, שניכל לבדוק מקרוב איזו סחורה היא זו?"**

בבוקר הראשון לשהותו של עזריה בקיבוץ מעירו יונתן לעבודה במוסך, ובאורח מופלא, מצליח עזריה להדריך את יונתן בתיקונו של טרקטור אבוד למחצה, שספק רב אם ישוב לנסוע בדרכי הקיבוץ. כבר באותו ערב בא עזריה לחדרם של רימונה ויונתן עם הגיטרה שלו, כפתי המאמין למדיניות הדלת ה־פתוחה של הקיבוץ. הוא גלוי, מאמין בערכים, מאמין באדם ובחברות. סיפר לרימונה ויונתן את סיפור הגולה שלו, תוך שהוא מתאהב בהדרגה ברימונה: **"במעימעם החל עזריה ניטלין לקוות שנערה זו תפנץ בו, תעליב, תגרום לו איזה עיול משוע, ואז היא תהיה מחוייבת לפיים אותו ככל רוך כוחה. והוא לא ידע מה."** אחרי מישחק שח מוזר, שבסופו ניצח יונתן, הוציא עזריה את הגיטרה, פרט עליה מנגינה עצובה ונפרד מהם. אחר־כך אמר יונתן לרי־מונה: **"הוא פשפשן גדול, רמאי איך למרות כל אלה הוא מצליח איכשהו לעורר מין סימפטיה."**

עד מהרה הופך עזריה לשם־דבר ב־משק, תוך שכוכבו דורך בעבודות המוסך ובהתקנת כל הכלים החקלאיים. הוא מהפנט את בנות המוסד החינוכי, תוך שהוא פולט אימרי־שפר וציטוטים. הזמן מתואר בלשונו של עוז: **"שנת ששים וחמש, חורף בין המלחמות, כל חלומות־הזוועה עם זכר הסיוטים שהיו ועם פצעי הנפש, כולם צריכים להגליד כדי שתהיה שמחה."**

אבות ובנים. בעוד יונתן קרוע ב־פצעי נפשו, ממשיך יולק האב בשיגרה הפוליטית־מיפלגתית שלו, אותו מסע עטוף כזבים של "דין התנועה" ו"את־ריות היסטורית". הוא מגיע לישיבת הנ־הלת המיפלגה בתל־אביב, שם הוא נושא את דברו. אחרי ישיבת ההנהלה יוצא יולק, ובשוטטו ברחובות תל־אביב, בוחן הוא את מעשי דור האבות המייס־דים ותוצאותיו: **"הנה הכל הולך ו־חזר לישנו: חלוצים לשעבר צירפו וחפכו ילוו והנה גם קנו להם בית חדש. ובבית הקיטי סלון ובסלון תעמוד לה שידה ובתוך השידה, מאחורי דפנות־הזכוכית, ודאי מונח לו סרוויז, למען יראו וייראו כדברי אשכול בנאומו."**

חווה, רעייתו של יולק ואמו של יונתן, רואה את יולק ואת דורו בעיניים אמיתיות יותר: **"לילה־לילה במיטה לצד האיש המאמין, ריחות המחלה שלו, נשי־מת הסיגריות השנואה, קול נחרתו על פניה, מיתאר חיוור של מדפי ספריו העמוסים על הקיר מנגד באור בית־הכסא שאותו אסור לכבות, סובניריס שלו על השידה על הקיר על מראשות המיטה כמו פלקט עבה: אני הנני אישיות לאו־מית. אני הייתי מיניסטר. אתה היית מיניסטר, אתה אישיות לאומית ואני, אדוני, הייתי הממרשום שלך, הגרביים הישנים שלך, שמחביאים מתחת לתח־תוני־החורף שלך הם תחתוני־החורף של אני הייתי, אדוני..."**

בעוד דור האבות מוצג בסיאובו, מת־מקד הסיפור יותר ויותר בדור ההמשך, דור הבנים, שתוכנת להשגת המטרות הלאומיות של דור המייסדים. אחת

סופר עוז
האשם האמיתי — בן־גוריון

החוויה הישראלית

של מי הים התיכון?

יש טעויות ויש טעויות. טעות אחת, שאירעה באחרונה בעולם הספר הישראלי, היא יותר משגגה פשוטה. היא מלמדת רבות על בעליה.

שני עסקני ספרות שוליים, **חיים נגיד וחיים פסח,** פירסמו בעזרת קרן תל־אביב לספרות ולאמנות **ובהוצאת** הקיבוץ המאוחד **את מיבחר זוטא** ב' של שירי תל־אביב.

בעמוד 84 באנתולוגיה זו מתפרסם שיר בשם הים התיכון. מחברו של השיר, כך כתוב שם, הוא **נתן זך.**

אלא שהשיר הנפתח ב**"הים התיכון היא הים הנכון / בריחה יפואית על אדות הבריחה של / יתה — / דעתי לא היתה נתתה לבריחות: / כאב וחוכמה סיתתו**

משורר זך
„בריחה יפואית —

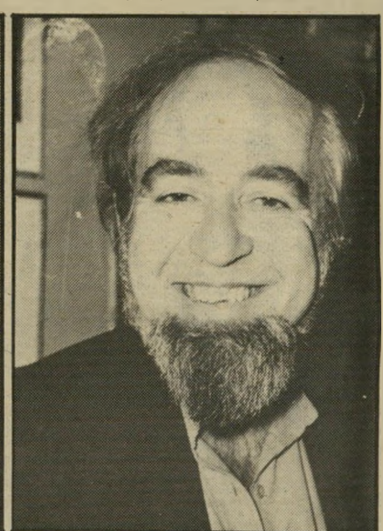

משורר יונתן
— אודות הבריחה"

את אכני החומה...". אינו פרי־עטו של המשורר המעולה נתן זך, המיוצג באנתולוגיה זו בכמה שירים. שיר זה הוא פרי עטו של נתן אחר, **נתן יונתן,** משורר ששיריו לא נמצאו מן הסתם ראויים להיכלל באנתולוגיה, למרות ששירבוטו של עורך האנתו־לוגיה, חיים נגיד, נמצא כראוי להתפרסם בה, על חשבון משלם המיסים התל־אביבי.

החרמתם של האדונים נגיד ופסח את נתן יונתן ברורה למדי: יונתן חטא כבד לקדושת השירה. הוא מחבר פיזמונים המגיעים לראשי מצעדי־הפיזמונים, ואינו משועבד לנצח השירה הטהורה. לכן הוא אינו נחשב בעיניהם, לכן אסור לטמא בנוכחותו אנתולוגיה מכובדת של שירה, לכן הם לא כינסו משירי תל־אביב שלו והפכו את נתן זך למחברו של הים התיכון.

נצח השירה העברית, ששכח את צפרדעי השירה של הדורות הקודמים, ישכח גם את האדונים נגיד את פסח, אך יזכור את שמו של נתן יונתן.

מאבני־הבותן של דור זה מתמקדת בהרי־סות הכפר הערבי השכן, שייח׳־דאהר, שאליו יוצאים יונתן, רימונה, עזריה וכמה מבני גילו של יונתן לפיקניק באחת השבתות. שיברי זיכרונות הילדות של ילידי המשק על הכפר ועל השייח׳ שלו, כמו מאזכרים את האמת על העם שחי כאן בארץ, עם שבניו הפכו פליטים. על הרדידות האידיאית של דור הבנים כותב עוז: „השיחה נסבה על מה שהיה בשייח׳־דאהר לפני מלחמת־השחרור, על ערמתו של החאג׳ הזקן, על מה שהיו הערבים מסוגלים לעשות לנו וגם על מה שאנחנו מציע לעשות להם במלחמה הבאה.״ מנוחה נכונה משול לדיאלוג של חירשים, בין דור שאין לו מה לומר (הבנים) ודור שאומר יותר מדי (האבות).

באותו לילה, אחרי הפיקניק ואחרי שניהלו מירדף בעיקבות דמות לא ברורה, שהסתתרה בחורבות הכפר הערבי, ומבול סוחף שניתך עליהם, נותר עזריה ללון בחדרם של רימונה ויונתן. באותו לילה, ב־3 לפנות בוקר, עוסק יולק, אביו של יונתן, בחיבור מיכתב ללוי אשכול, ראש־הממשלה ושר־הביטחון, שבו הוא כותב בין השאר: „העיקר הוא ככך שאנחנו הופכנו, אשכול יקירי. הופכנו תבוסת־עולמים. היד ממאנת לרשום זאת, אבל האמת קודמת. תם ונשלם, ידידי, הפרק הדמוקרטי שלנו.״ מיכתב זה נועד להסביר ללוי אשכול את אי־רצונו של יונתן הבן להמשיך ולחיות בקיבוץ. את האשם תולה יולק, כמאמץ את גירסת עזריה, בדויד בן־גוריון: „**האשם בכלי־זאת הוא בן־גוריון ולא אחר: הוא עם הדיבוק הכנעני שלו, שיצמח לנו כאן דור של נמרודים וגדעונים ויפתחים, שיגדלו אצ־לנו זאבי־ערבות במקום אכרכי ישיבות. לא עוד מרכס ופרויד ואיינשטיין, לא עוד מנוחין וישה חפין, לא עוד גורדון ובוריכוב וברל, מכאן והלאה — הבו לנו יואב ואבישי כני צרויה, אהוד בן־גרא, שזופים, בוריים ונכערים, מלומדי מלחמה. ומה יצא מן ההוקים־פוקום הזה? יצא נבל הכרמלי, אני אומר לך, עם שאר משתין־בקיר...״**

את המיכתב הארוך ללוי אשכול מכ־ניס יולק לאחד מתיקיו, ולבסוף משגר אליו מיכתב קצר, שבו הוא מבקשו לקבלו לפגישה פנים־אל־פנים, לדון על עתיד בנו.

בעוד יונתן ועזריה חולים בהתקררות, שבה לקו בטיול השבת לשייח׳־דאהר והוזים מרוב חום, עוברת רימונה להזיות משלה: „**אני הייתי רוצה להשכיב את שניהם בחדר־חשיכה במיטה זוגית ולהיות לבדי כאן בחדר על הספה. או בלילה להיות בין שניהם ולנגוע בזה ובזה.״** משולש מוזר זה מסתיים עם החלמתם של השניים, או כמאמרו של יונתן: „**קומי לכי אליו רטובה מהזרע שלי לא איכפת לי נמאס לי ודי.** ורימונה: „**אז הלכתי אליו רטובה מהזרע של יוני, ישבתי על־ידו על הארץ אמרתי שבאתי לשיר לו.״** ודומה כאן, כי החטא הקדמון של חווה ויולק ליפשיץ עם בניה טרוצקי חוזר על עצמו במהדורת הבנים.

הוריו של יונתן ליפשיץ, יולק וחווה, היסטריים. חווה מאיימת על יולק: „**יש לך זמן עד מחר בצהריים לסלק באופן סופי מהקיבוץ הזה ומהחיים של יוני את הפסיכופט המופרע, שבכוונה הכנסת אותו בזדון יכדם קר להרוס את החיים של הכן שלך...״** חווה ויולק מעלים באוב את המשוש הישן של ראשית ימיהם המשותפים, כאשר חווה מטילה את קלפיה על השולחן: „**אתה תופס שזה יכול גם להיות הילד שלו?״** וכוונתה לבניה טרוצקי. חווה מאיימת להתאבד, יולק מתמוטט בהדרגה. יונתן קם בוקר אחד ועוזב את הקיבוץ, כאשר רימונה ועזריה ישנים יחדיו. הוא נוטל את כלי הנשק האישי שלו, את תיק־המפות ומעט ציוד. הוריו של יונתן וחבריו לסיירת הצבאית נחלצים לחיפושים אחריו. ראש־הממשלה אשכול מורה למישטרה להיחלץ לחיפושים אחר יונתן, והילד איננו.

בינתיים יורד יונתן דרומה, עובר את באר־שבע ומגיע לעין־חוצבו, שם הוא פוגש בחיילת, שעימה הוא מעביר לילי־אהבה: „**והיתה זו התעלסות שהוא לא ידע כמותה כל ימי חייו. לא בהשפלה ולא בכישוף־פנים כי אם בפראות וברוך ובאיזה דיוק משופלל. כל הלילה ועד לפנות־בוקר. כאילו היתה לו אחות־תאומה צנומה וגופי נטבעו ביציקה אחת.**״ בוזמנית מגיע ראש־הממשלה לבקר את יולק וחווה כדי להרגיעם. לק־ראת סופי של המיפגש מתפרץ עזריה אל לוי אשכול, ואומר את כל שבליבו, ומוסיף: „**יתכן יצא לדרך כדי לחפש את משמעות החיים. לא משמעות. טעם. כלומר, כל אחד הוא חפשי. הפרט הוא לא רכושו של הכלל. ולא רכוש ההורים ולא רכוש האשה ולא רכוש הקיבוץ ואפילו, סליחה שאני נאלץ להתחצף כך, אפילו לא רכוש המדינה. האמת קודמת לנימוס...״** עזריה גם מזהיר את אשכול מפניה של המילחמה המתקרבת ובאה. חווה מתנצלת לאחר מכן לפני ראש־הממשלה: „**הוא מקרה טרגי. זהו כחור משארית הפליטה...״** וכאשר רימונה מנסה להרגיעו, מתפרץ עזריה: „**את אל תתערבי. את לא רואה שאני עימד יחידי מול כל העולם? גם אהובתי צריכה להצטרף אליהם? הזהרתי את החבר אשכול שמתקרבת מלחמה ושנם אם ננצח בה, תהיה זו התחלת הסוף. אמרתי ונמרתי. מעכשיו אשתוק כדג...״**

חווה עוזבת את חדרו של יולק ועוברת לחדרו של מזכיר הקיבוץ החדש, **שרוליק**, מגיע שליחו של בניה טרוצקי, הממתין לביקורו של בנו־אר־לא־בנו יונתן. מציע נסיעה לארצות־הברית ל־חווה. עזריה מגיש בקשה להיות חבר־קיבוץ. בינתיים יונתן מכין את מסעו לפטרה, לסלע־אדום, אותן חורבות ש־היו כמה שנים קודם לכן מוקד משיכה לבני דור שלם. יונתן וכסף „**אל המוות הזה הנקי מיסורים ההולך והופך אותי לאבן מאכני המדבר.**״ הוא יוצר קשר עם זקן מזור בשם **אלכסנדר, מאשה טלדים**: „**אתה תקרא לי טלים, ואני לך — קראסאבין.**״ הזקן יודע שמטרתו של יונתן היא סלע־אדום. הוא אינו עוצר בעדו, אלא מלגלג מעט. מוסיף ואומר ליונתן: „**כל אחד סוכריף על חייו. כל אידיאט — חופשי כמו מלך.**״ אחרי שיונתן חוצה את הגבול ומתחיל לעלות במעלה ואדי מוסה, הוא מגיע אל נקודת האיזון של חייו ומחליט לסגת. בריצה הוא חוזר אל קרונו של הזקן, שם הוא בוכה על חייו.

הזמן נוקף. הקיבוץ ממשיך בשיגרתו. עדיין יש שמחפשים אחרי יונתן, שנעלם כלא היה, עד שמגיעה שמועה על יונתן שנראה בערבה ליד „**ג׳יפ צבאי תקוע ואזיה יהודי חצי עירום עם זקן לבן כזה, דומה קצת לגורדון מהתמונות...״** בעוד רימונה בהריונה ועזריה מטפל בה, שב יונתן ליפשיץ אל קיבוצו: „**אותו לילה לנו שניהם, עזריה ויתי, בחדר הגדול. ורימונה ישנה לבדה ב־חדר־השינה...״** שלושתם חיו בשלישיה. בדצמבר נולדה בת: „**עזריה הציע לקרוא לה בשם נעמה. ויוני אמר: זה אפשר. הממידו את מיטת התינוקת בחדר־השינה, עם רימונה, והופיעו שניהם ללון בחדר הגדול.**״ ביוני פרצה לה מילחמת ששת הימים, יונתן ועזריה הצליחו לעוברה בחיים, והמשולש רימונה־יונתן־עזריה המשיך לחיות בשלווה ובאושר עם הבת נעמה.

לסיכום: סיפור חדש של עמוס עוז, שהוא שיא ביצירתו. זה סיפור הכתוב על מישור החיים, שאינו מדלג מעל למהמר־רות הפוליטיקה, ואינו מתעלם מהאכזבות שהוליכו את החברה הישראלית עד הלום.

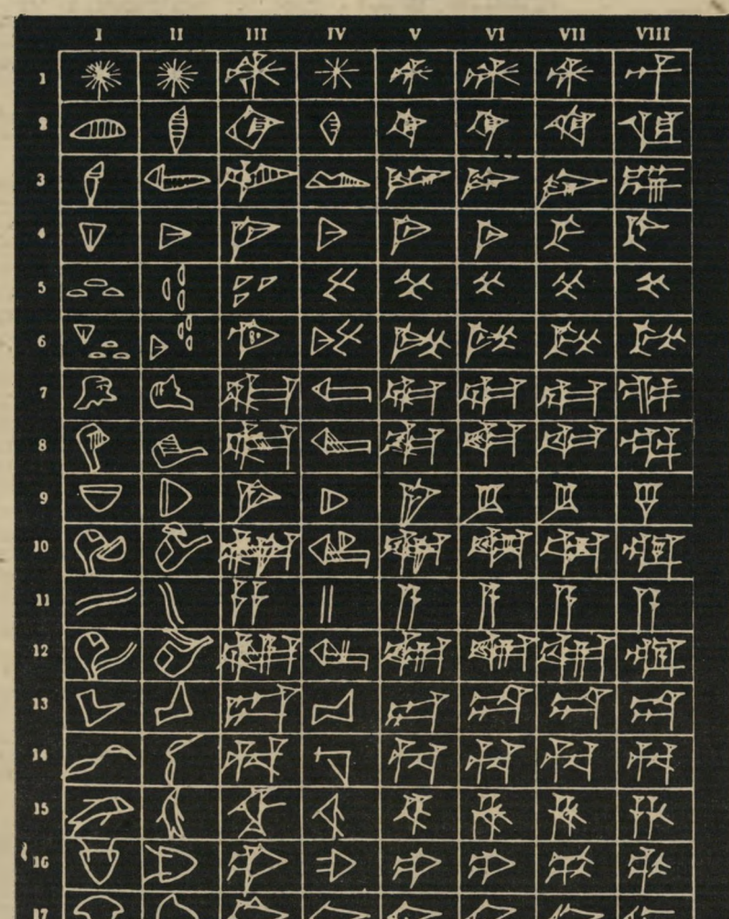

מוצאו והתפתחותו של כתב־היתדות; 3000—600 לפני הספירה. בקירוב. — הלוח מראה את הצורות של 18 סימנים אופייניים.

זה ספר המעמיד מתחת למיקרוסקופ הספרות את התנועה הקיבוצית, את צבי־עותה וחוסנה. את ריקנותה והפוטנציאל הבלתי ממוצה בה. מנוחה נכונה הוא ספר מומלץ ביותר, המטפל בכל מכאוביה של החברה הישראלית, שהוא אינו חושש לעיתים לדונה בחרצובות עטו.

גם דייקנותו של עוז בפרטים קטנים ומישנניים מייצגת את אמנות כתיבתו. למעט אותו קטע, שבו הוא מהאר את הקרב על חירבת־תאופיק, שכותב שורות אלה נמנה עם הלוחמים בו. עוז מציין כי הנסיגה מהיעד נעשתה „**תחת הילת הזוועה של פנזי תאורה פוריים,**״ בעוד שבדיקה קלה היתה מגלה לו, כי בקרב זה השתמשו הצדדים הלוחמים בזרקורים בשעת קרב. הזרקור שהאיר מרמת־פוריה לעבר חירבת־תאופיק, הוא זה שחתך את אפלת הלילה, ולא פיגזי־תאורה.

מנוחה נכונה הוא ספר מעולה, כן ומרגש, הכתוב בעברית קולחת ומרתקת.

עיון

שומר

מהדורה שניה ומתוקנת לסיפרו של **שימחה („סמואל״) נוח קרמר** ההיסטוריה מתחילה בשומר• **ראה־אור בימים אלה. הספר, שהוא מהנודעים ב־ספרים העוסקים בתרבות הנחשבת לרא־שית הציוויליזציה, באמצע האלף הרביעי לפני הספירה הכללית לחופו של המיפרץ הערבי.**

קרמר, פרופסור לשומרולוגיה באוניבר־סיטת פנסילוניה, בעלת האוסף השו־מרולוגי הגדול ביותר בעולם, פירסם את סיפרו במחצית שנות ה־50, כסיכום ליותר מ־100 שנות מחקר בנושא מרתק זה.

התרבות השומרית נחשבת כיום לאחד משורשי הציוויליזציה. פילוסופים, מו־רים, היסטוריונים, משוררים, מישפטנים ומתקני־חברה יכולים לגלות את האב־טיפוסים שלהם בשומר הקדומה. השו־מרים יצרו ספרות מקיפה עוד קודם שנכתב המיקרא, וזמן רב לפני שהעב־רים באו לעולם. הספרות השומרית מור־כבת ממיתוסים וסיפורים אפיים, הימנונים וקינות, כתיבת דברי־הימים ומישלי־חוכמה. עד היום נחשפו, בשלמותם או בחלקם, כ־25 מיתוסים, העוסקים בעיקר בבריאת העולם ובאירגונו.

הפרק הראשון בספר מתייחס לספרות השומרית והתנ״ך, תוך השוואת מיתוסים ואיבחון מקורות של מיתוסים תנ״כיים שנכתבו מאוחר יותר. בפרק לוחות שומר מתאר קרמר את סיפור פיענוחם של לוחות שומר במוסיאונים שונים בראשית המאה העשרים, תוך שיחזור הדרגתי של תקופות הכתב השונות בכתב־היתדות ה־שומרי.

בהמשך הפרקים מנתח קרמר את מר־כיביו של העולם השומרי, מתוך מיון של לוחות וקיטעי לוחות, המצויים במו־סיאונים רבים ברחבי־תבל. כך הוא מגיע לתיאור בתי־הספר הראשונים בשומר, מבלי לדלג על המקרה הראשון של שוחד בחינוך או מלחמת העצבים הראשונה. מלאכת שיחזור העולם השומרי מביאה את קרקר לתאר את הפרלמנט הראשון בעולם, שהיה בשומר, תוך שהוא מתבסס על האפוס עלילות גילגמש• שם מסופר על: „כנסת עצרת זקני העיר / כה השי־בה לגילגמש: הבה ונכנע לפני בית כרש, אל לנו למחצם ככלי־זיינו!״״ קרמר מתאר בפרק אחר את ההיסטוריון הראשון, תוך הבאת סיפור מלחמת־האזרחים בשומר, או תיאורה של הפחתת־המיסים הראשונה בתולדות תבל ואת קובץ־החוקים הראשון שנערך בידי המלך **ליפיט־אישטר, שהקדים את **חמורבי** ב־150 שנה.**

בין כתבי הציוויליזציה השומרית מצוי גם ספר התרופות הראשון, תיאור של ניסיונות בנטיעת עצי־צל, התורה הרא־שונה של בריאת העולם, האידיאלים ה־מוסריים הראשונים, איוב הראשון, ויכו־חים ספרותיים ראשונים, סיפור נח ה־ראשון, שיר־האהבה הראשון („חתן, תנני ואחבקך, / כי טובים דודי מ־יכש...״).

ההיסטוריה מתחילה בשומר מלא **בהד־פסים, ריישומים, קטעי־שיר, ההברות ו־הארות, והוא נוקט גם בהנחה הקושרת את המילה „שם״ עם המילה „שומר״. ספר מעולה על ראשית הציוויליזציה, שיש בכוחו לפענח לקורא הישראלי את מקורותיו הראשונים, שהרי אברהם נולד באור־כשדים, שהיתה אחת הערים ה־חשובות של שומר העתיקה.**

---

* שמחה („סמואל״) נוח קרמר — **ההיסטוריה מתחילה בשומר**; פתח דבר: ז׳ן בוטרו; תרגום: נחמן בן־עמי; ה־מהדיר: רפאל גבעון; מהדורה שניה עם תיקונים; תוספות והשלמות: רפאל קושטר; הוצאת ספרית־פועלים; 349 עמודים (כריכה קשה).

מאת דן טומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה," שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא כתבת־שער תחת הכותרת „הטראגדיה של משטרת ישראל," שכללה ניתוח תהליך הרקב שאחז במשטרה, מימי המנדאט ועד לימי הצמד יחזקאל סהר ועמוס בן־גוריון, שכמישפט הסתיים כשבוע שבו הופיע הגליון. רשימה נוספת הקשורה ב־מישפט, תחת הכותרת „מה אמרו השופטים," התייחסה למישפט עמוס בן־גוריון נגד שורת המתנדבים ולפפק־הדין שהיה חמור כלפי שני הצדדים, עם ביקורת קטלנית־במיוחד כלפי ראש־המישטרה. פרשה נוספת שהעלתה את המדיניה באותה עת, היא פרשת גב' רבקה שלום, שחוקי דת מיושנים גרמו להתפרצות ברבאריות לדירתה במטרה לתופפה עם גבר זר, עניין שהתגלגל אל בין כותלי בית־המישפט. בכתבה זו מובע שיחזור האירוע, באמצעות העדויות שהובאו בבית־המישפט.

בשער הגליון: מפכ"ל המישטרה, יחזקאל סהר.

„העולם הזה" 1032
תאריך: 24.7.1957

אנ"ת־מ"יבחן בתעלת־סואץ ✶ כלנתאר מכלנתר
✶ מ"ירמוב"יץ נותן עצות לנבחרת ישראל

העם

אל הסואץ!

הידיעה עצמה היתה משמחת למדי: האונייה ברג'יטה טופט, המניפה אומנם דגל דני, אך החכורה בידי חברת צ"ם עברה את תעלת־סואץ בדרכה מראנגון לחיפה, כשבמחסניה מיטען־אורז בשווי רבע מיליון דולר. טופט עזבה את אילת לפני כמעט חצי שנה, עלתה בלהבות בנמל ראנגון, אך התאוששה וחזרה לחופי־ישראל.

אולם פרט אחד העיב על השימחה ועורר דאגה חמורה בלב כל אזרח: ימאי ישראלי, היחיד באוניה הדנית, נעצר בסואץ, הורד מן האונייה והושם בכלא.

קוראי העולם הזה לא היו צריכים לנחש כדי לדעת מי האיש: כתב העולם הזה רפי („גלסון") אילון, איש פלמ"ח ונכה מילחמת־העצמאות, שעלה על האונייה ב־שליחות השבועון ובתפקיד של מלצר, שיעשע את קוראי השבועון בחודשים ה־אחרונים בכתבותיו הסבוליות־בהומור על הנסיעה ועל המזרח הרחוק. כימאי ותיק הוא נושא פינקס־ימאי יחד עם תעודת־העיתונאי שלו.

אולי להפתעת עצמו, הפך השבוע גלסון, האיש שעמד כימאי ותיק בסערות רבות, מוקד להתפתחות סערה בינלאומית.

ציונות

מה פועל הוועד הפועל?

נאומים מפוצצים נשמעו השבוע מעל בימת הוועד־הפועל הציוני. מתחת לתמו־נת־הענק של תיאודור הרצל, העומד במלוא קומתו ומחזיק בידיו צילינדר, כפפות לב־נות ומקל טיולים, קבע דויד בן־גוריון כי אין הבדל בין ציונים ולא־ציונים, אלא רק בין עולים ולא־עולים.

לעומתו, עמדו מנהיגי הציונות על יעוד התנועה, על משימות הדור ועל התהום הטראגית הנפערת בין הנוער הישראלי ובין יהודי הגולה.

חלוקת השלל? זה היה המעמד החגי־גי, שחדר לכותרות העיתונות ונישא על גלי־הרדיו. אולם הרבה יותר נלהב היה ויכוח אחר, שאיש לא נאם באוזני העם. זה היה ויכוח פרוזאי על כסף.

באחד החדרים הצדדיים ישבו המנהי־גים המעשיים, שכמו כל עשרות חברי ה־וועד־הפועל הציוני באו במטוסים ובאו־ניות, והשתכנו בבתי־המלון הטובים — הכל על חשבון העם היהודי. עתה הציגו חשבון אחר. הצד השני של חשבון־הנפש: התקציב המיפלגתי.

כל המיפלגות הציוניות חיות מן הס־כומים אשר הקרנות הציוניות משלמות להן, לכאורה כפיצוי על כך שאינן עור־כות מגביות פרטיות משלהן. אך בעוד שהכל מסכימים על שיטה זו של חלוקת־השלל, יש הבדלים גדולים בגודל המנות שכל מיפלגה צריכה לקבל מן הסיר ה־כללי.

השבוע היתה המקהלה אחידה: כל ה־מיפלגות, ללא יוצאת מן הכלל, דרשו יו־תר. מפא"י, מפ"ם, חרות, הדתיים — כולן הוכיחו באותות ובמופתים שלא תוכלנה לעמוד במיבחן, ואם לא יגדילו את ההק־צבה שלהן בסכומים גדולים, תצטרכנה ל־ערוך מגביות נפרדות.

השאלה הגורלית. היה זה בלי ספק, ויכוח חשוב לבעליו. השאלה היתה רק אם זו היתה הבעיה הגורלית שעמדה לנגד עיני היהודים התמימים בברוקלין ובב־ריסל, בקייפטאון ובקופנהאגן, כאשר שיל־שלו את ידם לכיסם ותרמו את כספם ל־מען בניין ישראל והצלת אחים נרדפים.

עיריות

הבוקר שלמחרת

רחמים כלנתאר לא היה שיכור־ניצחון, גם כאשר קפץ מצד אחד של המחנה ל־קצה השני, הציל את ראש־העיר המפא"י, הפיל את שני סגני ראש־העיר הדתיים ו־הפך את עצמו לסגן־ראש עיר־הקודש. הוא זכר כי אחרי כל ליל־הילולא בא הבוקר־של מחרת, עם כאבי־הראש שלו.

החודש החל כלנתאר להקדים תרופה ל־מכה. אמנם, תקופת־הכהונה של העירייה תפוג רק בעוד שנתיים כמעט, אולם כלנ־תאר עשה לעצמו חשבון פשוט: עם כל יום העובר, יורדות מניותיו. בעוד שנה שוב לא יהיה חשוב לאיש בעד מי יצביע אביר־הקפיצות, וכושרו להשיג לעצמו סידור־בחיים יקטן במידה רבה ביותר.

אין רחמים ברחמים. על כן רמז כלנתאר השבוע לחבריו־לשעבר במחנה הדתי, אותם עזר לסלק מן השילטון העי־רוני: אם יתנו לו מישרה טובה ובטוחה במשכורת, מחוץ לעירייה, מישרה שתחזיק מעמד גם אחרי הבחירות הבאות, יהיה מוכן להושיט להם שוב את ידיו החבריות — דבר שיגרור בעקבותיו את הפלת ראש־עיריית ירושלים, או לכידתו בשבי של קואליציה דתית.

עסקני־הדת בירושלים נלהבו לסיכוי, היו מוכנים לשבץ את כלנתאר במשכורת מתאימה. אולם משה שפירא, מנהיג ה־פועל המזרחי, הזהיר אותם חמורות: אם

• השנה, עם התרחבות תופעת הכלנת־ריזם פתחה בתו של רחמים כלנתאר במ־אבק ציבורי לטיהור שמו של אבי התו־פעה, אביה. בדבר אחד אין ספק: לאור התנהגותם של משה דיין, אמנון לין ויצ־חק פרץ, נראית התנהגותו של כלנתאר תמימה ביותר.

כדורגל

מבחן למישחק־המבחן

על מישחק־המבחן שנערך השבת בין נבחרת ישראל ומכבי נתניה, שהסתיים ב־תוצאות 4:2 לטובת הנבחרת, כותב יוסל'ה מרימוב"יץ*:

לאחר שגים של מישחק בנבחרת ישר־אל, ניתנה לי ההזדמנות לראות את הנב־חרת כצופה ביציע. אין אני חושב למתוח ביקורת על שחקנים שרק אתמול שיחקתי לצידם, כי בדרך־כלל קל להעביר ביקורת כשישובים על היציע. אולם ככדורגלן ש־שיחק כמעט בכל הנבחרות הארציות בש־נים האחרונות, אנסה לנתח כמה תופעות שראיתי במישחק.

קודם כל, יכולתי לראות שכל הבחורים שבעים מכדורגל, וזה ניכר ביחסם למיש־חק. אין ספק שי"א הכדורגלנים הראשונים של הנבחרת, הם הטובים ביותר במדינה. השאר הם רק תיירים. לכן היה רצוי שאם כבר לוקחים תיירים למשחק נגד אינדו־נסיה, שייקחו את אלה שעוד לא נסעו. צדק זה צדק.

הנבחרת כולה הגיעה כמעט ל־60% מ־הרמה, שאליה היא מסוגלת להגיע. ההגנה היא פחות או יותר מושלמת, ולדעתי יש להכליל את המגן אמציה לבקוביץ' בין י"א הראשונים. בהתקפה ובשורת־הרצים מגיע כל שחקן ליכולת טובה באופן אישי, אולם החיסרון נשאר כתמיד — מישחק־הצוות. שייע גלזר, למשל, היה בחצי השעה ה־ראשונה די גרוע, מכיוון שרצונו העז לא עלה בקנה־אחד עם יכולתו. אולם כשהחל לשחק מישחק־צוות, עלתה רמת מישחקו בהרבה.

טוב עשה יאזבנצ'יק, המתרגל את הנב־חרת במישחקים רבים ככל האפשר. רק בדרך זו אפשר להרגיל את הקבוצה ב־מינימום של זמן לשחק מישחק־צוות. כמו כן, היה זה שיקול נכון לבחור בתחילה צוות מצומצם, מתוכו תיבחר הנבחרת.

אולם הנבחרת ששיחקה בשבת עדיין אינה נבחרת במלוא־מובן־המילה. נבחרת טובה וראויה לשמה יכולה להיווצר רק על־ידי שיפור רמת־המישחק של כל קבוצות הכדורגל בארץ, וזאת עוד עבודה לשנים.

אנשים

● ח"כ מפא"י **יוסף אלמוגי**, בשיחה עם **דויד בן־גוריון** בעניין התנהגות מועצת פועלי חיפה בשביתת אתא: „בחיפה קור־אים לי קצין ולא מזכיר־מועצת־הפועלים. וכשבאים אל קצין ואומרים לו לבגוד או **להתאבד** — הוא בוחר בהתאבדות."

• כיום מאמן נבחרת ישראל.

יתייחסו ברחמים לאיש כמו רחמים כלנתאר, יפתחו בזה פתח לבוגדים למיניהם, ויוכ־שר הכלנתאריזם למהדרין.

אולם כלנתאר אינו איש חד־צדדים. ב־אותה שעה רמז גם לגרשון אגרון, ראש־העיר המפא"י, שהוא מוכן להסתדר אתו. אין הוא דורש ממנו יותר מאשר את או־תו הדבר: מישרה בטוחה.

השבוע היה מוטל גורלו של כלנתאר על כפות־המאזניים. דבר אחד היה ברור: יו־כה בשילטון הירושלמי מי שיתן מישרה טובה יותר וגם משתלמת יותר לרחמים כלנתאר.

התמונה שעוררה את זעם בית־המישפט. בשיא מישפט עמוס בן־גוריון — שורת המתנדבים, הצטלם אביו של עמוס, ראש־הממשלה דויד בן־גוריון, באופן הפגנתי עם בנו ועם נכדו. התצלום נעשה אחרי שצלמי־העיתונות הוזמנו למיפגש זה. השופטים מצאו שהדבר פסול, אך לאחר־מכן מחקו את הפיסקה, אשר ציינה כי הדבר „לא היה מן הטעם הטוב".

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 21. 7

● **סידרה קומית: החמאם (4.05 — ערוץ 3 — שחור־לבן — 50 דקות, מדבר ערבית).** סידרה משעשעת בכיכובם של „השמן והרזה" של הקולנוע והטלוויזיה הערבית, גואר אל־טושה וחוסני אל־ברזאן. הסידרה הופקה לפני כמה שנים ומוקרנת עתה בשידור חוזר. היא מתרחשת בבית מרחץ תורכי ישן, והדמויות המופיעות בה, החל בבעל־הבית ועד לנער־השליח, מייצגות חתך נרחב של האוכלוסיה הערבית העירונית.

● **סידרה עילגית: אנו נפגש שנית (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע — 50 דקות, מדבר אנגלית).** העלילה מתרחשת באנגליה, בעת מילחמת העולם השניה, כאשר אל־פי חיילים אמריקאים מגיעים לאיים הבריטיים ב־מיסגרת המאמץ המשותף של בנות־הברית למיגור הנאצים. האנגלים המבורגרים מבקבלים את בני־בריתם בשימחה אך בקרירות. צעירות קושרות קשרים רומנטיים עם החיילים האמריקאיים, ומת־פתחות עלילות אהבה ובגידה כאשר חבריהן ובע־ליהן של נשים בריטיות רבות משרתים הרחק מן הבית.

יום חמישי 22. 7

● **תוכניות חג (כ־2.30 — שני הערד־צים).** תוכניות חג מיוחדות לרגל חג אל־פיטר, בסיומו של חודש הרמאדאן. סרטים מצויירים, קיר־קס, הצגת תיאטרון ותוכניות בידור, ולקינוח, ב־10.15 סרט קולנוע אמריקאי חדש יחסית.

יום שישי 23. 7

● **סידרה קומית: מורק ומינדי (2.00 — שני הערוצים — שידור בצבע — 25 דקות, מדבר אנגלית).** מורק הוא יצור מכוכב־לכת הנקרא „אורק". הוא מגיע לכדור־הארץ כדי ללמוד את התנהגות בני־האדם. נערה אמריקאית בשם מינדי מארחת אותו בדירתה ומדריכה אותו בכל הקשור לרגשות בני אנוש ולהתנהגותם בחיי היום־יום. סיטואציות קומיות רבות ומשעשעות. בתפקידים הראשיים: רובין ויליאמס ופאם דאובר.

יום שבת 24. 7

● **ספורט: היאבקות (9.35 — ערוץ 3 — שידור בצבע — 40 דקות, מדבר אנגלית).** תחרויות היאבקות בזוגות ורביעיות לפני קהל שקל להלהיבו. משתתפים בתחרויות אלופי היאבקות מאירופה, המיזרח הרחוק וארצות־הברית.

● **סרט קולנוע: (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סרט קול־נוע אמריקאי או אנגלי ממיטב הקלסיקה הקולנו־עית במיסגרת פסטיבל סירטי קולנוע.

יום ראשון 25. 7

● **בידור: תוכנית הבידור של יום ראשון (6.00 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 60 דקות, מדבר צרפתית).** מופע בידורי מרשים של הטלוויזיה הצרפתית הכולל זמרים ו־רקדנים מן השורה הראשונה.

● **סידרת מתח: הארט ואשתו (10.15**

מורק ומינדי
יום שישי, שעה 2.00

— ערוץ 6 — שידור בצבע — 50 דקות, מדבר אנגלית). סידרת־מתח משעשעת עם רו־ברט וגנר וסטפני פאורס בתפקידים הראשיים.

יום שני 26. 7

● **סידרה מתח: וולקוט (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** במרכזה של סידרה חדשה זו ניצבת דמותו של קצין־משטרה בריטי צעיר יליד ג'מאי־קה, בשם וולקוט, (השחקן ג'ורג' ויליאם הריס). התפקיד שהטיל עליו הסקוטלנד־יארד הוא חקירת פשעים חמורים ברובע של שחורים. וולקוט נאבק מצד אחד בדיעה השלילית שיש למפקדיו לגבי צעירים שחורים וכישוריהם ומאידך ביחס של חש־דנות ועוינות מצד תושבי הרובע השחורים.

יום שלישי 27. 7

● **רב־מכר: סודות גבעות מידלנד (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות מדבר אנגלית).** סידרה עלילתית המת־רחשת בעיירה אמריקאית. סבתא שתלטנית ועשי־רה ובנה החומד את כספה עושים יד אחת כדי לשים קץ ליחסיה של הנכדה בת ה־17 עם צעיר עני ותוך כדי כך נחשפות פרשיות של בגידה, ואהבה בין הורי הנערים המתבגרים.

יום רביעי 21. 7

● **סידרה: ועד החו־רים של הרפר ולי (6.32 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** עוד פרק בסידרה המספרת על אלמנה צעירה ו־אם לבת בשנות העשרה הגרה בעיירה שמרנית. כותרת ה־פרק, דון ז'ואן.

● **סידרה: הדוכסית מרחוב דיוק (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנג־לית).** פרק חמישי, סוגה בשו־

שנים, ובו כיצד לואיזה יולדת לצ'ארלס בת, למרות החלטתה הנחושה שלא להינשא לו.

יום חמישי 22. 7

● **תעודה: נהר של חול (9.30 — שידור ב־צבע, מדבר אנגלית).** סרט המספר על חיות שונות ומשו־נות באפריקה השחורה. קריי־נות: אריה אורגד.

● **בידור: אריק סינו בקונצרט (10.20 — שי־דור בצבע, מדבר ומזמר עברית).** קונצרט שנערך ב־מועדון צוותא בתל־אביב. ב־מופע משתתפים גם מתי כספי, נתן כהן, יהודית רביץ ועגרי אקשטיין.

● **מותחן: שרלוק הולמס וד"ר ווטסון (11.10 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הסידרה ה־בינונית עם צמד הבלשים ה־נודעים חוזרת למסך. הפעם יתמודדו השניים עם תעלומת הפרה העיוורת.

יום שישי 23. 7

● **סירטי הנפשה: מיקי ודונלד (3.00 — שי־דור בצבע, מדבר אנג־לית).** סרטים מצויירים חד־שים בצבעים, עם הדמויות ה־מוכרות והאהובות של וולט דיסני.

● **סרט קולנוע: אלי־בי (9.15 — שידור ב־צבע, מדבר אנגלית).** נער־השעשועים טוני וונדיס (ריי מילנד) חושש שאשתו הע־

שירה, מרגו (גרייס קלי) תת־גרש ממנו בשל אהבתה לסופר האמריקאי מרק האלידי (רוברט קאמינגס) וכך הוא ינושל מ־רכושה. לכן הוא זומם לרצוח אותה. הוא יוצר קשר עם קפטן לסגייט (אנטוני דוסון), חבר מ־ימי הלימודים העוסק עתה ב־פעילות בלתי־חוקית, ובאמצעי סחיטה מאלץ אותו לבצע את הרצח. ביים: אלפרד היצ'קוק.

● **בידור: קליאו ליין וג'יימס גולווי (10.55 — שידור בצבע, מדבר ומז־מר אנגלית).** הזמרת הידועה קליאו ליין והחלילן ג'יימס גולווי מגישים קונצרט של מו־סיקה קלאסית קלה.

קלי וקאמינגס: אליבי
יום שישי, שעה 9.15

יום שבת 24. 7

● **סידרה: ידיד לעת צרה (6.02 — שידור ב־צבע, מדבר אנגלית).** בפרק הבורח עוזר הובו ליתום שברח מבית יתומים, לחזור ל־חיקם של אנשים שאותם הוא אוהב.

● **בידור: עוד לחיט (8.30 — שידור בצבע, מדבר ומזמר אנגלית).** מיצעד הפיזמונים הלועזי.

● **מותחן: בלש עד הגל (10.30 — שידור ב־צבע, מדבר אנגלית).** הסרט אני מאמין בסידרת המו־תחנים המביאה את סיפורו של בלש העובד בשירותה של תח־נת שידור.

● **סידרה קומית: שלי (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה הקומית המביא בתחת הכותרת נופך של נלסון, עוד מסיפוריו של הוזג הבריטי ה־צעיר המכבד בסידרה זו.

יום ראשון 25. 7

● **סידרה: ספינה ה־אהבה (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה הקומית־רו־מנטית המספרת על העלילות המתרחשות על סיפונה של ס־פינת־טיולים אמריקאית.

● **סידרה: דאלאס (9.45 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** ג'וק ומיס אלי מחליטים לחזור בהם מתו־כניותיהם להתגרש. חברת־הנפט שג"יי־אר תיכנן למכור לה את חברת יואינג, מתכננת את הנ־

קמה בו. בינתיים פוגשת סו־אלן באשתו של קלינט, בעוד שבעלה־לשעבר של לולי מציג את כישוריה לפני ג'יי־אר. רגע של פיוס בין סו־אלן לג'יי אר מסתיים, כאשר מגיעה ידיעה מרעישה הקשורה באחותה של סו־אלן, קריסטין.

● **מותחן: לא יאומן כי יסופר (11.25 — שי־דור בצבע, מדבר אנג־לית).** עוד אחד מסיפורי ה־מתח המיוחדים של הסופר רו־אלד דאל.

יום שני 26. 7

● **בידורון: צא מזה (8.03 — שידור בצבע, מדבר עברית עילגת).** שעשועון תשבצים נושא פרי־סים.

● **תרבותון: שמונה וחצי (8.30 — שידור ב־צבע, מדבר עברית).**

יורק והרשי: לכודים ברשת
יום שני, שעה 10.00

עוד תוכנית פטפטת המציגה לצופה את אי־קיומם של תר־בות, ספרות ותיאטרון ישרא־

● **סידרה: לכודים ב־רשת (10.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק שלישי בסידרה המבוססת על הרומן של ג'ורג' סטיוונסון. העלילה מספרת על רשת־ביון עצמאית שהקים וינסטון צ'ר־צ'יל, ערב מלחמת העולם ה־שניה. עוד קודם מינויו למיש־רת ראש־הממשלה. בסידרה מ־ככבים: דיוויד ניבן, ברברה הרשי ומייקל יורק.

● **תוכנית אוכפן: זה הזמן (11.00 — שחור־לבן).** תוכנית אירוח ייצוגית של הטלוויזיה הישראלית.

יום שלישי 27. 7

● **סידרה: רודה (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה קומית על עולמה של גרושה צעירה.

● **צרכנות: כולכוסק (9.30 — שחור־לבן, מד־בר עברית).** תוכנית הצרכ־נות של הטלוויזיה הישראלית, בה לא ישוחחו שדרי הכדורגל רפי גינת ודני לבנשטיין על מחדלי הדיווח הטלוויזיוני של משחקי הגביע העולמי.

העולם חושב דיגיטל

כאשר ממשלת ארה"ב החליטה, בשנת 1980, לרכוש מדיגיטל 4000 יחידות מחשב (יותר ממה שרכשה מ"י.ב.מ"ו„קונטרול דאטה" ביחד) היה ברור, לאנשי מקצוע ברחבי העולם, שדיגיטל שינתה את דרך החשיבה בעולם.★

יפור ההצלחה של דיגיטל מתחיל בשנת 1959 כאשר י.ב.מ היתה המלכה הבלתי מוכתרת של עולם המחשבים ואפילו חברות מחשבים גדולות כמו „קונטרול דאטה" ו-„N.C.R" פיגרו במרחק רב אחריה. באותה שנה הציגה דיגיטל (DIGITAL EQUIPMENT CORP.) את המחשב הראשון PDP-1 שהניח את היסוד לגישה האינטראקטיבית (הידברותית) בעולם המחשבים. אנשי דיגיטל, שחזו את העתיד, הראו לעולם שמחשב אינו בהכרח יצור ענק ומסתורי המופעל רק בקונצרנים ענקיים, ע"י מדענים. הם ייצרו מחשב שכל אדם יכול לתפעל, בקלות, בהתאם לדרישותיו ולצרכיו.

זאת היתה פריצת הדרך של דיגיטל לשוק מתוחכם שעד אז היה סגור בפני חברות חדשות.

התוצאה: כבר בשנת 1979 מכרה דיגיטל למעלה מ-100,000 מחשבים ברחבי העולם. ומשנה לשנה המספר גדל והולך.

מאז הפכה ההידברות לקו המנחה בדיגיטל: הידברות בין אדם ומחשב, הידברות בין מחשב ומחשב, הידברות בין הצרכן לחברת האם — דיגיטל. הידברות. התרומה הגדולה של דיגיטל לדרך בה משתמש העולם במחשבים. לדרך בה העולם חושב.

דיגיטל, המעסיקה כיום כ-63,000 איש ברחבי העולם, המשיכה ופיתחה מערכות מחשבים בעלי רמת הידברות גבוהה. מחשבים קטנים יותר, גמישים וקלים לתפעול, ולאחזקה ולצמיחה.

בישראל התקינה החברה במשך פחות מ-9 שנים 700 מערכות מחשב. על לקוחותיה נמנים מיטב החברות והמוסדות ובכללם כל האוניברסיטאות, תעשיות צבאיות ומדעיות, מכוני מדע, מחקר ופיתוח, משרדי ממשלה, תעשיות אזרחיות, חברות מסחריות, מוסדות חינוך, בעלי מקצועות חופשיים ועוד רבים אחרים.

לדיגיטל כיום 400 סניפים ב-38 ארצות. החברה משקיעה מדי שנה 250 מיליון דולר במחקר, פיתוח והנדסת מחשבים אשר יתאימו לדרישת הצרכנים בעתיד. דיגיטל זכתה לאמון ולמוניטין בעולם כולו. לכן, היום, העולם חושב דיגיטל מחשבים.

★ מתוך המאמר ב„כספים" מתאריך 14 ספטמבר 1981.

העולם חושב digital מחשבים

שידור

צל"ש

ג'ו מק־קלייר

● להנהלת הטלוויזיה הישראלית על הקרנת סרט התעודתי ג'ן התותחן על הסנטור **ג'וזף מק־קארתי** ועל צייד־המכשפות נגד בוגדים הפוגעים באחדות־העם, שניהל בארצות־הברית של ראשית שנות ה־50'. הקרנת סרט זה השלימה הר־פעה בכיכובו של ח"כ **מיכאל קליינר, ערב** קודם לכן, בתוכנית זה הזמן, שבה תבע הח"כ לחוקק חוק נגד הפגנות ה־

מק־קארתיסט קליינר
סיפור מוכר

פגועות באחדות־העם בשעת־חירום, ו־הטית האשמות בשקום עכשיו. על קבלת כספים ממקורות סעודיים — בנוסח האש־מותיו של הסנטור מק־קארתי.

בתקופה שבה מטיחים בני־מינו הישר־אליים של מק־קארתי, **אהובה מרון**, עו־רך־דין **אהרון פאפו** ח"כ **מאיר כהן** האשמות מק־קארתיסטיות בטלוויזיה הישר־אלית — היה בעצם הצגת הסרט הזה מ־שום אומץ־לב ציבורי.

מאחרי הקלעים

עידן המונומנטים

בעוד הטלוויזיה הישראלית מתחבטת בבעיות כמו אי־יכולת לשדר תוכנית בצבע מתוך אולפניה בירושלים, מחסור במקלי־טים, כוח־אדם טכנולוגי מדולדל — הורה מנכ"ל רשות־השידור **יוסף ("פיד") למנהל־הטלוויזיה, טוביה סער**, להתמקד בשתי הפקות־ענק, העשויות לדלדל את משאבי הטלוויזיה עד תום.

מדובר ב־100 מיליון לירות שלפיד הו־רה להקצות להפקת שלושת הפרקים הב־אים של הדראמה הרדודה מישל עזרא ספרא ובניו. הפקת שלושת פרקי דראמה אלה, מטרתה לספק את יצרי הרוב הדומם וה־פופוליסטי של צופי רשות־השידור — על חשבון יכולתה של הטלוויזיה הישר־אלית להמשיך ולהפיק הפקות זולות ב־מהלך השנה הקרובה.

הפקת־ענק נוספת של הטלוויזיה, שהיא ניסיון לחזור על הצלחת ישראל במצרים, הוא סיפור הפקת האורטוריה אליהו של הנדל, שנועדה להיות מופקת בשותפות עם הז־ד־פ (הטלוויזיה הגרמנית). אחרי שנקבעו מפיק (**צבי גורן**) ובימאי (**יוסי צמח**) וקדם־הכנות שלו הון עתק — תב־עו המפיק והבימאי (שמעודו לא הפיק אר־פרה בטלוויזיה) לנסוע לגרמניה על־מנת לשכלל את שליטתם באופן ביצוע ההפקה.

בעוד ההכנות לאליהו (המיועד להיות מצולם על פיסגת המוחרקה — בעזרת קרני לייזר של האמן **דני קרוון**, המת־עתד להעלות את אליהו השמימה באמ־צעות פעלולים של קרני לייזר) התברר ל־לפיד, שמדובר באופרה שתושר בגרמנית, ושבה משובצים קטעים מתוך הברית החד־שה — דבר העשוי להכעיס את הצנזור של שר־החינוך והתרבות בוועד המנהל, עו"ד **מיכה ינון**. התוצאה: ההפקה נמ־צאת בסימן שאלה.

הקצאת החלק הארי מתקציבי היצירה של הטלוויזיה לשני פרוייקטים יקריב אלה, הביאו את אחד מראשי הטלוויזיה בעבר לומר: „יוסף לפיד מקים מונומנטים של־ויזיוניים לעצמו על חשבון אוויר־המחי־ה של הפקות הטלוויזיה — מונומנטים אלה יורזו את המוות הקליני של הטלוויזיה!"

זונים במסך

אסיפת־חירום שניהלו עובדי מחלקת־החדשות של הטלוויזיה בעקבות הניתוק המוחלט הקיים מזה שבועיים ביניהם ו־בין מנהל־הטלוויזיה, **טוביה סער**, הבי־אה לדין ודברים קשה בין העובדים. באסי־פה, שנסתיימה על חודו של קול, הוחלט על המשך העבודה בשלב זה, בגלל המצב הביטחוני.

הדיונים באסיפה התנהלו בטונים גבוהים ותוקפניים. חלוקת הטיעונים באסיפה נע־שתה על מפתח גילי, כאשר ותיקי העובדים במחלקה, **חיים יבין ויעקוב אחימאיר**, טענו שאסור בשלב זה להשבית את העבודה במחלקת־החדשות, או מה ש־מכונה בפי העובדים „מדיניות חיים יבין" לשמור על הקיים ולהשיג עוד.

צעירי העובדים התנגדו למדיניות זו, והציגו אותה כמדיניות של בנות־יענה. אחד מהעובדים אף קבע: „מה שאנחנו עושים כיום, אנחנו זונים במסך!"

הכתב התל־אביבי, **חנן עזרן**, תרם ל־החלטה כאשר הביא מידע לעובדים על כך שהטלוויזיה הלימודית, בשיתוף עם גלי צה"ל, עומדת מוכנה עם מהדורות־חדשות למיקרה של השבתת מחלקת־החד־שות בטלוויזיה.

המנומרת

שר־התיקשורת, **מרדכי ציפורי**, הגיב בערב ראיונות בתל־אביב על מאבקו ב־**יוסף ("פיד")** ובהנהלת רשות־השידור על סירובם לשדר טלוויזיה מנומרת (כתבות בצבע ובשחור־לבן). בתשובה לשאלותיו של איתן דנציג אמר ציפורי:

מנהל סער
„אבל אתה המנהל!"

„כל צילומי־השדה נעשים כיום בצבע. מערכת־השידור שלנו עוסקת במחיקת צבע, כדי שהקהל לא יהנה מהם במיוחד. כנ"ל גם חלק מהסרטים המוקרנים. כל זה קורה כי לטענת הטלוויזיה חלק מן הציוד שלה באולפנים אינו מושלם. לי זה נראה מאוד מגוחך. הדבר דומה לאדם שאיבד את רג־לו האחת — וכדי שהוא ילך ישר מקצצים גם את רגלו השנייה. מתוך בדיקה למדתי, שכל הציוד לצורך צילום התוכניות בצבע באולפנים נמצא במחסניה של רשות־ה־שידור. אבל הסיבה לאי־שימוש בו נעוצה בוויכוח בין המסכנאים והנהלת רשות־ה־שידור. לכן נקטתי בצעדים פורמאליים, ו־אין שום מיגבלה מצדו של מישרד־התיק־שורת לשידור בצבע. המחיקה, נעשית על־ידי רשות־השידור ולכן דרשתי להפסיק את המחיקות האלה. אני מקבל מאות מיכ־תבים בנושא, מיכתבים מאזרחים התוב־עים שידור בצבע."

למרות המחלוקת הציבורית הקשה בין השר ציפורי ובין מנכ"ל רשות השידור, יוסף לפיד, בעניין הטלוויזיה המנומרת, נענה השר לבקשתו של המנכ"ל וסיפק לצורך מיבצע הלי"ת־תרום ניידת טלפו־נים לקליטת התרומות לליב"י, ביום המיב־צע.

פסקול

„דאלאס" יורדת

הסידרה דאלאס עומדת לרדת בקרוב מהמסך: הסיבה: הסידרה מופצת כיום בתחנות־הטלוויזיה בעולם בקסטות מוכנות לשידור, ולא בגלילי סרטים. סיכסוכי־העבודה בבניין הטלוויזיה אינם מאפשרים עדיין שימוש בקסטות וידיאו לשידור ●● אחד מעובדיה הבכירים של הטלוויזיה סיפר את הסיפור הבא על המתרחש בהג־הלת הטלוויזיה: „אמא שאלה את טוביה: מדוע אתה לא הולך היום לבית־הספר? טוביה ענה: אמא, אני לא רוצה ללכת עוד לבית־הספר! ואז אמא המשיכה ואמ־רה: אבל טוביה, אתה מוכרח ללכת ל־בית־הספר — אתה הרי המנהל!" ●● האווירה השוררת בין העובדים הבכירים של הטלוויזיה וקול ישראל נובעת מהדיעה שליב"י־תרום עלול להיכשל לדעתם, כ־יי־מת אפשרות שהליב"י־תרום לא יגיע ב־הכנסותיו לשירותרום, שערכו גלי צה"ל ביום־העצמאות. על הסיבות שמונים אנשי הרשות להכישלון האפשרי, הם מוסיפים את דרישת הרמטכ"ל **רפאל** („רפול") **איתן**, לתת במיסגרת הליב"י־תרום גאום לאומה ועוד דרישות שהצבא וצמרת הביטחון הציבו לפני רשות־השידור ●● שידורי הטלוויזיה מאולפן מבט בביירות לא היו מתבצעים ללא תרומתו של איש המיקרוגל **יוסי כהן**. למרות שמומחי מישרד־התיק־שורת וחיל־הקשר של צה"ל שללו אפש־רות של שידור במיקרוגל מביירות לחי־פה, הצליח כהן לאתר פירצה בשרשרת הרי־הלבנון, ולהעביר בעדה את השידור הישיר מביירות, באיכות של 100 אחוזים ●● צוותי הטלוויזיה העצמאיים (סטרינ־גרים), העובדים בשירות תחנות טלוויזיה זרות בשטחים הכבושים בלבנון, זוכים בביטוח של קרוב למיליון דולר לעובד, בעוד שעובדי־הטלוויזיה הישראלית, העו־בדים באותם האיזורים, מבוטחים ב־500 אלף שקלים. זו הסיבה שהביאה למיעוט מישלוח צוותים ללבנון, ומיעוט הכתבות בשבוע האחרון ממוקדי־ההתרחשות החד־שותיים.

„חרב הפאשיזם"

עורך־„מבט" שטרן
נותרו כמה שבועות

בישיבת „פורום החדשות" של השבוע שעבר, התרחשו שתי התכתשויות מילוליות בין מנכ"ל רשות־השידור **יוסף ("פיד")** ו־בין עורך מבט, **יאיר שטרן**.

ההתכתשות המילולית הראשונה התחו־ללה כאשר לפיד שאל את שטרן: „איזה שיקול־דעת יש לך בקביעת נושאי החד־שות?" על שאלה זו השיב שטרן: „תראה, אני קיבלתי במיכרז את המנדט לערוך את מבט — ואם שיקול־הדעת שלי לא טוב, אז נותרו עוד כמה שבועות עד לתום תקופת־הניסיון שלי בתפקיד — ואפשר שלא להפוך אותו לקבוע!"

התכתשות נוספת התחוללה כאשר ביקר לפיד את שטרן על כתבה שהביאה את האשמותיו של ח"כ **אברהם כ"ץ־עוז** מהמערך. הח"כ קרא ל„כל מי שחרב ה־פאשיזם על צווארו לפנות לוועדת־הכנסת לביקורת המדינה!" (בעקבות שעוריה בנושא של הבעת דיעה ולחצים פוליטיים במישרד־התיקשורת). לפיד שאל את שט־רן: „איך אתה מאשים בדברים כאלה שר בישראל?" תשובתו של שטרן ללפיד: „איך שאתה פסלת ראיון עם ציפורי ב־רדיו, אומר לי עליו דבריו כאלה!" בעיד־נא דריתחא, אמר לפיד לשטרן: „איך אתה מדבר? אתה עוד קטן כאן!"

הוועד המצה"ל

הישיבה השיגרתית של הוועד־המנהל של רשות־השידור בשבוע שעבר נועדה להיות עוד ישיבה שקטה אחת של הפוליטרוקים הממונים על רשות־השידור והמצרים את צעדיה. את השיגרה שבר ח"כ **מאיר שיטריט**, שהעלה שאילתה תמימה־לכאורה: „מדוע משדר קול ישראל מיקבץ של כתבות מדי יום אחרי השעה 5, במקביל ליומן גלי צה"ל, המשודר באותו הזמן?" שיטריט תקף את יצר התחרות של קול ישראל בגלי צה"ל.

שיטריט, שעלייתו המטיאורית בפוליטיקה הישראלית התחילה בפינה ש־הוקצתה לו בגלי צה"ל ובסידרת תוכניות על דמוקרטיה בעיירות־פיתוח שבה כיכב בטלוויזיה הלימודית — לא הסתיר בדיון שהתפתח בוועד־המנהל את האינטרס הניצב מאחורי השאילתה שהציג.

כתוצאה מהשאילתה התפתח דיון מקיף בוועד המנהל, שבו התברר כי גלי צה"ל פועלים מחוץ למיסגרת החוקית של רשות־השידור, שהם כפופים לה, וכי שידורי יומני־החדשות של התחנה הצבאית כפופים לזרוע הצבאית ולא לזרוע האזרחית, כמתבקש בחוק.

הגדיל לעשות יועץ המנכ"ל, **נקדימון רוגז**, ששאל: „מה פיתאום מי־שהו מעלה את נושא גלי צה"ל — אם אין לו אינטרס ישיר (ברמיזה לכיוונו של ח"כ שיטריט)?" בהמשך דבריו אמר רוגל בהתרגשות רבה, כי גלי צה"ל פלשו לתחומים שאינם מעיסוקם, והם מנועים לעשות זאת על פי החוק. הוא ציין, כי למטרה זו הם לוקחים את מיטב השדרים של קול ישראל למילואים על־מנת שיתחרו בתחנת־האם שלהם, ובמקביל לוקחים מדי שעה את מהדורות החדשות של קול ישראל מבלי לשלם תמלוגים ומשדרים אף את מהדורות מבט של הטלוויזיה. רוגל ציין, כי בדיווח החדשותי של גלי צה"ל, נעשים דברים שלא ייעשו מבחינה עיתונאית מיקצועית. את הדיון סיים מנכ"ל רשות־השידור, שאמר בהומור לשיטריט: „מי ששלח אותך עם השאילתה הזאת — כבר לא יפגה אליך יותר כקליינר!"

רצח

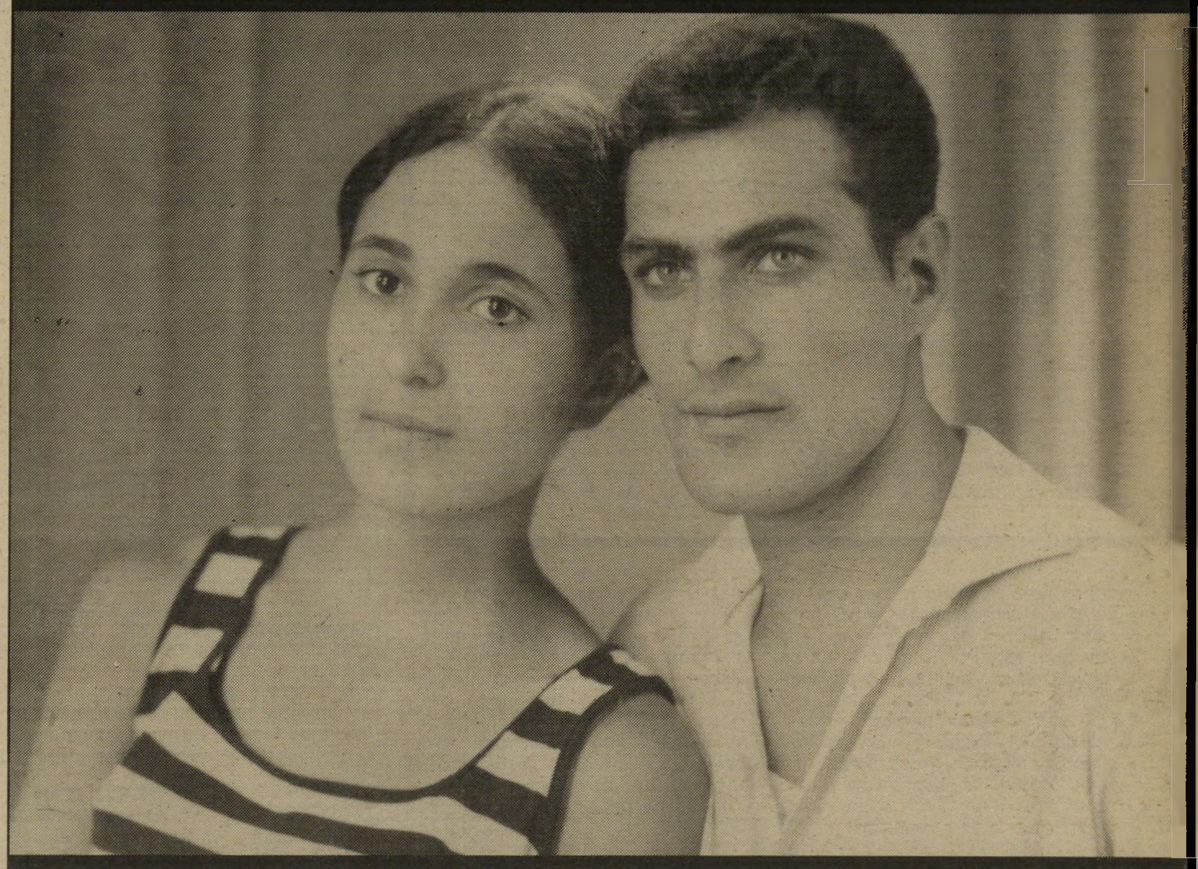

בשער אפרים

ב יפיץ הזביבית הפר את דיממת הלילה של המושב שער־אפריים. אחרי דקות ספורות הושב השקט על כנו. לא לפני שנגררה גופת אשה מחוץ לחדר. מאוחר יותר סיפרה בתה הבכירה של הנרצחת, יונה שער, כי שמעה את הרעשים שעלו מחדר אמה, אולם פחדה לגשת ולר־אות מה פישרם.

שלמה שער איבד את אשתו. הוא איבד את הפועל הערבי שהיה בן־בית אצלו במשך תשע שנים ועלול לאבד את פרנ־סתו. אך מעבר לכל אלה איבד שלמה שער בן ה־37 את האמון באנשים. הטרגדיה שפקדה אותו ואת בני ביתו גרמה לו לחשוד בכל אחד — החל מאלה הקרובים אליו קירבת־דם, וכלה בכל מכריו ומודעיו.

אהבה ממבט ראשון

ל פני 13 שנה ביקר שער במושב אליכין הסמוך לחדרה, שם פגש צעירה יפהפיה בשם יונה, שכבשה מייד את ליבו. שער תכול־העיניים חיזר אחרי יונה השחומה בלהט. האהבה בין השניים פרחה וכעבור תקופה קצרה הוא נשא אותה לאשה ולקחה לגור עימו בביתו שבמושב שער־אפריים.

אחרי שהתחתנו השתנו חייהם שינוי מהותי. „עד אז," ממלמל שלמה, „הכל היה בסדר. כשהתחתנו התחילו המריבות."

לבני־הזוג שער היסטוריה ארוכה של סיכסוכים ומריבות, שלהם היו עדים לא אחת שכניהם ובני מישפחתו של שלמה, המתגוררים במושב התימנים הוותיק.

בשנת 1979 התחיל שלמה לבנות וילה.

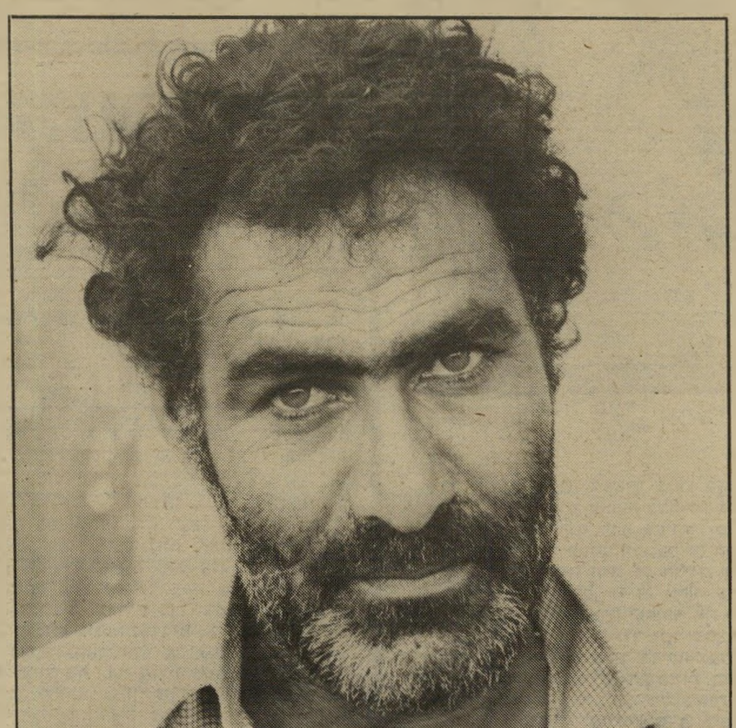

הבעל שלמה שער תכול העיניים ושחום־העור, הפסיק לגלח את זקנו כשהת־גלתה גופת אשתו. בתמונה למעלה: שלמה ויונה שער טרם נישואיהם. בימים ההם שררה אהבה בין השניים. לאחר שהתחתנו החלו המריבות בין בני הזוג.

הנרצחת יונה שער. התמו־נות היחידות של יונה הנמצאות באלבומים המישפחתיים הן תמונות שצולמו לפני שנים רבות.

ההודעה הראשונה ע
נרשמה ביומן התחנה
הסדין והמזרון, החלה

שער, שהוא בעל חממות מצליחות ומטעי־בוטנים מפותחים, השקיע את כל אונו ומירצו בנסיון לשפר את תנאי חייהם של בני־מישפחתו. היום, כשהווילה הושלמה והיא פאר המושב כולו, היא עומדת נטושה וזנוחה. אבק ממלא את חדריה, ואוויר רעגן אינו נכנס בין חלונותיה.

שלמה שער איבד את אשתו ויחד עימה נעלמה שימחת־החיים שלו. „הבית גמור ויפה," הוא מספר בקול חרישי ודמעות בעיניו, „אבל מה זה שווה עכשיו?"

גופה במטע

ש ער גויים למילואים. אחרי ימים אחדים קיבל חופשה, ומייד נסע לביתו. כשהגיע הביתה מצא שם רק את חמשת ילדיו. אשתו נעדרה מן הבית. שלמה לא הוטרד. בין בני־הזוג שררו יחסים קרירים זה זמן רב, והם היו בהליכי־גירושין. אשתו נעדרה מהבית לעיתים מזומנות. השמועה העקשנית המהלכת ב־מושב מספרת, שהיה לה מאהב והיא נהגה להתרועע עם גברים ערבים ויהודים אחדים.

ביום שבו הגיע שלמה לביקור בביתו, כבר שכבה גווית אשתו מוסתרת תחת ענפים במטע הבוטנים הגדול של בעלה.

אחרי יום תמים של חיפושים הודיע שלמה על היעדרה של אשתו למישטרה, אולם שם לא התייחסו לדאגתו ברצינות. ההודעה הראשונה של שלמה אף לא נר־שמה ביומן התחנה, שכן השוטרים היו רגילים לכך שיונה נעלמת לימים ספורים מביתה ולא נטו לייחס לכך חשיבות.

רק למחרת סיפרה בתו בת ה־11 של שלמה לאביה על הסדין המוכתם בכתמי־דם שמצאה על מיטת הוריה. הילדה הניחה את הסדין בחדר־הכביסה ואף ניקתה את החדר מסימני הדם שהיו בו, כי חונכה לסדר ולנקיון. מפאת גילה הצעיר לא הבינה כנראה מה רואות עיניה. הראי המנופץ בחדר השינה והסדין המוכתם בדם לא הדליקו נורה אדומה במוחה, והיא

העלמות האשה שנמסרה למישטרה לא רק למחרת, כאשר התגלו כתמי הדם על המישטרה בפעולה וגלתה את הגופה

טרחה להשליט סדר בתוהו ובוהו שגילתה בחדר.

„רק כשראיתי את כיתמי־הדם," מנסה שלמה לשחזר את הזיכרון המחריד, „התחלתי לחשוד שמשהו לא בסדר." שלמה רץ לתחנת־המישטרה שאספה מייד את כל המצעים המוכתמים בדם ואת שיברי הזכוכית. חמישה ימים אחרי שנרצחה, נמצאה יונה שער על־ידי עוברי־אורח, קבורה במטע הבוטנים של בעלה, כשפלג גופה התחתון עירום.

ברגע שבו נתגלתה הגופה נעצר שלמה ויחד עימו נעצר הפועל הערבי חאלד אבו־רביע. חאלד עובד אצל שער כבר 9 שנים.

מקום הרצח שלמה שער מצביע על המיטה, שעליה נמצאו המצעים המוכתמים בדם. בחדר־השינה נרצחה יונה אחרי שנאבקה עם רוצחה, המזרון עדיין מכוסה בכתמי דם, שאותם ניסתה בת הנרצחת למחות.

שלמה נהג להחזירו לביתו מדי יום, עת סיים עבודתו במשק, אולם הפעם ביקש ממנו להישאר במושב ולגור בקומה הריקה שניה של הבית, „כדי שישמור על המשק ועל המישפחה, כשאני במילואים."

שער התייחס אל אבו־רביע כאל בנו. הוא נתן בו אימון מלא וסמך עליו שיבצע את עבודתו בצורה הטובה ביותר, אולם אבו־רביע הפתיע.

שלמה היה עצור במשך תישעה ימים בתחנת מישטרת כפר־סבא. החוקרים ניסו לשכנעו להודות ברצח אשתו, אולם הוא המשיך לטעון שהוא חף מפשע. „לא התייחסו אלי באלימות," מתאר שלמה את אחד השבועות הנוראים בחייו, „אולם גם לא האמינו לי."

מאבק בחדר־השינה

א חיי של שלמה, טוביה, החי במושב גם הוא, פנה לעזרתו של עורך־הדין דויד ליבאי. ליבאי לא ניסה להשתיק את לקוחו כשזה זעק: „אני חף מפשע!" למרות כל המריבות אהבתי אותה ולעולם לא הייתי עושה זאת!" כל מכריו של שלמה טענו בלהט להגנתו. „שלמה לא יפגע בזבוב," הם אמרו.

אולם לחוקרים היה זמן. שלמה נבדק במכונת אמת שהוכיחה כי הוא דובר אמת, אולם גם בכך לא היה די. שלמה שוחרר מבית־המעצר רק כשהודה חאלד אבו־רביע ברצח יונה שער. אבו־רביע אף שיחזר את הרצח וניסה להסביר את מניעיו.

ביום שבו נעלמה יונה שער באורח מסתורי מביתה, היא הוציאה מן הבנק 11 אלף שקל. חאלד טען ששמע על כך וניסה לגנוב את הכסף. יונה תפסה אותו בעת שחיטט בארנקה. תוך כדי מאבק ניסה אבו־רביע לחנוק אותה, אולם יונה בריאת־הגוף נאבקה עמו. במהלך המאבק נופץ הראי וראשה של יונה הוטח בדופן הברזל של מיטתה. לאור העובדה שהגופה נמצאה עירומה קיים חשד שהרצח היה על רקע מיני, אולם אבו־רביע לא היה מוכן להודות באונס.

לא חיים לא מוות

ביום האחרון לשיבעה על מות אשת בבית אחיו, סיפר שלמה להעולם הזה: „אני לא יכול לחיות תחת לחץ. מצבי הנוכחי הוא לא חיים ולא מוות. הייתי איש עובד, נחשבתי לאחד האנשים החזקים בכפר. עכשיו אין לי זמן וראש למחשבות על דברים אחרים. מאז שאשתי הלכה אין לי חשק לעשות כלום. למרות שהייתי רב איתה, היינו אוהבים חזק.

„כשהייתי במילואים, היא היתה אצל אחותה ואמרה לה שהכל בסדר בינינו. שדווקא בתקופה האחרונה היחסים הסתדרו ושהכל יהיה בסדר. עכשיו עוזרת לי המישפחה. לקחנו שלושה פועלים שיטפלו במשק והעזרה הסוציאלית הבטיחה לי שקבל מטפלת.

„לילדים סיפרתי הכל לאט־לאט. הם קיבלו את הדבר טוב, אבל לא מעכלים את זה עדיין. הילדים היו עצמאיים תמיד,

בעבודה הנרצחת יונה שער עבדה בבית־האריזה הסמוך למושב שער־אפריים, עד חודש מאי האחרון, שלמה עבד במשק.

בחתונה תמונת חתונתם של בני־הזוג שער, שהיתה תלויה בחדר השינה שלהם, הוסרה מהקיר.

כי היא נעדרה מהבית הרבה פעמים. כשאני הייתי בבית היא היתה הולכת בלי רשות גם ליותר מיום.

„יונה היתה אשה קשה. היתה לי פועלת ערביה, יונה זרקה עליה מילים בכל האיזור כאילו שיש משהו בינינו. כדי שיהיה שלום־בית פיטרתי אותה. יום לפני שמצאו את הגופה ישבתי פה, בבית הזה, עם חאלד. האמא שלי הביאה לו לאכול ולשתות, והממזר הזה היה שליו ורגוע כל הזמן, כאילו אין לו יד במה שקרה.

„ראיתי את הגופה ואני בטוח שהיה גם אונס. יונה לא הכניסה את חאלד אף־פעם הביתה. אני מעולם לא חשדתי בו ולא תיארתי לעצמי שיכול לקרות דבר כזה. במשך שבועיים הזנחנו את האדמות, בעיצומה של עונה, וזו הפרנסה שלי. הכל מוזנח, שום דבר לא מטופל כמו שצריך, אבל אני — אני איבדתי את השימחה בחיים. שום דבר לא יהיה כמו קודם."

המישפחה מאיימת

אחיו, שלקח על עצמו את הטיפול בשלמה ההמום אומר כי שלמה וילדיו יכולים להישאר בביתו כל עוד הם מרגישים צורך בכך, אולם כדאי שלשלמה יצא מהר מהדאגות, כי אחרת תהיה לו בעיה קשה כשינטה לשקם את עצמו הן מבחינה נפשית, הן מבחינת פרנסת המישפחה.

„אצלנו במישפחה לא היתה אף פעם בעייה," מתעורר שלמה מהרהוריו וממשיך לספר מכאב רב, „אנחנו עשרה ילדים, והכל היה תמיד בסדר אצל כולם. מריבות בין בעל ואשתו לא תמיד מובילות לסוף אכזרי שכזה."

בינתיים הגיעו שמועות לכפר כי בני מישפחתה של יונה לא מוכנים לסלוח לשלמה. בעיניהם, למרות שהמישטרה טוענת אחרת, שלמה הוא האשם. ביום ההלוויה הודיעו הוריה של יונה למישטרה כי מוטב שלא ישחררו את שלמה. „אם הוא יבוא ללוויה, אנחנו נפגע בו," הם איימו, ושלמה אכן לא שוחרר.

קיברה של יונה נמצא במושב הוריה, מושב אליכין. לדברי בני־מישפחתו של שלמה, בני מישפחתה של יונה הם אנשים פרימיטיביים מאוד, אולם למרות זאת לא מוכן שלמה לעבור בשתיקה על האשמותיהם. די לו בכאבו הפרטי ובנסיון לשקם את עצמו. הוא מתכוון להתלונן במישטרה על האשמות אלה, ברגע שבו יאזור עוז להתייצב בשנית מול החיים היומיומיים, מול מאבק המחיה התמידי ומול הכאב והחלל הממלאים את ביתו ואת ליבו.

טיבי זכרוני ■

מקום הגופה אורי, חברו של שלמה, מצביע על המקום שבו נמצאה הגופה. הקבר לא היה עמוק ורגליה של הנרצחת בצבצו מבין הענפים שכיסו את גופתה. אחרי סילוק הגופה עיבדו הפועלים מחדש את השטח.

קולנוע

סרטים

היסטוריה פאסבנדרית

קשה לתאר מוצר אופייני יותר לריינר ורנר פאסבינדר המנוח, מלולת, הסרט העומד לחנוך את הקולנוע החדש לב 2 בלב־דיזנגוף.

אופייני, כי אפשר למצוא בו שילוב של כל הנושאים שבהם התרכז פאסבינדר ב־שנים האחרונות, יחד עם אותם המרכיבים המלווים אותו מאז החל לעשות סרטים. יש בו מלודראמה עממית ויש בו מוסר־השכל פוליטי, קל להבין בהשפעה הרעיונית של אדם כמו גודאר ובהשפעה הסיגנונית של הקולנוע הפופולארי. דמות של אשה ניצבת שוב במרכז העניינים; כתיבתם מחדש של תולדות הרפובליקה הפדרלית הגרמנית נמשכת, כאילו מן המקום שבו נגמרו בנישואי מריה בראון; בקיצור, לאוהדי פאסבינדר יש הרגשה של טיול בארץ מוכרת מאד, בארץ שבה המידע הגרוטסקי הוא הפעם קצת יותר מודגש מן הרגיל, אבל גם בכך אין כבר הפתעה.

בחירת הנושא לסרט הזה, כך טוען פאסבינדר, באה מכיוון בלתי־צפוי. השחקן דירק בוגארד, אחרי שהופיע ביאוש (גירסה קולנועית של הבימאי לספר של נאבוקוב), כתב לפאסבינדר מיכתב ובו הסביר שאינו מתכונן להמשיך ולשחק אבל לפני שיניח את נישקו סופית, היה משתוקק לגלם את דמותו של פרופסור אונראט מן הרומן של היינריך מאן בשם זה. למי שאינו יודע, זה היה המקור לשתי הגירסאות של המלך הכחול.

ברברה סוקובה בתפקיד זונה בסירטו של פאסבינדר
תוצאה בלתי נמנעת של גרמניה בשנות ה־50'

ארמין מיור־שטאהל בתפקיד הר פון־בוהם עם סוקובה
צדקנות מאוסה

משל פוליטי. פאסבינדר מצדו, חשב שהתקופה שבה מתרחש הרומן — תחילת המאה — אינה מעניינת אותו במיוחד, ואם עליו להעביר את הסיפור לתקופה שריתקה אותו באמת באותו זמן, שנות ה־50', הרי שמרכיבים רבים ביצירתו של מאן לא התאימו יותר לרקע, והיה צורך לשנותם. וכך, אחרי גילגולים רבים ומשונים, לבושה הטרגדיה על פרופסור מרובע ושמרני, המאבד את כבודו העצמי ואת דמותו בשל אהבתו הנואשת לזמרת־יצאנית במועדוני־לילה, למשל פוליטי־חברתי נוסף, על התברגנותה של גרמניה אחרי המילחמה, משל המדגיש את ההשתלטות הקפיטליסטית על גרמניה, הבניה מחדש שלוותה בניצחון מחודש של השחיתות והשוחד, התבוסה השלמה של האידיאלים מול הרכושנות של אומה שלמה שאי־אפשר להשביע את רעבונה.

את מקומו של פרופסור אונראט המסורבל והמזדקן, יורש כאן הר פון־בוהם, גבר נאה ומהוקצע, חניך האסכולה הפרוסית הישנה, מן הגזע היודע בדיוק היכן מקומו שלו, והיכן צריכים האחרים לעמוד. הוא נבחר להיות מהנדס־העיר בעיירה גרמנית קטנה, האיש המחליט מי יבנה ומה ייבנה, בתקופה שבה תנופת הבניה במערב־גרמניה היא בשיאה. השנה היא 1957. מולו ניצב הר שוקרט, לי שושלת יוחסין, בלי חינוך גבוה ובלי גינוני נימוס. הר שוקרט הוא קבלן, והעיירה כולה בכיסו. הוא קונה את כולם, בגוף ובנשמה, משכך אותם בשלמונים ומי שחושיו לא התבלבלו עדיין די הצורך, מוזמן לבוא לקבארט המקומי, וילה עם חדרים בקומה העליונה, למטה שותים „סקט" (יין נתזים גרמני) של שוקרט פתוח תמיד. והוא אינו מקמץ ולמעלה אפשר להשלים את הבילוי. הארנק בהוצאות.

יבוא הטומאה. המלכה של הקאברט היא לולה, או בשמה האמיתי מריה־לואיזה; גברת צעירה הלובשת מחוכים שחורים כמו מארלן דיטריך (אישהו קשר צריך להיווצר הרי עם סירטו של פון שטרנברג), שרה בקול מפוקפק אבל סכסי כל מיני להיטים מיבוא אמריקאי (יבוא הטומאה), שייכת רשמית לשוקרט, אבל מקבלת בחדרה, בזמנה הפנוי, גם את הר אסלין, פקיד בעיריה בעל אידיאלים נשגבים ורוח מרדנית. לולה עוסקת במה שהיא עוסקת כי זו תוצאה בלתי־נמנעת של המצב הכלכלי בגרמניה של שנות ה־50, ויש לה בת קטנה (גם היא מתוצרת הר שוקרט), הגדלה בבית סבתה.

אלה הם רק כמה מן השחקנים במחול השדים הפארודי שעורך פאסבינדר על המסך. לולה עושה שרירים למען מכריה וגורמת למהנדס־העיר להתאהב בה, מבלי לגלות לו מי היא באמת. כאשר הוא מגלה, הוא נתקף חמת־זעם, והוא רוצה להתנקם בכל העיירה, ובמיוחד בהר שוקרט, הזקוק כמובן מאד לחתימותיו של מהנדס־העיר על הפרוייקטים החדשים.

אולם סוף טוב, הכל טוב, כי לכל אדם יש מחיר, וכל אדם אפשר לקנות, מי בדרך זו ומי בדרך אחרת, כל אחד יבלע גלולה מרה קטנה, המומתקת על־ידי טובות הנאה גדולות, ואיש לא יעמוד בדרכה של גרמניה הצועדת לקראת בנייתה המחודשת, מתחת לכרזות הקיר הגדולות של קונראד אדנאור, המבקש שיצביעו בשבילו, תחת הסיסמא: „בלי נסיונות שווא."

רגשנות הגרמנית. המסר ברור ושקוף מאוד. הכסף יענה על הכל, טוען פאסבינדר. ואם לא הכסף, הרגשנות הגרמנית, מעורבת בשיכנוע עצמי שבעצם אין דרך אחרת, שצריך לשתף פעולה בבנייה מחדש של האומה, ורק אהר־כך אפשר ל־הרהר בנושאים רגישים כמו נקיון־כפיים, אינטרס הציבור וכדומה לזה.

אלא שאחר־כך, סבר פאסבינדר כל חייו, זה כבר מאוחר מדי.

אשר להערות השוליים בסרט, ואולי אינם בשוליים אלא במרכז הסרט עצמו — גם הן מאפיינות גל שלם של מחשבה. למשל, עצם העובדה שאשה, בתוך החברה הקפיטאליסטית הקיימת, חייבת להיות יצאנית, בין אם היא עוסקת בכך רשמית או מוכרת את גופה לאיש אחד בלבד. לולה עוברת מסטאטוס אחד לשני, ואין ספק שהיא מוסרית לא פחות מאמה, שהיא עדיין קאריקאטורה של הדור הקודם, או אשת שוקרט, שהיא קאריקטורה של בני טובים. למעשה, בסוף הסרט נפגשות כולן על אותו מישור של אי־מוסריות.

מסר פוליטי. אם הר שוקרט איננו הנבל בסרט, למרות שהכל מוביל לקראת מסקנה זו, הרי זה משום שפאסבינדר זכה בסרט הזה לעבוד בפעם הראשונה עם השחקן מאריו אדורף, אחד הוותיקים, שבמוקדם או במאוחר חייב היה להצטרף ל„מישפחה." אדורף מגלם את שוקרט כטיפוס שורשי, אחד מאיתני הטבע, אדם שתאוות־החיים שלו אינסופית, איש שצועד קדימה כמו בולדוזר, גס, מחוספס וביחד עם זאת נדיב, ערמומי ומפוקח, הדמות של גרמניה החדשה, השבעה והמרוצה מעצמה.

ואם מהנדס־העיר, הר פון־בוהם, אינו קאריקאטורה של צדקנות מאוסה מן הדור הישן, זה לא מעט בזכות השחקן המיזרח־גרמני ארמין מיור־שטאהל, שעבר למערב לפני שנתיים. דמותו אמנם צדקנית, קשוחה, מרובעת, כל מה שאפשר ל־צפות מפרוסי טהור, אבל יש בה גם מרכיבים אנושיים מפתיעים שצצים החוצה, דווקא ברגעים הפחות צפויים.

על שני אלה צריך להוסיף כמובן גם את ברברה סוקובה, שחקנית תיאטרון מרדנית שהחלה לעסוק בסרטים בתעסוקה מלאה רק בשנתיים האחרונות וכבר זכתה לשבי תפקידים בולטים — האחיות מגרמניה של מרגרטה פון־טרוטה, שקיבל את אריה־הזהב בונציה 1981, וכאן, בהתגלמות חדשה של הדמות אשר פרסמה את מארלן דיטריך. תערובת מוזרה של קשיחות ומיניות, של עצב ושל עקשנות, מסקפת לפאסבינדר בדיוק את המרכיבים שלהם היה זקוק.

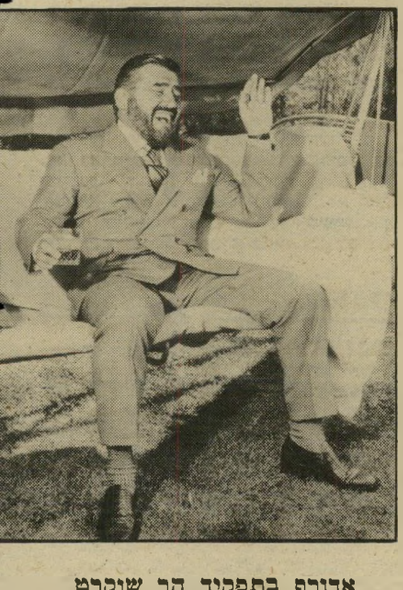

אדורף בתפקיד הר שוקרט
גרמניה השבעה

אבל כמובן, מעל לכולם, הכוכב העליון בסרט הוא הבימאי. כאן הוא דוחף את המסר הפוליטי קדימה בצורה בולטת, מחזר סיגנון ותיפאורות של שנות ה־50' עם תאורה שהוא מכנה „תאורה של סרטי אימים", נע בקלות בין גרוטסקה של מזכירה נבוכה ומתפרסת לעימות חריף וחסר־פשרות בין יצאנית למעסיקה, רושם פרק

נוסף במה שמתברר היום כהיסטוריה הבל־תי גמורה של גרמניה החדשה.

כוכבים

יפה ומוכשרת

מעל ומעבר לכל ספק, **איזבל אג'אני** היא הכוכבת הנשית מס' 1 בצרפת. לא רק משום שזכתה בפרס הסיזר (האוסקר של התעשיה הצרפתית) השנה, או משום שנב־חרה במישאל דעת־קהל של השבועון רב התפוצה פארי־מאץ' כשחקנית הפופולרית ביותר שם. אלא משום שהיא מגלמת ב־תוך עצמה, את התכונות החיוניות והמופ־לאות ביותר הדרושות כדי להיות שחק־נית וכוכבת גם יחד.

הצלחתה המסחררת כשחקנית התחילה עוד לפני שאפשר היה לנחש עד כמה היתה יפה. היא היתה בת 14 בלבד, כאשר עלתה לראשונה על קרשי בימת הקומדי פרנסז. שנה לאחר מכן היתה הסנסאציה של התי־אטרון הזה כשהאפילה על כל שאר המומ־חים ל**מוליר** בבית הספר לנשים. בגיל

שחקנית איזבל אג'אני
שחקנית וכוכבת

16 היא כבר שילבה הופעה בסרט (הסטירה של **קלוד פינוטו**) בשעות היום, עם עבודה בתיאטרון בשעות הערב. באותה השנה, היא אף העניקה לתיאטרון הלאומי של צרפת את הסטירה הפרטית שלה, כשסיר־בה להצעה הנחשבת, בדרך־כלל, כהצעה שאי־אפשר לסרב לה: חוזה לזמן ארוך. היא סירבה לחתום על התקשרות ל־20 שנה ויצאה לשוק הפתוח.

שם חיכו לה בכיליון עיניים, ותוך זמן קצר למדי מצאה את עצמה עושה סרטים עם **רוזמן פוינסקי** (הדייר) ו**פרנסואה טריפו** (סיפורה של אדל), מתנסה בקול־נוע האמריקאי (הנהג) ועובדת עם צעירי הקולנוע הגרמני (נוספראטו של **ורנר הרצוג**).

די עצלנית. בינתיים, הסתבר לכל2ש־מעבר לכישרון הדראמתי שקיבל את בי־כת המוסד הגבוה ביותר לתיאטרון בצר־פת, הגברת ניחנה גם ביופי טבעי מסנוור, שפרח מסרט לסרט. הכל חברו יחד לשיר לה שירי תהילה, אלא שהיא לא ששה ל־השתתף בשימחה הכללית. לפתע פתאום היא חדלה מכל עבודה במשך שנתיים. „משום שלא מצאתי שום סרט שהלהיב אותי באמת, ואולי גם משום שאני די עצלנית."

כאשר חזרה לפעילות, בדיבוק של **אנד־ז'י ז'ולאבסקי**, לא זו בלבד שהדהימה בבחירת התפקיד, אלא גם בשינוי הפת־אומי שחל בחייה הפרטיים. לפתע גילו שיש לה בן, והרכילאים המתוסכלים לא יכלו לספק שום אינפורמציה עסיסית ב־נושא. „איני מפרידה בין החיים לעבודה," היא מתנצלת לפני מי שמאשים אותה על סודותיה, „פשוט, יש שעות, במשך ה־יום, שבהן איני מוסרת את הכתובת שלי לפירסום." חוץ מזה, מספרים עליה שהיא מחליפה כתובת פעם בשבועיים־שלושה, כדי שלא תוטרד שלא לצורך.

אשר לתפקיד שבו בחרה, בדיבוק, זו היתה כנראה אחת החוויות המדהימות ב־יותר ששחקנית יכולה לחוות. היא נדרשה לגלם דמות של אשה נשואה, אם לילד, שיש לה מאהב אבל בנוסף לכך יש לה גם סוד מחריד בחייה: היא פילגש ליצור שהוא התגלמות הרשע המוחלט. הסרט היכה בהלם את הצופים בפסטיבל הסרי־

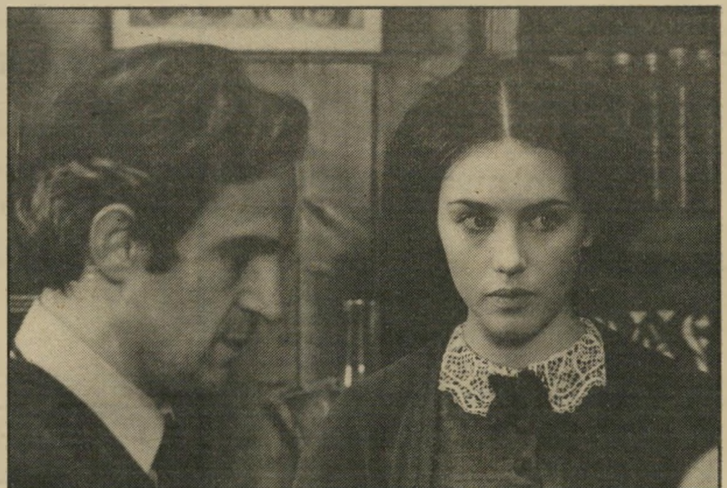

הבימאי פרנסואה טריפו מדריך את אג'אני
יופי טבעי מסנוור

טים של קאן, לפני שנה, ואם כי הכל הסכי־מו שמבחינה קולנועית זהו מיבצע אדיר, הרי שקשה היה לעכל את הפסימיות המח־רידה ואת המראות המאיימים שמתקיפים את היושב באולם, ללא שום פשרות.

אג'אני, שהיא מרכז הכובד של הסרט, כאילו מחקה את כל הטיפוסים שגילמה קודם לכן, והציגה משהו חדש, מין דמות מיוסרת ומעונה. אחת הסצינות בסרט, שבה היא נתקפת בעווית, בתוך תחנה של רכ־בת תחתית בברלין (שם צולם הדיבוק), שייכת למיבצעים הנדירים ביותר של שחקן על בד הקולנוע. משהו שאינו נופל מן הסצינה המפורסמת שבה הופך **ג'ין בארימור** מדוקטור ג'קיל למיסטר הייד, מול המצלמה.

„אני אוהבת לגוון," היא מסבירה את הדרך שבה היא בוחרת את תפקידיה. היא אינה מוכנה שיזהו אותה עם דמות מסו־יימת אחת שהיא גילמה, כי אז מה שצפוי לה, הוא הצעות לתפקידים דומים. זה כבר קרה לה אחרי הסטירה. חוץ מזה, גם כאשר היא מתמסרת במלוא המרץ לתפקיד, היא עדיין משתדלת לשמור על אותה „הטיפה המרה האחרונה," כפי שהיא מגדירה, שבה היא תיעזר כדי להצמיח את התפקיד הבא. „ז'ולאבסקי סחט אותנו כמו שסוחטים לי־מון," היא אומרת, ואף על פי כן, על אותה הטיפה לא ויתרה. זה גם מאפשר לה לשמור מרחק מסויים מן העבודה שלה, ובכל פעם שגידמה לה כי היא מתמכרת מעבר לצורך, היא מזכירה לעצמה: זה לא כל כך נורא, זה בסך הכל קולנוע."

מר פוארו רוכב שוב

סמית ויוסטינוב: הברקות לרוב

רצח לאור השמש (פאר, תל־אביב, אנגליה) — מירשם אגתה כריסטי, מוכר היטב. קבוצה קטנה של אנשים נעולה במקום מבודד, הפעם מלון־פאר, על אי קטן, בים האדריאטי. לכל אחד מן הנוכחים יש סיבה טובה להרוג את מי שמתגלה לקראת אמצע הסרט כקורבן המיועד, ותפקידו של פוארו לחשוף את המניעים השונים, לבדוק את האליבי המושלם של כל אחד מן הנוכחים, להפריד בין אמת ושקר, וללכוד את האשמים דווקא כשנידמה להם שהם מעבר לכל סכנה.

המירשם עבד בסרטים הקודמים, ואין שום סיבה להניח שיעבוד כאן פחות טוב. כמו בעבר, גם כאן יש אוסף כוכבים רציני ביותר, כמו הגברות מאגי סמית ודיאנה ריג, או האדונים ג'יימס מייסון או קולין בלייק־לי, המסוגלים כל אחד בפני עצמו לפזר סביבו הברקות לרוב, מה עוד שהדיאלוגים נכתבו על־ידי המחזאי אנתוני (משחקי בילוש) שפר.

יוסטינוב ממשיך להיות פוארו מושלם — צונן, יהיר, שנון ומצחיק מאוד, במיוחד כשהוא מתכונן לטבול במי הים, וכל מה שהוא מרטיב, זה את קצה הבוהן. כי הרי לא איש כפוארו יפקיר את בשרו היקר לסכנות הטמו־נות בתוך הים האכזר.

גאי המילטון, שהיה אחראי בין היתר לכמה מסרטי בונד (למשל גולדפינגר), אינו מתערב הרבה במלאכת ה־מישחק ומניח לכוכביו להתנהג כאוות נפשם, ואולי משום כך מתעורר לעתים הרושם של הופעות בודדות של כוכ־בים ידועים ולא של עבודת צוות. מצד שני, המילטון יודע לשמור על קצב של עלילה, לנצל את הצד האסתטי שבנוף ובתילבושות, ולשמור היטב את התעלומה עד הסוף. וזה הרי העיקר.

שחקנים נלחמים

מונטאן ואג'אני: הכישרון הקומי

איזה מין שובב (צפון, תל־אביב, צרפת) — הקולנוע הצר־פתי ממשיך היום לעבוד לפי אותם הרצפטים שהוליווד קידשה לפני ארבעים שנה, ובינ־תיים כבר התחילה לשכוח. קחו כוכב אחד, הוסיפו לו כוכב שני, חברו אותם יחד במשהו מתוק וחביב וקל לעיכול זמנו להם סצינות משותפות שבהן יפגינו את כל הכאריזמה שלהם, והתוצאה אינה יכולה להיות אלא לחיט קופתי.

שני הכוכבים במיקרה הזה הם איב מונטאן ואיזבל אג'אני. היא כלכלנית מזהירה, יועצת לשר־האוצר הצר־פתי, וגם מגדלת את שתי אחיותיה הצעירות ודואגת לפר־נסת סבתה, אחרי שאמה נפטרה ואביה זנח את המיש־פחה. הוא האב, קל דעת, צץ ונעלם, מקסים ולא־רציני. הוא חוזר אחרי שנים וכימעט מחסל את רכוש המיש־פחה כדי להקים קאזינו על אגם ז'נבה. היא עושה כמי־טב יכולתה למנוע זאת בעדו, לתמונה נכנסים בנקים שווייציים, מאפיה אמריקאית, נוף הררי משכר ועוד כיוצא בזה.

כל המרכיבים גם יחד, יוצרים סיפור בדים מצוץ מן האצבע, המכיל את כל הדפוסים השדופים של הקומדיה הרומנטית. בכל פעם שהעלילה נתקעת בבוץ, שולף הבי־מאי־תסריטאי ז'אן־פול ראפנו עוד שפן אחד מן הכובע, כך שהסיפור כולו מלא נסים ונפלאות שקשה להאמין להם.

מה שנותר, בכל זאת, אלה הם מונטאן ואג'אני, שני־הם שחקנים ממדרגה ראשונה. מונטאן נלחם קשה כדי להכניס איזשהו הגיון ונשמה לתפקיד האווילי של האב, ואג'אני בהחלט מקסימה בהבעות פנים של הפתעה, רוגז, זעם, השתוללות או השלמה, ואולי זאת הפעם הראשונה שבה ניתן לראות על הבד משהו מן הכישרון הקומי שבו התגלתה לפני תריסר שנים בקומדי פרנסז. בקיצור, הסרט מיועד בעיקר למעריצים של שני אלה.

עלה על הגל-גלים

טוס לאירופה
וחזור **בהפלגה**
עם רכב ביבוא אישי

פרטים בכל משרדי הנסיעות ואצל:
י.כספי בע"מ
03-655749,02-244266,04-674444

"ורג'ינה" — ש.ב. 1964 א'א'.
"גולדן ורג'ינה" — ש.ב. 1967 א'

זה משתלם!

VERGINA & GOLDEN VERGINA

קוקה קולה לחיילים

שאיות „טריילר" של „קוקה-קולה", החברה המרכזית לייצור משקאות
לים בע"מ, עושות בימים אלה דרכן בכבישי דרום לבנון (צידון זהרני),
מוסות פחיות קוקה-קולה קינגלי וספרייט, למכירה ע"י קנטינות
שק"ם לחיילנו המוצבים באיזור.
ל משאית מכילה כ-50,000 פחיות משקה.

תיווך דירות נוה

מגדלי דוד המלך — צפון תל-אביב, נוה אביבים —
רמת אביב — תוכנית ל'

קניה - מכירה - השכרה

דירות — פנטהאוזים — וילות — קוטג'ים
רח' ברגסון 2, נוה אביבים.

טל. 416292 — 414082

לבנות נעורים

בפגרת הקייץ קורס מיוחד

לחיטוב הגוף

הקורס יקנה לך יציבה טובה —
גמישות — חיזוק שרירים והרזיה.

הרשמה חדשה לקורסים: דוגמנות — מקצוע,
טיפוח החן החלה. המקומות מוגבלים.

טלפני לקביעת ראיון: אולפן לאה פלטשר,
טלפון 03-267682.

לבחירת בית-ספרך תלוייה הצלחתך.
לידיעתך אין לגברת פלטשר סניפים.

תעריפון המנויים של העולם הזה החל מ-1.6.82

	לשנה בשקל: מחיר העיתון	הוצאות משלוח	מ.ע.מ.	סה"כ	לחצי שנה בשקל
♦ בארץ	900	+ 65	+ 115	= 1080	600
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר					
♦ אירופה	900	+ 314	+ 145	= 1360	730
♦ ארה"ב, קנדה, מקסיקו	900	+ 806	+ 204	= 1910	1020
♦ ארגנטינה, קולומביה, ונצואלה, ברזיל, פרו, אוסטרליה, ניו זילנד	900	+ 1560	+ 295	= 2755	1430
♦ דרום-אפריקה, טוגו, חבש, קניה	900	+ 904	+ 216	= 2020	1040
♦ פנמה, טאיוון, יפן	900	+ 1149	+ 246	= 2295	1250
♦ תאילנד, הונג קונג, סינגפור, קוריאה	900	+ 966	+ 224	= 2090	1130

דבורה נטלון - חיים בן

נשואים ב-5.7.82

אנשי הגדה המערבית המומים ממה שהתרחש בלבנון

הם הביעו את תגובותיהם בשיחה עם „העולם הזה"

„ערפאת צריך לבוא לירושלים!"

המיבחמה בלבנון היכתה בהלם את תושבי השטחים הכבושים. תיאורי הזוועה, על שהתרחש במחנה הקרבות, עוררו חרדה בליבם של הפלסטינים בגדה המערבית וברצועת־עזה, שרבים מהם יש קרובי משפחה במחנות־הפליטים ובערים שנכבשו על־ידי צה"ל. רגשותיהם נעו בין יאוש ותיקווה, בין כאב וצער על ההרס והחרג בקרב אחיהם שבצפון, ובין גאווה והערצה לעמידתם האיתנה ועוז־רוחם של הלוחמים הפלסטינים. עם התבהרות המצב, התעוררה בקירבם התיקווה שבעיקבות המיבחמה, שהעמידה את הבעיה הפלסטינית במרכז ההתעניינות העולמית, יושם אחת ולתמיד הקץ לסיבלות בני עמם, ויוגשג הסדר של שלום באיזור.

בשיחה עם יוסי הימן, כתב „העולם הזה", מבי עים אנשים שונים מהגדה־המערבית את תגובותהם למיבחמה ומציאות החדשה שנוצרה בעיקבותיה:

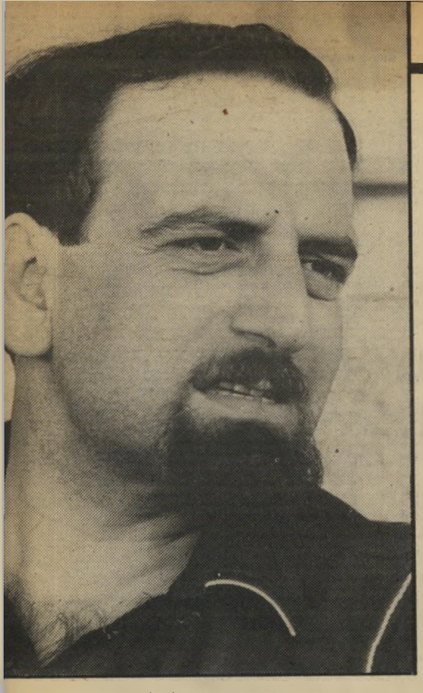

היסטוריון אגוריאן
„השלום עומד בפתח!"

עסקנית ח'יר
„לנו אין מה להפסיד!"

עורך־דין ח'ורי
„פחד מפני השמדה!"

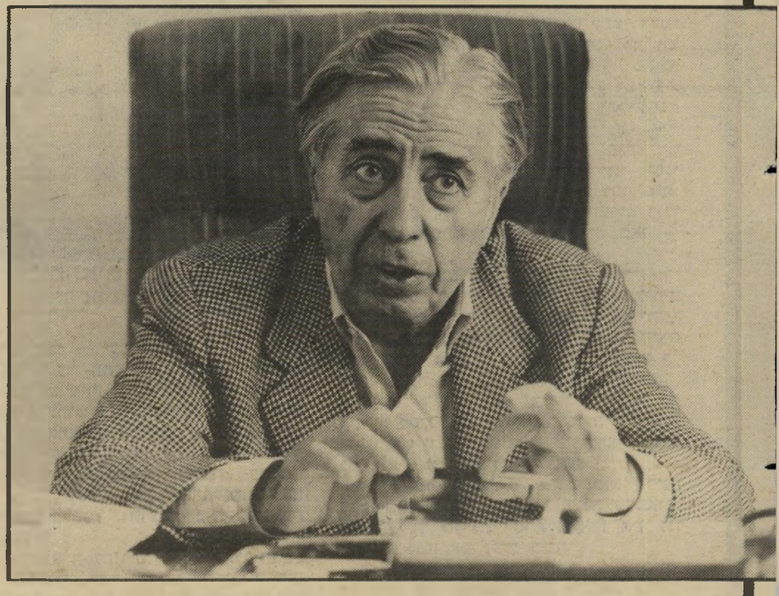

שר־לשעבר אל־נוסייבה
„אנחנו לא רוצים תחליף של פיתרון!"

ד"ר אלברט אגוריאן, פלסטיני ממוצא ארמני, מרצה להיסטוריה באוניברסיטת בירזית, הפועל לקידום כוחות־השלום הישראליים והפלסטיניים ולהידוק הקשרים ביניהם:

אני מקווה מאוד שבגדה־המערבית תקום תנועה המונית, שתתמוך בתנועת שלום־עכשיו ושתושיט יד לתנועות השלום הישראליות, כפי שהציע הד"ר עיצאם סרטאווי מאש"ף. אני משוכנע שהתנועה הזאת תהיה פופולארית בקרב הפלסטינים.

היום, המנהיגות שלנו באש"ף יותר חופשית מבחינה פוליטית, למרות העובדה שהם מוקפים על־ידי הצבא הישראלי. בעבר, הם היו נתונים ללחצים מצד האירגונים הקיצוניים, הנמצאים בשליטת סוריה ומדינות ערביות אחרות. אולם היום, בעיקבות המיבחמה, שבמהלכה נשארו הפלסטינים לבדם מול הצבא הישראלי, הם השתחררו מן הלחצים החיצוניים. כל האנשים, שדיברו גבוהה־גבוהה, נעלמו. לכן אין כיום מי שיתייצב כנגד תהליך השלום.

אני מקווה, שיאסר ערפאת, שהוא כיום מנהיג חזק מתמיד, יבוא בקרוב לירושלים, כדי לשוחח עם ישראל על הקמת מדינה פלסטינית לצד מדינת ישראל. הוא צריך לבוא! אני מקווה שתחול התקדמות לקראת הדבר כבר בימים הקרובים.

זה הזמן להכיר שזאת מולדת לשני עמים, שלשניהם יש זכויות לאומיות. כאשר ישראל תכיר, שאש"ף הוא תנועה שמייצגת אנשים ולא סתם טרוריסטים, זה יפתח פתח לשינוי היסטורי.

הבעיה הפלסטינית היא בעיה של אנשים. לא ניתן לפתור אותה על־ידי עימות צבאי, אלא על־ידי משא־ומתן על בסיס של הכרה הדדית. אש"ף הבהיר את עצמו בעניין הזה באופן ברור לחלוטין, והמגמה הזאת באה לידי ביטוי, יותר מכל, בפגישה של אורי אבנרי עם יאסר ערפאת.

המצב בביירות הוא מאוד מסוכן. על ישראל להבין, שגם אם תפלוש למערב ביירות, היא לא תפתור את הבעיה. לכן צריך פתרון מדיני. בגין ושרון אולי לא יסכימו לכך, אולם אני מאמין ביכולתם של כוחות־השלום לשנות את פני הדברים. ככל שההתנגדות למדיניות הנוכחית של ישראל תגבר, כן יגברו הסיכויים שתיווצר מדיניות חדשה.

חשוב שהישראלים יבינו שאין זאת מילחמת מגן, אלא עניין של אינטרסים פוליטיים, שאינם נחוצים לעם היהודי, אלא רק מזיקים לו.

על ישראל להכיר בעובדה, שהיום זה הזמן יותר מתמיד לעשות שלום עם הפלסטינים. ככל שישראל תשכיל להכיר בכך מוקדם יותר, כן יהיו פחות קורבנות שלא לצורך משני הצדדים. זוהי שעה גורלית, ואסור לישראל להתעלם מכך. השלום עומד בפתח. צריך רק להושיט יד, כדי להשיג אותו.

אמור אל־נוסייבה:

„הזדמנות של זהב!"

אנור אל־נסייבה, יושב־ראש מועצת־המנהלים של חברת החשמל המיזרח ירושלמית, שר־ההגנה לשעבר בממשלת ירדן, המזוהה עם נאמניו של המלך חוסיין:

לישראל אין כל זכות להיות בלבנון, לא בביירות ולא בכל מקום אחר במדינה זו. הישראלים נכנסו לשם, כדברים, כדי להביא שלום לגליל. אך היה אפשר להביא כבר מזמן שלום לגליל, ללא כל ההרס המיותר הזה, אילו היתה ממשלת ישראל מוכנה להכיר בנסיבות שיצרו את המצב הזה בגליל, ואילו היתה מוכנה לנקוט מדיניות נכונה.

המצב כעת בביירות תלוי מאוד ביכולתו של אש"ף להחזיק מעמד כנגד הלחץ הישראלי, מבלי לגרום נזק רב מדי לביירות עצמה ולאזרחים הלבנוניים החיים שם. רק אש"ף יכול לשפוט ולהחליט אם להישאר שם או לצאת. אולם בין שאש"ף יעזוב ובין שישאר — האם זה יפתור את הבעיה? האם זה יגרום לפלסטינים בתוך השטחים הכבושים להסכים לתנאים שהממשלה הישראלית מנסה לכפות עליהם? בשום פנים ואופן לא. להיפך, זה רק עשוי להחריף עוד יותר את הסיכסוך ולהקצין אותו. והקצנה פירושה חיזוק התפיסה האלימה, שלעולם לא תביא לפתרון.

אני חושב שיש עכשיו הזדמנות של זהב להשגת שלום, אפשרות שהממשלה הישראלית עשויה להחמיץ, מכיוון שפניה אינן מועדות לשלום, אלא להרס ההתנגדות הפלסטינית — מטרה שנכשלה לחלוטין, ושאפילו אם תושג, לא תביא לפתרון הבעיה. אולם מבלי שכלל התכוונה לכך, יצרה ישראל מצב חדש, מצב שבו נוצרה אפשרות לשוחח עם אש"ף ולהביא להפסקת האלימות, כך שסוף סוף אנשים יוכלו לחיות בשלום, בשקט, בכבוד ובצדק.

ההוכחה לכך שיש הזדמנות כזו, היא שאדם אמיץ כאורי אבנרי יכול היה להיפגש עם יאסר ערפאת, שהוא המנהיג המדבר בשם כל הפלסטינים, ולשמוע ממנו ישירות שהפלסטינים לא רק מוכנים להכיר בישראל ולהגיע איתם לשלום, אלא שהם אפילו מייחלים לכך. אני מאוד מקווה שהממשלה הישראלית תקשיב לדברים האלה.

התרשמתי שבישראל יש כיום הרבה

(המשך מעמוד 67)

מאוד אי־שביעות רצון וביקורת על מדיניות הממשלה. זה בא לידי ביטוי בהפגנה של שלום־עכשיו בתל־אביב, שבה השתתפו מאה אלף אנשים. אני חושב שהרעיון של מר עיצאם סרטאווי מ־אש"ף, שקרא לשותרי־שלום ישראלים ופלסטינים לשתף ביניהם פעולה, כדי לסיים את מרחץ־הדמים בלבנון, לקרוא לחיילים הישראלים לשוב הביתה ולפתוח סוף־סוף את הבעיה הפלסטינית בדרך סבירה וניתנת להשגה, הוא רעיון טוב מאוד. אבל בשום פנים ואופן לא יכול כל שיתוף־פעולה שהוא בין ישראלים ופלסטינים לבוא תחת משא־ומתן ישיר בין הנציגים הפלסטינים הרשמיים, קרי אש"ף, לבין הממשלה הישראלית. זה דבר שאנחנו תמיד מקפידים להדגיש. בעבר נפגשתי עם נציגים של שלום עכשיו והבהרתי להם את הנקודה הזאת. אנחנו, בשטחים הכבושים, חיים כל הזמן בהרגשה שמנסים לדחוף אותנו לידי דחיה של אש"ף, ולידי לקיחת הייר־צוג שלנו לידינו. לכך לא נוכל להסכים לעולם. אנחנו לא רוצים תחליף של פתרון, שיפתור את בעיות היום־יום שלנו בלבד. אנחנו רוצים בפיתרון אמיתי.

סמיחה ח'ליל:

„ננצח או נמות!"

סמיחה ח'ליל, יושבת־ראש איר־גוני הנשים בגדה־המערבית, חברה במזכירות הכוונה לאומית שהוצאה אל מחוץ לחוק, נמצאת מזה שנתיים בהסגר, בפקודת המימשל הצבאי, בעיר מגוריה אל־בירה.

אני לא רוצה שאש"ף יעזוב את ביירות. לא הלוחמים ולא המנהיגים. המקום היחיד שאליו הם יכלו זה לכאן, לפלסטין.

אני משתוממת על ארצות־הברית ועל כל המדינות שמנסות ללחוץ על אש"ף להסכים את שפיכות־הדמים. מדוע דווקא שים זאת מאש"ף? מדוע לא מבקשים ממשלת ישראל, שהרגה כל־כך הרבה וישהרסה כל־כך הרבה, שהיא תפסיק? אני רוצה לומר לעולם כולו, שאנשינו אינם מוצרים הניתנים לקניה ולמכירה. אנשינו נותנים את חיים למען הזכויות שלנו!

איננו נהנים להרוג ואיננו אוהבים מילחמה. אנחנו שוחרי־שלום. אבל אחרי שלקחו מאיתנו את ארצנו, נאלצנו להיי־אבק כדי להשיבה. פנינו לכל העולם וביקשנו שיעזרו לנו להשיג את זכויותינו. אף אחד לא היה מוכן לעזור. לכן לא נשארה ברירה, ונאלצנו לאחוז בנשק.

איבדנו את הכל: אדמתנו, בנינו, זכויותינו. עכשיו דורשים מאיתנו גם לעזוב את ביירות! תנו להם לחזור לכאן, ואז תיפסק המילחמה.

ראיתי בטלוויזיה אב שכול ישראלי, וריחמתי עליו בכל ליבי. לשם מה היה צריך בנו למות במילחמה? אני רוצה שהישראלים ידעו — במיוחד אימהות החיילים — שהמילחמה הזאת לא תביא לישראל שום הישג. ישראל רק הפסידה במילחמה את בניה שנפלו בקרבות, את דעת־הקהל העולמית שהיא כינם כולה נגדה והרבה מאוד כסף. כל זאת לשם מה?

הממשלה הישראלית לא תצליח בדרכה. 97 אחוז מבני עמנו תומכים באש"ף. הוא מייצג אותנו. אנחנו רוצים מדינה עצמאית לבני עמנו בהנהגת אש"ף. בסיפו של דבר, ישראל תנהל משא־ומתן עם אש"ף, ואת שיכוכם ביניהם, אנחנו נקבל על עצמנו.

המילחמה הזאת גרמה להרבה מאוד אימהות ישראליות להרגיש את מה ש־מרגישות האימהות הפלסטיניות, שאופפות את גוויות בניהן משדה־הקרב. כאשר הישראלים יתחילו להרגיש כלפי הפלסטינים את מה שהם מרגישים כלפי בניהם שנהרגו במילחמה — אז יבוא השלום.

אני רוצה בשלום עם ישראל, אבל אני לא אחליט על כך. יש רק אדם אחד שהוא יעשה את השלום עם ישראל. זהו אבו־עאמר.* הוא המנהיג שלנו. לא סאדאת ולא מובארכ ידברו בשמנו. גם עיצאם סרטאווי לא מוסמך להחליט. אנחנו נקבל הוראות רק מאבו־עאמר ונפעל על־פיהן.

אם הישראלים יכנסו למערב ביירות הם יפסידו במילחמה. אצלנו אומרים „ננצח או נמות!" לכן אני מציעה לחיילים הישראלים, לטובתם האישית, שלא יעזו להיכנס לשם. לנו אין דבר להפסיד.

ג'ריאס ח'ורי:

„בואו ונשוחח!"

ג'ריאס ח'ורי, יושב־ראש ישיבת עורכי־הדין בגדה־המערבית, המתגורר בכיות־חנינה, נמצא בהסגר בפקודת המימשל הצבאי, שקפין אינו רשאי לעזוב את תחומי ירושלים.

הפיתרון האידיאלי, ברגע גורלי זה של הסיכסוך הישראלי־ערבי, הוא שהשילטונות הישראליים יכירו בפלסטינים, שיפתחו במשא־ומתן עם אש"ף ושיגיעו איתו להסדר של שלום. אנחנו מוכנים למדינה פלסטינית לצד מדינת ישראל. מדוע לא?

המצב הזה יכול להשתנות. אנחנו יכולים לחיות כמו אחים. אני זוכר, שבתקופת המנדאט הבריטי היו לי חברים יהודים, שהיו כמו אחים שלי. המצב הזה יכול לחזור. זה תלוי רק בכם.

שמעתי שישראלים רבים טוענים שהם

סטודנטית אל־טאוויל
„יצטרכו להרוג גם אותי!"

לא מאמינים כי אנחנו נסתפק במדינה פלסטינית לצד ישראל. אני קורא להם: בוא ונשוחח! איך אנחנו יכולים לשכנע אתכם, אם אתם לא מוכנים לדבר איתנו? עליכם להבין שאש"ף הוא הגוף היחידי שמייצג אותנו, ושאם אתם רוצים בשלום, עליכם להכיר בו ולשבת עימו למשא־ומתן.

אתם, הישראלים, יודעים עמוק בליבכם, שאיננו רוצים את כל פלסטין. ישראל היא כעת עובדה קיימת, שאיננו יכולים להתכחש לה. גם לו היתה לנו שאיפה להשמיד את ישראל — ואין לנו שאיפה כזאת — הרי שאיננו מסוגלים לכך. ישראל כבר הוכיחה פעמים רבות שיש לה כוח אדיר, שאי־אפשר לנצח אותו.

האמת היא, שהפלסטינים הם שחוששים להיות מושמדים על־ידי ישראל. איזה ערבויות יש להם שישראל לא תעשה זאת? זאת היא השאלה.

יש כאן בעיה רצינית מאוד של המנטליות הישראלית. אם אתם כל־כך מפחדים מפני השמדה, ואתם חשים שאפילו מדינה פלסטינית קטנה, שתיוולד אחרי שתאפשרו זאת, תסכן את ביטחונכם, זאת היא בעיה שלכם, לא שלנו. אתם צריכים לנקות את מוחכם מן הפחד הרסני הזה. אם כבר מדברים על פחד — אנחנו הם אלה שצריכים לפחד מכם, אחרי כל מה שעשיתם לנו, ולא להיפך.

אני חושב, שזה אינטרס ראשון במעלה של הפלסטינים לעזור לישראלים להשתחרר מן הפחדים שלהם. אני חייב להודות, שעדיף היה שקולות־השלום הפלסטיניים יהיו יותר אקטיביים, כדי שיחזקו את כוחות־השלום בישראל. אבל, עם כל הכבוד לתנועת שלום־עכשיו, שאני רואה אותה כדבר חיובי מאוד, איני חושב שיש תרופת־פלא. הפיתרון היה ונשאר — הכרה ומשא־ומתן עם אש"ף.

רמונדה אל־טאוויל:

„שאלה של כבוד!"

רמונדה אל־טאוויל, עיתונאית, מנחלת סוכנות הידיעות הפלסטינית גורר בכיות־חנינה, נמצא בהסגר בפקודת המימשל הצבאי, שקפין אינו רשאי לעזוב את תחומי ירושלים.

במשך כל השבוע האחרון דיברנו —

עיתונאית אל־טאוויל
„אש"ף זה לא טרוריסטים!"

אחרים ואני — עם אישים רבים בגדה־המערבית על הודעתו של הד"ר עיצאם סרטאווי מאש"ף, שקרא לתושבי השטחים הכבושים להושיט יד לכוחות־השלום בישראל. אף אחד לא אמר שאינו מוכן להכיר במדינת ישראל. זאת כלל אינה בעיה. הבעיה היא המילחמה בלבנון. לאנשים כאן קשה לפעול עם ישראלים, בשעה שאחיהם בלבנון נהרגים בידי החיילים הישראלים.

אנחנו לא המנהיגים. מי שיש לו הנשק, הוא המנהיג. זאת הדיעה הרווחת כאן. התושבים בשטחים הכבושים ממתינים עתה להכרה הדדית של ישראל ואש"ף. יאסר ערפאת הוא כעת במצב המאפשר לו לעשות זאת. הוא חזק. אף אחד במדינות ערב לא יוכל להאשים אותו בבגידה אם יכיר בישראל, משום שאף אחד לא נקף אצבע כדי לסייע לאש"ף בשעתו הקשה.

האנשים כאן מצפים שערפאת יאחד את כל הארגונים הפלסטיניים תחת מדיניות ברורה אחת. אם ערפאת יצהיר מחר שהוא מוכן לבוא לשיחות שלום בירושלים, יהיו רבים שיתמכו בכך. אולם ערפאת לא יעשה את זה באופן חד־צדדי. זה חייב להיות צעד הדדי, כשגם ישראל וארצות־הברית מכירות באש"ף. זאת שאלה של כבוד. אנחנו חייבים לכבד את זיכרם של החללים הפלסטינים, שנפלו בקרבות. ערפאת יעשה שלום עם ישראל, אבל הוא לא יהיה סאדאת שני.

אין מדינה פלסטינית בלי כבוד, ואין כבוד בלי מדינה פלסטינית. אלה הם שני דברים שהם אחד. אחרי כל מה שישראל עשתה לעם הפלסטיני, מצפים ממנה עתה שתראה סימן לנכונות לשלום.

הצבא הישראלי אומר כל העת, שהוא רודף אחרי טרוריסטים. אבל במילחמה הזאת ראו החיילים שלכם שהאוייב שלהם מורכב מבני־אדם כמוהם. היום הם מגלים שאש"ף זה לא סתם אוסף של אנשים מזיקים.

החיילים, שהלכו לביירות, חשבו שהם הולכים לפיקניק, שיכבשו את הכל ביום אחד. אבל הם גילו שהעם הפלסטיני נלחם בכל העוז. אני רוצה שהחיילים הישראלים יבינו, שהם נלחמים באנשים הנאבקים למען עמם. זה מה שנותן להם את המוטיבציה להילחם כך. אני רוצה שהחיילים הישראלים יבינו, שגם העם היהודי היה פעם באותו מצב.

עיתונאים זרים, שביקרו בביירות, סיפרו לי שפלסטינים שאלו אותם: „מדוע כל העולם שונא אותנו?" כששמעתי את השאלה הזאת, ראיתי לפני יהודי העומד באושוויץ לפני קצין ס"ס ושואל את עצמו אותה השאלה. אתם צריכים להבין שאש"ף זה עם שלם, ואי־אפשר להשמיד עם שלם.

בקרוב תקום ממשלה פלסטינית גולה בראשותו של אש"ף, לישראל לא תהיה ברירה, אלא להיכנס למשא־ומתן עם הממשלה הזאת ולעשות עימה שלום. כל העולם יכיר בממשלה הפלסטינית וילחץ על ישראל לעשות עימה שלום. לכן, המילחמה הזאת היא ניצחון לעניין הפלסטיני. אין בכך ספק.

האלה אל־טאוויל:

„אנחנו רוצים נקמה!"

האלה אל־טאוויל, בתה בת ה־17 של העיתונאית הפלסטינית רמונדה אל־טאוויל מרמאללה, סיימה עתה את בחינות הבגרות. היא עומדת להמשיך בלימודי־מחשבים בפאריס, לשם תיסע בעוד חודש:

הפלסטינים בביירות נלחמים למען אדמתם ולמען חייהם. החיים בעולם הזה הם לחוק. זה המצב. לחלש אין, לצערי, מקום. הוא אינו יכול להישרד. זה חוק הג'ונגל.

כרגע איני רואה דרך אחרת: מהמילחמה הזאת ישאר רק החזק.

הישראלים הם חזקים. אבל הנה, הם אינם מצליחים להיכנס לביירות, מפני שהפלסטינים הם חזקים צבאית ופוליטית. כל העולם הוא איתנו. עכשיו, העולם כולו יודע מי הטרוריסטים האמיתיים כאן — בגין ושרון.

אש"ף יילחם בכם עד הסוף. ילדי אר־פי־ג'י, כפי שאתם קוראים להם, מצליחים לעמוד בגדכם כי הם נלחמים על זכויותיהם. בעוד שהילדים הישראלים משחקים בצעצועים, נאלצים הילדים הפלסטינים לי־אחוז בכלי־נשק. הם איבדו את ילדותם.

ישראל לעולם לא תצליח להשמיד את אש"ף, מפני שכל אחד מאיתנו הוא אש"ף. כולנו אש"ף! הם יצטרכו להרוג את כולם, גם אותי, כדי להרוס את אש"ף.

למרות הכל, אני מקווה שתקום מדינה פלסטינית. אנחנו רוצים במדינה עצמאית, אפילו לצד מדינת ישראל. כעת אין לנו דבר, ונשמח אם נשיג משהו.

בעת הכיבוש ב־67' הייתי בן שנתיים. כל חיי אני נמצאת תחת כיבוש. גדלתי בארץ כבושה. זאת הרגשה נוראית. מרגישים אותה בכל יום כשעוצרים אותך, מכים אותך, זורקים לך לתוך הכיתה רימוני־גאז, הורגים ופוצעים את חבריך ללימודים ומשפילים אותה בכל דרך אפשרית. כל זה גורם להצטברות של כעס רב על הישראלים.

אנחנו רוצים נקמה! זאת הרגשה חזקה מאוד בקירבם של בני־הנוער הפלסטיני. הרצון לנקמה טבוע עמוק בתוכי, אבל למרות זאת, אני מוכנה להתגבר עליו ולבחור בשלום. אני רוצה שלום, מפני שאם ננקום, זה לא ייפסק לעולם.

כדי להגיע לשלום, הישראלים צריכים להפסיק את המילחמה ולהכיר באש"ף. לפני כן, איני חושבת שיש לי על מה לדבר עם הישראלי. אני לא יכולה לדבר איתם בשעה שהם הורגים את אחי. אם הם רוצים לדבר, שידברו עם אש"ף. לאימי יש אמנם דרך אחרת כדי להשיג שלום, אך כל אחד ודרכו שלו. כל מה שאני יכולה במצב הזה, הוא לקרוא לישראלים לעשות שלום.

אני רוצה לקרוא לחיילים הישראלים להפסיק את המילחמה. תפסיקו להרוג, לא תרוויחו מכך דבר! המשמלה הישראלית משקרת אותכם. אש"ף הם לוחמי־חופש ולא טרוריסטים ורוצחים, כמו שהממשלה שלכם רוצה שתחשבו. לכן אני קוראת לכם להפסיק את ההרג הזה. תחת זאת, מוטב לכם להעמיד את עצמכם לרגע אחד במקום הפלסטינים ולחשוב, מה אתם הייתם עושים במצבנו. האם הייתם מוכנים להשלים עם גזילת אדמותיכם? האם אתם הייתם מוכנים לחיות תחת כיבוש?

* כינויו של יאסר ערפאת.

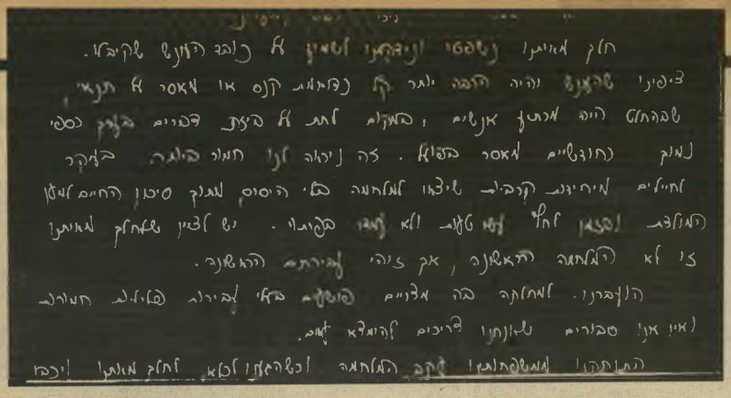

המילחמה הזאת כבר ראתה עצומות רבות של חיילים - בעד ונגד אך זוהי עצומה מיוחדת במינה: הבוזזים, השפופים מתלוננים בצוותא

מחאת הבוזזים

23 חיילים כבית הכלא הצבאי כתבו בצוותא מיכתב מדהים אל נציב קבילות החיילים. המיכתב שוגר בתחילת החודש; ו"העולם הזה" מביא אותו במלואו:

ה נדון: בקשה לפיתרון בעיות אנשי־מילואים, החשודים בביזה והנמצאים בכלא 4.

שלום רב,

אנו, קבוצת אנשי מילואים הנמצאים בכלא 4, עצורים לפני משפט, ומואש־מים במעשי ביזה שונים, כאשר חלק כבר הודו בהאשמות וחלק לא הודו ו־מרגישים חפים־מפשע.

בקשתנו היא להימצא בבתינו ועם מישפחותינו עד תאריך המישפט, ולא להימצא במעצר. רובנו בעלי מישפחות, חלק עצמאיים, חלק חולים, מותקים מ־מישפחתם ומעיסקם וחיי־המישפחה עלו־לים ליהרס עקב כך.

כמו כן, ביקשנו ממפקדנו בכלא להצ־טרף אל חברינו בלבנון, ונענינו בשלי־לה למרות מצב־החרום שהיה.

האווירה בכלא מלאה דיכאון וייאוש. העיקרון בשיטה זו של טיפול בעצירי אינו מתקן ו/או משפיר את החייל לדע־תנו, ולצערנו הוא אף מביא לתוצאה הפוכה.

מיספר חיילים עברו את 15 ימי־המע־צר כחשודים, ועדיין לא קיבלו תשובה לגבי שיחרור או הארכת מעצרם. כמו כן, לא חקרו אותם ולא הודיעו לנו על המשך הטיפול.

אנו לא חיילים סדירים ולמרות זאת, אנו משכימים קום, מוקדם מאוד בבוקר ונמצאים בפעילות עד שעה מאוחרת מאוד, ולעתים מושפלים קשות על־ידי השוטרים הצבאיים. הארוחות כאן גרו־עות ביותר וניתנות במנות זעומות ול־עתים קרובות אפילו ללא תוספות. ל־דוגמה, באחת מארוחות הבוקר קיבלנו חצי ביצה עלובה, עגבניה זעירה ורקו־בה, פרוסה דקה של לחם עם עובש, תה־קר וללא כל תוספות. וכידוע לכל חייל, זה פחות מתקן של ארוחה צה"לית.

פעמים רבות, בזמן הארוחה, מאלצים אותנו להפסיק הארוחה באמצע, לשלב ידיים מאחורי הגב או לעמוד מיספר פעמים באותה ארוחה, וזוהי הטרדה מר־גיזה מאוד לכל הדיעות.

לדוגמה: קבוצת חיילים שנענשה ב־זמן הארוחה, אולצה לעמוד ליד השול־חן ולהפסיק את הארוחה למשך 15 דקות.

כמובן, זמן הארוחה מגיע לעתים קרו־בות לכ־7 עד 10 דקות, וקורה שאנחנו אוכלים תוך כדי הליכה מחדר־האוכל ל־חדר־המעצר.

הטיפול במקרי מחלות ובקשות למיס־דר־חולים נידחה ביום־יומיים, וכאשר כבר מקבלים הטיפול הוא בדרך־כלל ב־רמה נמוכה, ניתן עקידי חובש ובדרך־כלל זה לא עזר הרבה, לצערנו.

חלק מאיתנו נשפטו ונדהמנו לשמוע על כובד העונש שקיבלו. ציפינו שה־עונש יהיה הרבה יותר קל. דוגמה: קנס או מאסר על־תנאי, שבהחלט היה מר־תיע אנשים, במקום לתת על ביזת דב־רים בערך כספי נמוך כחודשיים מאסר בפועל. זה נראה לנו המור ביותר. בעי־קר לחיילים מיחידות קרביות שיצאו ל־מילחמה בלי היסוס, מתוך סיכון־החיים למען המולדת ובזמן לחץ עשו טעות ולא עמדו בפיתוי, יש לציין שלחלק מאיתנו זו לא המילחמה הראשונה, אך זוהי עבירתם הראשונה.

הועברנו למחלקה שבה מצויים פושעים בעלי עבירות פליליות חמורות, ואין אנו סבורים שאנחנו צריכים להימצא עימם.

התנתקנו ממישפחותינו עקב המילחמה

„האם זה הפרס שמגיע לנו אחרי ימי הלחימה הקשים בלבנון, כאשר אנו מובלים כעגלים לכלא?

וכשהגענו לכלא, לחלק מאיתנו עיכבו את האפשרות להתקשר באופן מיידי ול־דיע למישפחות על מקום הימצאנו.

נאלצנו למלא טפסים לבקשת שיחת טלפון, דבר שזה אושר זה לקח יומיים ויותר. כמובן שכתוצאה מכך מישפחות רבות נמצאו במתח שהיה מיותר, ודאגה רבה.

וגם נושא הביקורים לכשעצמו הוא משפיל ביותר. רשת ברזל המפרידה בין העציר למבקר וזמן הביקור מוגבל ל־20 דקות. במה היה פישענו כה גדול?

אם תתבצע חקירה על עברנו, הרי של־99% מאיתנו זו הפעם הראשונה ל־הימצאות בכלא, ולכן אנו נמצאים עתה במישבר קשה, בפרט אחרי מתח המיל־חמה. ביקשנו ממפקדינו לטפל בבקשות המוזכרות, אולם אלה נידחו הלוך־ושוב במשך ימים עד אשר קיבלנו מבוקשנו בצורה חלקית, אם בכלל.

סובלים אנו עד היום ממחסור בשרו־תים אלמנטריים לניקיון, כמו אספקת נייר טואלט, סבון־כביסה, ביגוד אישי וכו'. לאחד החיילים לא איפשרו לרחוץ את המסטינג המלוכלך לארוחת הבוקר, אלא רק לאחר שאמר לשוטר עוד סעיף ל־תלונה.

במיסגרת השיחות שנערכות בינינו, אנשי המילואים, מועלות הצעות יאוש שונות, כגון ירידה מהארץ, או הורדת פרופיל ושיחרור מהצבא, וכמובן, חוסר רצון לשרת ביחידה קרבית.

האם זה הפרס שמגיע לנו לאחר ימי קרבות קשים בלבנון, כאשר אנו מוב־לים כעגלים לכלא ומנותקים מהעולם החיצון?

בינינו יש דרוזים, ואלה הושפלו קשות במיסדר. לדוגמה, נאמר לאחד מהם, מ־שוטר (שמו עימי): „דרוזי, אפס, אתה לא קיים בשבילי!"

ביום שבת 3.7.82 לא נתנו לנו להי־מצא במיטות עד ארוחת־הצהריים, אלא אילצו אותנו להשאר בחדר בחום השמש הכבד כאשר החדר נעול. והרי יום שבת, כידוע, הוא יום מנוחה גם בצבא. כמו כן, באותו בוקר לא נתנו לנו לצאת לשרותים, אלא אילצו אותנו קודם לה־כין מיסדר.

אין אנו שופטים שנחליט אם צודקות טענותינו ואם לאו, אך אלה הם הדב־רים שכואבים לנו. ולדעתנו, גורמים שו־נים, עליהם לדעת על הנעשה פה, וב־ידם תהיה ההחלטה מה לשפר ומה לא.

כמו כן, אנו מבקשים מבית־הדין ה־צבאי במתן פסק־הדין, לכוון את העונ־שים המוטלים עלינו לקנס כספי או מאסר על־תנאי ולא מאסר בפועל, שכן גם אנו וגם מישפחותינו נפגעו מספיק.

אנו מצפים ומקווים שיבואו לקראתנו בהקדם האפשרי ובמידה וזה לא יועיל לנו ישירות, לפחות יהנו מזה האחרים.

שמעון אנקורי, מאיר אילן, משה דיגינו, אפרים שטיינמץ, יחיאל שר־כי, מיקי פסקל, דוד אלוני, עמר מזיאל, יוסף אוחנה, יהודה הרוש, דוד עוזר, אפרים כהן, רהאד דר־האר, שלום כחלון, אוסקר סויסה, דניאל מלכה, מוטי מרדכי, יהודה הרץ, יוסי רביבו, ליעוז בן אלי אניב ועזקו יעקובי.

כובר נאמן

(המשך מעמוד 9)

גם נאמן. עם חילופי־השילטון לא נשקפה לנאמן שום סכנה. הוא היה מתומכי מנחם בגין בבחירות באותה שנה.

חוסר אשמה פלילית

לפני חודשים אחדים נשאל נאמן אם הוא אכן זייף את המחקר של חיל־האוויר האמריקאי. היא הודה שלפני חמש שנים אכן הועלו טענות לגבי מחקר מסויים שלו, שהיה לו קשר עם חוזה אמריקאי: „נשאלתי שאלות בעניין זה, היגשתי מיסמכים והעניין נגמר," אמר נאמן לעיתונאי משה ליכטמן.

בתשובה זו הודה נאמן שהוא נחקר על תלונות טריקל, כנראה בסמוך למועד הגשת התלונה.

אם כן, מה קרה לחקירה מאז?

בסוף מאי 1982, כאשר הועלו יותר מניחושים שהתחיה תצטרף לממשלה, הציג העולם הזה כמה שאלות לדובר המטה הארצי של המישטרה. הן התייחסו לטיפול בעדותו של טריקל, שכללה גם טענות בדבות־מישקל וחמורות במיוחד נגד מד־ענים שונים, ביניהם נאמן, על שימוש בכספי תרומות למטרות אישיות.

תשובת הדובר, שנמסרה באיחור רב, ב־תחילת יולי, היתה מפתיעה: „היתה חקירה אך היא הסתיימה לפני כשנה. החומר הוע־בר לפרקליטות מחוז תל־אביב, שסגר את התיק מחוסר כל אשמה פלילית."

לגבי השאלה בנוגע לטענות על שימוש במטבע־זר, נאמר בתשובה שאם היו דב־רים הקשורים בעברות מטבע, הרי הם מן הסתם בטיפול של מפקח על מטבע־חוץ בבנק־ישראל.

כל שאלות העולם הזה, על פרשה זו או אחרת הקשורה לנאמן, ופרשות חקירה אחרות מאותן שנים הקשורות לאוניבר־סיטת תל־אביב, נתקלו בתשובות דומות.

תגובה זו אינה ברורה כלל. הטענה שגם אם היתה עברת מטבע לא היתה זו המיש־טרה שטיפלה בכך אינה נכונה. המישטרה הוכנסה בעובי הקורה כבר בתחילת ה־חקירה. במקום להשיב על שאלות העולם הזה בקשר לפרשת טריקל, בחרה המישטרה לספר על פרשה אחרת, כנראה זו של החזקת הכספים בחו"ל, שעליה לא נפתח תיק פלילי נגד נאמן. החקירה בתיק זה לא הסתיימה לפני שנה, אלא לפני פחות מחצי שנה. אם כן, למה מכוונת הודעת המישטרה?

הכוונה היא, כנראה, לתיק טריקל שנמצא בפרקליטות מחוז תל־אביב, ושעליו לא פורסם דבר מאז 1977.

בפרקליטות מחוז תל־אביב יש עדיין תיק פתוח הקשור לרשות־המחקר, שאליה מתקשר גם יובל נאמן. ערב יציאת בתי־המישפט לפגרה הועבר החומר לפרקליט המחוז, אהרון שדר, ולאחת מפרקליטות המחוז, דבורה חן. היא מתכוונת להסיר את האבק מהתיק ולהתחיל לעיין בו בפגרת הקיץ.

כאשר התברר למי שהתברר שהעולם הזה עומד לפרסם את פרשת חשבון הבנק של נאמן בארצות־הברית, הכריע זמיר הכרעה פוליטית, משמעותה — נאמן לא יועמד לדין על עבירות מטבע, הוא יוכל להצטרף לממשלה ללא סכנה של מישפט נגדו. בניין פשוט חשש שפרשת שר־הדתות לעבר, אהרון אבו־חצירא, תחזור על עצמה, ומי־כיוון שהצטרפות התחיה לממשלה חשובה לו, הוא רצה למנוע בכל מחיר מצב שבו שר חדש יעמוד לדין.

כל זאת עדיין לא מנקה את נאמן ממע־שיו. שר־הפיתוח־והטכנולוגיה המיועד עבר, על פי הודעת היועץ המישפטי לממשלה, עברות מטבע חמורות, שעליהן הוא לא הועמד לדין משום שהחוק ושיקולי־הדעת של היועץ המישפטי איפשרו לו לצאת בתשלום כופר בלבד.

כאשר מבקשת המישטרה לחקור ח"כ, היא נתקלת בבעיות רבות. על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בשר. מן הראוי ש־ראש־הממשלה יעכב את המינוי, ויאפשר ליועץ המישפטי לממשלה, שיכול לפעול במהירות רבה כשהוא רוצה, לבדוק אם נאמן קשור בצורה מפלילה לתיקים ה־ישנים המצויים בפרקליטות מחוז תל־אביב.

המוסר הציבורי של ממשלת בגין לא היה גבוה מעולם, ובזה אין ממשלה זו שונה מקודמותיה. יובל נאמן לעומתם, שהכל מכירים בכושרו האיטלקטואלי וה־מדעי, יעדיף מן־הסתם שעניינו הכספיים יתבהרו קצת, והוא יוכל לגשת בשלווה להקצאת כספים לאיכלוס הגדה המערבית ביהודים.

בן־ציון ציטרין

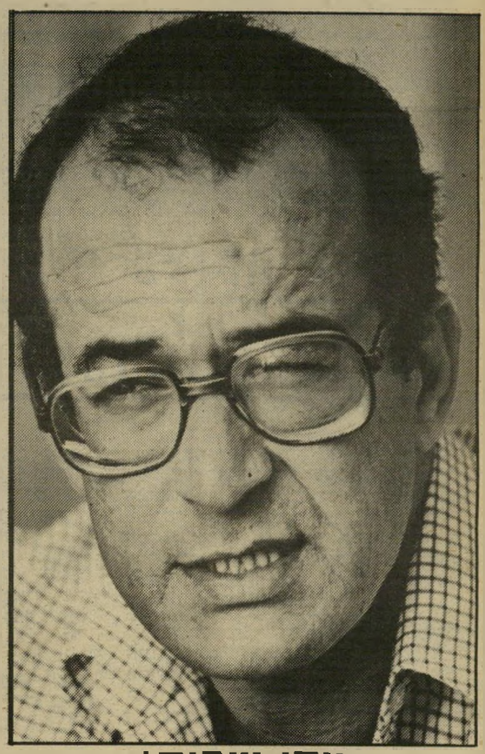

יוסי שריד:

„אני לא בגין, וסרטאווי לא ערפאת!"

לפני כשישה שבועות שהה יוסי שריד בפאריס, והתעניין איך אפשר להיפגש עם עיצאם סרטאווי. ה־שבוע נענה סרטאווי להזמנה, והזמין את שריד, עם שלושת חבריו, להיפגש עימו. עכשיו שריד פיתאום חזר בו.

שאלתי את שריד:

● **מדוע אינך רוצה להיפגש עם סרטאווי?**

זה לא שאני לא רוצה להיפגש אתו. אני מעריך את סרטאווי. הוא איש יוצא־דופן באש"ף. הוא מהווה את הגילוי הכי מבורך של מתינות באש"ף. הוא מייצג את הריאליזם המדיני ואת שפיות־הדעת. אלא שאיני רואה בכך כל תועלת עכשיו, זו תהיה פגישה עקרה לחלוטין, שלא יכולה להיות בה כל תוצאה מעשית.

● **מדוע, אם כך, ביקשת לפני שישה שבו־עות בעצמך להיפגש עם האיש?**

הפלירט ביני ובין סרטאווי החל כאשר הוא הצהיר ב־לה מונד שהוא מייעץ לאש"ף להזמין אנשים ממחנה־השלום הישראלי, כדי להופיע לפני המועצה הלאומית הפלסטינית. והוא הביע צער שחבריו לא שעו לעצתו.

אז הופנתה אלי שאלה מקול ישראל, שבה נשאלתי, אם הייתי נעתר להזמנה כזו. אמרתי שאם ההזמנה היא על בסיס של הכרה הדדית, בוודאי שהייתי נעתר.

● **מה קרה לפני שישה שבועות בפאריס?**

אם את דוחקת בי, אשיב לך: לפני שיבעה שבועות, כאשר הייתי בפאריס, נעשה מאמץ של חברים להפגיש ביני ובינו. הפגישה לא יצאה אל הפועל, משום שהוא קיבל הוראות מבוירות, ועל פיהן החליט שלא להיפגש איתי.

● **לפני שישה שבועות רצית להיפגש איתו, עכשיו אינך רוצה. מה ההבדל?**

הרי לא מדובר בפגישה אישית בינינו. אני יכול להי־פגש איתו בכל רגע בבית־קפה פאריסי. מדובר בשני אנשים המייצגים משהו. ואני בפירוש יודע, שאת הפגישה הזאת אי־אפשר לסכם במיסמך משותף, המדבר על מינימום הכרחי, כמו הכרה הדדית בזכות ההגדרה של שני הע־מים.

לו ידעתי שזה אפשרי, הייתי כבר מזמן באירופה. אך לא סרטאווי ולא אני יכולים ליישב את ההדורים במיזרח התיכון. לו היה זה תפקידנו, הסיכסוך מזמן היה מיושב. אני לא בגין ואפילו לא פרס, וסרטאווי אינו ערפאת. לכן הפגישה בינינו לא תועיל, ולכן הסיכסוך בינינו ובין העם הפלסטיני אינו מיושב.

● **האווירה הקשה בארץ, כלפי המתנגדים למיזחמה והתומכים במשא־ומתן עם הפלסטי־נים לא הפחידה אותך?**

במה עוד יפחידו אותי? סאת ההפחדות אצלי מלאה. האווירה הקשה לא מזיזה לי. הפחדות זה הדבר האחרון שאני לוקח בחשבון.

שלמה להט:

„אני בעד חיסול החשבון עם אש"ף!"

ראש עיריית תל־אביב, שלמה („המפקד־צ'יצ'") להט, עמד בראש הפגנת התמיכה במילחמה, שהתקיימה ב־כיכר־מלכי־ישראל בתל־אביב.

שאלתי אותו:

● **בבחירות הקודמות, בחרו בך אנשים רבים שאינם נמנים עם בוחרי הליכוד. הם בחרו בך בשיטה של בחירות אישיות. אינך חושש, שאחרי ההפגנה בשכת, תפסיד את קו־לותיהם של אותם אזרחים?**

אני לא עובד בצורה כזאת. אני לא בודק מה יעזור לי בבחירות הבאות. אני מביע את דיעותי, בלי מורא וב־לי משוא־פנים. הייתי אחד היוזמים של ההפגנה, ואני בהחלט עומד מאחרי המיבצע ומזדהה עם מטרותיו, שהן חיסול החשבון עם אש"ף. אני איש ליכוד.

● **מה קרה לדיעותיך היוניות המפורסמות?**

אני איתן בדיעותי היוניות. אני עדיין נגד התנחלות בשטחים, אך אני בעד מיבצע שלום הליכוד. אני איש לי־כוד, בהחלט איש ליכוד. זו תהיה הערמה להסתתר ולהגיד, שאני א־פוליטי.

אי־אפשר לרמות את המערכת הפוליטית. אם מישהו חושב, שדיעותי נוגדות את האידיאולוגיה שלו, שלא יבחר בי.

● **מתהיכות שמועות כאיזו סיפקה העירייה המקומים וציוד להפגנה. זה נכון?**

בשום פנים ואופן לא. כל ההוצאות היו על חשבון מטה העצרת, שאני הייתי חבר בו. המטה אפילו לא התכנס בב־ניין העירייה, כי אם במצודת זאב. נכון, סיפקנו חשמל. תמיד בהפגנות אנחנו מספקים חשמל.

● **גם את כתובת־האש אתם מבעירים בכל ההפגנות?**

לא, אך הכתובת הזאת היתה „לצה"ל באהבה" וכתובת כזאת הייתי מבעיר בכל הפגנה שלא תהיה.

כשהיתה החתמה של שלום־עכשיו, הם קיבלו אישור להישאר בכיכר עד 7 בערב. התקשרה אלי יעל בן־שחר, ונתתי להם אישור להישאר בכיכר כל הלילה.

● **מה דעתך על הסיסמה: „עם אחד, ממי־שלה אחת, צבא אחד"?**

סיסמה טובה מאוד.

● **היא מזכירה לך משהו?**

היא מזכירה לי. אך אם היו נוספות עליה שתי המילים „מנהיג אחד", הייתי מתנגד לה בכל תוקף.

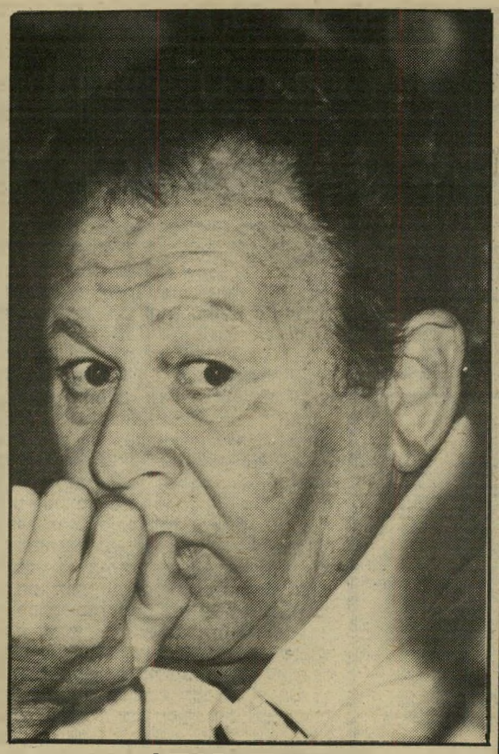

מוטה גור:

„לא אפגש עם שום איש־אש"ף!"

חבר־הכנסת מוטה גור עשה רושם במילחמה הזאת של איש־שלום. היו כאלה שהאמינו באמת ובתמים, שמוטה גור הומה כיונה. אחד מהם היה איש אש"ף, עיצאם סרטאווי, שהזמין את גור, ביחד עם יוסי שריד, ויקטור שם־טוב ומוחמד ואתד, להיפגש איתו.

שאלתי את גור:

● **האם תיעתר להזמנתו של סרטאווי?**

לא אפגש עם שום איש־אש"ף, כל זמן שלא יתכחש לאמנה הפלסטינית. לא אפגש עם שום איש־אש"ף, כל זמן שאש"ף לא יימנע מטרור.

מה הם אומרים ... מה הם אומרים ... מה הם אומרים ... מה הם אומ

מיכאל קליינר:

„לקחתי בחשבון שאשמע לא כך רציני!"

חבר־הכנסת מיכאל קליינר הוא ח"כ חדש, הממלא את כותרות העיתונים בכל מיני סנסציות. החלטתי לפנות אליו, ותחת לקרוא בעיתונים, לבקש שיגיד לי בעצמו מה העניין הזה עם שלום־עכשיו וסעודיה.

● מה הם מקורות המידע שלך לגבי תמיכתה של סעודיה בשלום־עכשיו?

מקורות שאינם מוטלים בספק, לגבי קיומו של החשד.

● אתה באמת מאמין, ששלום־עכשיו מקבלים כסף מסעודיה?

את שואלת על אמונתי האישית? אז אני מאמין שביודעין הם לא מקבלים.

● כלומר, מוציאים אותם שוק?

אם הם מקבלים את הכסף, אז כנראה שאינם יודעים ממי. אם יש רשלנות או פזיזות במעשי שלום־עכשיו, יצטרכו חוקרי המישטרה לגלות.

● זה נשמע מאוד־מאוד לא רציני.

לקחתי בחשבון שזה יישמע כך, ולכן בין השאר פניתי אל צלי רשף, לפני שפניתי אל כל גורם אחר. ניסיתי לשכנע אותו להסכים למינוי רואה־חשבון, כדי שיבדוק העברות כספים אנונימיות, או של חברות לא ידועות, לחשבון שלום־עכשיו. לצערי, הוא סירב.

● זה טיבעי שיש תורמים, שאינם רוצים בגילוי שמם.

כאיש־ציבור, איני יכול להתעלם מהחשדות שלי.

● אין זה תרגיל ביחסי־ציבור של חבר־כנסת חדש?

בכנות, לא רציתי בפירסום. הפירסום אולי יחשיד את שלום־עכשיו, אך לא יוסיף לי בריאות ולא כבוד.

אורי ברבש:

„איני חושש מלהכריז - אני משלום־עכשיו!"

הסרט „אות קיין", שצילומיו הסתיימו בימים אלה, הוא ילד מילחמה. לא רק שהוא עוסק בנושא מילחמתי — מיבצע ליטאני — הוא צולם בעצם ימי־הקרבות. צילומיו נדחו ביגלל גיוס נרחב של אנשי־צוות ושחקנים, וכן משום שאתר הצילומים העיקרי, רמת־הגולן, הפך לשטח צבאי בעיקבות המילחמה.

תפסתי את אורי ברבש, רגע אחרי שסיים לצלם את השוט האחרון של הסרט.

● איך הצלחתם לגמור את הסרט?

בחירוק שיניים. זאת היתה מילחמה בתוך מילחמה. הסרט הוא על מילחמה, ונעשה תוך כדי מילחמה. זה היה קשה, אבל הצלחנו לעמוד בכל לוח־הזמנים, פרט לעיכוב שנגבע כתוצאה מהגיוס ומהמילחמה.

אותי גייסו כבר ביום הראשון, אך כעבור שבוע נולד לי בן. שוחררתי לצורך השימחה, ואחר־כך כבר הסתדרתי ונשארתי בעורף.

דליק נלחם כמו נמר בכל הקרבות, וזה היה העיכוב העיקרי. הוא שוחרר רק אחרי שהיחידה שלו ירדה מהקו.

דליק ווזוניק לבש את מדי החייל בסרט, יום אחרי שפשט את מדי החייל האמיתיים שלו. המילחמה השפיעה עליו?

האמת היא שלא. הוא לא היה בהלם־קרב. המילחמה השפיעה עליו, כמו שהשפיעה על כולנו. כמעט כל הצוות של הסרט הוא פעיל בשלום־עכשיו. עזרנו בהקמת הדוכנים להחתמה, השתתפנו בהפגנות. הפרוטוקולים של ישיבות־ההפקה כללו הוראות יום צילום עד שעה זו וזו, ב־8 הפגנה בכיכר מלכי־ישראל או ישיבה בשלום־עכשיו.

● אינך חושש שהעובדה, שאתה מפרסם בימים כי הסרט נעשה על־ידי אנשים המשתייכים לשלום־עכשיו, עלולה לחבל בהפצת הסרט?

אין ספק שזה לא ימצא חן בעיני המפיקים, אך אחרי ההפגנה של אתמול, זו שתמכה במילחמה, לא רק שאיני חושש להכריז בגלוי על שייכותנו לשלום־עכשיו — אני חושש שמא יחשבו בטעות שאיני משתייך לשלום־עכשיו!

יפתח גוטמן:

„הפגנת שלום־עכשיו שירתה את הימין!"

הם שבים כעת הביתה, משדה־הקרב — איש־איש וסיפורו עימו. אחד מהם הוא יפתח גוטמן, איש־קולנוע בחייו האזרחיים, ורב־סמל־פלוגתי בצנחנים במילואים. יפתח, בן קיבוץ נען, נלחם בגזרה המזרחית.

● אתה בעד המילחמה?

מהיום הראשון אחרי ששת הימים, אני מאמין שמדינה פלסטינית לצד מדינת ישראל היא הפיתרון הנכון והאפשרי. אני מאמין שמדינה כזאת קום תקום, אם בכפיית המעצמות, אם במשא ומתן בין הצדדים.

אני לא יכול להגיד באופן חד־משמעי, שהמהלך שנוצר בעיקבות מילחמת לבנון, עשוי למנוע את הקמת המדינה הפלסטינית. בין השאר, אנחנו רואים כאן תופעה שאף מדינה ערבית לא מוכנה לקבל את אנשי אש"ף, וכולם בסופו של דבר, ימצאו בידי ישראל.

מה תעשה איתם ישראל? חציים נמצאים כבר במחנות שבויים, ולגבי החצי האחר הבטיח היום שרון, לא יגע בשערות ראשו אם יסגיר עצמו לישראל. בסופו של דבר, הם בקירבנו, למרות שניסינו את הדרך האגרסיבית, ובאמת הלכנו הפעם כאסה. נכשלנו עם הדרך הזו, כעת צריך לבוא הפיתרון היחיד שאפשרי: מדינה פלסטינית.

● מדברים על מיצבורי־נשק ענקיים. גידעון פת הציג בזונדרן מפמכים, כאילו עמד אש"ף לכבוש את הגליל. כחייל, מה יש לך להגיד על זה?

ההתרשמות שלי היא, כי אלה סתם בונקרים מלאים בציוד, שנרכש באמצעים כספיים אדירים, ושאין הם יודעים כלל להשתמש בכלי־הנשק שברשותם. לא נראה לי שמדובר פה בצבא שבנה מערך התקפי או מערך של מיגנה. לא מדובר פה בצבא חושב.

נכון, יש מיצבורי־נשק ענקיים ובונקרים על ימין ועל שמאל, אך הכל לא מתוכנן. מדובר פה בצבא לא רציני.

● בזמן שהשתתפת בקרבות, היתה כאן הפגנה נגד המילחמה. אם היית כתב־אביב, היית משתתף בה?

אני חושב, שהפגנת שלום־עכשיו שירתה את הימין, כי נתנה לגיטימציה להפגנה של אתמול. אני יודע, שאלה שהפגינו ויזמו את הפגנת שלום־עכשיו, הם אנשים תמימים ונפלאים, אך הפעם הם שיחקו במיגרש של הימין.

● כיצד השפיעה ההפגנה על החיילים?

הוויכוחים האינסופיים בין החיילים החלו עוד לפני ההפגנה, כבר ביום השני לפרוץ הקרבות, וחצו אותנו לשניים. הם התנהלו ברוח טובה בלבנון, ונשאו אופי אגריסיבי כשהגענו לבסיס במרכז הארץ.

● אתה מודאג?

אני מודאג מדבר אחד: כיוצא מיפלגת העבודה, אני מודאג מזה שאת המאבק הפוליטי עם הליכוד מנהלת שלום־עכשיו, ומיפלגת העבודה, עם פרס בראשה, הפכה לבדיחה מרה.

(המשך מעמוד 6)

של ועידת־כנדאר מנובמבר 1978. ועידה זו קיבלה, פה אחד, בהשראת סעודיה ואש"ף, החלטה שקראה לשלום על בסיס הגבולות של ה־4 ביוני 1967.

כל אלה היו צעדים שהשתמעה מהן הכרה, אך רק בעקיפין. אחריה באה החלטה שאמרה זאת במישרין:

● **החלטת המועצה הלאומית הפלסטינית, במושבה בדמשק בי־ 1981, שאישרה כפה מלא את הצעת הנשיא ברז'נייב לכינון שלום ה־** מבוסס על ביטחונה וריבונותה של ישראל מחד, והקמת מדינה פלסטינית מאידך (ראה מיסגרת).

לפי סרטאווי (וגם לפי ערפאת, בשיחתו עם אבנרי), החלטה זו מהווה אישור מ־ פורש של המועצה הלאומית הפלסטינית שאש"ף מוכן להכרה הדדית.

הי"ג הסכים

רטאווי נפגש עם ברונו קרייסקי, עם אישים בכירים בארמון אליזה ב־ פאריס, עם ראשי מישרד־החוץ הבריטי ו־ עם שילטונות השוק האירופי המשותף ב־ בריסל, כדי להביא לידיעתם עובדות אלה. אך עיקר פעולתו היה מכוון, כמובן, לעבר ארצות־הברית.

אין סרטאווי יכול לנסוע בעצמו לארצות־ הברית. זוהי עובדה מדהימה: הנציג הבולט ביותר של מחנה־השלום הפלסטיני, שיריב מגנים אותו ביגלל עמדתו הפרו־אמרי־ קאית, אינו יכול להיכנס לארצות־הברית. הסיבה, לכאורה: גילוי פרטים בלתי־נכו־ נים בדרכון הדיפלומטי התוניסי שבעזר־ תו הגיע לארצות־הברית ב־1976, בידיעת מישרד־החוץ האמריקאי. תחת לחץ כבד של הלובי היהודי, נדרש אז לצאת מאר־ צות־הברית, ומאז אינו יכול לקבל אשרה.

סרטאווי נסע לתוניסיה, ושם נפגש עם הנשיא הזקן, חביב בורגיבה, בארמונו.

בשיחה זו, שנערכה ב־21 באפ־ ריל 1982, קיבל בורגיבה, בעל יוזמת־השלום הראשונה משנת 1965, את הצעתו של סרטאווי ב־ התהכות. הוא העמיד הרשותה את ראש־ממשלתו.

למחרת היום, ב־22 באפריל, נפגש סר־ טאווי עם ראש ממשלת תוניסיה, מוחמד מזאלי, ושר־החוץ, באג'י סאבזי. מזאלי קיבל על עצמו להביא את העניין לראשי השילטון האמריקאי.

בסוף אפריל נסע מזאלי לאר־ צות־הברית, והביא את העניין ל־ ידיעת האמריקאים.

התוכנית שהובאה לפני שר־החוץ, אלכ־ סנדר הייג, היתה בת שני עיקרים:

● **סרטאווי יצהיר רשמית, ב־ שם אש"ף, כי אש"ף מוכן להכרה בזכות־הקיום של ישראל על בסיס הדדי.**

● **ארצות־הברית תודיע כי הצ־ הרה זו מקיימת את התנאי ש־ הועמד על־ידי הנרי קיסינג'ר, ב־ התחייבותו המפורסמת לישראל, שארצות־הברית לא תכיר באש"ף כל עוד האירגון לא יכיר בישראל. לאחר מכן תפתח ארצות־הברית במגעים רשמיים עם אש"ף, לשם השגת הסדר־שלום.**

כאשר חזר מזאלי לארצו, היה משוכנע כי קיבל תשובה חיובית מהייג, והוא הע־ ביר ידיעה זו לסרטאווי.

עם קבלת אישור זה, ניגש סרטאווי ל־ הכנות המעשיות. הוא נפגש עם ראשי מי־ שרד־החוץ הבלגי, מאחר שבלגיה כיהנה כיושבת־ראש מושב שרי־החוץ של השוק המשותף. שעמדה להערך ב־20 ביוני, ושל ועידת־הפיסגה של מדינות־השוק, שעמדה להיערך ב־28 ביוני. כדי להגביר את התהו־ דה באירופה, החליט סרטאווי להשמיע את הצהרתו ההיסטורית לפני מועד זה.

סרטאווי היה גם מודע לצורך להביא את הדברים בהבלטה הרבה ביותר לידיעת ה־ ציבור הישראלי. מכיוון שידע כי העולם הזה ידווח על מאורע כזה בצורה נאותה, לקח בחשבון גם את מועדי־ההופעה של השבועון.

לכן קבע את המועד: היום ה־ שני, ה־14 ביוני 1982.

זאת היתה התוכנית: סרטא־ ווי ימסור את הצהרתו ההיסטו־ רית במוסד רב־חיוקרה ב־14 ב־ יוני, ערפאת יאשר את הדברים בדיעבד בכיירות (צורה זו נבחרה כדי למנוע נסיונות־חבלה של סוכ־ ני סוריה וקוב באש"ף), הדברים יתפרסמו בהבלטה רבה ובו־זמנית באירופה, בישראל ובארצות־הב־

רית, ארצות־הברית תודיע כי היא מוכנה לפתוח בהידברות עם אש"ף.

שמונה ימים

תיחת הפדישה הישראלית ללב־ נון, ב־6 ביוני, שמונה ימים לפני ה־ מועד שנקבע להשמעת ההצהרה ההיסטו־ רית, שיבש את כל התוכניות.

תחילה נראה כאילו זה צירוף של מיק־ רים, בדרגה ביצבץ חשש שאין זה כך. **אלכסנדר הייג היה שותף הגי־ בוש היומה הזאת, והוא ידע את כל פרטיה, לרבות התאריך ש־ נקבע. יתכן כי הוא מסר על כך העמיתיו הישראליים.**

האם נבחר העיתוי החפוז לפתיחת ה־ מילחמה כדי לקדם את פניה של יוזמת־ השלום הזאת, שהיתה יוצרת תנאים פו־ ליטיים אשר היו מונעים כל אפשרות של התקפה ישראלית?

סימנים שונים מעידים על כך שמנחם בגין ואריאל שרון החליטו באופן די חטוף, בעצה אחת עם האמריקאים, לפתוח ב־ מילחמה דווקא במועד זה. בין השאר:

● **נסיעתו של שרון לוושינגטון,** כמה ימים לפני המועד. בפגישותיו בוושינ־ גטון התקבלה ההחלטה לפתוח במילחמה.

● **ההתנקשות בחיי השגריר ה־ ישראלי בלונדון** בוצעה על־ידי קבוצת אבו־ניידאל באופן חפוז ביותר, ללא הכנה מספקת, תוך שימוש באנשים בלתי־מאומ־ נים, וביניהם בן־אחיו של המנהיג עצמו (העולם הזה 2336). למישהו היה חשוב ש־ תבוצע באופן בהול, בתאריך מסויים.

● **ההפצצה המאסיווית של בייי־ רות,** שבה נהרגו כ־500 אזרחים ונגרמו נזקים עצומים, הזיקה קשה לתדמית יש־ ראל בעולם, אך היא היתה דרושה כדי להכריח את ערפאת להתיר הפגזת היי־ שובים בגליל — שהיא שימשה עילה אידי־ אלית לפתיחת הפלישה. בלעדי הפגזה זו אי־אפשר היה לגייס את דעת־הקהל ה־ ישראלית למילחמה זו.

יש מקום להשערה כי אלכסנדר הייג אמנם הודיע לתוניסים שהוא מסכים ליוזמת סרטאווי ולמסקנות הראשונה לראיון עיתונאים ישראלים (אורי אבנרי, שרית ישי ועונת סרגוסטי, חברי מ־ ערכת העולם הזה). סרטאווי השמיע את הצהרתו ההיסטורית. ח'אלד אל־חסן העניק ראיון לאורי אבנרי והודיע על הנכונות להפסיק את הפיגועים. (ראה עמוד 7).

אך כל זה קרה בנסיבות שונות לגמרי מאותן שתוכננו. צעדיו של ערפאת נראו עתה כמעשי־יאוש של הנהגה המבקשת להציל את עצמה, בעוד שנכון החיפך: צע־ די־השלום לא באו כדי להיחלץ מן המצור, אלא המצור נוצר כדי למ־ נוע את צעדי־השלום.

בישראל עצמה נוצרה אווירה של טרור פנימי. שמנע מאישים מתונים להיענות ליוזמת סרטאווי. צידי־המכשפות נגד אורי אבנרי הטיל את מוראו על האחרים. הצ־ הרות־השלום הדרמאתיות של אש"ף, אשר היו גורמות לסנסציה עולמית ולשינוי יסו־ די במערכת הפוליטית בעולם, ואולי גם בישראל, נבלעו בסערת המילחמה.

יתכן מאוד שזאת היתה אחת המטרות המרכזיות של מתכנני מילחמה זו. היא היתה מיליחמת־ מנע — למניעת השלום עם אש"ף.

התחמקות אמריקאית

יצאם סרטאווי השמיע את הצהר־ תו במוסד אי־פר"י בפאריס ב־13 ב־ יולי, באיחור של חודש. היא זכתה בהד ניכר בצרפת, בבריטניה ובארצות אירופ־ יות אחרות. אך רק בקושי רב, ובצורה מעוותת, הגיעו הדברים לאמצעי־התיקשו־ רת האמריקאיים. בישראל לא עוררה כימעט שום הד.

סרטאווי השמיע נאום ארוך, שרק קטע אחד ממנו (ראה מיסגרת) קרא מן הכתב. בנאומו סקר צעד אחרי צעד את תהליך השינוי שחל באש"ף, את הדרכים שבהן בוטלו סעיפי האמנה הפלסטינית על־ידי החלטות המועצה הלאומית, ואת הפיתרון המוצע עתה על־ידי אש"ף להשגת שלום־ אמת יציב ובר־קיימא. הניכחים באולם — השלום הישראליים נגד המילחמה, קרא באופן דרמאתי לאנשי־השלום לבוא ולהי־ וועד עימו. הוא הזכיר שמותיהם של אר־ בעה: מוטה גור ויוסי שריד ממיפלגת־הע־ בודה, ויקטור שם־טוב ומוחמד וותד מ־ מפ"ם. (עם אנשי המועצה הישראלית ל־ מען שלום ישראלי־פלסטיני, אורי אבנרי ומתי פלד, הופיע כבר למחרת היום במ־ סיבת־עיתונאים בינלאומית משותפת ב־ לונדון. כן הופיע במסיבות־עיתונאים מ־ שותפות עם מתי פלד בבריסל ובפאריס.)

כאשר נשאל על־ידי כתב ישר־ אלי אם הוא מוכן להיפגש גם עם אישי־ממשלה ישראליים, השיב: „בהחלט כן. אני מוכן להיפגש עם כל ישראלי. ישראלי רע הפך כ־ עיני לישראלי טוב כשהוא מוכן לדבר עימנו."

לפי המדובר, היתה הצהרה זו צריכה להביא בעיקבותיה יוזמה אמריקאית להי־ דברות עם אש"ף. אך הסתבר כי התחייבותו זו של הייג — שפוטר ביניתיים — היתה כוזבת.

תחילה המתינו האמריקאים בשתיקה נבו־ כה, אולי מתוך תיקווה שתבוא הכחשה מ־ ביירות. אולם שום הכחשה לא באה. להי־ פך, הסנטור צ'ארלס פרסי, יו"ר ועדת־ החוץ של הסנאט, הודיע כי יש בידיו הו־ כחות לכך שהודעת סרטאווי ניתנה על דעת יאסר ערפאת. בין השאר הסתמך על דבריו של ערפאת בראיון שהעניק לאבנרי, שהתאימו להצהרת סרטאווי.

אחר־כך באו הצהרות מגומגמות. נאמר כי „היו בעבר מיקרים שבהם הוכחשו דיברי סרטאווי" — תוך התעלמות גמורה מן העובדה הרועמת שהפעם לא היתה שום הכחשה כזאת, אלא להיפך. אחר־כך נאמר שלא די בנכונות אש"ף להכיר בישראל, אלא שעליו להכיר גם בהחלטת מועצת־ הביטחון 242. החלטה זו, המתעלמת כליל מקיום העם הפלסטיני ומזכויותיו והמתיי־ חסת רק ל„פליטים", אינה קבילה על שום פלסטיני. קבלתה היתה מהווה כניעה גלו־ יה וגמורה — ואנשי מישרד־החוץ האמ־ ריקאי יודעים זאת היטב.

הם עזו תביעה זו כדי להכשיל את העניין.

(אמנם, כל זה נעשה לפני שנכנס לתפ־ קידו שר־החוץ החדש, ג'ורג' שולץ. יתכן

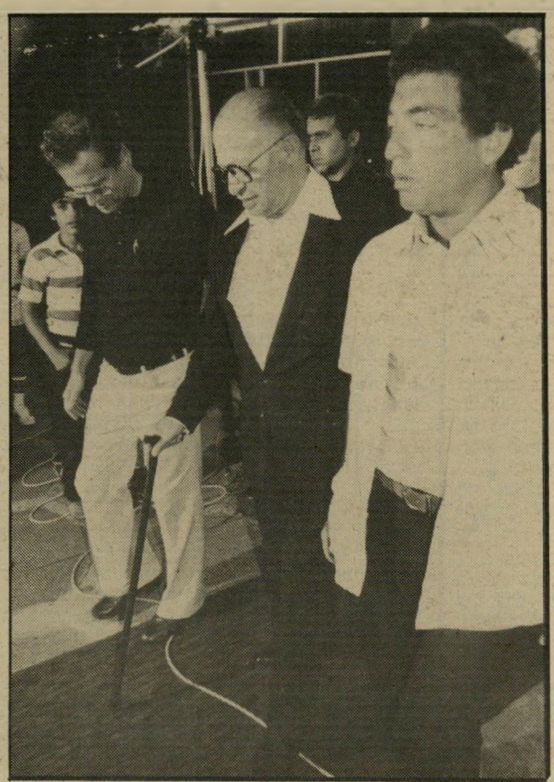

מנחם בגין

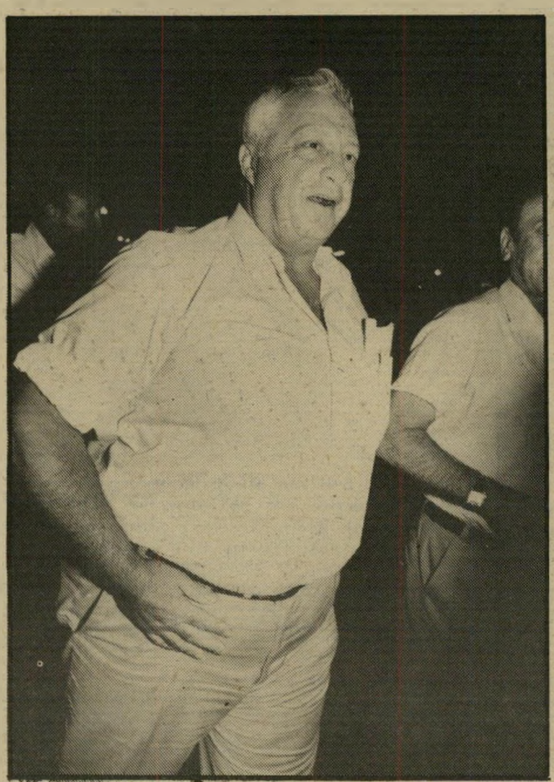

אריאל שרון

האם הודיע להם הייג על הכוונה של ערפאת?

השומן והסולת של החברה הפוליטית ה־ צרפתית ונציגי כלי־התיקשורת העולמיים התרשמו עמוקות.

הוא הקפיד להדגיש כי יוזמה זו אינה נובעת מן המילחמה, ואינה סימן של חול־ שה או כניעה. להיפך, טען, הוא מדבר מעמדה של כבוד וכוח, כי אש"ף מחזיק מעמד מול כוחות צה"ל במערב־ביירות. ו־ מילחמה זו נגד העם הפלסטיני היא הא־ רוכה ביותר בתולדות ישראל, מאז 1948. אחרי שהעלה על נס את עמדת כוחות **הנובעות ממנה לגבי המדיניות ה־ אמריקאית, אך באותו מועד נתן אור ירוק לישראל לפתוח במיל־ חמה מיידית, כדי למנוע אותה.**

ואכן, הפלישה הישראלית שינתה את המצב מעיקרו. אמנם, ערפאת וסרטאווי לא נטשו את הדרך שקבעו לעצמם, לקראת הכרה הדדית. ערפאת קיבל רשמית את יוזמת שלושת המנהיגים היהודיים (פיאר מנדס־פראנס, נחום גולדמן ופיליפ קלוב־ ניק) שקראו להכרה הדדית. הוא קיבל בפעם כי הקו ישתנה כאשר יקבל לידיו את הרסן).

התחמקות ישראלית

תגובה של אישים ישראליים לא היתה פחות המקנית.

כל ארבעת האישים שהוזכרו על־ידי סרטאווי נמנעו מלהיענות פומבית להזמנה.

כל אחד מהם עשה זאת בדרך אחרת (ראה מה הם אומרים).

יוסי שריד סירב לקיים את הפגישה, למרות שהכריז כמה שבועות קודם, שהוא מוכן להיפגש עם סרטאווי.

מוטה גור ההפכפך — יונה בימים זועמים ונץ בימים בלתי־זועמים — סירב להיפגש עם איש־אש"ף — גם כשהוא גיבור־שלום.

ויקטור שם־טוב שיבח את סרטאווי, אך הצטרף לטענת־הכזב כאילו „למרבה הצער אין סרטאווי מייצג אלא את עצמו" — כזב המופץ באופן שיטתי על־ידי מכוונות־התעמולה של ממשלת ארצות־הברית ו־ישראל. העובדה שיש הוכחות ברורות לכך שסרטאווי פועל בשליחות ערפאת ועל דע־תו — ובין השאר, הראיון שנתן ערפאת לאבנרי — לא הטרידה את שם־טוב.

נוסח ההודעות של אישים אלה מעורר את החשד שבעליהן עצמם ראו בהן רק אמתלות. הסיבה האמיתית גלויה לעין: ההיסטריה שנוצרה בארץ על־ידי מנחם בגין ואנשיו, ציד־המכשפות נגד אורי אבנ־רי אחרי הראיון עם ערפאת. התגברות ה־ניצים בשתי מיפלגות המערך וחוסר־האו־נים של מחנה־השלום הישראלי מול הסתה זו — כל אלה מנעו מן הארבעה, כולם עסקני־מיפלגות, מלהיענות ליוזמה.

יתכן שהחמיצו בכך הזדמנות בתי־חנורת, גם מבחינה לאומית וגם מבחינה אישית.

אחת השאלות שנשאלו על־ידי בעלי רצון־טוב בישראל היתה: מדוע באה היוזמה בצורה של הצהרה של סרטאווי בפאריס, ולא של הודעה של ערפאת בביירות?

יש לכך סיבה פשוטה: לפני המילחמה היה נוח למסור את ההצהרה בפאריס, ולאשר אותה בדיעבד בביירות, כי כך נמ־נע מאנשי חזית־הסירוב לחבל בה על־ידי הפעלת לחצים מצד מדינות ערביות.

עתה, עם כיתור הנהגת אש"ף בביירות, הדבר סביר מסיבה אח־רת: הצהרה כזו, אילו באה מפי ערפאת בביירות, היתה עלולה ל־היראות ככניעה, וכנסיון של המני־היגים הנצורים להציל את עורם.

אין טענה זו יכולה לעלות כלפי סרטאווי, הנמצא באירופה, והמטיח מזה שנים ארוכות למדיניות זו עצמה.

מילחמת־מוע

ה פרשה כואבה מטילה אור על אחד היבטים המכריעים של מילחמת־הלב־נון, וגם על המצב שנוצר השבוע בביירות.

מילחמתו של אריאל שרון באה, כביכול, „להשמיד את אש"ף." אך שרון יודע היטב כי את אש"ף אי־אפשר להשמיד — ניתן להשמיד רק את החלק הנמצא בביירות.

אם תושמד הנהגת אש"ף בביירות, תעבור ההנהגה של העם הפלסטיני, באופן לגיטימי לגמרי, לידי הפקד של אש"ף הנמצא בדמשק, והממתין לרגע זה.

ההבדל העיקרי בין ההנהגה הנוכחית ב־ביירות וההנהגה החילופית בדמשק הוא זה: יאסר ערפאת ואנשיו התקדמו במשך ש־נים לקראת הנכונות להסדר של שלום, ו־הם מוכנים עתה להכרה הדדית ולהקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל. הקבוצה ה־דמשקאית, הנשלטת בידי המישטר הסורי, מתנגדת מכל וכל להכרה בישראל, ושו־ללת כל שלום עימה.

וכאורה זה נראה כפאראדוכס: מדוע מעוניינת ממשלת בגין־שרון להשמיד דווקא את אש"ף המתון, ולמסור את המנהיגות לקיצוניים?

אולם אין זה פאראדוכס כלל וכלל. יש בעמדה זו הגיון פנימי מוצק. שלום עם אש"ף המתון פירושו: החזרת הגדה והרי־צועה לידי הפלסטינים, והקמת מדינה פלס־טינית בהן. ואילו אש"ף הקיצוני, השולל את קיום ישראל, משרת בדיוק את מטרו־תיהם של בגין־שרון. העולם כולו יבין שאין לדבר עם אש"ף כזה, ושאין לצפות מישראל שוותר על הגדה והרצועה בנסי־בות אלה. סיפוח הגדה והרצועה לישראל יהפוך אז עובדה קיימת.

בעיני בגין ושרון, סרטאווי הוא אוייב גדול ומסוכן יותר מאשר אחמד ג'בריל וג'ורג' חבש, שלא לדבר על אבו־נידאל, שמעשיו שיר־תו את האינטרס של ממשלת־בגין.

אילו אמר ערפאת לאורי אבנרי דברים קיצוניים, בזכות חיסולה של מדינת־ישראל, לא היה איש רודף את אבנרי. אך מכיוון שערפאת מסר לאבנרי שהוא מוכן להכיר בישראל ולכונן עימה שלום, הפך הראיון בעיני בגין ושות' למעשה־בגידה.

מכאן גם ניגוד־האינטרסים ש־התגלע לפתע בין ממשלות ישראל וארצות־הברית.

מילחמת־הלבנון היתה, מכל הבחינות, מיבצע ישראלי־אמריקאי משותף. ישראל פלשה, ארצות־הברית סיפקה לא רק את שותפות זו נמשכה עד לשערי ביירות, שם נפרדו הדרכים.

לארצות־הברית אין שום אינטרס במ־סירת העניין הפלסטיני על מגש של כסף לידי סוריה, ובעקיפין לידי ברית־המועצות — דווקא בשעה שהעם הפלסטיני כולו מ־תקומם נגד הבגידה הסובייטית והסוריית ב־עיניו. אנשים רבים בחוגי־השילטון ב־וושינגטון מאמינים כי זוהי השעה כדי ל־שנות את היחס לאש"ף, למשוך את אש"ף מתוך החיבוק הסובייטי ולשכנעו כי רק האמריקאים יכולים לעזור לו. אנשים אלה תומכים, מאחורי הקלעים, ביוזמת סרטא־ווי כפי שעשה הסנטור פרסי.

דיעה זו עדיין לא ניצחה בוושינגטון, ה־נמצאת עתה במצב כללי של בילבול וחוסר־ישע. אך יש מאבק בצמרת השילטון בין הסוברים כך ובין המבקשים להמשיך בת־מיכה בלתי־מסוייגת באריאל שרון. בינתיים מתנגדים האמריקאים להתקפה על מערב־ביירות, שמטרתה היא להשמיד את אש"ף המתון. ואילו עם שרון גמור לבצע מלאכה זו, אף במחיר של מרחץ־דמים נורא.

כי השמדתו של אש"ף המתון, שנציגו המובהק ביותר הוא עיצאם סרטאווי, אינה מטרה מישנית של המילחמה. זוהי המטרה ה ע י ק־ר י ת.

כאשר החל בהכנת יוזמתו ההיסטורית, לא לקח סרטאווי בחשבון כי אריאל שרון יקדים אותו.

מילחמת־הלבנון היא מילחמת־מנע. ב־מובן שונה מאוד מזה המקובל בציבור ה־ישראלי. היא נפתחה כדי למנוע יוזמת־שלום פלסטינית, אשר תסכן את האפשרות לספח את הגדה והרצועה לישראל.

התאריך הגורלי — ה־14 ביוני 1982 — לא הוליד את המיפנה ה־היסטורי.

שמונה מן העיתונים החשובים ביותר בחמש ארצות: חלק ממבול התגובות

כדורגל

תחזיות שהתבדו

במישאל שערך העולם הזה בין צמרת הכדורגל בארץ, הצליח רק המאמן נינו ברגיג לחזות מי תהיה אלופת העולם בכדורגל.

מאמנה החדש של הפועל יהוד היה היחיד שהתייחס לנבחרת של איטליה, ודירג אותה בין ארבעת הראשונות ה־עשויות להגיע לגמר בטורניר הבינלאומי, יחד עם ארגנטינה, האלופה היוצאת, ברזיל וגרמניה.

המאמן שוהה בימים אלה בחו"ל, כדי לערוך סידורים לקבוצתו, שתצא בקרוב למחנה אימונים באנגליה.

תגובת המאמנים האחרים על תחזיותיהם שהתבדו, ועל מה שלמדו ממשחקי הגביע בספרד: הכדור הוא עגול.

סיגנון משחקים מרשים. „מהרגע

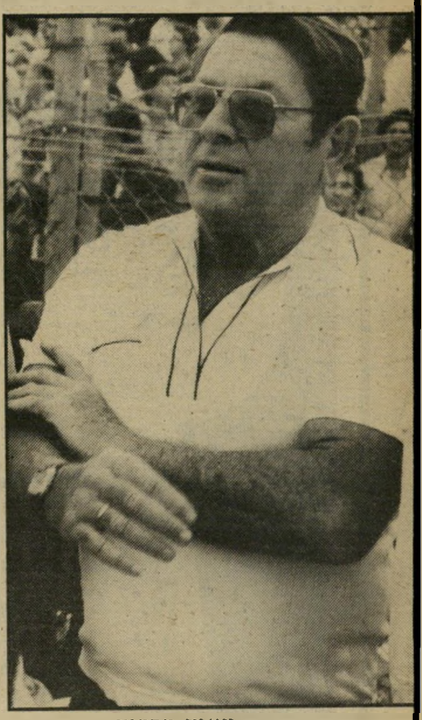

מאמן פרלמן
לא עוד רובוטים

הראשון שראיתי אותם בספרד, הבחנתי שאין להם כמעט נקודות־תורפה," סיפר השבוע דויד שווייצר, עם שובו מהטורניר העולמי של גביע עולם.

שווייצר, המאמן הוותיק, שייאמן השנה את מכבי תל־אביב, שינה את תחזיותיו כשהגיע לספרד. כבר בשלבים המוקדמים של המונדיאל, דיווח שווייצר כי הופתע מיכולתן של נבחרות איטליה, ברית־המועצות, צרפת וגם פולין.

לפני צאתו את הארץ חזה שווייצר ב־העולם הזה, שגרמניה תגיע לגמר ושברזיל תזכה בגביע. בספרד הודה שווייצר, שהיו לו דיעות קדומות על איטליה, זכר לרמה שהפגינה בארגנטינה במשחקי 1978.

במהרה הבחין המאמן הוותיק שהאיטל־קים מבצעים יפה את המוטל עליהם, והם יודעים להשיג את מטרותיהם. למרות תו־צאות התיקו במשחקיהם הראשונים, הם הפגינו סיגנון מישחק מרשים וידעו להע־פיל לפיסגה בשכל.

עד כך אמר שווייצר:

זו היתה נבחרת מגובשת, וההימור על רוסי הצדיק את עצמו, למרות הביקורת הצולבת שניחתה עליו באיטליה, בגלל עברו הבלתי־טהור של רוסי.

המאמן צריך אופי חזק, כדי לא לשמוע בקול המבקרים. הכימיה שנוצרה בין ה־מאמן ובין השחקן, הביאה לאמון הרב שנתן המאמן בשחקנו, כשלבסוף הוא, ולא אחר, זכה בגביע.

השנה גם הוכח שלא חשוב באיזה שיטת־מישחק משחקים, התקפית או הגנתית, מה שחשוב זה הכושר הגופני וכושר־האילתור של השחקנים.

משמעות וכוח רצון. זאב זלצר (38), מאמנה של מכבי פתח־תקוה, הש־תייך לציבור הענק שהימר על ברזיל כאלופת מישחקי הגביע, בעיקר בגלל הכנותיה הרציניות למישחקי ספרד.

עד התרשמויותיו, סיפר זאב זלצר:

לא היו דברים חדשים במישחקי ספרד. לא גילו שיטה חדשה של מישחק, כמו באליפויות עולם קודמות. היו הצלחות, בעיקר לנבחרות ממושמעות ומסודרות, כמו איטליה ופולין, ופחות לנבחרות ששמו דגש על כדורגל אטרקטיבי, כמו צרפת וברזיל. השנה גם לא גילו כוכבים חדשים שבלטו מעל כולם, כמו פלה, בקנבאואר וקרוייף.

המישמעת וכוח־הרצון של השחקנים הביאו את הגביע לאיטלקים. העבודה על המיגרש חולקה בין כל השחקנים. ה־איטלקים עשו, בסך־הכל, את מה שהם יודעו לעשות תמיד, אלא שהפעם עשו זאת יותר טוב, יותר אפילו ממה שהם שחשבו שהם מסוגלים לבצע. הם זכו, בצדק.

האיטלקים ניצחו בטורניר שלוש אלופות עולם קודמות, את ברזיל, את גרמניה ואת ארגנטינה. האיטלקים היו חלשים במישחקי ההכנה לטורניר העולמי ולכן הם הטעו את כולם. הם המשיכו להתאמן, וכנראה הגיעו לשיא שלהם דווקא בספרד.

מה התחדש בספרד?

שמואל פרלמן (54), מאמנה של נבחרת ישראל לנוער, הימר, כמו רבים אחרים בארץ ובעולם כולו, שנבחרת ברזיל תיז־

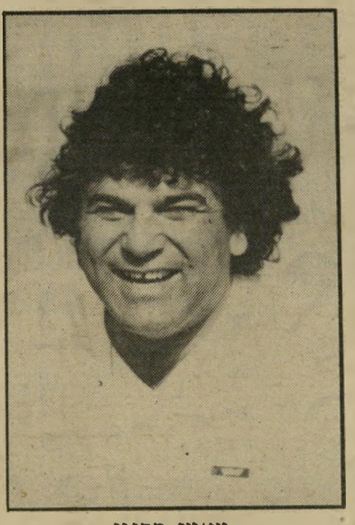

מאמן ברגיג
היחיד שהצליח

כה בגביע העולם. פרלמן, מאמנה של מכבי נתניה בשנה שעברה, חזה תחרות צמודה בספרד, בין נבחרת ברזיל לנבחרות אנגליה, ספרד, וארגנטינה.

עד תחזיתו, שהתבדתה, אמר פרלמן:

אני אומר עד היום, שברזיל היא הקבוצה הכי טובה שהיתה בטורניר העולמי. זה קרה גם בארץ למכבי נתניה, שאותה אי־מנתי. גם היא היתה הכי טובה, ולא זכתה באליפות הליגה וגם לא בגביע.

איכזבו אותי מאוד שאר הארצות, גר־מניה, ספרד וארגנטינה, האמנתי כי יגיעו לשלבים הסופיים.

בשבילי לא היה שום דבר חדש במיש־חקי ספרד השנה. אני חושב רק איך לישם את הדברים, שאינם חדשים בשבילי, בקור־צות בארץ. כמו למשל: תנועת שחקנים ללא כדור על המיגרש, וחילופי מקומות של שחקנים תוך כדי מישחק. זה דורש תירגול ואימונים משותפים. אצל האיטל־קים, הבלם, תוך כדי מישחק, תקף הרבה קדימה והפך בעצם לחלוץ, ומישהו אחר, באופן די מסודר, בא במקומו כדי לבלום.

הכדורגל, שהוצג בספרד, הופך להיות מישחק של הרבה מחשבה ואילתורים, והשחקנים צריכים להבין את העיקרון הזה, שהוא לא מסובך, וגם לא צריך אוניברסיטה כדי להבינו.

אין היום תפקידים של רובוטים, שרק עושים מה שאומרים להם. היום השחקנים, בסופו של דבר, בוחרים בעצמם את תפקי־דיהם על המיגרש. שרק יבינו את העיקרון, ויהיה להם רצון לעשות את העבודה. אני מאמין שאפשר ליישם זאת גם בארץ, למרות ששום דבר לא קל בארץ. רק מאמן עקשן, עיקבי ותקיף, שידרוש שיעשו זאת — יגיע לזה.

הברזילאים הפסידו בגלל ביטחון מופרז שהיה להם.

דברים חדשים. שלמה שרף (39),

מאמן שוויצר בפעולה
שינה תחזיותיו בספרד

מאמן שרף
שאננות והפקרות

מאמנה של קבוצת בני־יהודה, חזה את הגמר הקלאסי של אליפות עולם בספרד. ברזיל מול מערב גרמניה. במישאל של העולם הזה לקראת מישחקי ספרד, סיפר שרף שהוא מאמין כי קבוצה אירופית תיזכה בגביע־העולם, וזה בגלל שבהיס־טוריה של גביע־עולם בכדורגל לא זכתה קבוצה דרום אמריאית מעולם, כשהמיש־חקים נערכו באירופה. „בטח יהיה לנו מה לראות ומה ללמוד, כי כל גמר עולם הביא דברים חדשים לכדורגל," חזה שלמה עם תחילת המישחקים בספרד.

השבוע אמר שלמה שרף:

אני חושב שבאליפות זו לא היו דברים

מאמן זלצר
לא כדורגל אטרקטיבי

חדשים ממש. המישחקים בספרד היו המשך ישיר למישחקי ארגנטינה ב־1978. נראה, שהכדורגל בעולם הגיע לדרגה כזו, שמה שניתן לשיפור זה רק הכושר הגופני. מב־חינת שיטות, לא ראינו שום דבר חדש. האליפות השנה הפתיעה הרבה אנשים, אולי לרעה. שחקני ברזיל הציגו כדורגל יפה ומהנה, אך ברגע שנתקלו ביריב שהוא מנוסה יותר, הם פיקששו. איטליה שיחקה בצורה מבוקרת, עם הרבה טאקטיקה, וב־עיקר בלט ניהולו של המאמן אנזו ביארצוט. עם כל זה, שאיטליה לא שיכנעה במישחקי המוקדמות. המשיך המאמן לנהל את שח־קניו בצורה מעולה. יש לו, למאמן, חלק גדול בזכיה בגביע.

אולי לא הזכרתי את איטליה בתחזית שלי, אבל אין שום ספק שגם איטליה וגם צרפת היו ההפתעות של הטורניר. ברזיל שילמה ביוקר, בגלל שאננות והפקרות שתקפו אותה במישחקיה בשלב המוקדם. אז היא תמיד הצליחה להשוות, ובסופו של דבר לנצח. הביטחון המופרז זה האויב מס׳ 1 בכדורגל.

מכיר עוד מקום נחה? כפר הנופש אשקלון.

כפר הנופש אשקלון

אשקלון: 051-23917 -24195/6
תל אביב: 03-284206

מיזוג־אויר מלא בכל החדרים

- ביתנים מוקפי־ירק
- ארוחות כיד המלך
- יין וגבינה חופשי
- כרי דשא
- רכיבה על סוסים ופונים
- קליעה בחץ וקשת
- טניס
- כדורסל
- כדורגל
- כדורעף
- פינג פונג
- פטנג
- אופניים
- גלשני רוח
- גלשני גלים
- בריכה
- חוף ים
- דיסקוטק
- מועדון למשחקי חברה
- וידאו
- משחקי טלוויזיה
- מוסיקת רקע
- התעמלות
- גן שעשועים לילדים
- בר
- בקרוב - מועדון צלילה ופעילות ימית

שנה 46
המחיר: 30 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

חקירה נגד המועמד לתפקיד שר

א' אב תשמ"ב, 21.7.1982
מספר 2342

יובל נאמן קשור בעבירות מטבע